

การผลิตสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์
ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

นางสาวอลิษา นาควิสุทธิ

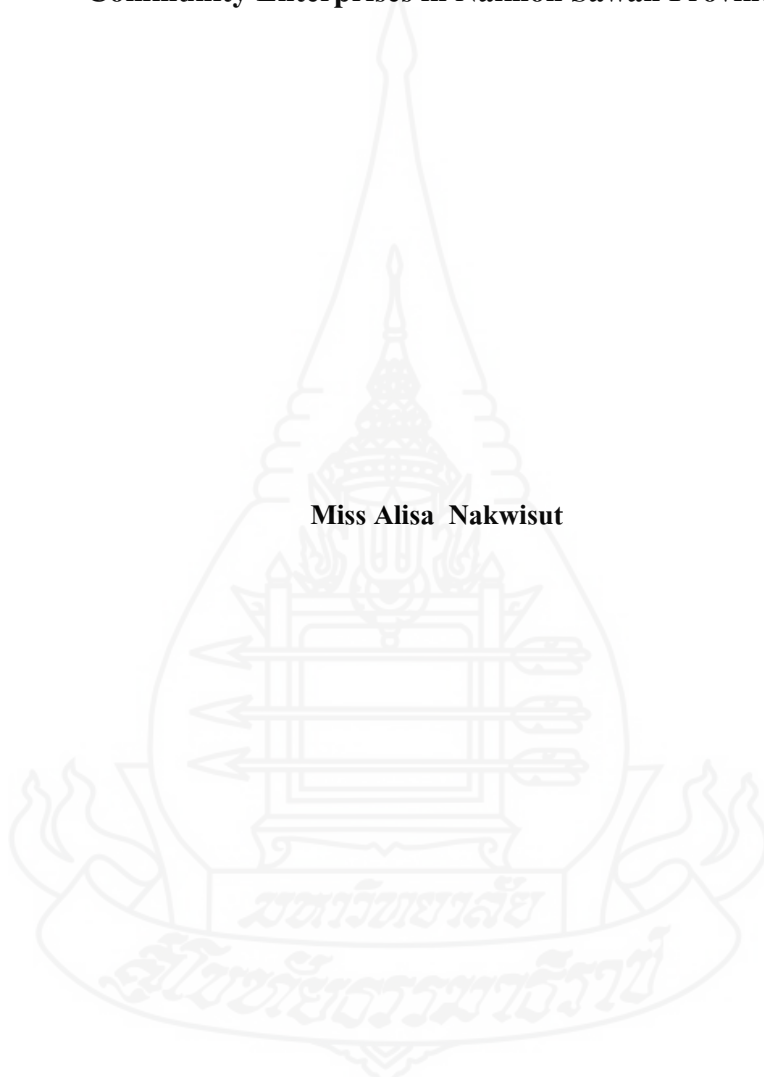

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**Agricultural Merchandise Production Adhering to Safety Standardization by
Community Enterprises in Nakhon Sawan Province**

Miss Alisa Nakwisut

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การผลิตสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์
ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

ชื่อและนามสกุล นางสาวอลิษา นาควิสุทธิ

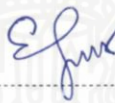
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นารีรัตน์ สีระสาร

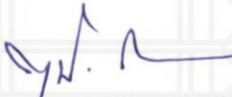
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2560

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ผู้พา อินทราเวช)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์)

นางวิไล สีระสาร

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นารีรัตน์ สีระสาร)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษณา รุ่งโรจน์วิชัย)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การผลิตสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย
ผู้วิจัย นางสาวอลิษา นาควิสุทธิ์ รหัสนักศึกษา 2589000930

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาริรัตน์ สีระสาร

ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (2) การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน (3) ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (4) การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน และ (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

ประชากรในการศึกษาคือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนทั้งหมดที่ผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดนครสวรรค์จำนวน 425 แห่ง การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการตามสัดส่วนของวิสาหกิจชุมชนในแต่ละอำเภอ ได้จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตพืชส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อายุเฉลี่ย 46.70 ปี รายรับจากวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 230,266.67 บาทต่อปี ด้านการผลิตปศุสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อายุเฉลี่ย 47.85 ปี รายรับจากวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 146,133.33 บาทต่อปี ด้านการผลิตประมง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อายุเฉลี่ย 51.70 รายรับจากวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 123,000.00 บาทต่อปี และการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อายุเฉลี่ย 51.35 ปี รายรับจากวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 225,986.67 บาทต่อปี (2) ในภาพรวม วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานตามทิศทางของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย การวางแผนงาน การบริหารการตลาด การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร การบริหารสมาชิก และผลลัพธ์ของการดำเนินงาน (3) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความรู้ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านการผลิตพืช เรื่องการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การผลิตปศุสัตว์ เรื่องการดูแลสุขภาพสัตว์ในโรงเรือน การดูแลสวัสดิภาพของสัตว์ และการจัดการระบบน้ำ การผลิตประมง เรื่องการเลือกใช้อุปกรณ์การผลิต การจับและขนส่งสัตว์น้ำที่ถูกต้อง และการบันทึกข้อมูลการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร เรื่องอุปกรณ์และวัตถุดิบที่ใช้ในการแปรรูปอาหาร และการบำรุงรักษาและการทำความสะอาดสถานที่ผลิตและเครื่องจักรอุปกรณ์ (4) การผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชนตามมาตรฐานความปลอดภัยที่วิสาหกิจชุมชนปฏิบัติเป็นประจำ ประกอบด้วย คุณภาพน้ำที่ใช้ในการผลิตพืช สถานที่ตั้งและแหล่งน้ำที่เหมาะสมในการผลิตปศุสัตว์ การขึ้นทะเบียนฟาร์มสำหรับการผลิตสัตว์น้ำ และการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารมีสถานที่ตั้ง อุปกรณ์ และบริเวณโดยรอบที่เหมาะสม (5) การผลิตพืชมีปัญหาในระดับมากในเรื่องแรงงานและอุปกรณ์เครื่องจักรกลราคาแพง การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารมีปัญหาในระดับมาก คือ อุปกรณ์และเครื่องจักรกลราคาแพง ส่วนการผลิตสัตว์และการประมงมีปัญหาในระดับปานกลางและน้อยทุกประเด็น **คำสำคัญ** การผลิตสินค้าเกษตร วิสาหกิจชุมชน มาตรฐานความปลอดภัย จังหวัดนครสวรรค์

Thesis title: Agricultural Merchandise Production Adhering to Safety Standardization by Community Enterprises in Nakhon Sawan Province

Researcher: Miss Alisa Nakwisut; **ID:** 2589000930;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Sunan Seesang, Associate Professor;

2) Dr. Nareerut Seerasarn, Assistant Professor; **Academic year:** 2017

Abstract

The objectives of this research were to study (1) basic socio-economic status of community enterprise members, (2) the operations of community enterprises, (3) knowledge of community enterprise members in safety standardization of agricultural merchandise production, (4) agricultural merchandise production adhering to safety standardization by community enterprises, and (5) problems and suggestions regarding the extension and the product development of community enterprise to meet the safety standardization.

The population of this study included 425 community enterprises in Nakhon Sawan Province, the samples were selected by proportion of each district accounting for 200 community enterprise members. Data were collected by using a structural interviewed questionnaire and analyzed by frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation.

The research results were found that (1) crop production: most of community enterprise members were female with an average age of 46.70 years and completed lower secondary education; the average annual income was 230,266.67 Baht. Livestock production: most of the members were male with an average age of 47.85 years and finished primary education; the average annual income was 146,133.33 Baht. Fishery production: most of them were female with an average age of 51.70 years and completed primary school; the average annual income of 123,000.00 Baht. Furthermore, food processing and products, most of them were female with an average age of 51.35 years and completed a bachelor degree; the average annual income of 225,986.67 Baht. (2) In the overall, most of the community enterprises had operated adhering to the direction of community enterprises including planning, marketing management, knowledge and information management, monitoring members, and operational outcomes. (3) Community enterprise members had knowledges at the highest level in the following aspects. In crop production: they had knowledge about harvesting and post-harvesting; livestock production: they had knowledge in animal ban care, animal welfare, and water management; fishery production: they had knowledge in the selection of production supplies, catch and transportation of aquatic produces in a corrected way, and the record keeping; for food processing and products: they had knowledge in equipment and raw material in food processing, and the maintenance and cleaning of production facility and machine in a hygienic way. (4) The community enterprises had practiced regularly for merchandize production adhering to safety standardization such as quality water was used for crop production; livestock production had appropriate location and water resources; farms were registered for aquaculture; and location, facility, and surrounding areas were appropriate for food production. Moreover (5) crop production had problems at high level in expensive labor and machine; an expensive equipment and machine were rated at high level problems for food processing and products; and livestock and fishery productions had moderate and a little levels of problems in all aspects.

Keywords: Agricultural merchandise production, Community enterprise, Safety standardization, Nakhon Sawan Province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นารีรัตน์ สีระสาร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม จากสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมชาติราช ที่กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำ ถ่ายทอดความรู้และแนวคิดทางด้านวิชาการ อันมีคุณค่า ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ พร้อมทั้งให้ กำลังใจตลอดเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้า ในการนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ พร้อมกันนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ยุพา อินทราเวช ผู้เชี่ยวชาญด้านส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติม ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ด้านวิชาการ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมชาติราชที่อำนวยความสะดวกทุกด้าน ซึ่งมีผลให้การศึกษาประสบความสำเร็จ พร้อมกันนี้ ขอขอบคุณเพื่อนมหาวิทยาลัยที่รุ่นที่ 16 โดยเฉพาะกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ที่ อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตหรือแปรรูปสินค้าวิสาหกิจ ชุมชนทุกท่านที่เสียสละเวลา และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือและกำลังใจจาก บิดา มารดา สามี และทุกคน ในครอบครัว ตลอดจนบุคคล ต่างๆ ที่ให้ความช่วยเหลืออีกมาก ที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามได้ หมดยุติในนี้ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณาและความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบ ขอบพระคุณ และขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ คุณค่าและความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัย ขอมอบแต่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

อลิษา นาควิสุทธิ

สิงหาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อจำกัดในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
บริบทจังหวัดนครสวรรค์	7
แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	12
มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี	21
มาตรฐาน Primary Good Manufacturing Practice	32
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	54
ตอนที่ 2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน	114
ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน	168
ตอนที่ 4 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน	175
ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้ มาตรฐานความปลอดภัย	197
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	223
สรุปการวิจัย	223
อภิปรายผล	245
ข้อเสนอแนะ	254
บรรณานุกรม	257
ภาคผนวก	263
ก ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมภาษณ์	264
ข แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย	271
ประวัติผู้วิจัย	335

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ข้อมูลจำนวนปศุสัตว์ (ปี 2559)	9
ตารางที่ 2.2 จำนวนผู้ประกอบการด้านการประมง จำนวนฟาร์ม และเนื้อที่เลี้ยง	10
ตารางที่ 3.1 การประเมินศักยภาพแยกตามประเภทกิจการการผลิตและ ประเภทกิจการการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	43
ตารางที่ 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย	44
ตารางที่ 4.1 ลักษณะส่วนบุคคลและสภาพพื้นฐานทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	61
ตารางที่ 4.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านจำนวนแรงงานในครัวเรือนของ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน	70
ตารางที่ 4.3 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านรายได้และรายจ่ายในครัวเรือนของ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน	85
ตารางที่ 4.4 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านภาระหนี้สินของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	105
ตารางที่ 4.5 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านพื้นที่ทำการเกษตรของ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน	110
ตารางที่ 4.6 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตพืช	117
ตารางที่ 4.7 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตปศุสัตว์	125
ตารางที่ 4.8 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตประมง	132
ตารางที่ 4.9 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร)	139
ตารางที่ 4.10 ทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน	148
ตารางที่ 4.11 การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน	152
ตารางที่ 4.12 การบริหารการตลาดของวิสาหกิจชุมชน	155
ตารางที่ 4.13 การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจชุมชน	158
ตารางที่ 4.14 การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	164
ตารางที่ 4.15 กระบวนการจัดการสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน	165
ตารางที่ 4.16 ผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน	166
ตารางที่ 4.17 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับพืช (GAP พืช) ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	169

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.18 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์) ของวิสาหกิจชุมชน.....	171
ตารางที่ 4.19 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทาง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ) ของวิสาหกิจชุมชน.....	172
ตารางที่ 4.20 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูป สินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร) ของวิสาหกิจชุมชน.....	174
ตารางที่ 4.21 การปฏิบัติในการปลูกพืชของวิสาหกิจชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับพืช (GAP พืช).....	177
ตารางที่ 4.22 การปฏิบัติในการเลี้ยงสัตว์ของวิสาหกิจชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์).....	181
ตารางที่ 4.23 การปฏิบัติในการเลี้ยงสัตว์น้ำของวิสาหกิจชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเพาะ เลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ).....	186
ตารางที่ 4.24 การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารของวิสาหกิจชุมชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัย ในการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร).....	192
ตารางที่ 4.25 ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐาน ความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช).....	200
ตารางที่ 4.26 ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย ในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์).....	204
ตารางที่ 4.27 ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย ในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ).....	209

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.28 ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐาน ความปลอดภัยการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร).....	213
ตารางที่ 4.29 ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย ในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช).....	217
ตารางที่ 4.30 ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย ในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์).....	218
ตารางที่ 4.31 ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย ในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ).....	220
ตารางที่ 4.32 ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐาน ความปลอดภัยในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร).....	222

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อของจังหวัดนครสวรรค์	8

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศ ที่ปรับเปลี่ยนเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะข้อผูกพันที่จะเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ทั้งในระดับชุมชน ระดับภาค และระดับประเทศ สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555)

กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนไปแล้วกว่า 80,033 แห่ง (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2559) จากข้อมูลการประเมินศักยภาพ พบว่าวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ โดยในระยะที่ผ่านมาได้มีการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบจนสามารถกำหนดแนวทางพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน และได้รับการสนับสนุนการพัฒนาภายใต้กลไกของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดและอนุกรรมการฯ อำเภอแล้วจำนวนหนึ่ง

จังหวัดนครสวรรค์ มีองค์กรเกษตรกรยื่นขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ตั้งแต่ปี 2548 ถึงปี 2559 จำนวน 973 กลุ่มวิสาหกิจชุมชน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2559) โดยได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจะมุ่งเน้นผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วย การเน้นให้เกิดการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน โดยผ่านกลไกของคณะกรรมการและอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ในทุกระดับให้สามารถ

ยกระดับการพัฒนาขึ้นตามลำดับสู่ความเป็น Smart Group การยกระดับขีดความสามารถวิสาหกิจชุมชนในการแข่งขันเชิงการค้าเชื่อมโยงสู่พัฒนาสินค้าและบริการให้มีความเป็น Smart Product รวมทั้งการคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนดีเด่นเพื่อเป็นการค้นหาวิสาหกิจชุมชนที่สามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาและกระตุ้นให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในลักษณะบูรณาการในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

จากผลการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ ตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา พบว่า การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประสบปัญหาที่สำคัญในเรื่องการผลิตสินค้าเกษตร เช่น การควบคุมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในการผลิตแต่ละครั้งคุณภาพสินค้าไม่คงที่ การควบคุมจำนวนและปริมาณการผลิตทำได้ยาก บางชนิดเป็นผลผลิตเกษตรทำให้น้ำเสีย แหล่งจำหน่ายสินค้ามีจำกัด และการบรรจุภัณฑ์ที่ไม่เหมาะสม การศึกษาการผลิตสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ จะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อไปส่งเสริมให้การผลิตสินค้ามีมาตรฐานความปลอดภัย ทำให้วิสาหกิจชุมชนประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์
- 2.2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์
- 2.3 เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์
- 2.4 เพื่อศึกษาการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์
- 2.5 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยในจังหวัดนครสวรรค์

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การผลิตสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย เพื่อต้องการศึกษาลักษณะส่วนบุคคล สภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการผลิตหรือแปรรูป และ

ศักยภาพการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานของวิสาหกิจชุมชน 4 ประเภท ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนการผลิตพืช วิสาหกิจชุมชนการผลิตปศุสัตว์ วิสาหกิจชุมชนการประมง วิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร โดยมีรายละเอียดประเด็นที่ทำการศึกษาดังนี้

3.1 **ลักษณะส่วนบุคคล** ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และระดับการศึกษา

3.2 **สภาพทางสังคม** ประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน การมีตำแหน่งทางสังคม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสถานภาพภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

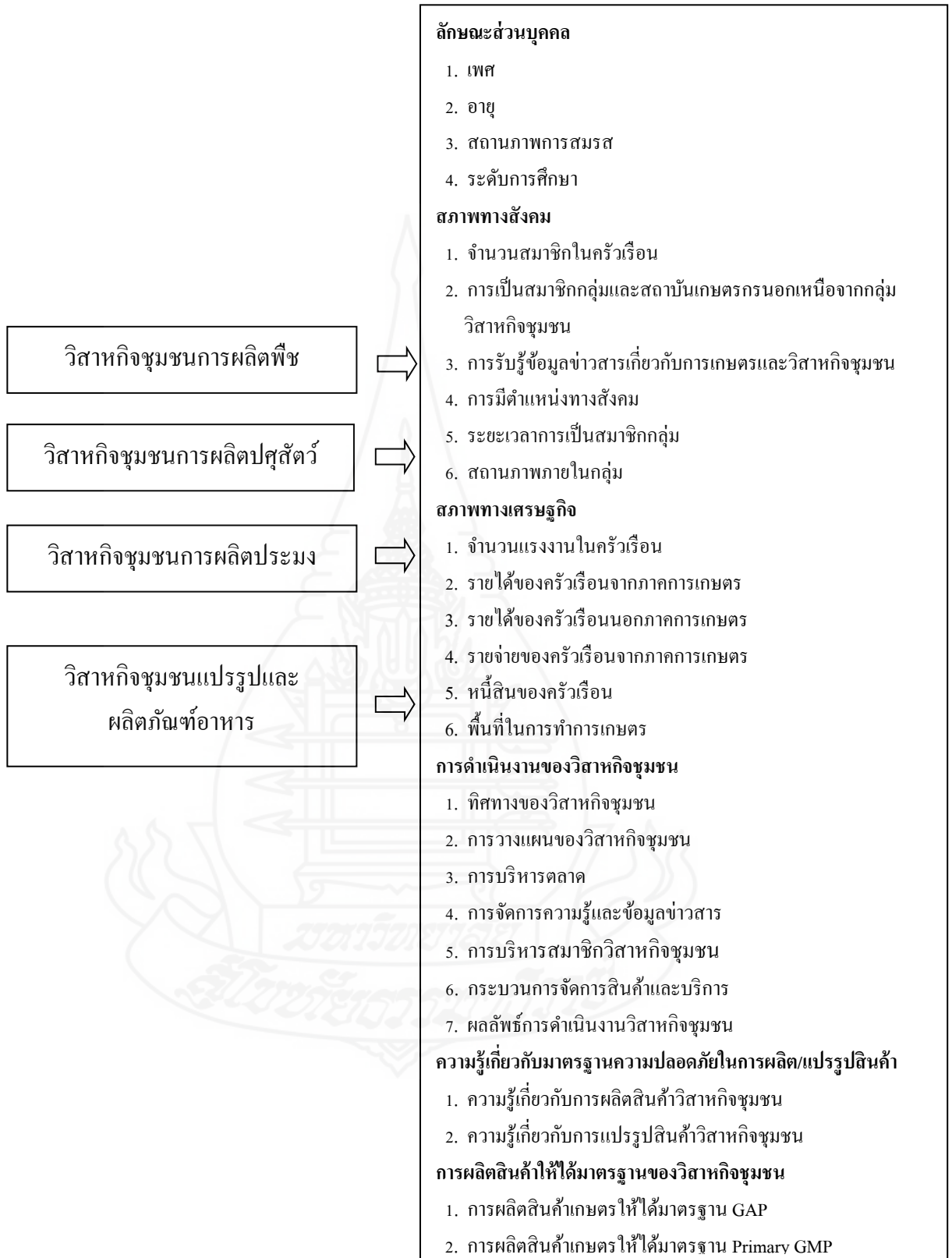
3.3 **สภาพเศรษฐกิจ** ประกอบด้วย จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตร รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร รายจ่ายของครัวเรือนจากภาคการเกษตร หนี้สินของครัวเรือน และพื้นที่ในการทำการเกษตร

3.4 **การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน** ประกอบด้วย ทิศทาง การวางแผน การบริหาร ตลาด การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร การบริหาร กระบวนการจัดการสินค้าและบริการ และผลลัพธ์การดำเนินงาน

3.5 **ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยในการผลิต/แปรรูปสินค้า** ประกอบด้วย ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชน และความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปสินค้าวิสาหกิจชุมชน

3.6 **การผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานของวิสาหกิจชุมชน** ได้แก่ การผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน GAP และการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน Primary GMP

จากตัวแปรที่กล่าวมา สามารถนำมากำหนดเป็นรูปแบบจำลองกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 **ขอบเขตพื้นที่** ศึกษาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตหรือแปรรูปตามมาตรฐาน ในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 15 อำเภอ

5.2 **ขอบเขตของเนื้อหา** ศึกษาการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตหรือแปรรูปตามมาตรฐาน ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือการแปรรูปสินค้าวิสาหกิจชุมชน การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐาน

5.3 **ขอบเขตของเวลา** การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูล สภาพพื้นฐานทางสังคม และเศรษฐกิจ ศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชน ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2559 ถึงเดือน สิงหาคม 2560

5. ข้อจำกัดในการวิจัย

วิสาหกิจชุมชนบางกลุ่มไม่มีการดำเนินงาน ผลการประเมินศักยภาพอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง เนื่องจากกลุ่มไม่มีกิจกรรม แต่ไม่สามารถบอกรายงานวิสาหกิจชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตรได้ เนื่องจากยังคงค้างชำระหนี้กับสถาบันการเงินที่ให้เงินกู้กับกลุ่ม และวิสาหกิจชุมชนบางกลุ่มได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตแล้ว

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 **วิสาหกิจชุมชน** หมายถึง วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และขอต่อทะเบียนดำเนินกิจการต่อกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ในจังหวัดนครสวรรค์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548

6.2 **สมาชิก** หมายถึง ผู้ที่มีส่วนในการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ประธาน รองประธาน เลขานุการ ประชาสัมพันธ์ เหนรัญญิก และสมาชิกในวิสาหกิจชุมชนทุกคน

6.3 การผลิตสินค้าเกษตร หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เกิดจากการผลิตตลอดจนสิ้นสุดหลังการเก็บเกี่ยวของวิสาหกิจชุมชน

6.4 การแปรรูปสินค้าเกษตร หมายถึง การดำเนินการในการผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อเปลี่ยนแปลงวัตถุดิบทางการเกษตรให้เป็นอาหารสำหรับบริโภค

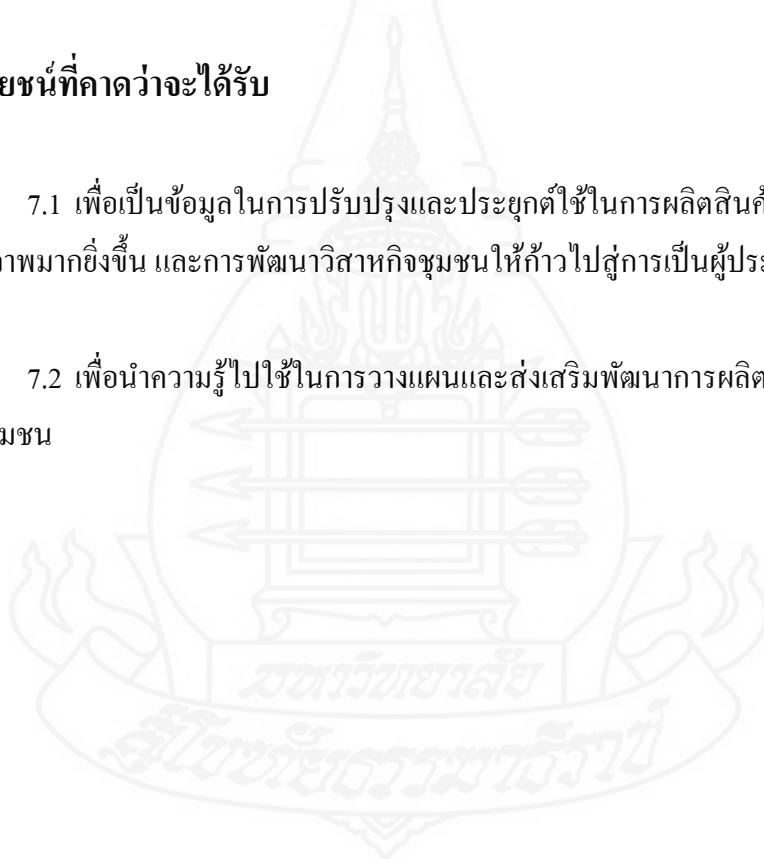
6.5 มาตรฐาน (Good Agricultural Practice : GAP) หมายถึง การปฏิบัติในการผลิตพืช เพื่อให้ได้มาตรฐานปลอดภัย ปลอดภัยพืชและคุณภาพถูกใจ ในจังหวัดนครสวรรค์

6.6 มาตรฐาน (Primary Good Manufacturing Practice : GMP) หมายถึง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีขั้นต้น ในการผลิตอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย เพื่อควบคุมกระบวนการผลิตให้มีมาตรฐาน ลดและขจัดความเสี่ยงจากอันตรายที่อาจเกิดจากกระบวนการผลิต

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้ก้าวไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในระดับที่สูงขึ้น

7.2 เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนและส่งเสริมพัฒนาการผลิตสินค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การผลิตสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ทั้งเอกสารทางวิชาการ ตำรา บทความ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. บริบทเกี่ยวกับจังหวัดนครสวรรค์
2. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน
3. มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
4. มาตรฐาน Primary GMP
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทเกี่ยวกับจังหวัดนครสวรรค์

1.1 สภาพทั่วไป

1.1.1 ลักษณะที่ตั้ง

นครสวรรค์ เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ระหว่างตอนบนของภาคกลางกับตอนล่างของภาคเหนือ ระยะทางจากกรุงเทพมหานครถึงจังหวัดนครสวรรค์ ประมาณ 237 กิโลเมตร เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์อีกจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย (อ้างจากสำนักงานแรงงานจังหวัดนครสวรรค์, ม.ป.ป.)

1.1.2 ขนาดพื้นที่

จังหวัดนครสวรรค์มีพื้นที่ 9,597,677 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,998,548 ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น 15 อำเภอ 130 ตำบล 1,328 หมู่บ้าน มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ (อ้างจากสำนักงานแรงงานจังหวัดนครสวรรค์, ม.ป.ป.) ดังภาพที่ 2.1 ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ	จังหวัดพิจิตร และกำแพงเพชร
ทิศใต้ ติดต่อกับ	จังหวัดลพบุรี, อุทัยธานี, ชัยนาท และสิงห์บุรี
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ	จังหวัดเพชรบูรณ์
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ	จังหวัดตาก

ภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อของจังหวัดนครสวรรค์
ที่มา: (อ้างจากสำนักงานแรงงานจังหวัดนครสวรรค์, ม.ป.ป.)

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ตามลักษณะภูมิศาสตร์โดยทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเกษตร เป็นที่ราบประมาณ 3 ใน 4 ของพื้นที่จังหวัด มีแม่น้ำสายสำคัญคือ แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม และ แม่น้ำน่าน ไหลมารวมกันเป็น แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านช่วงกลางของจังหวัด แม่น้ำที่กล่าวได้แบ่งพื้นที่ของจังหวัดออกเป็นด้านตะวันออกและตะวันตกและมีเพียง 6 อำเภอที่ตั้งอยู่บนแม่น้ำสายหลัก สภาพภูมิประเทศทางด้านทิศตะวันตกของจังหวัดมีภูเขาสลับซับซ้อน และเป็นป่าทึบในเขต อำเภอลาดยาว อำเภอแม่วงก์ อำเภอแม่เปิน และอำเภอชุมตาบง พื้นที่ป่าของจังหวัดเป็นสภาพป่าที่เชื่อมโยงติดต่อกับป่าห้วยขาแข้งของจังหวัดอุทัยธานีในส่วนของอำเภอแม่วงก์ ส่วนบนของอำเภอแม่วงก์ และอำเภอลาดยาวเป็นส่วนติดต่อกับป่าทึบของจังหวัดตาก ที่เชื่อมโยงไปถึงป่าทุ่งใหญ่นเรศวรของจังหวัดกาญจนบุรี (อ้างจากสำนักงานแรงงานจังหวัดนครสวรรค์, ม.ป.ป.)

1.3 สภาพทางเศรษฐกิจ

1.3.1 ประชากรจังหวัดนครสวรรค์ (สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์, 2559)

มีทั้งสิ้น 1,066,455 คน เป็นชาย 521,343 คน เป็นหญิง 545,112 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ทำสวน และการปศุสัตว์ เป็นต้น

1.3.2 พืชเศรษฐกิจหลัก พืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดนครสวรรค์ คือ ข้าวโพด

ข้าวฟ่าง ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง อ้อย ฝ้าย งา และมันสำปะหลัง โดยเป็นแหล่งปลูกข้าวที่ใหญ่ที่สุดของภาคเหนือ เป็นแหล่งปลูกข้าวโพดที่ใหญ่เป็นที่สองของภาคเหนือ รองจากจังหวัดเพชรบูรณ์ และเป็นแหล่งปลูกอ้อยมากในภาคเหนือ รองจากจังหวัดกำแพงเพชร (อ้างจากฐานข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์, ม.ป.ป.)

1.3.3 การอุตสาหกรรม จังหวัดนครสวรรค์ มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม

ทั้งหมด 1,293 โรงงาน ลักษณะของอุตสาหกรรมที่มีอยู่ ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับอาชีพหลักของจังหวัด อุตสาหกรรมที่มีมากที่สุด คือ โรงสีข้าว จำนวน 364 โรง จากจำนวนโรงงานทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 28.16 อุตสาหกรรมอื่นๆ ที่รองจากโรงสีข้าว คือ อุตสาหกรรม

ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยเฉพาะการซ่อมเครื่องมือ อุปกรณ์การเกษตร (อ้างจากฐานข้อมูล
ท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์, ม.ป.ป.)

1.3.4 การปลูกสัตว์ จังหวัดนครสวรรค์

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ของสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว (เล่มที่ 12, เรื่องที่ 5 การพัฒนาการเกษตรในชนบท) กล่าวว่า ปลูกสัตว์ หมายถึง สัตว์
เศรษฐกิจที่มนุษย์นำมาเลี้ยง เพื่อผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง เช่น เพื่อใช้งาน
และเป็นอาหาร สัตว์เศรษฐกิจมีทั้งสัตว์สี่เท้า เช่น โค กระบือ ม้า แพะ แกะ สุกร และสัตว์ปีก เช่น
เป็ด ไก่ ห่าน ไก่กวาง เป็นต้น

การเลี้ยงสัตว์นับว่าเป็นอาชีพอย่างหนึ่งของเกษตรกร สามารถเป็นอาชีพหลัก
โดยเลี้ยงจำนวนมากๆ หรือเพื่อเป็นอาชีพเสริมของครอบครัวก็ได้

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลจำนวนปลูกสัตว์ (ปี 2559)

อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูกหญ้า (ไร่)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)
เมืองนครสวรรค์	2,451	0	5,507	0	144	1,968
หนองบัว	4,982	809	13,695	6	280	4,070
ชุมแสง	3,934	0	2,212	0	52	4,618
บรรพตพิสัย	4,720	18.50	851	0	73	33,457
ลาดยาว	3,118	0	2,384	3	1,020	5,474
พยุหะคีรี	2,392	188.50	11,814	0	133	3,579
โกรกพระ	1,434	0	2,689	2	609	6,232
ท่าตะโก	6,124	63.50	5,822	73	11	13,828
ตากલી	2,435	0	6,575	41	2	1,787
ไพศาลี	361	0	1,463	0	74	104
เก้าเลี้ยว	1,832	0	107	47	309	465
ตากฟ้า	2,120	419.25	4,580	1,271	13	5,719
แม่วงก์	1,898	0	1,846	0	68	2,767
แม่เปิน	1,367	1	799	0	96	887
ชุมตาบง	1,421	459	765	0	92	948
รวม	40,589	1,958.75	61,109	1,443	2,976	85,903

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล ณ วันที่ 8 สิงหาคม 2559

1.3.5 การประมง สภาพพื้นที่ของจังหวัดนครสวรรค์ เป็นที่ราบลุ่ม และมีพื้นที่ดอนบ้างเล็กน้อย เกษตรกรที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำส่วนใหญ่ดำเนินการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบยังชีพ เพื่อนำมาบริโภคภายในครัวเรือน และมีเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเขตพื้นที่อำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอชุมแสง อำเภอพยุหะคีรีและอำเภอบรรพตพิสัยเป็นส่วนใหญ่ที่ดำเนินการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบพาณิชย์ ดังตารางที่ 2.2 แต่ถึงอย่างไรผลผลิตสัตว์น้ำที่มีอยู่ก็ยังไม่เต็มศักยภาพของแหล่งน้ำในจังหวัดที่จะผลิตได้ รูปแบบของการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มีทั้งการเลี้ยงในบ่อดิน บ่อซีเมนต์ และในกระชัง ชนิดสัตว์น้ำที่เกษตรกรเลี้ยงในเขตจังหวัดนครสวรรค์มีจำนวน ๒๔ ชนิด ได้แก่ ปลาสร้อย ปลาดุก ปลาดุกบิกอูย ปลาเทโพ ปลากดคัง ปลาทับทิม ปลานิล ปลากราย ปลาชะโด ปลานวลจันทร์ ปลาน้ำจืด ปลาโม่ง ปลาจระเม็ด ปลาตะเพียน ปลาช่อน ปลาจิ้น ปลายี่สกเทศ ปลาไน ปลานู ปลาสาคร ปลาราด ปลาแรด ปลาเสียด กบ จระเข้ และปลาสวยงาม ได้แก่ ปลาทอง ปลากัด จังหวัดนครสวรรค์เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และมีผลผลิตสัตว์น้ำมากและยังเป็นจังหวัดที่เพาะปลูกและอนุบาลปลามากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ (อ้างจาก จังหวัดนครสวรรค์, ม.ป.ป.)

ตารางที่ 2.2 จำนวนผู้ประกอบการด้านการประมง จำนวนฟาร์ม และเนื้อที่เลี้ยง

อำเภอ	ผู้ประกอบการ (ราย)	จำนวนฟาร์ม	เนื้อที่เลี้ยงรวมทั้ง หมด (ไร่)	เนื้อที่ฟาร์ม (ไร่)
เมืองนครสวรรค์	1,848	1,944	4,951.32	11,141.10
หนองบัว	715	780	528.49	15,740.53
ชุมแสง	2,132	2,294	4,716.32	29,496.23
บรรพตพิสัย	942	967	3,313.03	15,749.51
ลาดยาว	1,231	1,299	2,102.31	23,979.52
พยุหะคีรี	372	390	667.52	37,561.35
โกรกพระ	487	506	728.35	6,919.40
ท่าตะโก	381	385	472.85	5,089.85
ตากดี	229	233	1,382.70	5,187.28
ไพศาลี	350	355	403.07	6,668.20
เก้าเลี้ยว	470	538	824.07	5,284.67
ตากฟ้า	13	13	16.75	198

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

อำเภอ	ผู้ประกอบการ (ราย)	จำนวนฟาร์ม	เนื้อที่เลี้ยงรวมทั้ง หมด (ไร่)	เนื้อที่ฟาร์ม (ไร่)
แม่वंกั	172	172	218.50	3,411.75
แม่เปิน	141	145	266	3,133.21
ชุมตาบง	327	328	546.50	7,496.70
รวม	9,792	10,349	21,137.78	177,057.30

ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2559

1.3.6 การคมนาคม จังหวัดนครสวรรค์อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินสายเอเชีย 237 กิโลเมตร เป็นจังหวัดที่เป็นประตูสู่ภาคเหนือ การเดินทางติดต่อกับจังหวัดต่างๆ นับได้ว่าสะดวกมาก (อ้างจากวิถีสวนชนบ้านปากน้ำโพ, ม.ป.ป.)

1.4 สภาพทางสังคม

1.4.1 การศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ มีสถานศึกษารวม 39 แห่ง มีนักเรียน นักศึกษา และพระภิกษุ ประมาณ 53,236 คน มีห้องเรียนจำนวน 1,947 ห้อง ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 2,568 คน โดยแยกเป็นสถาบันศึกษาสังกัดต่างๆ รวม 7 สังกัด (อ้างจากฐานข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์, ม.ป.ป.)

1.4.2 ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชาวจังหวัดนครสวรรค์ ได้มีวิวัฒนาการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และเนื่องจากประชากรของชาวจังหวัดนครสวรรค์มีหลายเชื้อชาติประเพณีต่างๆ ที่สืบทอดจึงมีแบบอย่างตามเชื้อชาตินั้นๆ และนำมาผสมกลมกลืนกันเป็นประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดนครสวรรค์ที่น่าสนใจ ได้แก่ ประเพณีแห่เจ้าพ่อ เจ้าแม่ ประเพณีการแข่งเรือ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง (อ้างจากฐานข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์, ม.ป.ป.)

1.4.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันเกี่ยวกับการทำมาหากิน และจัดเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ การทำน้ำตาลที่บ้านเกษไชย และการทำเครื่องปั้นดินเผาที่บ้านแก่ง (อ้างจากฐานข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์, ม.ป.ป.)

1.5 ศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์

จังหวัดนครสวรรค์ได้ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขึ้น เมื่อปี 2548 จนถึงปัจจุบันมีกลุ่มที่จดทะเบียนรวมทั้งสิ้น 973 กลุ่ม มีจำนวนสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 17,368 คน และ

ได้จำแนกกลุ่ม/ประเภทกิจการ การผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด นครสวรรค์ ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1.5.1 ประเภทกิจการ การผลิตพืช จำนวน 165 กลุ่ม แบ่งตามผลการประเมิน ศักยภาพ ได้ดังนี้ ระดับดี 52 กลุ่ม ระดับปานกลาง 93 กลุ่ม ระดับต้องปรับปรุง 20 กลุ่ม

1.5.2 ประเภทกิจการ การผลิตปศุสัตว์ จำนวน 179 กลุ่ม แบ่งตามผลการประเมิน ศักยภาพ ได้ดังนี้ ระดับดี 63 กลุ่ม ระดับปานกลาง 90 กลุ่ม ระดับต้องปรับปรุง 26 กลุ่ม

1.5.3 ประเภทกิจการ การผลิตประมง จำนวน 23 กลุ่ม แบ่งตามผลการประเมิน ศักยภาพ ได้ดังนี้ ระดับดี 7 กลุ่ม ระดับปานกลาง 13 กลุ่ม ระดับปรับปรุง 3 กลุ่ม

1.5.4 ประเภทกิจการ การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร จำนวน 112 กลุ่ม แบ่งตามผล การประเมินศักยภาพ ได้ดังนี้ ระดับดี 50 กลุ่ม ระดับปานกลาง 57 กลุ่ม ระดับต้องปรับปรุง 5 กลุ่ม

2. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

2.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ได้สรุปสาระสำคัญ (กรมส่งเสริม การเกษตร, 2548: 14) ดังนี้

2.1.1 ให้มีการจดทะเบียนรับรองสถานะของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชนที่จะขอรับการส่งเสริมตามพระราชบัญญัตินี้ โดยยื่นขอจดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตร

2.1.2 ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เป็นเอกภาพ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชนจังหวัด และคณะกรรมการประสานนโยบายกองทุนเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

2.1.3 ให้คณะกรรมการจัดให้มีมาตรการในการส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน หรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร

1) วิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิ ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา กิจการวิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิในการประกอบกิจการอย่างครบวงจร รวมทั้งการให้ความรู้ การจัดตั้ง การร่วมมือซึ่งกันและกัน การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำวัตถุดิบ ทรัพยากรหรือภูมิปัญญา ของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสมกับกิจการวิสาหกิจชุมชนและสภาพท้องถิ่นนั้นๆ หรือการให้ความรู้ เกี่ยวกับขบวนการผลิตและบริหารจัดการธุรกิจทุกด้าน เพื่อให้กิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับปฐมภูมิ มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเอง

2) *วิสาหกิจชุมชนที่มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้* ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้แล้วอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการให้ความรู้และการสนับสนุนในการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับสูงขึ้นตามความพร้อมและความต้องการของกิจการวิสาหกิจชุมชน การร่วมมือซึ่งกันและกัน หรือให้ความช่วยเหลือในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่างๆ ทั้งในด้านคุณภาพ การผลิต การจัดการและการตลาด เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชนในระดับที่สูงยิ่งขึ้น

3) *เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน* ให้มีการสนับสนุนการจัดตั้ง การประกอบการตลาด รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอื่น เพื่อขยายและสร้างความมั่นคงให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชน

2.1.4 ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน ทั้งในระดับชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นเลขานุการ ระดับจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเลขานุการ และคณะกรรมการประสานนโยบายกองทุนเพื่อพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน และกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นเลขานุการ

อัจฉรา สุขสมบูรณ์ (2545: 33) ได้กล่าวว่า วิสาหกิจชุมชน หมายถึง การประกอบการเพื่อแปรรูปผลผลิตตามธรรมชาติหรือสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ โดยครอบครัวในชุมชน โดยองค์กรหรือเครือข่ายในชุมชน เพื่อการบริโภคและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนนั้นๆ มีหลักคิดที่สำคัญคือ สร้างความหลากหลายของผลผลิตและผลิตภัณฑ์ เพื่อการบริโภคแบบพึ่งพาตนเองและมีคุณธรรมรับผิดชอบต่อสมาชิกคนอื่นๆ ที่อยู่ร่วมกันในชุมชน

วิจิต นันทสุวรรณ (2544: 2) กล่าวว่า วิสาหกิจชุมชนคือการประกอบการที่รวมถึงกระบวนการคิด การจัดการผลผลิต และทรัพยากรทุกขั้นตอน โดยภูมิปัญญาขององค์กรชุมชนหรือเครือข่ายขององค์กรชุมชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเรียนรู้ชุมชน วิสาหกิจชุมชนมิได้มีเป้าหมายอยู่ที่การสร้างกำไรทางการเงินเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงกำไรทางสังคม ซึ่งได้แก่ ความเข้มแข็งของชุมชนและความสงบสุขของสังคม วิสาหกิจชุมชนจึงมีความหมายครอบคลุมกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1) *การแปรรูปหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลผลิตของชุมชน* เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการผลิตทางการเกษตร เพื่อการพึ่งพาตนเองและเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตรขององค์กรชุมชน หรือเครือข่ายขององค์กรชุมชน

2) *การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรและภูมิปัญญาของชุมชน* เช่น ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มน้ำเพื่อสุขภาพ ไวน์ผลไม้พื้นบ้าน การแปรรูปพืชผักผลไม้พื้นบ้านรูปแบบต่างๆ ผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพร ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน แหล่งท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถานชุมชน เป็นต้น

3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองการพึ่งตนเองขององค์กรชุมชนและ
เครือข่าย เช่น น้ำปลา ปู๋ เครื่องมือ เครื่องใช้ อาหาร และยาสมุนไพร เป็นต้น

4) การพัฒนาระบบตลาด การบริการและสวัสดิการชุมชน เช่น ร้านค้า
ชุมชน ลานค้า (ตลาด) ชุมชน ศูนย์สุขภาพพื้นบ้าน เป็นต้น

เสรี พงศ์พิศ และคณะ (2546: 39 – 46) ได้อธิบายความเป็นมาและให้ความหมาย
ของวิสาหกิจชุมชน คือ การประกอบการขนาดเล็กเพื่อจัดการทุนของชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อ
การพึ่งพาตนเอง ทุนในที่นี้ไม่ได้หมายถึงแต่เงินแต่รวมถึงทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา
ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสังคม กฎเกณฑ์ทางสังคมที่ร้อยรัดผู้คนให้อยู่รวมกันเป็นชุมชน เป็นที่
เป็นน้อมไว้อีกกัน วิสาหกิจชุมชนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการ คือ

- 1) ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินการ
- 2) ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน
- 3) ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน
- 4) มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล
- 5) มีการดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบ
- 6) มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ
- 7) มีการพึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชนเป็นเป้าหมาย

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 (2548: 1) ในมาตรา 3 ได้ให้
ความหมายวิสาหกิจชุมชนว่า วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า
การให้บริการหรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและ
รวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็คนดิบุคคลในรูปแบบใด หรือไม่เป็คนดิบุคคล
เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน

สรุปได้ว่า วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจการของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการผลิต
สินค้า การให้บริการ หรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยใช้ทุนของชุมชนอย่างสร้างสรรค์ และรวมตัว
กันประกอบกิจการ อันเป็นประโยชน์ของชุมชน สร้างรายได้ และการพึ่งพาตนเองของครอบครัว
ชุมชน และระหว่างชุมชน

2.2 เป้าหมายของวิสาหกิจชุมชน

เสรี พงศ์พิศและคณะ (2544: 24) ระบุว่า วิสาหกิจชุมชน มีเป้าหมายหลักอยู่ 4
ประการ

2.2.1 **สนับสนุนการเรียนรู้** เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน แก่จุดอ่อนเสริมจุดแข็ง ให้ชุมชนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและทุนทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2.2.2 **สร้างกระบวนการเรียนรู้และระบบการพัฒนา** เพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน ให้มีระบบการจัดการการผลิต การแปรรูป การตลาด การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การจัดสวัสดิการชุมชน โดยองค์การชุมชน หรือเครือข่ายในการวางแผน

2.2.3 **พัฒนาระบบเศรษฐกิจ – สังคมของชุมชน** ที่มีระบบการจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน และเป็นสถาบันทางสังคมที่ชาวบ้านพึ่งพาอาศัยได้

2.2.4 **พัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน** ที่กระจายการพัฒนาไปสู่ทุกส่วนของชุมชน

2.3 องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2547: 13) องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชน ควรมี 7 ประการ คือ

2.3.1 **ชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการเอง** อาจมีคนนอกมีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ แต่ไม่ใช่หุ้นส่วนใหญ่

2.3.2 **ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน** เน้นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มากที่สุด ซึ่งอาจนำวัตถุดิบบางส่วนมาจากภายนอกได้

2.3.3 **ริเริ่มสร้างสรรค์โดยชุมชน** เพื่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนเองผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองสามารถริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ โดยไม่เลียนแบบหรือแสวงหาสูตรสำเร็จ

2.3.4 **มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น** ผสานภูมิปัญญาสากล

2.3.5 **ดำเนินการแบบบูรณาการ** เชื่อมโยงหลายๆ กิจกรรม และเกี่ยวคู่กัน

2.3.6 **การเรียนรู้เป็นหัวใจ** ของกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

2.3.7 **การพึ่งตนเอง** อันดับแรกและสำคัญที่สุดของวิสาหกิจชุมชน

2.4 ประเภทของวิสาหกิจชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2547: 13) ได้แบ่งวิสาหกิจชุมชน เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

2.4.1 **วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน** คือ วิสาหกิจชุมชนที่เน้นการผลิตเพื่อพึ่งพาตนเองแบบพอเพียง โดยจะเป็นการผลิตเพื่อการกินการใช้ในครอบครัวหรือในท้องถิ่น ได้แก่ ข้าว อาหาร สมุนไพร บัญ ของใช้ (หมายถึง แชมพู น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า สบู่) ซึ่งชาวบ้านทั่วไปจะสามารถทำได้ในชีวิตประจำวัน

2.4.2 วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า คือ วิสาหกิจชุมชนที่มีการผลิตสินค้าที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีสูตรเด็ดเคล็ดลับ หรือมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น มีการผลิตได้มาตรฐาน สามารถนำไปจำหน่ายแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าในตลาดทั่วไปได้

2.5 แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

เสรี พงศ์พิศ และคณะ (2544: 24-27) อธิบายว่า การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเป็นเรื่องการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขธรรมชาติ เป็นเรื่องความมั่งคั่ง และมีอยู่มีกินเป็นเรื่องของการสร้างระบบเศรษฐกิจระดับฐานรากของสังคมไทยให้เป็นเซลล์เล็กๆ ที่เข้มแข็งประกอบกันขึ้นเป็นองคาพยพของระบบเศรษฐกิจ

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจึงต้องมีแนวทางเฉพาะที่สอดคล้องกับแนวคิดเป้าหมายและเอื้อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่พึ่งตนเอง ไม่ใช่การทำหนึ่งโครงการภายใต้โครงสร้างที่มีอยู่เดิมของสังคม แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ควรเริ่มต้นและการดำเนินงานที่ชุมชน เพราะครอบครัวและชุมชนเป็นหน่วยผลิตที่สร้างผลผลิตจริงของระบบเศรษฐกิจ ที่สอดคล้องกับศักยภาพในการบริหารจัดการขององค์กรชุมชน ชุมชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตและภูมิปัญญา จึงควรได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม วิสาหกิจชุมชนที่แท้จริงควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการพึ่งพาตนเอง โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้จากการจัดการทรัพยากรและผลผลิต แสวงหา และพัฒนาความรู้บนฐานความรู้ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชน มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจของชุมชน พัฒนาระบบทุนและสวัสดิการของชุมชน เป็นการสร้างผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม ไม่ใช่การฉวยโอกาส การผลิตในปริมาณมาก และแสวงหาผลกำไรสูงสุด

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน สามารถดำเนินการในรูปแบบการสร้างความร่วมมือกับองค์กร ภายนอก เพราะองค์กรชุมชน/เครือข่ายองค์กรชุมชน ซึ่งเป็นเจ้าของวิสาหกิจชุมชนยังมีข้อจำกัดด้านบริหารจัดการหรือการร่วมทุนกับองค์กรภายนอก ในการดำเนินการจากชุมชน เป็นการสร้างความร่วมมือ โดยองค์กรชุมชน/เครือข่ายเป็นผู้ตัดสินใจ และเป็นผู้เลือกองค์กรภายนอกเข้ามาในความร่วมมือที่เกิดขึ้น ไม่ใช่การตัดสินใจโดยหน่วยงานหรือองค์กรภายนอกที่มีใช้องค์กรชุมชน/เครือข่ายสามารถกำหนดมาตรฐานเพื่อรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนของตนเองให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค รวมทั้งการให้สิทธิในการอนุรักษ์ ดูแล จัดการแหล่งทรัพยากร แหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนกับองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนเพื่อให้เกิดระบบการจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืน (เสรี พงศ์พิศ และคณะ, 2544)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เน้นในเรื่องการปรับวิถีคิดของชุมชนแบบพึ่งพาภายนอกเป็นมาพึ่งพาตนเอง โดยการบูรณาการ

กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ในที่สุด โดยมีการเรียนรู้เป็นหัวใจหลัก และมีการพึ่งตนเองเป็นเป้าหมาย

2.6 ปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จและความล้มเหลวของวิสาหกิจชุมชน

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (2542: 124-136) อธิบายว่ามีหลายปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด ความสำเร็จและความล้มเหลวของวิสาหกิจชุมชนซึ่งปัจจัยที่สำคัญๆ สามารถสรุปได้ ดังนี้

2.6.1 ปัจจัยด้านการเงินหรือเงินทุน กิจกรรมธุรกิจที่ต้องอาศัยการตลาดจะต้อง เริ่มต้นจากนำเงินไปลงทุน ทำการผลิต ทำการค้า ได้รายได้กลับมาเป็นเงินก้อนใหญ่กว่าเดิม เงินลงทุน ในการทำธุรกิจมีมาจาก 3 แหล่ง คือ เงินทุนตนเอง เงินทุนที่กู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ต่างๆ และการระดม ทุนจากคนในชุมชนเอง ถ้าเป็นเงินทุนจากการระดมทุนวิสาหกิจชุมชนมีโอกาสเติบโตได้ดีกว่า กรณีเงินทุนจากการกู้ยืม

2.6.2 ปัจจัยด้านการตลาด จะต้องรู้ว่าสินค้าที่ผลิตได้ จะนำไปขายที่ไหนและ ขายอย่างไร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ เป็นกลุ่มที่มีคู่ค้าที่แน่นอนและเพียงพอ จะเป็นกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน ที่ยืนอยู่ได้ เติบโตได้ พร้อมกับมีการขยายกิจการ ปัจจัยด้านการตลาดเป็นตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของวิสาหกิจชุมชน ตลาดจึงเป็นหัวใจของการผลิต

2.6.3 ปัจจัยด้านการผลิต การจะผลิตอะไร ผลิตอย่างไร ต้องผ่านการวิเคราะห์ ทั้งอุปสงค์ (demand) และอุปทาน (supply) ในตลาด ความชำนาญของผู้ทำการผลิตที่มีความสำคัญ พอๆ กับ โอกาสทางการตลาด การผลิตในชุมชนที่มีต้นทุนการผลิตไม่สูง ผู้ผลิตมีความรู้ ทักษะ ความชำนาญ สามารถได้รับผลผลิตที่มีคุณภาพและสามารถแข่งขันในตลาดได้ การผลิตที่จะ ประสบผลสำเร็จต้องสอดคล้องกับ โอกาสทางการตลาด และผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด

2.6.4 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ การบริหารจัดการเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน แบ่งเป็น 3 ด้านที่สำคัญ คือ

- 1) **ด้านระบบการเงิน** ความสามารถในการระดมทุนและสะสมทุนเป็น ปัจจัยที่มีความสำคัญ
- 2) **ด้านระบบงาน** วิสาหกิจชุมชนที่จะประสบผลสำเร็จต้องมีการจัด โครงสร้างการบริหาร มีการแบ่งฝ่าย แบ่งสายงาน เพื่อการควบคุมดูแลอย่างชัดเจน
- 3) **ด้านระบบบุคลากร** ในวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีสายงาน บังคับบัญชาที่ชัดเจน เนื่องจากบุคลากรที่เป็นลูกจ้างมีน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกและกรรมการ การสั่งการ การบังคับบัญชา การให้คุณให้โทษจึงไม่มีความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในด้านระบบ บุคลากรจึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารและสมาชิกมีสัจจะ คุณธรรม และมีความเสียสละ

2.6.5 ปัจจัยด้านผู้นำ ชนบทส่วนใหญ่มีขนาดแคบคนผู้นำมักเกิดขึ้นจากผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ ความมีบารมี มีความรู้ มีฐานะ เป็นที่พึ่งพาของคน ในสังคมได้จากการศึกษา จะพบว่าวิสาหกิจชุมชนที่ก่อตั้งโดยบุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ หรือ โดยคณะบุคคลที่เป็น ที่ยอมรับของชาวบ้าน การระดมทุนจะง่ายกิจการขยายตัวได้รวดเร็ว มีความมั่นคงและโอกาสประสบความสำเร็จมีสูง

2.6.6 ปัจจัยด้านแรงงาน แรงงานในวิสาหกิจชุมชนที่มีลูกจ้างส่วนใหญ่มีน้อย โดยมากเป็นประเภททำงานให้ตัวเอง (self – employed) ภายในครอบครัว ส่วนมากพบว่าเป็นแรงงานที่มีความรู้ น้อย ขาดทักษะ และประสบการณ์ จึงเป็นแรงงานไร้ฝีมือเป็นแรงงานของคนรุ่นพ่อ แม่ ปู่ ย่า เป็นสำคัญ

2.6.7 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิก การเกิดขึ้น การคงอยู่ การเติบโตและยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของชุมชน ต้องร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันทำและร่วมกันรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนจะรวมถึงการระดมทุน และการใช้ทุนที่ระดมมาซึ่งทุนดังกล่าว คือ เงินทุน ดังนั้น การมีส่วนร่วมระดมทุน จึงหมายถึงการร่วมมือกันถือหุ้น ร่วมลงทุนและการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งที่กล่าวมาเป็นปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่จะนำไปให้วิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จ ขณะเดียวกันการมีส่วนร่วมยังเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสามารถพึ่งตนเองได้

2.7 บทบาทการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

เมธี พยอมยงค์ (2544: 39) ได้กล่าวถึงบทบาทของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมกับแนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน โดยชุมชนภายใต้แนวคิดหลัก 3 ประการ คือ

2.7.1 การกระจายอำนาจ หมายถึง สภาวะที่หน่วยงานหรือชุมชนมีอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการดำเนินกิจกรรมของตนเอง ได้อย่างกว้างขวาง การกระจายอำนาจเป็นการกระตุ้นให้ชุมชนคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.7.2 การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมให้ประชาชนในระดับท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนและการวางแผนการพัฒนาต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขข้อเท็จจริงและความต้องการของประชาชน เป็นสำคัญ กลยุทธ์การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบและกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน จะทำให้ชุมชนเกิดความแข็งแกร่งและยั่งยืน

2.7.3 การประชาสัมพันธ์ แนวคิดนี้เกิดจากปัญหาในสังคมที่มีความซับซ้อน ไม่สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้โดยลำพัง มีผลให้ชุมชนเกิดจิตสำนึกร่วมกันโดยรวมตัวเป็นกลุ่ม หรือองค์กร เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาหรือกระทำการบางอย่างให้บรรลุวัตถุประสงค์บนพื้นฐานของ ความรัก ความสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกันภายใต้ระบบการจัดการที่มีการเชื่อมโยงกันเป็น เครือข่าย

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาคี ในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน คือ การกระจายอำนาจการบริหารแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้ชุมชนมีจิตสำนึกร่วมกัน มีการรวมกลุ่ม และมีอำนาจในการตัดสินใจ มีแนวทางวิธีการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง เพื่อความเข้มแข็ง ของชุมชน

2.8 บทบาทหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรกับการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้ กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นแกนกลางในการดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน มีหน้าที่เป็นผู้ให้การ รับรองสถานภาพของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย และเป็นสำนักเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริม วิสาหกิจชุมชน มีบทบาทหน้าที่ 3 ส่วน คือ

2.8.1 เป็นหน่วยงานในการรับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน/เพิกถอนวิสาหกิจ ชุมชนและเครือข่าย และการเลิกกิจการ

2.8.2 เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

2.8.3 ดำเนินการให้เกิดการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและ เครือข่ายอย่างครบวงจรและเป็นเอกภาพ

จากเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ แนวคิดในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยภาพรวมมาจากรากฐานการพัฒนาการเกษตรและสังคมเกษตรเป็นที่ตั้ง ในปัจจุบันการเตรียม ความพร้อมให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการของหน่วยธุรกิจที่ สูงขึ้น ก็มีหลายหน่วยงานดำเนินการอยู่ เช่น กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ในส่วนกรมส่งเสริมการเกษตรจะต้องเข้าไปบูรณาการหรือต่อยอดการดำเนินงาน

2.9 แนวทางการดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2548: 5-8) ระบุถึงแนวทางการดำเนินการส่งเสริม วิสาหกิจชุมชน มีดังนี้

2.9.1 การส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย จะดำเนินการใน ลักษณะบูรณาการทั้งภายในหน่วยงานและร่วมกับภาคีทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันส่งเสริมและ สนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ งานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน โดยกรมส่งเสริม

การเกษตรจะต้องทำหน้าที่เป็นแกนกลางเพื่อให้เกิดการรวมพลังในการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกับภาคีต่างๆ

2.9.2 การยื่นขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย จะเป็นไปได้โดยความสมัครใจ และความพร้อมของชุมชน เน้นการสร้างความสำเร็จให้ประชาชนและชุมชนได้ทราบถึงสิทธิประโยชน์ วิธีการและขั้นตอนในการขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 อย่างทั่วถึง

2.9.3 เจ้าหน้าที่ในภาครัฐและเอกชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ควรมีบทบาทเป็นผู้เชื่อมประสานกับวิสาหกิจชุมชนใน 3 เรื่อง คือ

1) การเชื่อมประสานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ (*facilitator*) คือ เป็นผู้ช่วยกลุ่มคนให้ทำบางอย่างร่วมกันอย่างได้ผล โดยเป็นเพียงผู้ทำให้เกิดกระบวนการ แต่ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือชี้แนะ ให้ฝ่ายใดดำเนินการตามที่เจ้าหน้าที่ต้องการ

2) การเชื่อมประสานเพื่อให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลง (*catalyst*) คือ การให้คำปรึกษา การสร้างความมั่นใจในเรื่องใหม่ๆ โดยการช่วยวิเคราะห์ข้อมูลที่ชุมชนจัดทำ และให้ข้อมูลในสิ่งที่ชุมชนจัดทำว่ามีจุดอ่อน หรือข้อบกพร่องในส่วนไหนช่วยเสนอแนะแก้ไขจุดอ่อนนั้นตลอดจนช่วยติดตามผลหรือความก้าวหน้าในเรื่องที่ชุมชนได้เสนอกับหน่วยงานภายนอกต่าง ๆ

3) การเชื่อมประสานเพื่อให้เกิดเครือข่าย (*net worker*) โดยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนที่มีความสนใจ มีปัญหา และต้องการสานสัมพันธ์ร่วมกันเป็นเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็น และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.9.4 การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จะมุ่งเน้นส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการบริหารจัดการทุนของชุมชน ทั้งที่เป็นเงิน ทรัพยากร ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมเพื่อการพึ่งพาตนเอง และเกื้อหนุนกิจการของชุมชน มากกว่าการสนับสนุนในรูปแบบของปัจจัยและเงินให้เปล่าแก่ชุมชน

2.9.5 พัฒนาระบบข้อมูลวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร และความรู้ในระหว่างวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างวิสาหกิจชุมชนกับหน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง

2.10 ประโยชน์ของวิสาหกิจชุมชนต่อเกษตรกรและชุมชน

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (2548: 8-9) กล่าวถึงการกำหนดนโยบายให้เกิดการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการผลักดันกฎหมายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรและชุมชน คือ

2.10.1 การรวมตัวของเกษตรกร ในการประกอบการระดับชุมชนในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชนมีความมั่นคง ได้รับการรับรองตามกฎหมาย

2.10.2 การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน เพื่อจัดระเบียบให้เกิดลำดับก่อนหลัง และภาครัฐสามารถรับรู้ข้อมูลเบื้องต้นที่ประชาชนต้องการจัดลำดับความต้องการของชุมชนที่อยากให้ภาครัฐสนับสนุน เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริง

2.10.3 วิสาหกิจชุมชนที่ยื่นขอจดทะเบียน ได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการที่พัฒนาและใช้ประโยชน์จากศักยภาพของทุนชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการเข้าถึงแหล่งทุน

2.10.4 ระบบเศรษฐกิจชุมชน จะมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคต

3. มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

3.1 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (Good Agricultural Practice : GAP)

คือ มาตรฐานที่ครอบคลุมการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร เช่น พืชผัก ไม้ผล พืชไร่ พืชสมุนไพรและเครื่องเทศ ในทุกขั้นตอนการผลิตในระดับสวน/แปลง เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีความปลอดภัยจากสารเคมี จุลินทรีย์ และศัตรูพืช มีคุณภาพเหมาะสมต่อการบริโภคหรือตามความต้องการของผู้บริโภค โดยคำนึงถึงการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต คำนึงถึงสุขภาพ ความปลอดภัย และสวัสดิการของผู้ปฏิบัติงานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืนในการผลิต (กรมส่งเสริมการเกษตร 2558: 1)

3.1.1 การปลูกพืชตามมาตรฐาน GAP พืชอาหาร

เป็นการปลูกพืชตั้งแต่การเตรียมพันธุ์ การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรต้องทำบันทึกการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน เพื่อให้มีความปลอดภัยต่อเกษตรกรไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ผลผลิต มีคุณภาพปลอดภัยจากการปนเปื้อนของสารเคมี และเชื้อโรค ผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ (กรมส่งเสริมการเกษตร 2558: 9)

3.1.2 ข้อกำหนด

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (Good Agricultural Practices for Food Crop) กำหนดวิธีปฏิบัติ 8 ข้อกำหนด และวิธีตรวจประเมิน 8 หมวด เรียงตามขั้นตอนการผลิต (กรมส่งเสริมการเกษตร 2558: 15-32) ดังนี้

1) แหล่งน้ำ

- (1) น้ำที่ใช้ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต
- (2) ไม่ใช้น้ำเสียจากแหล่งต่างๆ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งชุมชน โรงพยาบาล หากใช้น้ำต้องผ่านการบำบัดก่อนการใช้
- (3) เก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง ในช่วงเริ่มจัดระบบการผลิตเพื่อตรวจวิเคราะห์สิ่งที่เป็นอันตราย
- (4) การให้น้ำ ควรให้เหมาะสมแก่ชนิดของพืช และดิน
- (5) มีการจัดการน้ำเสีย บำรุงน้ำให้มีประสิทธิภาพ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

2) พื้นที่ปลูก

- (1) ไม่ปลูกพืชในพื้นที่ที่สามารถทำให้เกิดการปนเปื้อนของสิ่งที่เป็นอันตราย หรือมีวิธีการบำบัดเพื่อลดการปนเปื้อน
- (2) ส่งตรวจตัวอย่างดินวิเคราะห์สิ่งที่เป็นอันตรายอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิต
- (3) หากใช้สารเคมีรมหรือราดต้องทำการบันทึกข้อมูลไว้
- (4) พื้นที่ปลูกใหม่ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม คุณภาพดินที่ปลูกและเลือกชนิดของพืชให้เหมาะสมเพื่อป้องกันดินเสื่อมโทรม
- (5) จัดทำประวัติการใช้ดินย้อนหลัง 2 ปี และพื้นที่ปลูกต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3) การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร

- (1) ให้ใช้ตามคำแนะนำหรือตามฉลากที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (2) ห้ามใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ระบุตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
- (3) กรณีผลิตผลเพื่อส่งออก ห้ามใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้
- (4) ผู้ใช้ต้องมีความรู้ในการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ถูกต้อง ชนิดศัตรูพืช อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
- (5) มีการจัดการในการใช้ที่ดี เช่น เลือกใช้อุปกรณ์และวิธีพ่นยาที่ถูกต้อง ไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรมากกว่าสองชนิดผสมกัน มีการเก็บรักษาสารเคมีที่ถูกต้องเป็น

สัดส่วน มีการทำความสะอาดเครื่องมือ มีเอกสารแนะนำกรณีมีอุบัติเหตุฉุกเฉินและมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น

(6) ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ในการป้องกันอันตรายจากสารพิษ เช่น เสื้อผ้าที่สวมใส่ต้องมีชนิด มีหน้ากาก ผ้าปิดปาก ถุงมือ รองเท้า การพ่นยาที่อยู่เหนือลม การทำความสะอาดอาคารร่างกายหลังพ่นยา

(7) ภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายที่ใช้หมดแล้ว ต้องทำลายหรือกำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง

4) การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว

(1) กรณีปลูกในระบบไฮโดรโปนิก ต้องเฝ้าระวังและบันทึกข้อมูลการใช้สารละลายธาตุอาหารพืช

(2) ปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ต้นพันธุ์ต้องมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ปุ๋ยหรือสารปรับปรุงดินต้องไม่มีการปนเปื้อนจุลินทรีย์และเคมีที่ไม่ปลอดภัยต่อผลิตผล มีการเก็บปุ๋ยให้เป็นสัดส่วนเพื่อไม่เกิดการปนเปื้อนปุ๋ยไม่ทำมาจากอุจจาระคน

(3) เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรมีเพียงพอต่อการทำงานมีที่เก็บเป็นสัดส่วน ตรวจสอบเครื่องมืออย่างสม่ำเสมอ ทำความสะอาดเครื่องมือทุกครั้งหลังเสร็จงาน

(4) การกำจัดของเสีย พืชที่เป็นโรคต้องเผาทำลายนอกแปลงปลูกแยกประเภทขยะของเสียให้ถูกต้อง

5) การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

(1) เก็บเกี่ยวผลิตผลที่มีอายุที่เหมาะสม และถูกสุขลักษณะมีคุณภาพตามความต้องการของตลาดหรือข้อกำหนดของลูกค้า

(2) คัดแยกผลิตผลที่ไม่ได้คุณภาพออก หากคัดแยกผลิตผลตามชั้นคุณภาพและขนาดให้ใช้มาตรฐาน มกษ. หรือของประเทศลูกค้า

(3) ป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลิตผล เช่น ไม่วางผลิตผลบนพื้นดินแยกภาชนะบรรจุของเสียและวัตถุอันตรายทางการเกษตรจากภาชนะบรรจุผลิตผล ดูแลอุปกรณ์และภาชนะบรรจุเป็นสัดส่วน ป้องกันสัตว์เลื้อยคลานให้อยู่บริเวณปฏิบัติงาน

6) การพักผลผลิต การขนย้ายในบริเวณแปลงเพาะปลูก การรักษา

(1) มีสถานที่พักผลิตผลที่ถูกสุขลักษณะ มีการใช้วัสดุรองพื้นในบริเวณที่พักผลิตผล มีวิธีการขนย้าย เก็บรักษาผลิตผลที่ถูกต้อง

(2) ไม่ควรใช้พาหนะที่ใช้น้ำมันวัตถุอันตรายทางการเกษตรปุ๋ย สารปรับปรุงดินขนส่งผลิตผล

(3) สถานที่วางผลิตผลในบริเวณพักผลิตผลต้องเหมาะสมสามารถป้องกัน การขูดขีด กระทบ ความร้อน แสงแดด

(4) การขนย้ายผลิตผลต้องขนย้ายด้วยความระมัดระวัง และป้องกันการ ปนเปื้อนระหว่างการขนย้าย

7) สุขลักษณะส่วนบุคคล

(1) ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้สัมผัสกับผลิตผลโดยตรงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และได้รับการอบรมในด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและสามารถปฏิบัติ ไม่ให้เกิดการปนเปื้อนสู่ผลิตผล

(2) มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลและด้านพื้นฐาน ที่เพียงพอแก่ผู้ปฏิบัติงาน

(3) ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรต้องได้รับการ ตรวจสอบสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ผู้ที่สัมผัสกับผลิตผลเมื่อเจ็บป่วยต้องแจ้งให้ผู้ดูแลการผลิตทราบ

8) การบันทึกข้อมูลและการตามสอบ

(1) มีเอกสารและการบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น การใช้น้ำ การใช้ สารเคมี การใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร การใช้ปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน การปฏิบัติก่อนและหลัง การเก็บเกี่ยว การกำจัดสัตว์พาหะ การใช้พาหนะขนส่ง การฝึกอบรม

(2) มีการตามสอบ โดยการติดรหัสเครื่องหมายบนผลิตภัณฑ์เพื่อแสดง แหล่งผลิต วันเก็บเกี่ยว หากพบปัญหาผลิตผลไม่ปลอดภัยสามารถที่จะเรียกคืนสินค้าได้ และสามารถสืบหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไข

(3) ควรมีการทบทวนการปฏิบัติอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

จากการศึกษาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (Good Agricultural Practice : GAP) สรุปได้ว่า การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีมีหลักในการปฏิบัติทั้งหมด 8 หมวด ควบคุมโดยกรมวิชาการเกษตร โดยเกษตรกรต้องมีกระบวนการผลิตที่ดี ได้แก่ 1) แหล่งน้ำ 2) พื้นที่ปลูก 3) การใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร 4) การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อน การเก็บเกี่ยว 5) การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว 6) การพักผลิต การขนย้ายใน บริเวณแปลงเพาะปลูก การเก็บรักษา 7) สุขลักษณะส่วนบุคคล 8) การบันทึกข้อมูลและการตามสอบ หากปฏิบัติได้ตามหลักการภายใต้ระบบ GAP ก็จะทำให้ได้ผลิตผลที่มีความปลอดภัย มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิต และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน

3.2 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มปศุสัตว์ (Good Agricultural Practice : GAP) เป็นมาตรฐานรับรองคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารตามกระบวนการผลิตทางการเกษตร

ที่ดีและเหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีถูกสุขลักษณะและปลอดภัยต่อผู้บริโภคประกอบด้วย
เกณฑ์ข้อกำหนด 6 หมวด (สมาคมวิทยาศาสตร์สัตว์ปีกโลก สาขาประเทศไทย 2558: 1-6) ดังนี้

3.2.1 องค์ประกอบของฟาร์ม

1) ทำเลที่ตั้งของฟาร์มต้องเหมาะสม

(1) สถานที่ตั้งอยู่ห่างไกลแหล่งชุมชนเมือง ผู้เลี้ยงสัตว์รายอื่น แหล่งน้ำ
สาธารณะ แหล่งปนเปื้อนของสิ่งอันตรายทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ น้ำไม่ท่วมขัง มีการคมนาคม
สะดวก

(2) ห่างจากโรคฆ่าสัตว์และตลาดนัดค้าสัตว์

2) ลักษณะของฟาร์ม

(1) มีเนื้อที่เหมาะสมกับขนาดของฟาร์ม

(2) มีการจัดวางผังฟาร์มที่ดี มีพื้นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ โรงเก็บอาหาร พื้นที่
ทำลายซากสัตว์ พื้นที่บำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล พื้นที่สำหรับอาคารสำนักงานและบ้านพักแยกเป็น
สัดส่วน

(3) มีรั้วล้อมรอบฟาร์ม

(4) มีจำนวนโรงเรือนและขนาดที่เพียงพอกับจำนวนสัตว์

(5) มีแหล่งน้ำสะอาดและเพียงพอ

3) ลักษณะของโรงเรือน

(1) โรงเรือนต้องมีโครงสร้างที่แข็งแรง มีหลังคากันแดด กันฝน และลม
แรงได้

(2) ภายในโรงเรือนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุณหภูมิที่เหมาะสม

(3) ภายในโรงเรือนต้องมีแสงสว่างเพียงพอ

(4) ภายในโรงเรือนจะต้องมีความชื้นของก๊าซ ผุ่น ต้องอยู่ในสภาพที่เหมาะสม

(5) พื้นโรงเรือนทำด้วยวัสดุที่เหมาะสม แห้ง สะอาด เพื่อป้องกันการลื่น

ของสัตว์

(6) มีอ่างจุ่มน้ำยาฆ่าเชื้อโรคก่อนเข้า-ออกโรงเรือน

(7) โรงเรือนและอุปกรณ์ที่ใช้ภายในโรงเรือนต้องปลอดภัยไม่เป็นอันตราย

ต่อตัวสัตว์และผู้เลี้ยง

(8) โรงเรือนจะต้องมีทางระบายน้ำที่สะดวก

3.2.2 การจัดการฟาร์ม

1) การจัดการโรงเรือนและอุปกรณ์ มีโรงเรือนพอเพียงตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน

- (1) สถานที่เก็บอาหารแยกเป็นสัดส่วน อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่อับชื้น มีการจัดการไม่ให้สัตว์พาหะนำโรคเข้าไปได้
- (2) มีสถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์เป็นสัดส่วน สะดวกในการปฏิบัติงาน และมีเครื่องมือและอุปกรณ์เพียงพอ
- (3) อุปกรณ์ให้น้ำและอาหารมีจำนวนเพียงพอ แห้ง และสะอาด
- (4) มีการจัดการโรงเรือน และบริเวณโดยรอบให้สะอาดไม่ให้เป็นแหล่งสะสมหรือเพาะเชื้อโรค แมลง และสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค
- (5) โรงเรือนมีการซ่อมบำรุงให้ใช้ประโยชน์ได้ดี มีความปลอดภัยต่อสัตว์และผู้ปฏิบัติงาน

2) การจัดการฝูง

- (1) คัดเลือกและจัดฝูงสัตว์ตามขนาด อายุและเพศ
- (2) มีการคัดเลือกจัดหาพันธุ์สัตว์ เพื่อทดแทน
- (3) คัดสัตว์ที่มีลักษณะไม่ดี พิการ หรือไม่สมบูรณ์ออกจากฝูง

3) การจัดการอาหารสัตว์

- (1) อาหารหยาบและอาหารข้น ต้องมีคุณภาพดี มีคุณค่าทางอาหาร และเพียงพอกับความต้องการ
- (2) อาหารสำเร็จรูปต้องมาจากแหล่งที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์
- (3) ในกรณีผสมอาหารเอง วัตถุดิบที่ใช้ เช่น รำละเอียด ปลายข้าว กากถั่วเหลือง หรือส่วนเติมในอาหารต้องมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (4) ตรวจสอบคุณภาพอาหารที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ
- (5) ถู กระสอบที่ใส่อาหารต้องแห้ง สะอาด
- (6) เก็บอาหารสัตว์ไว้ในโรงเรือนที่สะอาด มีการระบายอากาศได้ดี ปราศจากนก หนู แมลง และสัตว์อื่นที่อาจทำให้อาหารเสียหายหรือเสื่อมคุณภาพ
- (7) รถขนส่งอาหาร บริเวณที่ขนส่งอาหารจะต้องแห้งและสะอาด

4) การบันทึกข้อมูล

- (1) การทำบันทึกข้อมูลทะเบียนประวัติ หมายเลขประจำตัวสัตว์

- (2) ในกรณีฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ ให้บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต
- (3) บันทึกข้อมูลการใช้อาหาร เช่น การรับจ่ายอาหาร การใช้อาหาร การซื้ออาหารสัตว์
- (4) บันทึกข้อมูลการรักษาโรค และดูแลสุขภาพ เช่น การรับจ่ายการใช้เวชภัณฑ์และสารเคมี การใช้วัคซีน การถ่ายพยาธิ การรักษาโรค การดูแลสุขภาพ
- (5) บันทึกข้อมูลบัญชีฟาร์ม เป็นการทำบัญชีตัวสัตว์ภายในฟาร์ม
- 5) **คู่มือการจัดการฟาร์ม** คู่มือแสดงรายละเอียด การจัดการฟาร์ม แนวทางปฏิบัติ การเลี้ยง การจัดการอาหาร การดูแลสุขภาพ การป้องกันและรักษาโรค
- 6) **การจัดการบุคลากร**
 - (1) บุคลากรภายในฟาร์มจะต้องมีการฝึกอบรมเรื่องการจัดการฟาร์ม การปฏิบัติการเลี้ยง การจัดการอาหาร การสุขภาพฟาร์ม
 - (2) มีสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มทำหน้าที่ในการดูแลด้านการป้องกันโรค รักษาโรค และการใช้ยา
 - (3) มีจำนวนแรงงานเพียงพอ
 - (4) บุคลากรภายในฟาร์มต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำทุกปี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันโรคที่สามารถติดต่อจากคนสู่สัตว์ เช่น วัณโรค
 - (5) มีการพัฒนาบุคลากร โดยการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการปฏิบัติงานฟาร์มอย่างต่อเนื่อง
- 7) **การควบคุมสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค** ต้องมีระบบป้องกันและกำจัดสัตว์พาหะนำโรค เช่น สุนัข แมว นก หนู แมลงสาบ และแมลงวันอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

3.2.3 การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

- 1) **การป้องกันและควบคุมโรค**
 - (1) มีระบบป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ฟาร์ม โดยเฉพาะยานพาหนะและบุคคล
 - (2) มีการจัดการสุขลักษณะที่ดีภายในฟาร์ม เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค โดยฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อโรค สารป้องกันกำจัดแมลง ทำความสะอาดโรงเรือน อุปกรณ์ และบริเวณโดยรอบตามระยะเวลาที่เหมาะสม
 - (3) สร้างภูมิคุ้มกันโรคตามโปรแกรมที่กำหนด รวมทั้งการกำจัดพยาธิภายในและภายนอก
 - (4) การจัดการสัตว์ป่วย มีการแยกเพื่อรักษา
 - (5) ไม่ใช่สารต้องห้ามหรือสารเร่งการเจริญเติบโต

(6) กรณีเกิดโรคระบาด ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(7) ตรวจโรคสัตว์ที่อาจติดต่อกันจากสัตว์ผู้คนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2) การป้องกันและรักษา

(1) อยู่ในความดูแลของสัตวแพทย์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(2) การใช้ยาปฏิบัติตาม มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม 7001-2540 และ

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

3.2.4 การจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์

ปฏิบัติตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการคุ้มครองและดูแลสวัสดิภาพสัตว์ เลี้ยง ณ สถานที่เลี้ยง ดังนี้

1) ผู้เลี้ยงต้องตรวจสอบสัตว์อย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง เพื่อมั่นใจว่าสัตว์

มีสุขภาพดี

2) ภายในโรงเรือนต้องสะอาดถูกสุขอนามัย จัดการพื้นที่ให้เหมาะสมกับ

จำนวนสัตว์

3) ดูแลสัตว์ให้ได้รับอาหารอย่างทั่วถึง

4) ดูแลสัตว์ที่ได้รับบาดเจ็บ ป่วย หรือพิการ ควรได้รับการรักษาอย่าง

เร่งด่วน หากพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สมควรรักษาให้ทำลายทันทีเพื่อไม่ให้ทุกข์ทรมาน

3.2.5 การจัดการระบบน้ำ

1) มีการจัดการระบบน้ำที่ดี น้ำสะอาด ถูกสุขลักษณะ

2) น้ำที่ใช้ภายในฟาร์มต้องสะอาดไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์ น้ำมีคุณภาพตาม

เกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้

3.2.6 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

1) มีการจัดการของเสีย สิ่งปฏิกูล มูลสัตว์ น้ำทิ้ง และขยะต่างๆ ต้องผ่านการจัดการที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ หรือก่อความรำคาญต่อผู้อยู่อาศัยข้างเคียง และไม่ก่อให้เกิดมลภาวะเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม

2) การจัดการซากสัตว์ ให้ถูกสุขลักษณะและอยู่ในการควบคุมของสัตวแพทย์

จากการศึกษาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มปศุสัตว์ (Good Agricultural Practice : GAP) สรุปได้ว่า การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มปศุสัตว์ที่ดี มีหลักในการปฏิบัติ

ทั้งหมด 6 หมวด ควบคุมโดยกรมปศุสัตว์ เกษตรกรต้องมีกระบวนการสำหรับฟาร์มปศุสัตว์ที่ดี

ได้แก่ 1) องค์ประกอบของฟาร์ม 2) การจัดการฟาร์ม 3) การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ 4) การจัดการ

ด้านสวัสดิภาพสัตว์ 5) การจัดการระบบน้ำ 6) การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม หากปฏิบัติได้ตามหลักการภายใต้ระบบ GAP ก็จะทำให้ระบบการเลี้ยงสัตว์ของประเทศไทยเป็นรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน และมีคุณภาพ คุ่มครองผู้บริโภครให้ปลอดภัยในการบริโภคเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์จากฟาร์มเลี้ยงสัตว์ที่ได้รับการรับรองเป็นฟาร์มมาตรฐานจากกรมปศุสัตว์ และเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมป้องกันและกำจัดโรคในฟาร์มเลี้ยงสัตว์

3.3 การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับการผลิตสัตว์น้ำ (Good Agricultural Practice : GAP) เป็นมาตรฐานรับรองคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารตามกระบวนการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีถูกสุขลักษณะและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ประกอบด้วยเกณฑ์ข้อกำหนด 7 หมวด (สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด, กรมประมง 2554: 1-3) ดังนี้

3.3.1 สถานที่

สถานที่ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่เกษตรกรต้องพิจารณาเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อให้การจัดการเลี้ยงมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ต้องเป็นพื้นที่ที่เกษตรกรมีสิทธิหรือพื้นที่ได้รับอนุญาต 1 ให้ประกอบกิจกรรมเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ แบ่งออกเป็น

1) บ่อเลี้ยง

- (1) มีการขึ้นทะเบียนฟาร์มอย่างถูกต้อง
- (2) โกลีแหล่งน้ำสะอาด ห่างจากแหล่งกำเนิดมลพิษ และมีระบบการถ่ายเท

น้ำที่ดี

- (3) มีการคมนาคมสะดวก และมีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

2) กระชัง

- (1) มีการขึ้นทะเบียนฟาร์มอย่างถูกต้อง
- (2) ควรอยู่ในแหล่งที่มีคุณภาพน้ำที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงสัตว์น้ำห่างจาก

แหล่งกำเนิดมลพิษ

- (3) การคมนาคมสะดวกและมีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

- (4) อยู่ในบริเวณที่ได้รับอนุญาต

- (5) ไม่ปิดกั้นการไหลของน้ำ

3.3.2 การจัดการทั่วไป

การจัดการฟาร์มที่ดี จะช่วยลดปัญหาการจัดการเลี้ยงรายวันให้น้อยลง และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

1) บ่อเลี้ยง

(1) ปฏิบัติตามคู่มือการเลี้ยงสัตว์น้ำของกรมประมงหรือวิธีการอื่นที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

(2) มีแผนที่แสดงแหล่งที่ตั้งและแผนผังฟาร์มเลี้ยง

(3) น้ำทิ้งจากบ่อเลี้ยงต้องมีค่าไม่เกินค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของกรมประมง

(4) การเลี้ยงต้องดำเนินการอย่างถูกสุขลักษณะ

2) กระชัง

(1) ปฏิบัติตามคู่มือการเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังของกรมประมง หรือวิธีการอื่น ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

(2) มีแผนที่แสดงแหล่งที่ตั้งและแผนผังการวางกระชัง

(3) การเลี้ยงต้องดำเนินการอย่างถูกสุขลักษณะ

(4) จำนวนกระชังต้องไม่เกินศักยภาพการรองรับของแหล่งน้ำ

3.3.3 ปัจจัยการผลิต

1) ต้องใช้ปัจจัยการผลิต เช่น อาหาร อาหารเสริม วิตามิน ฯลฯ ที่ขึ้นทะเบียนกับทางราชการ (ในกรณีที่กำหนดให้ปัจจัยการผลิตนั้นต้องขึ้นทะเบียน) และไม่หมดอายุ

2) ปัจจัยการผลิตต้องปลอดจากการปนเปื้อนของยาและสารต้องห้ามในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามประกาศทางราชการ

3) การผลิตอาหารสำหรับสัตว์น้ำต้องมีกระบวนการที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยต่อสัตว์น้ำและผู้บริโภค

4) มีการจัดเก็บปัจจัยการผลิตอย่างถูกสุขลักษณะ

3.3.4 การจัดการดูแลและสุขภาพสัตว์น้ำ

เมื่อเกิดปัญหาการติดเชื้อในสัตว์น้ำ เกษตรกรควรเข้าใจวิธีการแพร่ระบาดและพยายามตัดวงจรหรือจัดการเพื่อลดความรุนแรงของโรค

1) บ่อเลี้ยง

(1) มีการเตรียมบ่อและอุปกรณ์อย่างถูกวิธีเพื่อป้องกันโรคที่จะเกิดกับสัตว์น้ำ

(2) เมื่อสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติไม่ควรใช้ยาและสารเคมีทันที ควรพิจารณาด้านการจัดการ เช่น การเปลี่ยนถ่ายน้ำ เพิ่มอากาศ ก่อนใช้ยาและสารเคมี

(3) ในกรณีที่สัตว์น้ำป่วย จำเป็นต้องใช้ยาและสารเคมี ให้ใช้ยาและสารเคมีที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องและปฏิบัติตามฉลากอย่างเคร่งครัด

(4) ไม่ใช้ยาและสารเคมีต้องห้ามตามประกาศทางราชการ

(5) เมื่อสัตว์น้ำป่วยหรือมีการระบาดของโรค ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ที่

รับผิดชอบ มีวิธีการจัดการซากและน้ำทิ้งที่เหมาะสม

2) กระชัง

(1) มีการเตรียมและวางกระชังอย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อป้องกัน

ปัญหาสิ่งแวดล้อมและโรคระบาด

(2) มีการเฝ้าระวังและดูแลสุขภาพสัตว์น้ำที่เลี้ยงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อ

สัตว์น้ำมีอาการผิดปกติ ให้รีบดำเนินการแก้ไขอย่างเหมาะสม

(3) ในกรณีที่สัตว์น้ำป่วย จำเป็นต้องใช้ยาและสารเคมี ให้ใช้ยาและ

สารเคมีที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องและปฏิบัติตามฉลากอย่างเคร่งครัด

(4) ทำความสะอาดกระชังอุปกรณ์เป็นระยะๆ ตลอดการเลี้ยง

(5) ไม่ใช้ยาและสารเคมีต้องห้ามตามประกาศทางราชการ

(6) เมื่อสัตว์น้ำป่วยหรือมีการระบาดของโรค ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ที่

รับผิดชอบ มีวิธีการจัดการซากและน้ำทิ้งที่เหมาะสม

3.3.5 สุขลักษณะฟาร์ม

เกษตรกรต้องให้ความสำคัญในการจัดการสุขอนามัยฟาร์ม ด้านการปนเปื้อนเชื้อจากขยะสิ่งปฏิกูล หรือสิ่งขี้ถ่าย ที่อาจปนเปื้อนลงสู่บ่อเลี้ยงได้ โดยมีรายละเอียดตามข้อกำหนดดังนี้

1) บ่อเลี้ยง

(1) มีการจัดการระบบน้ำทิ้งที่เหมาะสมน้ำทิ้งจากบ้านเรือนต้องแยก

จากระบบการเลี้ยง

(2) ห้องสุขาแยกเป็นสัดส่วน ห่างจากบ่อเลี้ยง และมีระบบจัดการของ

เสียอย่างถูกสุขลักษณะ

(3) จัดอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมทั้งปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ในบริเวณฟาร์ม

ให้เป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะเสมอ

(4) มีระบบการจัดเก็บขยะที่ดี เช่น ถังขยะมีฝาปิดที่มิดชิด เพื่อป้องกัน

แมลงวัน หนู แมลงสาบ และการค้ำยเชื้อของสัตว์เลี้ยง

2) กระชัง

(1) มีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ

(2) ไม่ทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลในบริเวณกระชังเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรนำไปทิ้ง/ทำลายอย่างถูกต้อง

(3) ทำความสะอาดกระชัง อุปกรณ์เครื่องมือ และเครื่องใช้ต่างๆ ให้สะอาดจัดให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ

3.3.6 การเก็บเกี่ยวและการขนส่ง

การจับและการขนส่งที่ดีจะช่วยทำให้สัตว์น้ำอยู่ในสภาพที่ดี มีคุณภาพสะอาด ปลอดภัย

1) วางแผนเก็บเกี่ยวผลผลิตถูกต้องตามความต้องการของตลาดและมีหนังสือกำกับการจำหน่ายสัตว์น้ำและลูกพันธุ์สัตว์น้ำ

2) มีการจัดการและดูแลรักษาสัตว์น้ำอย่างถูกสุขลักษณะระหว่างการเก็บเกี่ยวและการขนส่งเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค

3) ผลผลิตสัตว์น้ำที่เก็บเกี่ยวต้องไม่มียา หรือสารเคมีตกค้างเกินมาตรฐานกำหนด

3.3.7 การเก็บข้อมูล

มีบันทึก การจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การตรวจสุขภาพ การใช้จ่ายและสารเคมีอย่างสม่ำเสมอและบันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

จากการศึกษาการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับการผลิตสัตว์น้ำสามารถสรุปได้ว่า การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับการผลิตสัตว์น้ำ มีหลักในการปฏิบัติทั้งหมด 7 หมวด ควบคุมโดยกรมประมง เกษตรกรต้องมีกระบวนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับการผลิตสัตว์น้ำ ได้แก่ สถานที่ การจัดการทั่วไป ปัจจัยการผลิต การจัดการดูแลสุขภาพสัตว์น้ำ สุขลักษณะฟาร์ม การเก็บเกี่ยวและการขนส่ง และการเก็บข้อมูล หากปฏิบัติได้ตามหลักการภายใต้ระบบ GAP ก็จะทำให้ระบบการเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทยเป็นรูปแบบมาตรฐานเดียวกันและมีคุณภาพ คู่ครองผู้บริโภคให้ปลอดภัยในการบริโภคสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้รับการรับรองเป็นฟาร์มมาตรฐานจากกรมประมง

4. มาตรฐาน Primary Good Manufacturing Practice

4.1 มาตรฐาน Primary Good Manufacturing Practice (Primary GMP) เป็นหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีขั้นต้น เพื่อใช้สำหรับกลุ่มอาหารพร้อมปรุงและอาหารสำเร็จรูปพร้อมบริโภค

ทันที รวมถึงกลุ่มของอาหารทั่วไปที่ยังไม่ได้ถูกบังคับให้มีการควบคุมกระบวนการผลิต เพื่อลด และขจัดความเสี่ยงจากอันตรายที่อาจเกิดจากกระบวนการผลิต ทั้งนี้ ไม่รวมที่จำหน่ายโดยตรงต่อ ผู้บริโภค และไม่รวมถึงอาหารที่ผลิตเป็นวัตถุดิบให้กับโรงงานแปรรูป ภัตตาคารและร้านอาหาร

4.2 อาหารที่เป็น Primary GMP

4.2.1 อาหารทั่วไปที่ผ่านการแปรรูป ได้แก่

- 1) สัตว์และผลิตภัณฑ์ (ที่มีการตัดแต่ง) เช่น เนื้อสัตว์สดที่ผ่านการหันบด เนื้อสัตว์แห้ง อาทิเช่น ปลาหมึกแห้ง กะปิ เป็นต้น
- 2) พืชและผลิตภัณฑ์ (ที่มีการตัดแต่ง) เช่น พืชผักผลไม้สดและแห้ง ถั่ว ธัญพืชและข้าวต่าง ๆ รวมถึงพืชผักดอง เป็นต้น
- 3) แป้งและผลิตภัณฑ์ เช่น แป้งสาลีแป้งมันสำปะหลังวุ้นเส้น ขนมหิน เส้น อดัง เป็นต้น รวมถึงผลิตภัณฑ์สำหรับทำอาหารชนิดต่าง ๆ ที่ยังไม่พร้อมบริโภคเครื่องปรุงรส น้ำตาล และเครื่องเทศ

4.2.2 อาหารพร้อมปรุง เช่น บะหมี่สดพร้อมเครื่องปรุง ข้าวโพดคิบปรุงรส แป้งสำเร็จรูปสำหรับทำขนมเล็ก

4.2.3. อาหารสำเร็จรูปพร้อมบริโภคทันที เช่น น้ำพริกชนิดต่าง ๆ ถั่วตัด ทองม้วน ขนมห่มอแอง น้ำสลัด ทองหยอด ทองหยิบ ฝอยทอง

4.3 ข้อกำหนดของ Primary GMP ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 342) พ.ศ. 2555 เรื่อง วิธีการผลิต เครื่องมือ เครื่องใช้ในการผลิต และเก็บรักษาอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย การผลิตอาหารจะต้องมีการกำหนดวิธีการผลิต เครื่องมือ เครื่องใช้ในการผลิต และเก็บรักษาอาหารซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ 6 หมวด ดังนี้

4.3.1 สถานที่ตั้งและอาคารผลิต

1) สถานที่ตั้งตัวอาคารและที่ใกล้เคียง ต้องอยู่ในที่ที่จะไม่ทำให้อาหารที่ผลิตเกิดการปนเปื้อนได้ง่าย โดย

(1) สถานที่ตั้ง ตัวอาคารและบริเวณโดยรอบสะอาดไม่ปล่อยให้เกิดการสะสมสิ่งที่ไม่ใช่แล้ว หรือสิ่งปฏิกูลอันอาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงรวมทั้งเชื้อโรคต่างๆ ขึ้นได้

(2) อยู่ห่างจากบริเวณหรือสถานที่ที่มีฝุ่นมากผิดปกติ

(3) ไม่อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่นารังเกียจ

(4) บริเวณพื้นที่ตั้งตัวอาคารไม่มีน้ำขังและ สกปรก และมีท่อระบายน้ำในกรณีที่ตั้งตัวอาคารซึ่งใช้ผลิตอาหารอยู่ติดกับบริเวณที่มีสภาพไม่เหมาะสมหรือไม่

เป็นไปตามข้อ (1) – (4) ต้องมีกรรมวิธีที่มีประสิทธิภาพในการป้องกัน กำจัดแมลงและสัตว์นำโรค ตลอดจนฝุ่นผงและสาเหตุของการปนเปื้อนอื่นๆ ด้วย

2) **อาคารผลิตหรือบริเวณผลิต** มีการรักษาความสะอาดให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะ

(1) มีการจัดการและรักษาสภาพแวดล้อมในอาคารหรือบริเวณผลิตให้มีความเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ และไม่เกิดการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์

(2) ต้องแยกบริเวณผลิตอาหารออกเป็นสัดส่วน ไม่ปะปนกับที่อยู่อาศัย

(3) จัดให้มีแสงสว่างและการระบายอากาศที่เหมาะสม เพียงพอตามความเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานภายในอาคารผลิต

(4) มีท่อหรือทางระบายน้ำรองรับน้ำทิ้งจากกระบวนการผลิต

(5) ต้องมีมาตรการป้องกันสัตว์และแมลงไม่ให้เข้าสู่อาคารหรือบริเวณผลิตหรือสัมผัสอาหาร

4.3.2 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต

1) การออกแบบเครื่องมือและอุปกรณ์ ที่ใช้เหมาะสมและคำนึงการปนเปื้อนที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งสามารถทำความสะอาดตัวเครื่องมือ อุปกรณ์และบริเวณที่ตั้งได้ง่ายและทั่วถึง

2) ภาชนะหรืออุปกรณ์ในการผลิตที่สัมผัสกับอาหาร ต้องทำจากวัสดุที่ไม่ทำปฏิกิริยากับอาหาร อันอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคและทำความสะอาดง่าย

3) โต๊ะหรือพื้นผิวที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตในส่วนที่สัมผัสกับอาหาร ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่เกิดสนิม ทำความสะอาดง่าย ไม่ทำให้เกิดปฏิกิริยาที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยตั้งอยู่ในตำแหน่งที่มีความสูงเหมาะสมในการปฏิบัติงาน หรือมีมาตรการป้องกันการปนเปื้อนที่อาจเกิดขึ้นได้

4.3.3 การควบคุมกระบวนการผลิต

1) วัตถุดิบและส่วนผสมในการผลิตอาหาร ต้องมีการคัดเลือกให้อยู่ในสภาพที่สะอาด มีคุณภาพดีเหมาะสำหรับใช้ในการผลิตอาหารสำหรับบริโภคต้องล้างหรือทำความสะอาดเพื่อจัดสิ่งสกปรก หรือสิ่งปนเปื้อนที่อาจติดหรือปนมากับวัตถุดิบนั้นๆ และต้องเก็บรักษาวัตถุดิบภายใต้สภาวะที่ป้องกันการปนเปื้อนได้โดยมีการล้อมสลายน้อยที่สุดและมีการหมุนเวียนสต็อกของวัตถุดิบและส่วนผสมอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ และหากมีการใช้วัตถุดิบอาหารต้องเป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องวัตถุดิบอาหาร

- 2) การดำเนินการระหว่างการผลิตอาหาร มีการดำเนินการขนย้ายวัตถุดิบ ส่วนผสม ภาชนะบรรจุ และบรรจุภัณฑ์ในลักษณะที่ไม่เกิดการปนเปื้อน
- 3) ผู้ผลิตมีขั้นตอนและวิธีการในการควบคุมกระบวนการผลิตเป็นไปตามข้อกำหนด หรือตามความเหมาะสมของกระบวนการผลิตนั้นๆ อย่างเคร่งครัด
- 4) น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตที่สัมผัสกับอาหาร ต้องเป็นน้ำที่สะอาด บริโภคได้มีคุณภาพมาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำบริโภค และการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกต้องลักษณะ
- 5) น้ำแข็งใช้ในกระบวนการผลิตที่สัมผัสกับอาหาร สะอาด มีคุณภาพมาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำแข็งและการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกต้องลักษณะ
- 6) การผลิต การเก็บรักษา ขนย้าย และขนส่งผลิตภัณฑ์อาหาร ต้องป้องกันการปนเปื้อนและป้องกันการเสื่อมสลายของอาหารและภาชนะบรรจุด้วย

4.3.4 การสุขาภิบาล

- 1) น้ำที่ใช้ภายในสถานที่ผลิต ต้องเป็นน้ำสะอาดและจัดให้มีการปรับคุณภาพน้ำตามที่จำเป็น
- 2) จัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีฝาปิด จำนวนที่เพียงพอและมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม
- 3) จัดให้มีห้องส้วมและอ่างล้างมือหน้าห้องส้วม ให้เพียงพอ และต้องถูกสุขลักษณะ มีอุปกรณ์ในการล้างมืออย่างครบถ้วนใช้งานได้ สะอาด และต้องแยกต่างหากจากบริเวณผลิต หรือไม่เปิดสู่บริเวณผลิตโดยตรง
- 4) จัดให้มีอ่างล้างมือในบริเวณผลิตให้เพียงพอ ใช้งานได้สะอาด และมีอุปกรณ์ล้างมืออย่างครบถ้วน
- 5) มีวิธีการจัดการระบายน้ำทิ้งและสิ่งโสโครกอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสม

4.3.5 การบำรุงรักษาและทำความสะอาด

- 1) ตัวอาคารสถานที่ผลิต ต้องทำความสะอาดและรักษาให้อยู่ในสภาพที่สะอาดถูกสุขลักษณะอย่างสม่ำเสมอ
- 2) เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์การผลิต มีการทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้
- 3) การเก็บรักษาสารเคมี ทำความสะอาดหรือสารเคมีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขลักษณะ จะต้องแยกเป็นสัดส่วนปลอดภัยและมีป้ายแสดงชื่อ

4.3.6 บุคลากรและสุขลักษณะผู้ปฏิบัติงาน

- 1) ผู้ปฏิบัติงานในบริเวณผลิตต้องไม่เป็น โรคติดต่อหรือโรคนำรังเกียจตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง หรือมีบาดแผลอันอาจก่อให้เกิดการปนเปื้อนของผลิตภัณฑ์
- 2) ผู้ปฏิบัติงานทุกคนในขณะที่ดำเนินการผลิตและมีการสัมผัสโดยตรงกับอาหาร หรือส่วนผสมของอาหาร หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของพื้นที่ผิวที่สัมผัสกับอาหาร ต้อง
 - (1) สวมเสื้อผ้าที่สะอาดและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน กรณีที่ใช้เสื้อคลุมก็ต้องสะอาด
 - (2) มีมาตรการในการจัดการรองเท้าที่ใช้ในการผลิตที่เหมาะสม
 - (3) ไม่สวมเครื่องประดับต่างๆ ขณะปฏิบัติงาน และดูแลสุขอนามัยของมือและเล็บให้สะอาดอยู่เสมอ
 - (4) ดูแลรักษามือและเล็บให้สะอาดและล้างมือให้สะอาดทุกครั้งทั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงานและหลังการปนเปื้อน
 - (5) สวมหมวก หรือผ้าคลุมผม หรือตาข่าย
- 3) แสดงคำเตือน ห้ามหรือป้องกันมิให้บุคคลใดแสดงพฤติกรรมอันน่ารังเกียจในการผลิตอาหาร เช่น สูบบุหรี่ บ้วนน้ำลาย เป็นต้น
- 4) ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต ปฏิบัติตามข้อ 1) – 4) เมื่ออยู่ในบริเวณผลิต

4.4 การดำเนินการตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ก่อให้เกิดผลดีต่อกระบวนการผลิต ดังนี้

- 4.2.1 มีการควบคุมคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานทุกขั้นตอน และจัดทำบันทึกเป็นหลักฐาน
- 4.2.2 มีระบบการควบคุมกระบวนการผลิต และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ดีที่สามารถตรวจสอบได้
- 4.2.3 มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่
- 4.2.4 มีมาตรฐานสุขาภิบาลที่ถูกสุขลักษณะเป็นระเบียบ
- 4.2.5 มีมาตรฐานการดูแลเครื่องมือ อุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุสมบูรณ์พร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4.2.6 มีการจัดการกรณีของเสียมลพิษไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- 4.2.7 มีระบบการรักษาและขนส่งที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อให้สินค้าสมบูรณ์เมื่อส่งถึงมือผู้บริโภค

จากการศึกษาหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหารขั้นต้น (Primary Good Manufacturing Practice: Primary GMP) สรุปได้ว่า วิธีการผลิต เครื่องมือ เครื่องใช้ในการผลิต และ เก็บรักษาอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย การผลิตอาหารจะต้องมีการกำหนดวิธีการผลิต เครื่องมือ เครื่องใช้ในการผลิต และเก็บรักษาอาหารซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ 6 หมวดเพื่อควบคุมโดยกระทรวงสาธารณสุข เกษตรกรต้องมีหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร ได้แก่ สถานที่ตั้งและอาคารผลิต เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต การควบคุมกระบวนการผลิต การสุขาภิบาล การบำรุงรักษาและทำความสะอาด บุคลากรและ สุขลักษณะผู้ปฏิบัติงาน หากปฏิบัติได้ตามหลักการภายใต้ระบบ Primary GMP ก็จะทำให้การผลิตทุกขั้นตอนมีคุณภาพตามมาตรฐาน

5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 เพศ

ชญ์ณวี ธนศิริพุลภักดิ์ (2555: 46) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สอดคล้องกับ สิริธัญญา ภูมิภู (2550: 30) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตและการแปรรูปทางการเกษตรในจังหวัดลำปาง พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สอดคล้องกับ สิทธิชัย หมั่นมี (2551: 45) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการองค์ความรู้ ด้านการจัดการ และศึกษาความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อความต้องการแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการองค์ความรู้ด้านการจัดการเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สอดคล้องกับ ปิยะนุช กลิ่นคล้าย (2552: 52) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 58.1 เป็นเพศหญิง

5.2 อายุ

ปิยะนุช กลิ่นคล้าย (2552: 52) พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนจำนวนมากสุด ร้อยละ 38.9 มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี สอดคล้องกับ ชญ์ณวี ธนศิริพุลภักดิ์ (2555: 46) พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 48.49 ปี สอดคล้องกับ เพียงใจ น้อยดี (2553: 74) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่

ตอบแบบสอบถามจากวิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน ร้อยละ 81.0 มีช่วงอายุระหว่าง 40-49 ปี และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจากวิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า ร้อยละ 32.9 มีช่วงอายุระหว่าง 40-49 ปี

5.3 สถานภาพการสมรส

จิตจิรา ไชยขวัญ (2555: 42) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 81.9 มีสถานภาพสมรส สอดคล้องกับ เฉลิมพล เขตบุรี (2555: 58) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ พบว่าสมาชิก ร้อยละ 97.0 มีสถานภาพสมรสแล้ว

5.4 ระดับการศึกษา

สริญญา ภูมิภู (2550: 31) พบว่าสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 62.58 ได้รับความศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 สอดคล้องกับ รังสรรค์ พยัคฆพิพัฒน์กุล (2554: 58) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลูก้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับ เพียงใจ น้อยดี (2553: 74) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจากวิสาหกิจชุมชนพื้นฐานจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 67.9 และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจากวิสาหกิจชุมชนก้าวหน้าจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 60.3

5.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ปานทิพย์ วงษ์แก้ว (2556: 75) ศึกษาเรื่อง ศักยภาพการผลิตข้าวของสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมในเขตที่ราบเชิงเขา จังหวัดพิษณุโลก พบว่าสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวตามระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม ร้อยละ 50.0 มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน สอดคล้องกับ ทศนีย์ เชาว์วิเศษ (2555: 49) ศึกษาเรื่อง แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนสนามคลีมะม่วงส่งออก ตำบลสนามคลี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าสมาชิกร้อยละ 46.7 มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน

5.6 การประกอบอาชีพของครัวเรือน

รังสรรค์ พยัคฆพิพัฒน์กุล (2554: 59) พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 94.0 มีอาชีพทำนา สอดคล้องกับ บุญเตือน กอกุลจันทร์ (2555: 35) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าร้อยละ 90.5 ประกอบอาชีพทำการเกษตร

5.7 การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

ปานทิพย์ วงษ์แก้ว (2556: 76) พบว่าสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวตามระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม ทั้งหมด เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

ชัยณัฐวี ธนศิริพลภักดิ์ (2555: 52) พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนทั้งหมด (ร้อยละ 100) เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน

5.8 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน

บุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555: 32) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน อำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าร้อยละ 100.0 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ปานทิพย์ วงษ์แก้ว (2556: 78) พบว่าสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมได้รับความรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากแหล่งความรู้ต่างๆ เป็นประจำ/บ่อยๆ จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 59.2 สอดคล้องกับ จิตจิรา ไชยขวัญ (2555: 43) พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 50.6

5.9 ระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

ปิยวรรณ บุญทา (2554: 41) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 71.3 เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มอยู่ในช่วงเวลา 4-6 ปี สอดคล้องกับบุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555: 33) พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 67.9 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6 ปีขึ้นไป

เสาวภา สวัสดิ์มงคล (2554: 40) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพระดับดี ร้อยละ 40.4 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 3 – 4 ปี

5.10 สถานภาพภายในกลุ่ม

เสาวภา สวัสดิ์มงคล (2554: 41) พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพระดับดี ร้อยละ 61.7 เป็นสมาชิก ส่วนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพระดับปานกลาง ร้อยละ 66 เป็นสมาชิก สอดคล้องกับ เพียงใจ น้อยดี (2553: 76) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจากวิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน มีตำแหน่งในการบริหารกิจการ ร้อยละ 71.7 เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจากวิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า มีตำแหน่งในการบริหารกิจการ ร้อยละ 56.2 เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

5.11 จำนวนแรงงานในครัวเรือน

เสาวภา สวัสดิ์มงคล (2554: 51) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพระดับดี ร้อยละ 55.3 มีแรงงานในครัวเรือน 1 - 2 คน สอดคล้องกับ สรัญญา ภูมิภู

(2550: 32) พบว่าจำนวนแรงงานในครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่าร้อยละ 43.55 มีสมาชิก 1-2 คน

5.12 รายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตร

สุภัท สุขสุคนธ์ (2555: 56) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่ารายได้จากอาชีพหลัก กลุ่มระดับดี ในหนึ่งครัวเรือน พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 40.7 มีรายได้ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี กลุ่มระดับปานกลาง ในหนึ่งครัวเรือน พบว่า สมาชิกร้อยละ 34.3 มีรายได้ ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี

5.13 รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร

สุปราณี ระวังดี (2556: 49) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดยโสธร พบว่าคณะกรรมการมีรายได้นอกภาคการเกษตร เฉลี่ย 56,395.83 บาทต่อปี

จตุรงค์ พนาศรม (2555: 86) ศึกษาเรื่อง สภาพการผลิตและการตลาดปาล์มน้ำมันของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมันอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 74,838.4 บาทต่อปี

5.14 ภาระหนี้สิน

จิตจิรา ไชยขวัญ (2555: 43) พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 61.3 มีหนี้สินสอดคล้องกับ รุ่งโรจน์ สิ้นธุ์เทียม (2555: 55) ศึกษาเรื่อง การพึ่งพาตนเองและการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 63.8 มีหนี้สิน

5.15 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

รังสรรค์ พยัคฆพิพัฒน์กุล (2554: 77-96) พบว่า สาเหตุการก่อตั้งกลุ่มส่วนใหญ่เกิดจากการต้องการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของกลุ่ม ในประเด็น มีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม มีการกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม มีการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่ม มีการจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม มีการเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ มีการบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ มีการจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก มีการทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก มีการนำปัญหาในการดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง มีความซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบลูกค้า ผลิตภัณฑ์ที่มี

ความปลอดภัยต่อลูกค้า ดำเนินการวิสาหกิจชุมชนโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีการให้การสนับสนุนชุมชน ในด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/การบริจาคเพื่อสาธารณะ มีการดำเนินงานในระดับมาก ในประเด็น มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร มีการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ มีการดำเนินงานในระดับมาก ในประเด็น มีการกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย มีการติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย มีการดำเนินการในระดับมาก ในประเด็น มีมีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแสวงหาความรู้ใหม่ มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก มีการดำเนินงานในระดับมาก ในประเด็น มีการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก มีการพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ มีการพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม มีการสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก มีการสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก มีการดำเนินงานในระดับมาก ในประเด็น มีการกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน มีการควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด มีการดำเนินงานในระดับมาก ในประเด็น มีการเพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตดี พึ่งตนเองได้ สินค้า/บริการ ได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า หรือได้รับการรับรองคุณภาพ มีการลดต้นทุนการดำเนินงานสามารถดำเนินการตามแผน และประสบความสำเร็จ ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน สมาชิกมีความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานเพิ่มขึ้น สมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการดำเนินงานในระดับมาก

5.16 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยในการผลิต/แปรรูปสินค้า

5.16.1 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า

วิสาหกิจชุมชน ธงชัย เสาเสมา (2554: 85) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรในอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า เกษตรกรร้อยละ 68.7 มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมระดับมากคือตอบถูก 16 ข้อขึ้นไป

5.16.2 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูป

สินค้าวิสาหกิจชุมชน ลัญญณัฐ ภาตะนันท์ (2551: 65) ศึกษาเรื่อง การศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการผลิตเส้นขนมจีนในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (GMP)

(กรณีศึกษาภาคเหนือ) พบว่า สถานประกอบการผลิตขนมจีนไม่เคยได้รับการอบรมในหัวข้อของหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร คิดเป็นร้อยละ 94.44

5.17 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย

วารุณี ศรีแสง (2550: 47) ศึกษาเรื่อง การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน ตำบลเขาคันทรง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า เกษตรกร มีระดับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดในระดับมากที่สุด ในประเด็น การดูแลรักษาสับปะรด การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว การขนส่ง แหล่งน้ำ พื้นที่เพาะปลูก และวิธีการปลูกสับปะรด นอกจากนี้ เกษตรกรมีระดับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดในระดับปานกลาง ในประเด็น การบันทึกข้อมูล

ภัทรลักษณ์ คงดี (2548: 134) ศึกษาเรื่อง ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเรื่องความปลอดภัยของอาหารในสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการแปรรูปสินค้าเกษตรจังหวัดปัตตานี พบว่า แม่บ้านส่วนใหญ่มีการปฏิบัติเรื่องความปลอดภัยของอาหารในระดับดี (87.5)

กล่าวโดยสรุป จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย พบว่างานวิจัยดังกล่าวได้ศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน การประกอบอาชีพของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม สถานภาพภายในกลุ่ม รายได้ในภาคการเกษตร รายได้นอกภาคการเกษตร รายจ่ายของครัวเรือนในภาคการเกษตร ภาระหนี้สิน การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ในประเด็น ทิศทางของวิสาหกิจชุมชน การวางแผนของวิสาหกิจชุมชน การบริหารจัดการ การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน กระบวนการจัดการสินค้าและบริการ ผลลัพธ์การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชน ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปสินค้าวิสาหกิจชุมชน การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำประเด็นดังกล่าวมากำหนดกรอบการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การผลิตสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องในการผลิตสินค้าเกษตร ดังตารางที่ 3.1 หรือการแปรรูป ดังตารางที่ 3.2 ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 15 อำเภอ 973 กลุ่ม แยกตามประเภทกิจการที่ต้องมีการผลิตให้ได้มาตรฐาน ดังนี่

ตารางที่ 3.1 การประเมินศักยภาพแยกตามประเภทกิจการการผลิตและประเภทกิจการการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

ประเมินศักยภาพ ประเภทกิจการ	ดี	ปานกลาง	รวม
	การผลิตพืช	52	93
การผลิตปศุสัตว์	63	90	153
การผลิตประมง	7	13	20
การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	50	57	107
รวม	172	253	425

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, 2559

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 การเลือกตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) คือ การเลือกหน่วยตัวอย่างแบบนี้หน่วยตัวอย่างมีโอกาสถูกเลือกไม่เท่ากัน บางหน่วยตัวอย่างมีโอกาสถูกเลือกมากกว่าหนึ่งครั้งหรือบางหน่วยตัวอย่างไม่มีโอกาสที่จะถูกเลือก โดยในการเลือกจะคำนึงถึงความสะดวกทั้งทางด้านเวลา กำลังคนและงบประมาณ รวมทั้งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักสถิติเป็นหลัก จึงทำให้ไม่ทราบความน่าจะเป็นที่หน่วยแต่ละหน่วยในประชากรจะถูกเลือกเป็นตัวอย่าง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555: น. 22)

1.2.2 การเลือกหน่วยตัวอย่างแบบโควตา (quota sampling) คือ เป็นการเลือกหน่วยตัวอย่างที่พบบ่อยที่สุดในการเลือกตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น ซึ่งการเลือกตัวอย่างแบบนี้ นักสถิติได้ทำการจำแนกประชากรออกเป็นส่วนย่อยๆ ก่อน (strata) โดยตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกควรจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่สนใจศึกษา (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555: น. 21)

โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจัดสรรโควตาตัวอย่างไปให้แต่ละกลุ่มตามสัดส่วนของปริมาณประชากรในกลุ่มนั้นๆ ที่มีอยู่จากนั้นก็ทำการสุ่มจากแต่ละกลุ่มตามโควตาที่จัดสรร ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ตัวแทนจากกลุ่มต่างๆ อย่างเหมาะสม ดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

อำเภอ	ดี		ปานกลาง	
	จำนวนประชากร (กลุ่ม)	จำนวนตัวอย่าง (กลุ่ม)	จำนวนประชากร (กลุ่ม)	จำนวนตัวอย่าง (กลุ่ม)
การผลิตพืช				
1. เมืองนครสวรรค์	0	0	35	11
2. โกรกพระ	0	0	1	1
3. ชุมแสง	1	1	0	0
4. หนองบัว	6	3	9	4
5. บรรพตพิสัย	0	0	1	1
6. แก้วเลี้ยว	3	2	5	1
7. ตาคี	1	1	5	1
8. ท่าตะโก	1	1	0	0
9. ไพศาลี	21	11	4	1

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

อำเภอ	ดี		ปานกลาง	
	จำนวนประชากร (กลุ่ม)	จำนวนตัวอย่าง (กลุ่ม)	จำนวนประชากร (กลุ่ม)	จำนวนตัวอย่าง (กลุ่ม)
10. พยุหะคีรี	1	1	2	1
11. ลาดยาว	4	2	2	1
12. ตากฟ้า	1	1	2	1
13. แม่वंกั	4	2	15	4
14. แม่เป็น	0	0	3	1
15. ชุมตาบง	9	5	8	2
รวม	52	30	92	30
การผลิตปศุสัตว์				
1. เมืองนครสวรรค์	0	0	12	4
2. โกรกพระ	4	2	1	1
3. ชุมแสง	3	1	1	1
4. หนองบัว	6	2	23	8
5. บรรพตพิสัย	1	1	0	0
6. กำลัษัย	0	0	1	1
7. ตาคลี	1	1	0	0
8. ท่าตะโก	1	1	10	3
9. ไพศาลี	30	14	7	2
10. พยุหะคีรี	2	1	6	2
11. ลาดยาว	6	2	2	1
12. ตากฟ้า	1	1	3	1
13. แม่वंกั	0	0	11	3
14. แม่เป็น	0	0	5	1
15. ชุมตาบง	8	4	8	2
รวม	63	30	90	30

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

อำเภอ	ดี		ปานกลาง	
	จำนวนประชากร (กลุ่ม)	จำนวนตัวอย่าง (กลุ่ม)	จำนวนประชากร (กลุ่ม)	จำนวนตัวอย่าง (กลุ่ม)
การผลิตประมง				
1. เมืองนครสวรรค์	1	1	7	7
2. โกรกพระ	0	0	1	1
3. ชุมแสง	1	1	1	1
4. หนองบัว	1	1	0	0
5. บรรพตพิสัย	2	2	0	0
6. แก้วเหลียว	0	0	2	2
7. ตากลิ	0	0	0	0
8. ท่าตะโก	0	0	0	0
9. ไผ่สาลี	1	1	0	0
10. พยุหะคีรี	0	0	1	1
11. ลาดยาว	0	0	0	0
12. ตากฟ้า	0	0	0	0
13. แม่वंก	0	0	0	0
14. แม่เป็น	0	0	0	0
15. ชุมตาบง	1	1	1	1
รวม	7	7	13	13

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

อำเภอ	ใต้		ปานกลาง	
	จำนวนประชากร (กลุ่ม)	จำนวนตัวอย่าง (กลุ่ม)	จำนวนประชากร (กลุ่ม)	จำนวนตัวอย่าง (กลุ่ม)
การแปรรูปและ				
ผลิตภัณฑ์อาหาร				
1. เมืองนครสวรรค์	4	2	25	13
2. โกรกพระ	3	2	3	1
3. ชุมแสง	4	2	1	1
4. หนองบัว	5	3	1	1
5. บรรพตพิสัย	3	2	3	1
6. แก้วลาย	4	2	6	3
7. ตากถ้ำ	1	1	0	0
8. ท่าตะโก	7	4	4	2
9. ไพศาลี	10	6	5	3
10. พยุหะคีรี	0	0	4	2
11. ลาดยาว	4	2	0	0
12. ตากฟ้า	1	1	0	0
13. แม่वंก	1	1	5	3
14. แม่เปิน	1	1	0	0
15. ชุมตาบง	2	1	0	0
รวม	50	30	57	30

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, 2559

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) มีลักษณะคำถามปลายปิด (close-end question) ที่กำหนดคำตอบให้เลือกตอบเติมคำในช่องว่าง และคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น (open-end question) โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์และการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เป็นลักษณะคำถามแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือกตอบและแบบเติมคำในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตหรือการแปรรูปตามมาตรฐาน

ตอนย่อยที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน เป็นลักษณะคำถามแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือกตอบและแบบเติมคำในช่องว่าง

ตอนย่อยที่ 2-8 การดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านต่าง ๆ แบ่งได้เป็น ด้านทิศทางของวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ด้านการบริหารการตลาด ด้านการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร ด้านการบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ด้านกระบวนการจัดการสินค้าและบริการ และผลลัพธ์การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน เป็นลักษณะคำถามแบบปลายปิด ให้เลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

1 = มี 0 = ไม่มี

ตอนที่ 3 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เป็นคำถามมีตัวเลือก 1) และ 2) ให้เลือกตอบเพียง 1 คำตอบ ใน 1 ข้อ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ตอบถูก มีค่า = 1 ตอบผิด มีค่า = 0

1) ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช GAP

2) ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี GAP ด้านการปศุสัตว์

3) ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับการผลิตสัตว์น้ำ GAP

4) ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปและผลิตภัณฑอาหาร Primary GMP

ตอนที่ 4 เป็นการสัมภาษณ์การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย

ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ มีค่าการปฏิบัติของเกษตรกร ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ คือ 2 คะแนน

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง คือ 1 คะแนน

ไม่ปฏิบัติ คือ 0 คะแนน

1) การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย GAP สำหรับพืช
2) การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย GAP สำหรับการ

ปศุสัตว์

3) การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย GAP สำหรับการผลิต

สัตว์น้ำ

4) การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย Primary GMP สำหรับการแปรรูปและผลิตภัณฑอาหาร

ตอนที่ 5 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและ

พัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐาน เป็นลักษณะคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด มีคำตอบให้เลือก แบบมาตรประมาณค่า (rating scale) กำหนดให้แต่ละข้อมีคะแนน 4 ระดับ ดังนี้

1) ปัญหาการผลิตสินค้าหรือการแปรรูปตามมาตรฐานความปลอดภัย

3 = มีปัญหามาก

2 = มีปัญหาปานกลาง

1 = มีปัญหาน้อย

ทั้งนี้ กำหนดให้ 0 = ไม่มีปัญหา

2) ข้อเสนอแนะการผลิตสินค้าหรือการแปรรูปตามมาตรฐานความ

ปลอดภัย เป็นลักษณะคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด มีคำตอบให้เลือก แบบมาตรประมาณค่า (rating scale) กำหนดให้แต่ละข้อมีคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

3 = มีความจำเป็นมาก

2 = มีความจำเป็นปานกลาง

1 = มีความจำเป็นน้อย

2.2 การทดสอบเครื่องมือ

2.2.1 **สร้างแบบสัมภาษณ์** ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 **การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา** เพื่อตรวจสอบว่าแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมานั้นสามารถวัดได้ตรงตามความต้องการและครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหาหรือไม่ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วทิ้งฉบับเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ ชัดเจน และมีความถูกต้องตามเนื้อหาก่อนที่จะนำไปทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ต่อไป

2.2.3 **การตรวจสอบความเชื่อถือได้ (reliability)** ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองสัมภาษณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือการแปรรูปสินค้าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ประชากรที่ใช้ศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ตามวิธีการของ Cronbach's alpha โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย 1) ปัญหาในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน (1) ด้านการผลิตพืช เท่ากับ 0.951 (2) ด้านการผลิตปศุสัตว์ เท่ากับ 0.975 (3) ด้านการผลิตประมง เท่ากับ 0.744 และ (4) ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร เท่ากับ 0.845 และ 2) ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย (1) ด้านการผลิตพืช เท่ากับ 0.924 (2) ด้านการผลิตปศุสัตว์ เท่ากับ 0.773 (3) ด้านการผลิตประมง เท่ากับ 0.946 และ (4) ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร เท่ากับ 0.775 (ตารางภาคผนวกที่ 2) จากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปใช้สัมภาษณ์ต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการออกไปสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มตัวอย่าง 200 ราย ในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ใช้ระยะเวลาระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 ถึง เดือนมีนาคม 2560 โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ (primary data) ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนตามแนวทางของ เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2547: 313-315) ดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยมีการเตรียมการก่อนออกภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย ในเรื่องต่อไปนี้

3.1.1 การกำหนดวัน เวลา และสถานที่เก็บข้อมูล ผู้วิจัยมีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ที่จะไปเก็บข้อมูล รวมทั้งมีการนัดหมายล่วงหน้ากับผู้ให้ข้อมูล

3.1.2 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ที่ต้องใช้เพื่อการเก็บข้อมูลการเดินทาง เช่น แบบสัมภาษณ์ ปากกา ยานพาหนะ

3.2 ขั้นการสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูล ดังนี้

3.2.1 แนะนำตัวผู้เก็บข้อมูล ผู้วิจัยแนะนำตัวว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน และจะมาทำอะไร ให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์รู้จักก่อนที่จะทำการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจและเป็นกันเองกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

3.2.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์อย่างไร และชี้แจงความสำคัญของข้อมูลงานวิจัยแก่ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและครบถ้วน

3.2.3 เริ่มดำเนินการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

3.3 ขั้นสิ้นสุดการสัมภาษณ์ มีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

3.3.1 การทบทวนความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูล ผู้วิจัยทบทวนความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลเมื่อสิ้นสุดของการสัมภาษณ์

3.3.2 กล่าวขอบคุณ ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล และผู้เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้อง จัดหมวดหมู่และลงรหัส เพื่อประมวลผลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน โดยใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตหรือการแปรรูปตามมาตรฐาน โดยใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือการแปรรูปสินค้าวิสาหกิจชุมชน โดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชนตามมาตรฐานความปลอดภัย โดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

4.5 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐาน โดยใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) และการจัดอันดับ

4.5.1 การแปลความหมายระดับความสำคัญของปัญหาที่มีผลต่อการผลิตหรือการแปรรูปสินค้าวิสาหกิจชุมชน ตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ขนาดชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{ขนาดชั้น} &= \frac{3 - 1}{3} = 0.67 \end{aligned}$$

สำหรับการจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วงๆ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.35 – 3.00 หมายถึง ระดับความสำคัญของปัญหาหนัก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.68 – 2.34 หมายถึง ระดับความสำคัญของปัญหาปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.67 หมายถึง ระดับความสำคัญของปัญหาน้อย

4.5.2 การแปลความหมายระดับความจำเป็นของข้อเสนอแนะที่มีผลต่อการผลิตหรือการแปรรูปสินค้าวิสาหกิจชุมชน ตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ขนาดชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \end{aligned}$$

$$\text{ขนาดชั้น} = \frac{3 - 1}{3} = 0.67$$

สำหรับการจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วงๆ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.35 – 3.00 หมายถึง ระดับความจำเป็นมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.68 – 2.34 หมายถึง ระดับความจำเป็นปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.67 หมายถึง ระดับความจำเป็นน้อย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิจัยเรื่อง การผลิตสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน จำนวน 200 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 4 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

1.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การประกอบอาชีพของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน การมีตำแหน่งทางสังคม ระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน สถานภาพภายในกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร โดยแสดงเป็น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด รายละเอียด ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลและสภาพพื้นฐานทางสังคมของสมาชิกในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

1.1.1 เพศ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้า

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 56.70 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 43.30 เป็นเพศชาย
 ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 51.70 เป็นเพศชาย และร้อยละ 48.30 เป็นเพศหญิง

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 55.00 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 45.00 เป็นเพศชาย

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 78.30 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 21.70 เป็นเพศชาย

1.1.2 อายุ จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้า

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 38.33 อยู่ในช่วงอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 35.00 อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 21.67 อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี และร้อยละ 5.00 มีอายุ 30 ปีหรือต่ำกว่า ตามลำดับ โดยมีอายุต่ำสุด 26 ปี สูงสุด 59 ปี เฉลี่ย 46.70 ปี

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 56.66 อยู่ในช่วงอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 16.67 อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 15.00 มีอายุ 30 ปีหรือต่ำกว่า และร้อยละ 11.67 อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี ตามลำดับ โดยมีอายุต่ำสุด 27 ปี สูงสุด 60 ปี เฉลี่ย 47.85 ปี

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 45.00 อยู่ในช่วงอายุ 51-60 ปี รองลงมา ร้อยละ 25.00 อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุ 41-50 ปี มีอัตราส่วนเท่ากันกับ อายุ 61 ปีหรือสูงกว่า คือ ร้อยละ 15.00 ตามลำดับ โดยมีอายุต่ำสุด 34 ปี สูงสุด 69 ปี เฉลี่ย 51.70 ปี

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 41.67 อยู่ในช่วงอายุ 51-60 ปี รองลงมา ร้อยละ 35.00 อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 15.00 มีอายุ 61 ปี หรือสูงกว่า ร้อยละ 5.00 อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี และ ร้อยละ 3.33 มีอายุ 30 ปีหรือต่ำกว่า ตามลำดับ โดยมีอายุต่ำสุด 24 ปี สูงสุด 73 ปี เฉลี่ย 51.35 ปี

1.1.3 สถานภาพการสมรส จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้า

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 75.00 มีสถานภาพสมรส รองลงมา ร้อยละ 13.30 มีสถานภาพโสด และร้อยละ 11.70 มีสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง ตามลำดับ

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 76.70 มีสถานภาพสมรส และร้อยละ 23.30 มีสถานภาพโสด

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 90.00 มีสถานภาพสมรส และร้อยละ 10.00 มีสถานภาพโสด

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 81.70 มีสถานภาพสมรส
 รองลงมา ร้อยละ 13.30 มีสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง และร้อยละ 5.00 มีสถานภาพโสด ตามลำดับ

1.1.4 ระดับการศึกษา จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิต
 ดินค้ำ

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 36.70 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมา
 ร้อยละ 33.30 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 16.70 ไม่ได้รับ
 การศึกษา/ประถมศึกษา ร้อยละ 11.70 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และร้อยละ 1.70 จบการศึกษา
 อนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 36.70 ไม่ได้รับการศึกษา/ประถมศึกษา
 รองลงมา ร้อยละ 30.00 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 18.30 จบการศึกษามัธยมศึกษา
 ตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า และร้อยละ 15.00 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 35.00 ไม่ได้รับการศึกษา/ประถมศึกษา
 รองลงมา ร้อยละ 25.00 จบการศึกษาระดับปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า และจบการศึกษามัธยมศึกษา
 ตอนต้น มีอัตราส่วนเท่ากับจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า คือ ร้อยละ
 20.00

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 30.00 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
 รองลงมา ร้อยละ 26.70 จบการศึกษาระดับปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 20.00 ไม่ได้รับการศึกษา/
 ประถมศึกษา ร้อยละ 15.00 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 8.30 จบการศึกษ
 มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า

1.1.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน
 ในการผลิตดินค้ำ

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 50.00 มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน รองลงมา
 ร้อยละ 38.33 มีสมาชิกในครัวเรือน 5 คนหรือมากกว่า และร้อยละ 11.67 มีสมาชิกในครัวเรือน
 1-2 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน สูงสุด 8 คน เฉลี่ย 4.03 คน

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 41.67 มีสมาชิกในครัวเรือน 5 คนหรือมากกว่า
 รองลงมา ร้อยละ 33.33 มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน และร้อยละ 25.00 มีสมาชิกในครัวเรือน 1-2
 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน สูงสุด 9 คน เฉลี่ย 3.98 คน

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 40.00 มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน รองลงมา ร้อยละ 35.00 มีสมาชิกในครัวเรือน 1-2 คน และร้อยละ 25.00 มีสมาชิกในครัวเรือน 5 คนหรือมากกว่า โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน สูงสุด 8 คน เฉลี่ย 3.50 คน

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 73.33 มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน รองลงมา ร้อยละ 15.00 มีสมาชิกในครัวเรือน 5 คนหรือมากกว่า และร้อยละ 11.67 มีสมาชิกในครัวเรือน 1-2 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 7 คน เฉลี่ย 3.55 คน

1.1.6 การประกอบอาชีพของครัวเรือน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้า

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 60.00 มีอาชีพทำนา รองลงมา ร้อยละ 36.70 มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 35.00 มีอาชีพทำไร่ ร้อยละ 21.70 มีอาชีพทำสวน ร้อยละ 10.00 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 6.70 อาชีพเลี้ยงสัตว์มีสัดส่วนเท่ากันกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว และร้อยละ 5.00 มีอาชีพรับราชการ

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 60.00 มีอาชีพทำนา รองลงมา ร้อยละ 53.30 มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 41.70 มีอาชีพทำไร่ ร้อยละ 30.00 มีอาชีพทำสวน ร้อยละ 21.70 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 11.70 มีอาชีพค้าขาย และร้อยละ 6.70 มีอาชีพรับราชการ

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 95.50 มีอาชีพทำนา รองลงมา ร้อยละ 35.00 มีอาชีพทำไร่ ร้อยละ 25.00 มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 20.00 มีอาชีพทำสวน ร้อยละ 15.00 มีอาชีพค้าขาย และร้อยละ 5.00 มีอาชีพรับราชการ

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 70.00 อาชีพทำนามีสัดส่วนเท่ากันกับอาชีพค้าขาย รองลงมา ร้อยละ 36.70 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 35.00 มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 31.70 มีอาชีพทำไร่ ร้อยละ 30.00 มีอาชีพทำสวน ร้อยละ 26.70 มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ และร้อยละ 15.00 มีอาชีพรับราชการ

1.1.7 การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากเป็นผู้ประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้า

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 80.00 เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร ร้อยละ 20.00 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร ลักษณะการเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรพบว่า ร้อยละ 40.00 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 28.30 เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 25.00 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 20.00 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และร้อยละ 11.70 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 53.30 เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร ร้อยละ 46.70 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร ลักษณะการเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร พบว่า ร้อยละ 38.30 เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 30.00 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 28.30 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 16.70 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และร้อยละ 10.00 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 80.00 เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร ร้อยละ 20.00 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร ลักษณะการเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร พบว่า ร้อยละ 80.00 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 45.00 เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน มีสัดส่วนเท่ากับเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 10.00 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และร้อยละ 9.50 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 26.70 เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร ร้อยละ 73.30 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร ลักษณะการเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร พบว่า ร้อยละ 56.70 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 53.30 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 45.00 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 28.30 เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน และร้อยละ 5.00 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

1.1.8 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษา

ด้านการผลิตพืช พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน เรียงตามลำดับของค่าร้อยละจากมากไปน้อย ดังนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผู้นำชุมชน เพื่อนบ้าน การศึกษาดูงาน วิทยุโทรทัศน์ การฝึกอบรม วิทยุกระจายเสียง อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ ญาติพี่น้อง วารสาร/นิตยสาร และอื่นๆ ทั่วไป เช่น บุคคลในครอบครัว (ร้อยละ 88.30, 53.30, 30.00, 26.70, 20.00, 18.30, 16.70, 16.70, 6.70, 5.00, 5.00 และ 5.00 ตามลำดับ)

ด้านการผลิตปศุสัตว์ พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน เรียงตามลำดับของค่าร้อยละจากมากไปน้อย ดังนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผู้นำชุมชน การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน วิทยุโทรทัศน์ เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง

หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง (ร้อยละ 76.70, 65.00, 61.70, 40.00, 26.70, 21.70, 21.70, 20.00 และ 13.30 ตามลำดับ)

ด้านการผลิตประมง พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน รับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน เรียงตามลำดับของค่าร้อยละจากมากไปน้อย ดังนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผู้นำชุมชน วิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และอื่นๆ เช่น บุคคลในครอบครัว (ร้อยละ 100.00, 70.00, 65.00, 55.00, 45.00, 30.00, 20.00, 20.00, 10.00 และ 10.00 ตามลำดับ)

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน เรียงตามลำดับของ ค่าร้อยละจากมากไป น้อย ดังนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร วิทยุโทรทัศน์ การฝึกอบรม ผู้นำชุมชน หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน การศึกษาดูงาน อินเทอร์เน็ต วารสาร/นิตยสาร และอื่นๆ เช่น บุคคลในครอบครัว (ร้อยละ 95.00, 65.00, 51.70, 41.70, 33.30, 31.70, 28.30, 25.00, 25.00, 23.00, 23.00 และ 21.70 ตามลำดับ)

1.1.9 การมีตำแหน่งทางสังคม จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 16.70 มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 83.30 ไม่มี ตำแหน่งทางสังคม ลักษณะการมีตำแหน่งทางสังคม พบว่า ร้อยละ 11.70 มีตำแหน่งอื่นๆ เช่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ร้อยละ 6.70 มีตำแหน่งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน และร้อยละ 1.70 มีตำแหน่งนายก/สมาชิกองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ตามลำดับ

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 13.30 มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 86.7 ไม่มี ตำแหน่งทางสังคม ลักษณะการมีตำแหน่งทางสังคม พบว่า ร้อยละ 11.70 มีตำแหน่งนายก/สมาชิก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และร้อยละ 1.70 มีตำแหน่งอื่นๆ เช่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ตามลำดับ

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 15.00 มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 85.00 ไม่มี ตำแหน่งทางสังคม ลักษณะการมีตำแหน่งทางสังคม พบว่า ร้อยละ 10.00 มีตำแหน่งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน และร้อยละ 5.00 มีตำแหน่งอื่นๆ เช่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ตามลำดับ

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 15.00 มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 85.00 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ลักษณะการมีตำแหน่งทางสังคม พบว่า ร้อยละ 21.70

มีตำแหน่งอื่นๆ เช่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และร้อยละ 15.00 มีตำแหน่งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ตามลำดับ

1.1.10 ระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 51.67 มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน 1-3 ปี ร้อยละ 35.00 มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน 4-6 ปี และร้อยละ 13.33 มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน 7 ปีหรือมากกว่า โดยมีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 16 คน เฉลี่ย 4.43 คน

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 88.33 มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน 1-3 ปี และร้อยละ 11.67 มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน 4-6 ปี โดยมีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 6 คน เฉลี่ย 2.67 คน

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 50.00 มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน 7 ปีหรือมากกว่า ร้อยละ 25.00 มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน 1-3 ปี สัดส่วนเท่ากับมีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน 4-6 ปี โดยมีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนต่ำสุด 2 คน สูงสุด 11 คน เฉลี่ย 6.75 คน

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 55.00 มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน 7 ปีหรือมากกว่า ร้อยละ 28.33 มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน 4-6 ปี และร้อยละ 16.67 มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน 1-3 ปี โดยมีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนต่ำสุด 2 คน สูงสุด 16 คน เฉลี่ย 7.13 คน

1.1.11 สถานภาพภายในกลุ่ม จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 75.00 เป็นประธาน รองลงมา 20.00 เป็นสมาชิก 3.30 เป็นรองประธาน และร้อยละ 1.70 เป็นประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 38.30 เป็นสมาชิก รองลงมา 30.00 เป็นประธาน ร้อยละ 20.00 เป็นรองประธาน และร้อยละ 11.70 เป็นประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 45.00 เป็นประธาน รองลงมา ร้อยละ 30.00 เป็นสมาชิก ร้อยละ 15.00 เป็นประชาสัมพันธ์ และร้อยละ 10.00 เป็นรองประธาน ตามลำดับ

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 63.3 เป็นประธาน รองลงมา ร้อยละ 26.70 เป็นสมาชิก และร้อยละ 10.00 เป็นประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1 ลักษณะส่วนบุคคลและสภาพพื้นฐานทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ								
ชาย	26	43.30	31	51.70	9	45.00	13	21.70
หญิง	34	56.70	29	48.30	11	55.00	47	78.30
อายุ								
30 ปีหรือต่ำกว่า	3	5.00	9	15.00	-	-	2	3.33
31-40 ปี	13	21.67	7	11.67	5	25.00	3	5.00
41-50 ปี	21	35.00	10	16.67	3	15.00	21	35.00
51-60 ปี	23	38.33	34	56.66	9	45.00	25	41.67
61 ปีหรือมากกว่า	-	-	-	-	3	15.00	9	15.00
	Mean = 46.70	S.D. = 8.44	Mean = 47.85	S.D. = 10.94	Mean = 51.70	S.D. = 10.23	Mean = 51.35	S.D. = 9.48
	Min = 26	Max = 59	Min = 27	Max = 60	Min = 34	Max = 69	Min = 24	Max = 73

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพการสมรส								
โสด	8	13.30	14	23.30	2	10.00	3	5.00
สมรส	45	75.00	46	76.70	18	90.00	49	81.70
หม้ายหรือหย่าร้าง	7	11.70	-	-	-	-	8	13.30
ระดับการศึกษา								
ไม่ได้รับการศึกษา/ประถมศึกษา	10	16.70	22	36.70	7	35.00	12	20.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	22	36.70	18	30.00	4	20.00	9	15.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า	20	3.30	11	18.30	4	20.00	5	8.30
อนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า	1	1.7	-	-	5	25.00	16	26.70
ปริญญาตรี	7	11.7	9	15.00	-	-	18	30.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช (n = 60)		ด้านการผลิตปศุสัตว์ (n = 60)		ด้านการผลิตประมง (n = 20)		ด้านการแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร (n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน								
1-2 คน	7	11.67	15	25.00	7	35.00	7	11.67
3-4 คน	30	50.00	20	33.33	8	40.00	44	73.33
5 คนหรือมากกว่า	23	38.33	25	41.67	5	10	9	15.00
	Mean = 4.03	S.D. = 1.40	Mean = 3.98	S.D. = 1.79	Mean = 3.50	S.D. = 1.57	Mean = 3.55	S.D. = 1.21
	Min = 2	Max = 8	Min = 2	Max = 9	Min = 2	Max = 8	Min = 1	Max = 7
การประกอบอาชีพ ของครัวเรือน								
ทำนา	36	60.00	36	60.00	19	95.50	42	70.00
ทำไร่	21	35.00	25	41.70	7	35.00	19	31.70
ทำสวน	13	21.70	18	30.00	4	20.00	18	30.00
เลี้ยงสัตว์	4	6.70	32	53.30	5	25.00	16	26.70

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การประกอบอาชีพของครัวเรือน (ต่อ)								
ค้าขาย	22	36.70	7	11.70	3	15.00	42	70.00
รับจ้าง	6	10.00	13	21.70	0	0	22	36.70
รับราชการ	3	5.00	4	6.70	1		9	15.00
ธุรกิจส่วนตัว	4	6.70	-	-	-		21	35.00
การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร								
ไม่เป็น	12	20.00	28	46.70	4	20.00	44	73.30
เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	48	80.00	32	53.30	16	80.00	16	26.70
กลุ่มเกษตรกร	15	25.00	17	28.30	2	10.00	27	45.00
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	7	11.70	6	10.00	9	45.00	32	53.30
สหกรณ์การเกษตร	7	11.70	10	16.70	1	9.50	1	28.30

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร (ต่อ)								
กลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน	17	28.30	23	38.30	9	45.00	17	28.30
กลุ่มลูกค้า ธกส.	24	40.00	18	30.00	16	80.00	34	56.7
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	5	8.30	-	-	-	-	-	-
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและ								
วิสาหกิจชุมชน								
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	53	88.30	46	76.70	20	100.00	57	95.00
ผู้นำชุมชน	32	53.30	39	65.00	14	70.00	25	41.70
ญาติพี่น้อง	3	5.00	13	21.70	4	20.00	17	28.30
เพื่อนบ้าน	18	30.00	13	21.70	6	30.00	15	25.00
วิทยุโทรทัศน์	12	20.00	16	26.70	13	65.00	39	65.00
วิทยุกระจายเสียง	10	16.70	8	13.30	11	55.00	19	31.70

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและ								
วิสาหกิจชุมชน (ต่อ)								
หนังสือพิมพ์	4	6.70	12	20.00	9	45.00	20	33.30
อินเทอร์เน็ต	10	16.70	-	-	-	-	14	23.00
วารสาร/นิตยสาร	3	5.00	-	-	-	-	14	23.00
การฝึกอบรม	11	18.30	37	61.70	2	10.00	31	51.70
การศึกษาดูงาน	16	26.70	24	40.00	4	20.00	15	25.00
อื่นๆ เช่น บุคคลในครอบครัว	3	5.00	-	-	2	10.00	13	21.70
การมีตำแหน่งทางสังคม								
ไม่เป็น	50	83.30	52	86.70	17	85.00	51	85.00
เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	10	16.70	8	13.30	3	15.00	9	15.00
นายก/สมาชิก อบท.	1	1.70	7	11.7	-	-	-	-

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีตำแหน่งทางสังคม (ต่อ)								
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	4	6.70	-	-	2	10.00	9	15.00
อื่นๆ เช่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	7	11.70	1	1.70	1	5.00	13	21.70
สารวัตรกำนัน อสม. อคม.								
ระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบ								
กิจการวิสาหกิจชุมชน								
1-3 ปี	31	51.67	53	88.33	5	25.00	10	16.67
4-6 ปี	21	35.00	7	11.67	5	25.00	17	28.33
7 ปีหรือมากกว่า	8	13.33	-	-	10	50.00	3	5.00
	Mean = 4.43	S.D. = 3.00	Mean = 2.67	S.D. = 1.49	Mean = 6.75	S.D. = 3.16	Mean = 7.13	S.D. = 3.34
	Min = 1	Max = 16	Min = 1	Max = 6	Min = 2	Max = 11	Min = 2	Max = 16

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพภายในกลุ่ม								
ประธาน	45	75.00	18	30.00	9	45.00	38	63.30
รองประธาน	2	3.30	12	20.00	2	10.00	-	-
ประชาสัมพันธ์	1	1.70	7	11.70	3	.00	6	10.00
สมาชิก	12	20.00	23	38.30	6	30.00	16	26.70

1.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิกในการผลิตสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชน
ได้แก่ จำนวนแรงงานในครัวเรือน รวมรายได้ของครัวเรือนภาคการเกษตร รายได้ของครัวเรือนนอก
ภาคการเกษตร รวมรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร รวมรายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตร
ภาระหนี้สิน พื้นที่ในการทำการเกษตร รวมพื้นที่ในการทำการเกษตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนก
การผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิต
ประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร โดยแสดงเป็น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

ตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นข้อมูลสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้าน
จำนวนแรงงานในครัวเรือนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช
ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

1.2.1 จำนวนแรงงานในครัวเรือน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 43.33 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3-4 คน
รองลงมา ร้อยละ 36.67 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 1-2 คน และร้อยละ 20.00 มีจำนวนแรงงาน
ในครัวเรือน 5 คนหรือมากกว่า ตามลำดับ โดยมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 5 คน
เฉลี่ย 3.05 คน

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 58.33 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 1-2 คน
รองลงมา ร้อยละ 36.67 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3-4 คน และร้อยละ 5.00 มีจำนวนแรงงาน
ในครัวเรือน 5 คนหรือมากกว่า ตามลำดับ โดยมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 5 คน
เฉลี่ย 2.52 คน

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 55.00 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 1-2 คน
รองลงมา ร้อยละ 35.00 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3-4 คน และร้อยละ 10.00 มีจำนวนแรงงาน
ในครัวเรือน 5 คนหรือมากกว่า ตามลำดับ โดยมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 5 คน
เฉลี่ย 2.70 คน

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 46.67 มีจำนวนแรงงานใน
ครัวเรือน 3-4 คน รองลงมา ร้อยละ 41.67 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 1-2 คน และร้อยละ 11.66
มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 5 คนหรือมากกว่า ตามลำดับ โดยมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด
1 คน สูงสุด 7 คน เฉลี่ย 2.87 คน

ตารางที่ 4.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านจำนวนแรงงานในครัวเรือนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนแรงงานในครัวเรือน								
1-2 คน	22	36.67	35	58.33	11	55.00	25	41.67
3-4 คน	26	43.33	22	36.67	7	35.00	28	46.67
5 คน หรือมากกว่า	12	20.00	3	5.00	2	10.00	7	11.66
	Mean = 3.05	S.D. = 1.21	Mean = 2.51	S.D. = 1.26	Mean = 2.70	S.D. = 1.08	Mean = 2.87	S.D. = 1.11
	Min = 1	Max = 5	Min = 1	Max = 5	Min = 1	Max = 5	Min = 1	Max = 7

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นข้อมูลสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้าน รายได้และรายจ่ายในครัวเรือนของสมาชิกในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

1.2.2 รายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตร (บาทต่อปี) จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช

1) รายได้จากการทำนา พบว่า ร้อยละ 40 ไม่มีรายได้จากการทำนา รองลงมา ร้อยละ 18.33 มีรายได้จากการทำนา ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 16.67 มีรายได้จากการทำนา มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 11.67 มีรายได้จากการทำนา ระหว่าง 100,000-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 มีรายได้จากการทำนา ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 3.33 มีรายได้จากการทำนา น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการทำนา ต่ำสุด 25,000 บาทต่อปี สูงสุด 600,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 108,833.33 บาทต่อปี

2) รายได้จากการทำไร่ พบว่า ร้อยละ 55.00 ไม่มีรายได้จากการทำไร่ รองลงมา ร้อยละ 11.67 มีรายได้จากการทำไร่ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายได้จากการทำไร่ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 มีรายได้จากการทำไร่ ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายได้จากการทำไร่ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี และร้อยละ 3.33 มีรายได้จากการทำไร่ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือน มีรายได้จากการทำไร่ ต่ำสุด 20,000 บาทต่อปี สูงสุด 1,200,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 104,750.00 บาทต่อปี

3) รายได้จากการทำสวน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 ไม่มีรายได้จากการ ทำสวน รองลงมา ร้อยละ 11.67 มีรายได้จากการทำสวน น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายได้จากการทำสวน มากกว่า 200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีรายได้จากการทำสวน ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการทำสวน ต่ำสุด 12,000 บาทต่อปี สูงสุด 700,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 58,783.33 บาทต่อปี

4) รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.33 ไม่มีรายได้จากการ เลี้ยงสัตว์ รองลงมา ร้อยละ 5.00 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 300,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 6,166.67 บาทต่อปี

5) รายได้อื่นๆ เช่น การจับสัตว์น้ำ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 ไม่มีรายได้ อื่นๆ รองลงมา ร้อยละ 13.33 มีรายได้ อื่นๆ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 5.00 มีรายได้ อื่นๆ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายได้ อื่นๆ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี

ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้อื่นๆ ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 120,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 10,600.00 บาทต่อปี

ด้านการผลิตปศุสัตว์

1) รายได้จากการทำนา พบว่า ร้อยละ 50 ไม่มีรายได้จากการทำนา รองลงมา ร้อยละ 18.33 มีรายได้จากการทำนา ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายได้จากการทำนา ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายได้จากการทำนา น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 5.00 มีรายได้จากการทำนา ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 3.34 มีรายได้จากการทำนา มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการทำนา ต่ำสุด 28,000 บาทต่อปี สูงสุด 240,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 57,350.00 บาทต่อปี

2) รายได้จากการทำไร่ พบว่า ร้อยละ 48.33 ไม่มีรายได้จากการทำไร่ รองลงมา ร้อยละ 16.67 มีรายได้จากการทำไร่ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 13.33 มีรายได้จากการทำไร่ ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายได้จากการทำไร่ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 มีรายได้จากการทำไร่ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 3.34 มีรายได้จากการทำไร่ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการทำไร่ ต่ำสุด 50,000 บาทต่อปี สูงสุด 300,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 90,500.00 บาทต่อปี

3) รายได้จากการทำสวน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 ไม่มีรายได้จากการทำสวน รองลงมา ร้อยละ 6.67 มีรายได้จากการทำสวน ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 5 มีรายได้จากการทำสวน น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายได้จากการทำสวน ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 3.33 มีรายได้จากการทำสวน ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการทำสวน ต่ำสุด 30,000 บาทต่อปี สูงสุด 200,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 24,166.67 บาทต่อปี

4) รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ร้อยละ 21.67 ไม่มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 33.33 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 20.00 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 16.67 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 6.67 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ระหว่าง 150,000-200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.66 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่ำสุด 15,000 บาทต่อปี สูงสุด 220,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 78,666.67 บาทต่อปี

5) รายได้อื่นๆ เช่น การจับสัตว์น้ำ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 90.00 ไม่มีรายได้
อื่นๆ รองลงมา ร้อยละ 10.00 มีรายได้อื่นๆ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมี
รายได้อื่นๆ ต่ำสุด 15,000 บาทต่อปี สูงสุด 15,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 1,500 บาทต่อปี

ด้านการผลิตประมง

1) รายได้จากการทำงาน พบว่า ร้อยละ 5.00 ไม่มีรายได้จากการทำงาน
ร้อยละ 30.00 มีรายได้จากการทำงาน ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ
มีรายได้จากการทำงาน มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 25.00 มีรายได้จากการทำงาน ระหว่าง
150,001-200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 10.00 มีรายได้จากการทำงาน ระหว่าง 50,001-100,000 บาท
ต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการทำงาน ต่ำสุด 100,000 บาทต่อปี สูงสุด 372,000 บาทต่อปี
เฉลี่ย 182,850.00 บาทต่อปี

2) รายได้จากการทำงานไร่ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.00 ไม่มีรายได้จากการทำงาน
รองลงมา ร้อยละ 15.00 มีรายได้จากการทำงานไร่ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 มีรายได้จาก
การทำงานไร่ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีรายได้จากการทำงานไร่ ระหว่าง
150,001-200,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายได้จากการทำงานไร่ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี
ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการทำงานไร่ ต่ำสุด 20,000 บาทต่อปี สูงสุด 250,000 บาทต่อปี
เฉลี่ย 38,300.00 บาทต่อปี

3) รายได้จากการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 ไม่มีรายได้จากการ
ทำงาน รองลงมา ร้อยละ 10.00 มีรายได้จากการทำงาน น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ
มีรายได้จากการทำงาน ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 5.00 มีรายได้จากการทำงาน
ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการทำงาน ต่ำสุด 10,000
บาทต่อปี สูงสุด 200,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 20,000.00 บาทต่อปี

4) รายได้จากเลี้ยงสัตว์ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 ไม่มีรายได้จากการ
เลี้ยงสัตว์ รองลงมา ร้อยละ 20.00 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ
โดยครัวเรือนมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่ำสุด 3,000 บาทต่อปี สูงสุด 30,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 3,300
บาทต่อปี

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

1) รายได้จากการทำงาน พบว่า ร้อยละ 30 ไม่มีรายได้จากการทำงาน รองลงมา
ร้อยละ 21.67 มีรายได้จากการทำงาน ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 16.67 มีรายได้จากการทำงาน
น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายได้จากการทำงาน มากกว่า 200,000 บาทต่อปี

ร้อยละ 8.33 มีรายได้จากการทำนา ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี และร้อยละ 6.66 มีรายได้จากการทำนา ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการทำนา ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 240,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 88,416.67 บาทต่อปี

2) *รายได้จากการทำไร่* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 68.34 ไม่มีรายได้จากการทำไร่ รองลงมา ร้อยละ 15.00 มีรายได้จากการทำไร่ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายได้จากการทำไร่ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 5.00 มีรายได้จากการทำไร่ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 3.33 มีรายได้จากการทำไร่ 150,001-200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการทำไร่ ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 200,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 25,283.33 บาทต่อปี

3) *รายได้จากการทำสวน* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 81.66 ไม่มีรายได้จากการทำสวน รองลงมา ร้อยละ 15.00 มีรายได้จากการทำสวน น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 1.67 มีรายได้จากการทำสวน ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายได้จากการทำสวน มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการทำสวน ต่ำสุด 1,000 บาทต่อปี สูงสุด 624,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 13,375.00 บาทต่อปี

4) *รายได้จากการเลี้ยงสัตว์* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.34 ไม่มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ รองลงมา ร้อยละ 18.33 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ต่ำสุด 6,000 บาทต่อปี สูงสุด 60,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 9,200.00 บาทต่อปี

5) *รายได้อื่นๆ* เช่น การจับสัตว์น้ำ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.67 ไม่มีรายได้อื่นๆ รองลงมา ร้อยละ 16.67 มีรายได้อื่นๆ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 13.33 มีรายได้อื่นๆ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายได้อื่นๆ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้อื่น ต่ำสุด 7,000 บาทต่อปี สูงสุด 800,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 95,983.33 บาทต่อปี

1.2.3 รายได้รวมของครัวเรือนภาคการเกษตร (บาทต่อปี) จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 41.67 มีรายได้รวมภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 23.33 มีรายได้รวมภาคการเกษตร มากกว่า 400,000 บาทต่อปี ร้อยละ 18.33 มีรายได้รวมภาคการเกษตร น้อยกว่า 100,001 บาทต่อปี ร้อยละ 11.67 มีรายได้รวมภาคการเกษตร ระหว่าง 200,001-300,000 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีรายได้รวมภาคการเกษตร

ระหว่าง 300,001-400,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้รวมภาคการเกษตร ต่ำสุด 18,000 บาทต่อปี สูงสุด 1,920,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 292,800.00 บาทต่อปี

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 33.33 มีรายได้รวมภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 26.67 มีรายได้รวมภาคการเกษตร ระหว่าง 200,001-300,000 บาทต่อปี ร้อยละ 23.33 มีรายได้รวมภาคการเกษตร ระหว่าง 300,001-400,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 มีรายได้รวมภาคการเกษตร มากกว่า 400,000 บาทต่อปี และร้อยละ 6.67 มีรายได้รวมภาคการเกษตร น้อยกว่า 100,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้รวมภาคการเกษตร ต่ำสุด 60,000 บาทต่อปี สูงสุด 2,550,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 287,433.33 บาทต่อปี

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 45.00 มีรายได้รวมภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 30.00 มีรายได้รวมภาคการเกษตร ระหว่าง 200,001-300,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายได้รวมภาคการเกษตร ระหว่าง 300,001-400,000 บาทต่อปี และร้อยละ 10.00 มีรายได้รวมภาคการเกษตร มากกว่า 400,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้รวมภาคการเกษตร ต่ำสุด 120,000 บาทต่อปี สูงสุด 450,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 253,350.00 บาทต่อปี

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 31.67 มีรายได้รวมภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 28.33 มีรายได้รวมภาคการเกษตร น้อยกว่า 100,001 บาทต่อปี ร้อยละ 21.67 มีรายได้รวมภาคการเกษตร ระหว่าง 200,001-300,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายได้รวมภาคการเกษตร มากกว่า 400,000 บาทต่อปี และร้อยละ 3.33 มีรายได้รวมภาคการเกษตร 300,001-400,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้รวมภาคการเกษตร ต่ำสุด 7,000 บาทต่อปี สูงสุด 832,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 232,825.00 บาทต่อปี

1.2.4 รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร (บาทต่อปี) จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช

1) รายได้จากกรับจ้าง พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 70 ไม่มีรายได้จากการรับจ้าง รองลงมา ร้อยละ 16.67 มีรายได้จากการรับจ้าง น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 11.67 มีรายได้จากการรับจ้าง ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.66 มีรายได้จากการรับจ้าง มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการรับจ้าง ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 200,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 10,700 บาทต่อปี

2) รายได้จากการรับราชการ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 88.33 ไม่มีรายได้จากการรับราชการ รองลงมา ร้อยละ 5.00 มีรายได้จากการรับราชการ ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 5.00 มีรายได้จากการรับราชการ มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการรับราชการ ต่ำสุด 9,950 บาทต่อปี สูงสุด 150,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 9,582.50 บาทต่อปี

3) รายได้จากบุตร/หลานส่งให้ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.66 ไม่มีรายได้จากบุตร/หลานส่งให้ รองลงมา ร้อยละ 5.00 มีรายได้จากบุตร/หลานส่งให้ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายได้จากบุตร/หลานส่งให้ ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายได้จากบุตร/หลานส่งให้ มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากบุตร/หลานส่งให้ ต่ำสุด 25,000 บาทต่อปี สูงสุด 150,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 4,433.33 บาทต่อปี

4) รายได้จากการค้าขาย พบว่า ร้อยละ 45.00 ไม่มีรายได้จากการค้าขาย รองลงมา ร้อยละ 31.67 มีรายได้จากการค้าขาย มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ร้อยละ 11.67 มีรายได้จากการค้าขาย ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 มีรายได้จากการค้าขาย น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 1.66 มีรายได้จากการค้าขาย ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการค้าขาย ต่ำสุด 7,000 บาทต่อปี สูงสุด 600,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 87,483.33 บาทต่อปี

5) รายได้อื่นๆ เช่น ค่าเช่าพื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.67 ไม่มีรายได้ อื่นๆ รองลงมา ร้อยละ 10.00 มีรายได้อื่นๆ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายได้อื่นๆ ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 3.33 มีรายได้อื่นๆ มากกว่า 90,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายได้อื่นๆ 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้อื่นๆ ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 120,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 10,030.00 บาทต่อปี

ด้านการผลิตปศุสัตว์

1) รายได้จากการรับจ้าง พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.67 ไม่มีรายได้จากการรับจ้าง รองลงมา ร้อยละ 16.67 มีรายได้จากการรับจ้าง ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายได้จากการรับจ้าง น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 6.66 มีรายได้จากการรับจ้าง ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการรับจ้าง ต่ำสุด 15,000 บาทต่อปี สูงสุด 70,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 16,616.67 บาทต่อปี

2) รายได้จากการรับราชการ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.33 ไม่มีรายได้จากการรับราชการ รองลงมา ร้อยละ 5.00 มีรายได้จากการรับราชการ ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี

และร้อยละ 1.67 มีรายได้จากการรับราชการ มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือน มีรายได้จากการรับราชการ ต่ำสุด 80,000 บาทต่อปี สูงสุด 120,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 6,213.33 บาทต่อปี

3) รายได้จากการค้าขาย พบว่า ร้อยละ 81.67 ไม่มีรายได้จากการค้าขาย รองลงมา ร้อยละ 6.67 มีรายได้จากการค้าขาย น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายได้จากการค้าขาย ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 5.00 มีรายได้จากการค้าขาย มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการค้าขาย ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 150,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 10,700.00 บาทต่อปี

4) รายได้อื่นๆ ค่าเช่าพื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 ไม่มีรายได้อื่นๆ รองลงมา ร้อยละ 15.00 มีรายได้อื่นๆ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีรายได้อื่นๆ ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้อื่นๆ ต่ำสุด 20,000 บาทต่อปี สูงสุด 50,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 5,333.33 บาทต่อปี

ด้านการผลิตประมง

1) รายได้จากการรับจ้าง พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 ไม่มีรายได้จากการรับจ้าง ร้อยละ 10.00 มีรายได้จากการรับจ้าง น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายได้จากการรับจ้าง ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการรับจ้าง ต่ำสุด 8,000 บาทต่อปี สูงสุด 36,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 4,250.00 บาทต่อปี

2) รายได้จากการรับราชการ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 85.00 ไม่มีรายได้จากการรับราชการ รองลงมา ร้อยละ 10.00 มีรายได้จากการรับราชการ ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีรายได้จากการรับราชการ มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือน มีรายได้จากการรับราชการ ต่ำสุด 70,000 บาทต่อปี สูงสุด 120,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 13,700 บาทต่อปี

3) รายได้จากบุตร/หลานส่งให้ พบว่า ร้อยละ 90.00 ไม่มีรายได้จากบุตร/หลานส่งให้ และร้อยละ 10.00 มีรายได้จากบุตร/หลานส่งให้ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี โดยครัวเรือน มีรายได้จากบุตร/หลานส่งให้ ต่ำสุด 3,000 บาทต่อปี สูงสุด 5,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 400 บาทต่อปี

4) รายได้จากการค้าขาย พบว่า ร้อยละ 60.00 ไม่มีรายได้จากการค้าขาย รองลงมา ร้อยละ 25.00 มีรายได้จากการค้าขาย น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายได้จากการค้าขาย มากกว่า 90,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการค้าขาย ต่ำสุด 20,000 บาทต่อปี สูงสุด 200,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 28,750.00 บาทต่อปี

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

1) รายได้จากการรับจ้าง พบว่า ร้อยละ 53.33 ไม่มีรายได้จากการรับจ้าง รองลงมา ร้อยละ 43.33 มีรายได้จากการรับจ้าง น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 1.67 มีรายได้จากการรับจ้าง ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายได้จากการรับจ้าง ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการรับจ้าง ต่ำสุด 4,000 บาทต่อปี สูงสุด 80,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 5,916.67 บาทต่อปี

2) รายได้จากการรับราชการ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.33 ไม่มีรายได้จากการรับราชการ และร้อยละ 26.67 มีรายได้จากการรับราชการ มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการรับราชการ ต่ำสุด 150,000 บาทต่อปี สูงสุด 260,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 50,300 บาทต่อปี

3) รายได้จากการค้าขาย พบว่า ร้อยละ 28.33 ไม่มีรายได้จากการค้าขาย รองลงมา ร้อยละ 33.33 มีรายได้จากการค้าขาย น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 20.00 มีรายได้จากการค้าขาย ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายได้จากการค้าขาย มากกว่า 90,000 บาทต่อปี และร้อยละ 3.33 มีรายได้จากการค้าขาย ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายได้จากการค้าขาย มากกว่า 150,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้จากการค้าขาย ต่ำสุด 12,000 บาทต่อปี สูงสุด 500,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 45,120.00 บาทต่อปี

4) รายได้อื่นๆ เช่น ค่าเช่าพื้นที่ พบว่า ร้อยละ 55.00 ไม่มีรายได้อื่นๆ รองลงมา ร้อยละ 31.67 มีรายได้อื่นๆ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 13.33 มีรายได้อื่นๆ มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้อื่นๆ ต่ำสุด 2,000 บาทต่อปี สูงสุด 630,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 35,583.33 บาทต่อปี

1.2.4 รายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร (บาทต่อปี) จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 3.33 ไม่มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 35.00 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 26.67 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 13.33 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร มากกว่า 200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 6.67 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ

โดยครัวเรือนมีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ต่ำสุด 9,950 บาทต่อปี สูงสุด 1,024,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 133,662.50 บาทต่อปี

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 23.33 ไม่มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 46.67 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 23.33 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 6.67 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ต่ำสุด 15,000 บาทต่อปี สูงสุด 150,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 38,863.33 บาทต่อปี

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 30.00 ไม่มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 45.00 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 150,000-200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ต่ำสุด 8,000 บาทต่อปี สูงสุด 200,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 40,100.00 บาทต่อปี

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 5.00 ไม่มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 48.33 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 11.67 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร มากกว่า 200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 10.00 มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ต่ำสุด 12,000 บาทต่อปี สูงสุด 499,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 116,086.67 บาทต่อปี

1.2.5 รายจ่ายของครัวเรือนจากภาคการเกษตร (บาทต่อปี) จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช

1) รายจ่ายจากการทำนา พบว่า ร้อยละ 40.00 ไม่มีรายจ่ายจากการทำนา รองลงมา ร้อยละ 23.33 มีรายจ่ายจากการทำนา น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 18.33 มีรายจ่ายจากการทำนา ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 มีรายจ่ายจากการทำนา ระหว่าง

100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 6.67 มีรายจ่ายจากการทำนา ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี และ ร้อยละ 1.67 มีรายจ่ายจากการทำนา มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือน มีรายจ่ายจากการทำนา ต่ำสุด 5,500 บาทต่อปี สูงสุด 250,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 50,358.33 บาทต่อปี

2) *รายจ่ายจากการทำไร่* พบว่า ร้อยละ 55.00 ไม่มีรายจ่ายจากการทำไร่ รองลงมา ร้อยละ 15.00 มีรายจ่ายจากการทำไร่ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายจ่ายจากการทำไร่ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายจ่ายจากการทำไร่ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 5.00 มีรายจ่ายจากการทำไร่ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายจ่ายจากการทำไร่ ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือน มีรายจ่ายจากการทำไร่ ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 460,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 51,083.33 บาทต่อปี

3) *รายจ่ายจากการทำสวน* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 ไม่มีรายจ่ายจากการทำสวน รองลงมา ร้อยละ 13.33 มีรายจ่ายจากการทำสวน น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายจ่ายจากการทำไร่ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 3.34 มีรายจ่ายจากการทำสวน มากกว่า 200,000 บาทต่อปี โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการทำสวน ต่ำสุด 9,600 บาทต่อปี สูงสุด 300,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 19,586.67 บาทต่อปี

4) *รายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.67 ไม่มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ รองลงมา ร้อยละ 6.67 มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี และร้อยละ 1.66 มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ ต่ำสุด 3,000 บาทต่อปี สูงสุด 100,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 2,766.67 บาทต่อปี

5) *รายจ่ายอื่นๆ เช่น จากการจับสัตว์น้ำ* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.00 ไม่มีรายจ่ายอื่นๆ รองลงมา ร้อยละ 25.00 มีรายจ่ายอื่นๆ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 3.33 มีรายจ่ายอื่นๆ ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายจ่ายอื่นๆ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายอื่นๆ ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 200,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 14,750.00 บาทต่อปี

ด้านการผลิตปศุสัตว์

1) *รายจ่ายจากการทำนา* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.33 ไม่มีรายจ่ายจากการทำนา รองลงมา ร้อยละ 26.67 มีรายจ่ายจากการทำนา น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายจ่ายจากการทำนา ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายจ่ายจากการทำนา ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการทำนา ต่ำสุด 11,600 บาทต่อปี สูงสุด 120,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 18,386.67 บาทต่อปี

2) *รายจ่ายจากการทำไร่* พบว่า ร้อยละ 48.33 ไม่มีรายจ่ายจากการทำไร่ รองลงมา ร้อยละ 26.67 มีรายจ่ายจากการทำไร่ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 13.33 มีรายจ่ายจากการทำไร่ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 มีรายจ่ายจากการทำไร่ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายจ่ายจากการทำไร่ ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการทำไร่ ต่ำสุด 25,000 บาทต่อปี สูงสุด 170,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 37,583.33 บาทต่อปี

3) *รายจ่ายจากการทำสวน* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 ไม่มีรายจ่ายจากการทำสวน และร้อยละ 20.00 มีรายจ่ายจากการทำสวน น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการทำสวน ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 50,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 6,083.33 บาทต่อปี

4) *รายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์* พบว่า ร้อยละ 26.67 ไม่มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 58.33 มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี และร้อยละ 6.67 มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 150,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 33,166.67 บาทต่อปี

5) *รายจ่ายอื่นๆ เช่น จากการจับสัตว์น้ำ* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 90.00 ไม่มีรายจ่ายอื่นๆ และร้อยละ 10.00 มีรายจ่ายอื่นๆ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 10,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 1,000.00 บาทต่อปี

ด้านการผลิตประมง

1) *รายจ่ายจากการทำนา* พบว่า ร้อยละ 5.00 ไม่มีรายจ่ายจากการทำนา ร้อยละ 35.00 มีรายจ่ายจากการทำนา ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 30.00 มีรายจ่ายจากการทำนา ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายจ่ายจากการทำนา ระหว่าง 150,000-200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 มีรายจ่ายจากการทำนา น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีรายจ่ายจากการทำนา มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการทำนา ต่ำสุด 30,000 บาทต่อปี สูงสุด 230,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 113,875.00 บาทต่อปี

2) *รายจ่ายจากการทำไร่* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.00 ไม่มีรายจ่ายจากการทำไร่ รองลงมา ร้อยละ 25.00 มีรายจ่ายจากการทำไร่ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีรายจ่ายจากการทำไร่ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการทำไร่ ต่ำสุด 20,000 บาทต่อปี สูงสุด 100,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 23,000 บาทต่อปี

3) *รายจ่ายจากการทำสวน* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 ไม่มีรายจ่ายจากการทำสวน และร้อยละ 20.00 มีรายจ่ายจากการทำสวน น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการทำสวน ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 20,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 2,000.00 บาทต่อปี

4) *รายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์* พบว่า ร้อยละ 55.00 ไม่มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ และร้อยละ 45.00 มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ ต่ำสุด 1,000 บาทต่อปี สูงสุด 30,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 5,875.00 บาทต่อปี

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

1) *รายจ่ายจากการทำนา* พบว่า ร้อยละ 45.00 ไม่มีรายจ่ายจากการทำนารองลงมา ร้อยละ 20.00 มีรายจ่ายจากการทำนา ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 18.33 มีรายจ่ายจากการทำนา น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 11.67 มีรายจ่ายจากการทำนา ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีรายจ่ายจากการทำนา ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการทำนา ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 180,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 45,266.67 บาทต่อปี

2) *รายจ่ายจากการทำไร่* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 ไม่มีรายจ่ายจากการทำไร่ รองลงมา ร้อยละ 13.33 มีรายจ่ายจากการทำไร่ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 5.00 มีรายจ่ายจากการทำไร่ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายจ่ายจากการทำไร่ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการทำไร่ ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 400,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 14,240.00 บาทต่อปี

3) *รายจ่ายจากการทำสวน* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.33 ไม่มีรายจ่ายจากการทำสวน และร้อยละ 16.67 มีรายจ่ายจากการทำสวน น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการทำสวน ต่ำสุด 1,500 บาทต่อปี สูงสุด 40,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 1,500.00 บาทต่อปี

4) *รายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์* พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 ไม่มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ และร้อยละ 25.00 มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 30,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 5,500.00 บาทต่อปี

5) *รายจ่ายอื่นๆ เช่น จากการจับสัตว์น้ำ* พบว่า ร้อยละ 46.67 ไม่มีรายจ่ายอื่นๆ รองลงมา ร้อยละ 36.67 มีรายจ่ายอื่นๆ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายจ่ายอื่นๆ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.66 มีรายจ่ายอื่นๆ ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี

ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ ต่ำสุด 15,000 บาทต่อปี สูงสุด 200,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 27,983.33 บาทต่อปี

1.2.6 รายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร (บาทต่อปี) จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 38.33 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 20.00 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 18.33 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 16.67 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี และร้อยละ 6.67 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ต่ำสุด 15,000 บาทต่อปี สูงสุด 770,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 138,711.67 บาทต่อปี

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 33.33 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 31.67 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 21.67 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 220,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 96,303.33 บาทต่อปี

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 30.00 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 25.00 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 15.00 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ต่ำสุด 82,000 บาทต่อปี สูงสุด 230,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 150,200.00 บาทต่อปี

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 46.67 ไม่มีรายจ่ายรวมของ ครัวเรือนภาคการเกษตร รองลงมา ร้อยละ 36.67 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.66 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ระหว่าง 150,001-200,000

บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีรายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร ต่ำสุด 15,000 บาทต่อปี
สูงสุด 200,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 27,983.33 บาทต่อปี

ตารางที่ 4.3 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านรายได้และรายจ่ายในครัวเรือนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของครัวเรือนจากภาค								
การเกษตร (บาทต่อปี)								
1) รายได้จากการทำงาน								
ไม่มีรายได้	24	40.00	30	50.00	1	5.00	18	30.00
น้อยกว่า 50,001 บาท	2	3.33	5	8.33	-	-	10	16.67
50,001-100,000 บาท	11	18.33	11	18.33	2	10.00	13	21.67
100,001-150,000 บาท	7	11.67	9	15.00	6	30.00	5	8.33
150,001-200,000 บาท	6	10.00	3	5.00	5	25.00	4	6.66
มากกว่า 200,000 บาท	10	16.67	2	3.34	6	30.00	10	16.67
	Mean = 108,833.33	S.D. = 130,720.00	Mean = 57,350.00	S.D. = 69,642.14	Mean = 182,850.00	S.D. = 81,151.76	Mean = 88,416.67	S.D. = 103,249.00
	Min = 25,000.00	Max = 600,000.00	Min = 28,000.00	Max = 240,000.00	Min = 100,000.00	Max = 372,000.00	Min = 5,000.00	Max = 350,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2) รายได้จากการทำไร่								
ไม่มีรายได้	33	55.00	29	48.33	13	65.00	41	68.37
น้อยกว่า 50,001 บาท	7	11.67	2	3.34	3	15.00	9	15.00
50,001-100,000 บาท	2	3.33	6	10.00	-		3	5.00
100,001-150,000 บาท	5	8.33	5	8.33	2	10.00	5	8.33
150,001-200,000 บาท	6	10.00	8	13.33	1	5.00	2	3.33
มากกว่า 200,000 บาท	7	11.67	10	16.67	1	5.00	-	-
	Mean = 104,750.00	S.D. = 218,024.00	Mean = 90,500.00	S.D. = 102,071.00	Mean = 38,300.00	S.D. = 74,005.05	Mean = 25,283.33	S.D. = 52,418.49
	Min = 20,000.00	Max = 1,200,000.00	Min = 50,000.00	Max = 300,000.00	Min = 20,000.00	Max = 250,000.00	Min = 10,000.00	Max = 200,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3) รายได้จากการทำสวน								
ไม่มีรายได้	45	75.00	48	80.00	15	75.00	49	81.66
น้อยกว่า 50,001 บาท	7	11.67	3	5.00	2	10.00	9	15.00
50,001-100,000 บาท	3	5.00	3	5.00	2	00	1	1.67
100,001-150,000 บาท	-	-	2	3.33	-	-	-	-
150,001-200,000 บาท	-	-	4	6.67	1	5.00	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	5	8.33	-	-	-	-	1	1.67
	Mean = 58,783.33	S.D. = 172,249.00	Mean = 24,166.67	S.D. = 56,367.19	Mean = 20,000.00	S.D. = 50,575.63	Mean = 13,375.00	S.D. = 80,965.24
	Min = 12,000.00	Max = 700,000.00	Min = 30,000.00	Max = 200,000.00	Min = 10,000.00	Max = 200,000.00	Min = 1,000.00	Max = 624,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4) รายได้จากการเลี้ยงสัตว์								
ไม่มีรายได้	56	93.33	13	21.67	16	80.00	44	73.34
น้อยกว่า 50,001 บาท	3	5.00	12	20.00	4	20.00	11	18.33
50,001-100,000 บาท	-	-	10	16.67	-	-	5	8.33
100,001-150,000 บาท	-	-	20	33.33	-	-	-	-
150,001-200,000 บาท	-	-	4	6.67	-	-	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	1	1.67	1	1.66	-	-	-	-
	Mean = 6,166.67	S.D. = 39,158.16	Mean = 78,666.67	S.D. = 63,877.97	Mean = 3,300.00	S.D. = 9,177.20	Mean = 9,200.00	S.D. = 18,463.71
	Min = 5,000.00	Max = 300,000.00	Min = 15,000.00	Max = 220,000.00	Min = 3,000.00	Max = 30,000.00	Min = 6,000.00	Max = 60,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5) รายได้อื่นๆ								
เช่น การจับสัตว์น้ำ								
ไม่มีรายได้	48	80.00	54	90.00	-	-	37	61.67
น้อยกว่า 50,001 บาท	8	13.33	6	10.00	-	-	10	16.67
50,001-100,000 บาท	3	5.00	-	-	-	-	5	8.33
100,001-150,000 บาท	1	1.67	-	-	-	-	-	-
150,001-200,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	-	-	-	-	-	-	8	13.33
	Mean = 10,600.00	S.D. = 27,547.92	Mean = 1,500.00	S.D. = 4,537.98	Mean = 0	S.D. = 0	Mean = 95,983.33	S.D. = 221,241.00
	Min = 5,000.00	Max = 120,000.00	Min = 15,000.00	Max = 15,000.00	Min = 0	Max = 0	Min = 7,000.00	Max = 800,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้รวมของครัวเรือน								
ภาคการเกษตร (บาทต่อปี)								
น้อยกว่า 100,001 บาท	11	18.33	4	6.67	-	-	17	28.33
100,001-200,000 บาท	25	41.67	20	33.33	9	00	19	31.37
200,001-300,000 บาท	7	11.67	16	26.67	6	30.00	13	21.67
300,001-400,000 บาท	3	5.00	14	23.33	3	15.00	2	3.33
มากกว่า 400,000 บาท	14	23.33	6	10.00	2	10.00	9	15.00
Mean =	S.D. = 305,288.00		Mean = 287,433.33 S.D. = 317,108.00		Mean = 253,350.00 S.D. = 91,582.73		Mean = S.D. = 220,948.00	
292,800.00	Max =		Min = 60,000.00 Max =		Min = 120,000.00 Max = 450,000.00		232,825.00 Max = 832,000.00	
Min = 18,000.00	1,920,000.00		2,550,000.00				Min = 7,000.00	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร (บาทต่อปี)								
1) รายได้จากกรรับจ้าง								
ไม่มีรายได้	42	70.00	37	61.67	16	00	32	53.33
น้อยกว่า 30,001บาท	10	16.67	9	15.00	2	10.00	26	43.33
30,001-60,000 บาท	7	11.67	10	16.67	2	10.00	1	1.67
60,001-90,000 บาท	-	-	4	6.66	-	-	1	1.67
มากกว่า 90,000 บาท	1	1.67	-	-	-	-	-	-
	Mean = 10,700.00	S.D. = 28,909.74	Mean = 16,616.67	S.D. = 24,575.09	Mean = 4,250.00	S.D. = 10,522.53	Mean = 5,916.67	S.D. = 13,548.77
	Min = 5,000.00	Max = 200,000.00	Min = 15,000.00	Max = 70,000.00	Min = 8,000.00	Max = 36,000.00	Min = 1,000.00	Max = 80,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2) รายได้จากการรับราชการ								
ไม่มีรายได้	53	88.33	56	93.33	17	85.00	44	73.33
น้อยกว่า 30,001 บาท	1	1.67	3	5.00	-	-	-	-
30,001-60,000 บาท	3	5.00	1	1.67	-	-	-	-
60,001-90,000 บาท	-	-	-	-	2	10.00	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	3	5.00	-	-	1	5.00	16	26.67
	Mean = 9,582.50	S.D. = 30,839.81	Mean = 6,213.33	S.D. = 23,797.73	Mean = 13,700.00	S.D. = 34,490.43	Mean = 50,300.00	S.D. = 86,602.79
	Min = 9,950.00	Max = 150,000.00	Min = 80,000.00	Max = 120,000.00	Min = 70,000.00	Max = 120,000.00	Min = 150,000.00	Max = 260,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3) รายได้จากการ								
บุตร/หลานส่งให้								
ไม่มีรายได้	55	91.66	-	-	18	90.00	-	-
น้อยกว่า 30,001บาท	3	5.00	-	-	2	10.00	-	-
30,001-60,000 บาท	1	1.67	-	-	-	-	-	-
60,001-90,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	1	1.67	-	-	-	-	-	-
	Mean = 4,433.33	S.D. = 20,488.41	Mean = 0	S.D. = 0	Mean = 400.00	S.D. = 1,273.21	Mean = 0	S.D. = 0
	Min = 25,000.00	Max = 150,000.00	Min = 0	Max = 0	Min = 3,000.00	Max = 5,000.00	Min = 0	Max = 0

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4) รายได้จากการค้าขาย								
ไม่มีรายได้	27	45.00	49	81.67	12	60.00	17	28.33
น้อยกว่า 30,001 บาท	6	10.00	4	6.67	5	25.00	20	33.33
30,001-60,000 บาท	7	11.67	4	6.67	-	-	12	20.00
60,001-90,000 บาท	1	1.66	-	-	-	-	2	3.33
มากกว่า 90,000 บาท	19	31.67	3	5.00	3	15.00	9	15.00
	Mean = 87,483.33	S.D. = 144,873.00	Mean = 10,700.00	S.D. = 32,493.31	Mean = 28,750.00	S.D. = 54,286.64	Mean = 45,120.00	S.D. = 77,761.24
	Min = 7,000.00	Max = 600,000.00	Min = 5,000.00	Max = 150,000.00	Min = 20,000.00	Max = 200,000.00	Min = 12,000.00	Max = 550,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5) รายได้อื่นๆ								
เช่น ค่าเช่าพื้นที่								
ไม่มีรายได้	46	76.67	48	80.00	-	-	33	55.00
น้อยกว่า 30,001บาท	6	10.00	9	15.00	-	-	19	31.67
30,001-60,000 บาท	5	8.33	3	5.00	-	-	-	-
60,001-90,000 บาท	1	1.67	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	2	3.33	-	-	-	-	8	13.33
	Mean = 10,030.00	S.D. = 23,843.70	Mean = 5,333.33	S.D. = 11,603.14	Mean = 0	S.D. = 0	Mean = 35,583.33	S.D. = 101,370.00
	Min = 5,000.00	Max = 120,000.00	Min = 20,000.00	Max = 50,000.00	Min = 0	Max = 0	Min = 2,000.00	Max = 630,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้รวมของครัวเรือนนอก								
ภาคการเกษตร (บาทต่อปี)								
ไม่มีรายได้	2	3.33	14	23.33	6	30.00	3	5.00
น้อยกว่า 50,001 บาท	21	35.00	28	46.67	9		29	48.33
50,001-100,000 บาท	16	26.67	14	23.33	3	15.00	6	10.00
100,001-150,000 บาท	9	15.00	4	6.67	1	5.00	9	15.00
150,001-200,000 บาท	4	6.67	-	-	1	5.00	6	10.00
มากกว่า 200,000 บาท	8	13.33	-	-	-	-	7	11.67
Mean =	S.D. = 184,288.00		Mean = 38,863.33 S.D. = 36,182.54		Mean = 40,100.00 S.D. = 46,911.56		Mean = 94,490.00 S.D. = 85,084.39	
133,662.50	Max =		Min = 15,000.00 Max = 150,000.00		Min = 8,000.00 Max = 200,000.00		Min = 12,000.00 Max = 499,000.00	
Min = 9,950.00	1,024,000.00							

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายจ่ายของครัวเรือนจาก								
ภาคการเกษตร (บาทต่อปี)								
1) รายจ่ายจากการทำนา								
ไม่มีรายจ่าย	24	40.00	38	63.33	1	5.00	27	45.00
น้อยกว่า 50,001 บาท	14	23.33	16	26.67	2	10.00	11	18.33
50,001-100,000 บาท	11	18.33	1	1.67	6	30.00	12	20.00
100,001-150,000 บาท	6	10.00	5	8.33	7	35.00	7	11.67
150,001-200,000 บาท	4	6.67	-	-	3	15.00	3	5.00
มากกว่า 200,000 บาท	1	1.67	-	-	1	5.00	-	-
	Mean = 50,358.33	S.D. = 63,092.41	Mean = 18,386.67	S.D. = 35,255.71	Mean = 113,875.00	S.D. = 60,352.44	Mean = 45,266.67	S.D. = 56,514.24
	Min = 5,500.00	Max = 250,000.00	Min = 11,600.00	Max = 120,000.00	Min = 30,000.00	Max = 230,000.00	Min = 5,000.00	Max = 180,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2) รายจ่ายจากการทำไร่								
ไม่มีรายจ่าย	33	55.00	29	48.33	14	70.00	48	80.00
น้อยกว่า 50,001 บาท	9	15.00	16	26.67	1	5.00	8	13.33
50,001-100,000 บาท	9	15.00	6	10.00	5		3	5.00
100,001-150,000 บาท	5	8.33	8	13.33	-		-	-
150,001-200,000 บาท	1	1.67	1	1.67	-		-	-
มากกว่า 200,000 บาท	3	5.00	-	-	-		1	1.67
	Mean = 51,083.33	S.D. = 93,840.34	Mean = 37,583.33	S.D. = 50,374.05	Mean = 23,000.00	S.D. = 39,483.51	Mean = 14,240.00	S.D. = 54,171.46
	Min = 10,000.00	Max = 460,000.00	Min = 25,000.00	Max = 170,000.00	Min = 20,000.00	Max = 100,000.00	Min = 5,000.00	Max = 400,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3) รายจ่ายจากการทำสวน								
ไม่มีรายจ่าย	45	75.00	48	80.00	16	80.00	50	83.33
น้อยกว่า 50,001 บาท	8	13.33	12	20.00	4	20.00	10	16.67
50,001-100,000 บาท	5	8.33	-	-	-	-	-	-
100,001-150,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-	-
150,001-200,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	2	3.34	-	-	-	-	-	-
	Mean = 19,586.67	S.D. = 54,957.31	Mean = 6,083.33	S.D. = 14,931.81	Mean = 2,000.00	S.D. = 4,973.61	Mean = 1,500.00	S.D. = 6,024.67
	Min = 9,600.00	Max = 300,000.00	Min = 5,000.00	Max = 50,000.00	Min = 5,000.00	Max = 20,000.00	Min = 1,500.00	Max = 40,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4) รายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์								
ไม่มีรายจ่าย	55	91.67	16	26.67	11	55.00	45	75.00
น้อยกว่า 50,001 บาท	4	6.67	35	58.33	9	45.00	15	25.00
50,001-100,000 บาท	1	1.66	4	6.67	-	-	-	-
100,001-150,000 บาท	-	-	5	8.33	-	-	-	-
150,001-200,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-	-
	Mean = 2,766.67	S.D. = 14,350.49	Mean = 33,166.67	S.D. = 37,716.67	Mean = 5,875.00	S.D. = 9,803.16	Mean = 5,500.00	S.D. = 10,524.39
	Min = 3,000.00	Max = 100,000.00	Min = 5,000.00	Max = 150,000.00	Min = 1,000.00	Max = 30,000.00	Min = 10,000.00	Max = 30,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5) รายจ่ายอื่นๆ								
เช่น การจับสัตว์น้ำ								
ไม่มีรายจ่าย	42	70.00	54	90.00	-	-	28	46.67
น้อยกว่า 50,001 บาท	15	25.00	6	10.00	-	-	22	36.67
50,001-100,000 บาท	-	-	-	-	-	-	9	15.00
100,001-150,000 บาท	1	1.67	-	-	-	-	-	-
150,001-200,000 บาท	2	3.33	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	-	-	-	-	-	-	1	1.66
	Mean = 14,750.00	S.D. = 41,287.18	Mean = 1,000.00	S.D. = 3,025	Mean = 0	S.D. = 0	Mean = 27,983.33	S.D. = 39,407.69
	Min = 5,000.00	Max = 200,000.00	Min = 5,000.00	Max = 150,000.00	Min = 0	Max = 0	Min = 15,000.00	Max = 200,000.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายจ่ายรวมของครัวเรือน								
ภาคการเกษตร (บาทต่อปี)								
ไม่มีรายจ่าย	-	-	2	3.33	-	-	-	-
น้อยกว่า 50,001 บาท	10	16.67	13	21.67	-	-	25	47.67
50,001-100,000 บาท	23	38.33	20	33.33	5	25.00	20	33.33
100,001-150,000 บาท	11	18.33	19	31.67	6	30.00	3	5.00
150,001-200,000 บาท	4	6.67	5	8.33	6	30.00	4	6.67
มากกว่า 200,000 บาท	12	20.00	1	1.67	3	15.00	8	13.33
	Mean = 138,711.00	S.D. = 124,446.00	Mean = 96,303.33	S.D. = 52,877.57	Mean =	S.D. = 46,911.56	Mean = 94,490.00	S.D. = 85,084.39
	Min = 15,000.00	Max = 770,000.00	Min = 5,000.00	Max = 220,000.00	150,200.00	Max = 230,000.00	Min = 5,000.00	Max = 400,000.00
					Min = 82,000.00			

ตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นข้อมูลสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้าน ภาระหนี้สินของสมาชิกในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

1.2.7 ภาระหนี้สิน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 71.70 มีภาระหนี้สิน และร้อยละ 28.30 ไม่มีภาระหนี้สิน

1) เงินกู้ในระบบ พบว่า ร้อยละ 33.34 ไม่มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ร้อยละ 23.33 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 20.00 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีภาระหนี้สินเงินกู้ในระบบ ต่ำสุด 30,000 บาทต่อปี สูงสุด 600,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 147,166.68 บาทต่อปี

2) เงินกู้นอกระบบ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 81.67 ไม่มีหนี้สินเงินกู้นอกระบบ ร้อยละ 8.33 มีหนี้สินเงินกู้นอกระบบ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 5.00 มีหนี้สินเงินกู้นอกระบบ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 3.33 มีหนี้สินเงินกู้นอกระบบ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีภาระหนี้สินเงินกู้นอกระบบ ต่ำสุด 20,000 บาทต่อปี สูงสุด 270,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 18,833.33 บาทต่อปี

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 81.70 มีภาระหนี้สิน และร้อยละ 18.30 ไม่มีภาระหนี้สิน

1) เงินกู้ในระบบ พบว่า ร้อยละ 11.67 ไม่มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ร้อยละ 31.67 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 26.67 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 18.33 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 6.66 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ น้อยกว่า 150,001-200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีภาระหนี้สินเงินกู้ในระบบ ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 400,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 140,916.67 บาทต่อปี

2) เงินกู้นอกระบบ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.00 ไม่มีหนี้สินเงินกู้นอกระบบ ร้อยละ 21.67 มีหนี้สินเงินกู้นอกระบบ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 11.67 มีหนี้สินเงินกู้นอกระบบ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.66 มีหนี้สินเงินกู้นอกระบบ ระหว่าง 100,001-

150,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีภาระหนี้สินเงินกู้ในระบบ ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 120,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 18,333.50 บาทต่อปี

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 65.00 มีภาระหนี้สิน และร้อยละ 35.00 ไม่มีภาระหนี้สิน

เงินกู้ในระบบ พบว่า ร้อยละ 35.00 ไม่มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ร้อยละ 45.00 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 10.00 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีภาระหนี้สินเงินกู้ในระบบ ต่ำสุด 70,000 บาทต่อปี สูงสุด 2,000,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 320,000 บาทต่อปี

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 90.00 มีภาระหนี้สิน และร้อยละ 10.00 ไม่มีภาระหนี้สิน

1) เงินกู้ในระบบ พบว่า ร้อยละ 10.00 ไม่มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ร้อยละ 48.33 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 16.67 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 6.67 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ น้อยกว่า 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 3.33 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีภาระหนี้สินเงินกู้ในระบบ ต่ำสุด 3,000 บาทต่อปี สูงสุด 2,000,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 258,200.00 บาทต่อปี

2) เงินกู้ในระบบ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 96.67 ไม่มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ และร้อยละ 3.33 มีหนี้สินเงินกู้ในระบบ มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยครัวเรือนมีภาระหนี้สินเงินกู้ในระบบ ต่ำสุด 450,000 บาทต่อปี สูงสุด 500,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 15,833.33 บาทต่อปี

ตารางที่ 4.4 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านภาระหนี้สินของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาระหนี้สิน								
ไม่มี	17	28.30	11	18.30	7	35.00	6	10.00
มี	43	71.70	49	81.70	13	65.00	54	90.00
1) เงินกู้ในระบบ								
ไม่มี	20	33.34	7	11.67	7	35.00	6	10.00
น้อยกว่า 50,001 บาท	5	8.33	16	26.67	-	-	10	16.67
50,001-100,000 บาท	3	5.00	11	18.33	2	10.00	4	6.67
100,001-150,000 บาท	6	10.00	3	5.00	-	-	2	3.33
150,001-200,000 บาท	14	23.33	4	6.66	2	10.00	9	15.00
มากกว่า 200,000 บาท	12	20.00	19	31.67	9	45.00	29	48.33
	Mean = 147,166.68	S.D. = 159,630.00	Mean = 140,916.67	S.D. = 129,695.00	Mean =	S.D. = 491,282.00	Mean =	S.D. = 86,107.77
	Min = 30,000.00	Max = 600,000.00	Min = 10,000.00	Max = 400,000.00	320,000.00	Max =	258,200.00	Max =
					Min = 70,000.00	2,000,000.00	Min = 3,000.00	2,000,000.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1) เงินกู้ยืม								
ไม่มี	49	81.67	39	65.00	-	-	58	96.67
น้อยกว่า 50,001 บาท	3	5.00	13	21.67	-	-	-	-
50,001-100,000 บาท	5	8.33	7	11.67	-	-	-	-
100,001-150,000 บาท	2	3.33	1	1.66	-	-	-	-
150,001-200,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	1	1.67	-	-	-	-	2	3.33
	Mean = 18,833.33	S.D. = 48,715.42	Mean = 18,333.50	S.D. = 30,276.40	Mean = 0	S.D. = 0	Mean = 15,833.33	S.D. = 86,107.77
	Min = 20,000.00	Max = 270,000.00	Min = 10,000.00	Max = 120,000.00	Min = 0	Max = 0	Min = 450,000.00	Max = 500,000.00

ตารางที่ 4.5 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นข้อมูลสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านพื้นที่ทำการเกษตรของสมาชิกในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

1.2.8 พื้นที่ทำการเกษตร จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช

1) เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ พบว่า ร้อยละ 10.00 ไม่ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ในพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 41.67 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ มากกว่า 20 ไร่ ร้อยละ 25.00 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ระหว่าง 1-10 ไร่ และร้อยละ 23.33 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ระหว่าง 11-20 ไร่ ตามลำดับ โดยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 100 ไร่ เฉลี่ย 25.30 ไร่

2) พื้นที่เช่า พบว่า ร้อยละ 41.67 ไม่ได้เช่าพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 21.67 มีพื้นที่เช่า ระหว่าง 11-20 ไร่ และร้อยละ 18.33 มีพื้นที่เช่า ระหว่าง 1-10 ไร่ มีสัดส่วนเท่ากับ มีพื้นที่เช่า มากกว่า 20 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่เช่า ต่ำสุด 2 ไร่ สูงสุด 49 ไร่ เฉลี่ย 11.25 ไร่

3) พื้นบุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า พบว่า ร้อยละ 95.00 ไม่มีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า ร้อยละ 3.33 มีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า ระหว่าง 1-10 ไร่ และร้อยละ 1.67 มีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า ระหว่าง 11-20 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า ต่ำสุด 10 ไร่ สูงสุด 20 ไร่ เฉลี่ย 0.83 ไร่

ด้านการผลิตปศุสัตว์

1) เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ พบว่า ร้อยละ 41.67 ไม่ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ในพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 33.33 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ มากกว่า 20 ไร่ ร้อยละ 16.67 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ระหว่าง 1-10 ไร่ และร้อยละ 8.33 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ระหว่าง 11-20 ไร่ ตามลำดับ โดยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ต่ำสุด 5 ไร่ สูงสุด 100 ไร่ เฉลี่ย 20.90 ไร่

2) พื้นที่เช่า พบว่า ร้อยละ 45.00 ไม่ได้เช่าพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 33.33 มีพื้นที่เช่า มากกว่า 20 ไร่ ร้อยละ 16.67 มีพื้นที่เช่า ระหว่าง 1-10 ไร่ และร้อยละ 5.00 มีพื้นที่เช่า ระหว่าง 11-20 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่เช่า ต่ำสุด 7 ไร่ สูงสุด 50 ไร่ เฉลี่ย 11.73 ไร่

3) พื้นบุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า พบว่า ร้อยละ 90.00 ไม่มีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า และร้อยละ 5.00 มีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า ระหว่าง 1-10 ไร่ มีสัดส่วนเท่ากับ มีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า มากกว่า 20 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า ต่ำสุด 10 ไร่ สูงสุด 35 ไร่ เฉลี่ย 2.07 ไร่

ด้านการผลิตประมง

- 1) เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ พบว่า ร้อยละ 10.00 ไม่ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ในพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 40.00 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ระหว่าง 11-20 ไร่ ร้อยละ 35.00 เป็นเจ้าของ กรรมสิทธิ์ มากกว่า 20 ไร่ และร้อยละ 15.00 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ระหว่าง 1-10 ไร่ ตามลำดับ โดยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ต่ำสุด 2 ไร่ สูงสุด 75 ไร่ เฉลี่ย 22.15 ไร่
- 2) พื้นที่เช่า พบว่า ร้อยละ 20.00 ไม่ได้เช่าพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 35.00 มีพื้นที่เช่า ระหว่าง 11-20 ไร่ ร้อยละ 30.00 มีพื้นที่เช่า มากกว่า 20 ไร่ และร้อยละ 15.00 มีพื้นที่เช่า ระหว่าง 1-10 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่เช่า ต่ำสุด 10 ไร่ สูงสุด 50 ไร่ เฉลี่ย 18.65 ไร่
- 3) พื้นบุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า พบว่า ร้อยละ 75.00 ไม่มีพื้นที่บุคคลอื่นให้ ทำกินเปล่า ร้อยละ 20.00 มีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า ระหว่าง 1-10 ไร่ และร้อยละ 5.00 มีพื้นที่ บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า มากกว่า 20 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า ต่ำสุด 5 ไร่ สูงสุด 23 ไร่ เฉลี่ย 2.65 ไร่

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

- 1) เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ พบว่า ร้อยละ 1.67 ไม่ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ในพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 38.33 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ระหว่าง 11-20 ไร่ ร้อยละ 35.00 เป็นเจ้าของ กรรมสิทธิ์ มากกว่า 20 ไร่ และร้อยละ 25.00 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ระหว่าง 1-10 ไร่ ตามลำดับ โดยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ต่ำสุด 3 ไร่ สูงสุด 50 ไร่ เฉลี่ย 20.53 ไร่
- 2) พื้นที่เช่า พบว่า ร้อยละ 33.33 ไม่ได้เช่าพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 36.67 มีพื้นที่เช่า ระหว่าง 11-20 ไร่ ร้อยละ 25.00 มีพื้นที่เช่า มากกว่า 20 ไร่ และร้อยละ 5.00 มีพื้นที่เช่า ระหว่าง 1-10 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่เช่า ต่ำสุด 5 ไร่ สูงสุด 60 ไร่ เฉลี่ย 25.00 ไร่
- 3) พื้นบุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า พบว่า ร้อยละ 88.33 ไม่มีพื้นที่บุคคลอื่น ให้ทำกินเปล่า ร้อยละ 6.67 มีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า ระหว่าง 11-20 ไร่ และร้อยละ 5.00 มีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า ระหว่าง 1-10 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า ต่ำสุด 7 ไร่ สูงสุด 11 ไร่ เฉลี่ย 1.13 ไร่

1.2.9 พื้นที่รวมในการทำการเกษตรทั้งหมด จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของ วิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 66.67 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด มากกว่า 20 ไร่ ร้อยละ 20.00 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ระหว่าง 1-10 ไร่ และร้อยละ 13.33 มีพื้นที่ทำการเกษตร

ทั้งหมด ระหว่าง 11-20 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 100 ไร่ เฉลี่ย 37.36 ไร่

ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 11.67 ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 68.33 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด มากกว่า 20 ไร่ ร้อยละ 13.33 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ระหว่าง 11-20 ไร่ และร้อยละ 6.67 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ระหว่าง 1-10 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ต่ำสุด 10 ไร่ สูงสุด 107 ไร่ เฉลี่ย 35.20 ไร่

ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 95.00 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด มากกว่า 20 ไร่ และร้อยละ 5.00 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ระหว่าง 11-20 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ต่ำสุด 20 ไร่ สูงสุด 84 ไร่ เฉลี่ย 42.75 ไร่

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 1.66 ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 80.00 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด มากกว่า 20 ไร่ ร้อยละ 11.67 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ระหว่าง 11-20 ไร่ และร้อยละ 6.67 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ระหว่าง 1-10 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ต่ำสุด 3 ไร่ สูงสุด 70 ไร่ เฉลี่ย 36.57 ไร่

ตารางที่ 4.5 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านพื้นที่ทำการเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่ทำการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
1) เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์								
ไม่มี	6	10.00	25	41.67	2	10.00	1	1.67
1-10 ไร่	15	25.00	10	16.67	3	15.00	15	25.00
11-20 ไร่	14	23.33	5	8.33	8	40.00	23	38.33
21 ไร่หรือมากกว่า	25	41.67	20	33.33	7	35.00	21	35.00
	Mean = 25.30	S.D. = 25.34	Mean = 20.90	S.D. = 27.67	Mean = 22.15	S.D. = 19.14	Mean = 20.53	S.D. = 11.28
	Min = 1	Max = 100	Min = 5	Max = 100	Min = 2	Max = 75	Min = 3	Max = 50

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2) พื้นที่เช่า								
ไม่มี	25	41.67	27	45.00	4	20.00	20	33.33
1-10 ไร่	11	18.33	10	16.67	3	15.00	3	5.00
11-20 ไร่	13	21.67	3	5.00	7		22	36.67
21 ไร่ หรือมากกว่า	11	18.33	20	33.33	6	30.00	15	25.00
	Mean = 11.25	S.D. = 13.69	Mean = 11.73	S.D. = 13.87	Mean = 18.65	S.D. = 15.04	Mean = 14.97	S.D. = 12.98
	Min = 2	Max = 49	Min = 7	Max = 50	Min = 10	Max = 50	Min = 5	Max = 60

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3) พื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า								
ไม่มี	57	95.00	54	90.00	15	75.00	53	88.33
1-10 ไร่	1	1.67	3	5.00	4	20.00	3	5.00
11-20 ไร่	2	3.33	-	-	-	-	4	6.67
21 ไร่ หรือมากกว่า	-	-	3	5.00	1	5.00	-	-
	Mean = 0.83	S.D. = 3.81	Mean = 2.07	S.D. = 7.14	Mean = 2.65	S.D. = 5.79	Mean = 1.13	S.D. = 3.20
	Min = 10	Max = 20	Min = 10	Max = 35	Min = 5	Max = 23	Min = 7	Max = 11

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อมูล	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่รวมในการทำการเกษตรทั้งหมด								
ไม่มี			7	11.67	-	-	1	1.66
1-10 ไร่	12	20.00	4	6.67	-	-	4	6.67
11-20 ไร่	8	13.33	8	13.33	1		7	11.67
21 ไร่ หรือมากกว่า	40	66.67	41	68.33	19	95.00	48	80.00
	Mean = 37.36	S.D. = 28.22	Mean = 35.20	S.D. = 26.42	Mean = 42.75	S.D. = 18.19	Mean = 36.57	S.D. = 15.47
	Min = 1	Max = 100	Min = 10	Max = 107	Min = 20	Max = 84	Min = 3	Max = 70

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

2.1 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร โดยแสดงเป็น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด รายละเอียด ดังตารางที่ 4.6-4.9

2.1.1 ด้านการผลิตพืช

ตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตพืช ปรากฏผลดังนี้

1) สาเหตุของการก่อตั้งวิสาหกิจชุมชน พบว่า เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ เกิดจากการต้องแก้ไขปัญหาาร่วมกันของกลุ่ม เกิดจากการชักชวนของผู้นำหมู่บ้าน เกิดจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ เช่น เป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม และเป็นการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ให้กับชุมชน (ร้อยละ 48.30, 46.70, 36.70, 20.00, และ 8.30 ตามลำดับ)

2) แหล่งเงินทุนของวิสาหกิจชุมชน พบว่า เงินทุนมาจากระดมทุนจากสมาชิก กู้เงินจากธนาคาร ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ แหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบ และกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน (ร้อยละ 65.00, 26.70, 25.00, 11.70 และ 10.00 ตามลำดับ)

3) รายรับของวิสาหกิจชุมชน พบว่า รายรับจากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ร้อยละ 38.33 มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 21.67 น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 16.67 ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 8.33 ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายรับ ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 1,000,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 229,600 บาทต่อปี

รายรับอื่นๆ เช่น เป็นแหล่งศึกษาดูงาน ส่วนใหญ่ร้อยละ 95.00 ไม่มีรายได้อื่นๆ และร้อยละ 5.00 มีรายได้อื่นๆ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายรับอื่นๆ ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 20,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 666.67 บาทต่อปี

4) รายรับรวมทั้งหมดของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ร้อยละ 38.33 มีรายรับรวม มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 21.67 มีรายรับรวม ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 16.67 มีรายรับรวม น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายรับรวม ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 8.33 มีรายรับรวม ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยรายรับรวม ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 1,000,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 230,266.67 บาทต่อปี

5) รายจ่ายของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่

(1) ค่าเช่าสถานที่ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.67 ไม่มีรายจ่ายค่าเช่าสถานที่ และร้อยละ 13.33 มีรายจ่ายค่าเช่าสถานที่ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีค่าเช่าสถานที่ ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 8,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 716.67 บาทต่อปี

(2) ค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิต พบว่า ร้อยละ 11.67 ไม่มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ร้อยละ 40.00 มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 28.33 มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 11.67 มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ มากกว่า 90,000 บาทต่อปี และร้อยละ 8.33 มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ต่ำสุด 8,560 บาทต่อปี สูงสุด 500,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 54,476 บาทต่อปี

(3) ค่าแรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.00 ไม่มีรายจ่ายค่าแรงงาน ร้อยละ 23.33 มีรายจ่ายค่าแรงงาน น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีรายจ่ายค่าแรงงาน มากกว่า 90,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายจ่ายค่าแรงงาน ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากันกับ มีรายจ่ายค่าแรงงาน ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายค่าแรงงาน ต่ำสุด 3,000 บาทต่อปี สูงสุด 150,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 15,333.33 บาทต่อปี

(4) ค่าสาธารณูปโภค พบว่า ร้อยละ 50.00 ไม่มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค ร้อยละ 38.33 มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 11.67 มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 50,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 10,383.33 บาทต่อปี

(5) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 ไม่มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ร้อยละ 13.34 มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 3.33 มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากันกับ มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 144,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 7,916.67 บาทต่อปี

6) รายจ่ายรวมทั้งหมดของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ร้อยละ 3.33 ไม่มีรายจ่าย ร้อยละ 45.00 มีรายจ่ายรวม ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 26.67 มีรายจ่ายรวม มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายจ่ายรวม น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 10.00 มีรายจ่ายรวม ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายรวม ต่ำสุด 13,000 บาทต่อปี สูงสุด 700,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 96,712.67 บาทต่อปี

7) หนี้สินของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่

(1) กู้เงินจากธนาคาร พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.33 ไม่ได้กู้เงินจากธนาคาร ร้อยละ 15.00 กู้เงินจากธนาคาร ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 11.67 กู้เงินจากธนาคาร น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 กู้เงินจากธนาคาร มากกว่า 90,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 กู้เงินจากธนาคาร ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยกู้เงินจากธนาคาร ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 120,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 18,416.67 บาทต่อปี

(2) กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.33 ไม่ได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 6.67 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 25,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 1,166.67 บาทต่อปี

(3) กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.67 ไม่ได้กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ ร้อยละ 8.33 กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 3.33 กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยกู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 65,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 5,616.67 บาทต่อปี

8) หนี้สินรวมทั้งหมด พบว่า ร้อยละ 45.00 ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 23.34 มีหนี้สินรวมทั้งหมด ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 20.00 มีหนี้สินรวมทั้งหมด น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีหนี้สินรวมทั้งหมด มากกว่า 90,000 บาทต่อปี และร้อยละ 3.33 มีหนี้สินรวมทั้งหมด ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยหนี้สินรวมทั้งหมด ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 120,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 25,200 บาทต่อปี

9) การเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า และร้อยละ 20.00 ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า พบว่า มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต จำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิตทำให้ได้ราคาสูงขึ้น เก็บสินค้าช่วงที่ออกสู่ตลาดมาก และราคาต่ำไว้ในห้องเย็นเพื่อรอการจำหน่ายในช่วงนอกฤดูการผลิต (ร้อยละ 55.00, 33.30, 31.70 และ 6.70 ตามลำดับ)

10) ช่องทางการจำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชน พบว่า ขายปลีก ขายตรง ขายส่ง และรับจ้างผลิต (ร้อยละ 83.30, 63.30, 63.30 และ 21.70 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตพืช

n = 60

รายการ	ด้านการผลิตพืช	
	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุของการก่อตั้งวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) เกิดจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน	12	20.00
2) เกิดจากการต้องแก้ไขปัญหาาร่วมกันของกลุ่ม	28	46.70
3) เกิดจากการชักชวนของผู้นำหมู่บ้าน	22	36.70
4) เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ	29	48.30
5) เกิดจากสาเหตุอื่น	5	8.30
เช่น เป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมและพัฒนาสิ่งใหม่ๆ		
แหล่งเงินทุนของวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) ระดมทุนจากสมาชิก	39	65.00
2) กู้เงินจากธนาคาร	16	26.70
3) กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน	6	10.00
4) ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ	15	25.00
5) ได้รับทุนสนับสนุนจากเอกชน	-	-
6) แหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบ	7	11.70
รายรับของวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) รายรับจากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม		
น้อยกว่า 50,001 บาท	13	21.67
50,001-100,000 บาท	10	16.67
100,001-150,000 บาท	5	8.33
150,001-200,000 บาท	9	15.00
มากกว่า 200,000 บาท	23	38.33
Mean = 229,600.00 S.D. = 212,297.00 Min = 5,000 Max = 1,000,000		

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการผลิตพืช	
	จำนวน	ร้อยละ
2) รายได้อื่นๆ เช่น เป็นแหล่งศึกษาดูงาน		
ไม่มีรายได้	57	95.00
น้อยกว่า 50,001 บาท	3	5.00
50,001-100,000 บาท	-	-
100,001-150,000 บาท	-	-
150,001-200,000 บาท	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	-	-
Mean = 666.67 S.D. = 3,117.29 Min = 10,000 Max = 20,000		
รายรับรวมทั้งหมดต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
น้อยกว่า 50,001 บาท	10	16.67
50,001-100,000 บาท	13	21.67
100,001-150,000 บาท	5	8.33
150,001-200,000 บาท	9	15.00
มากกว่า 200,000 บาท	23	38.33
Mean = 230,266.67 S.D. = 211,745.00 Min = 5,000 Max = 1,000,000		
รายจ่ายของวิสาหกิจชุมชน (บาทต่อปี)		
1) ค่าเช่าสถานที่		
ไม่มีรายจ่าย	52	86.67
น้อยกว่า 30,001 บาท	8	13.33
30,001-60,000 บาท	-	-
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 716.67 S.D. = 1,878.44 Min = 5,000 Max = 8,000		

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการผลิตพืช	
	จำนวน	ร้อยละ
2) ค่าวัสดุดิบ/วัสดุเพื่อผลิต		
ไม่มีรายจ่าย	7	11.67
น้อยกว่า 30,001 บาท	24	40.00
30,001-60,000 บาท	17	28.33
60,001-90,000 บาท	5	8.33
มากกว่า 90,000 บาท	7	11.67
Mean = 54,476.00 S.D. = 81,980.07 Min = 8,560 Max = 500,000		
3) ค่าแรงงาน		
ไม่มีรายจ่าย	39	65.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	14	23.33
30,001-60,000 บาท	1	1.67
60,001-90,000 บาท	1	1.67
มากกว่า 90,000 บาท	5	8.33
Mean = 15,333.33 S.D. = 36,307.85 Min = 3,000 Max = 150,000		
4) ค่าสาธารณูปโภค		
ไม่มีรายจ่าย	30	50.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	23	38.33
30,001-60,000 บาท	7	11.67
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 10,383.33 S.D. = 13,917.54 Min = 5,000 Max = 50,000		
5) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุน		
ไม่มีรายจ่าย	48	80.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	8	13.34

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการผลิตพืช	
	จำนวน	ร้อยละ
30,001-60,000 บาท	2	3.33
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	2	3.33
Mean = 7,916.67 S.D. = 24,542.11 Min = 5,000 Max = 144,000		
รายจ่ายรวมทั้งหมดต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
ไม่มีรายจ่าย	2	3.33
น้อยกว่า 30,001 บาท	9	15.00
30,001-60,000 บาท	27	45.00
60,001-90,000 บาท	6	10.00
มากกว่า 90,000 บาท	16	26.67
Mean = 96,712.67 S.D. = 126,302.00 Min = 13,000 Max = 700,000		
หนี้สินรวมต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
1) กู้เงินจากธนาคาร		
ไม่ได้กู้เงิน	38	63.33
น้อยกว่า 30,001 บาท	7	11.67
30,001-60,000 บาท	9	15.00
60,001-90,000 บาท	1	1.67
มากกว่า 90,000 บาท	5	8.33
Mean = 18,416.67 S.D. = 32,423.20 Min = 10,000 Max = 120,000		
2) กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน		
ไม่ได้กู้เงิน	56	93.33
น้อยกว่า 30,001 บาท	4	6.67
30,001-60,000 บาท	-	-
60,001-90,000 บาท	-	-

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการผลิตพืช	
	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 1,166.67 S.D. = 4,636.50 Min = 10,000 Max = 25,000		
3) กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบ		
ไม่ได้กู้เงิน	52	86.67
น้อยกว่า 30,001 บาท	2	3.33
30,001-60,000 บาท	5	8.33
60,001-90,000 บาท	1	1.67
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 5,616.67 S.D. = 15,593.44 Min = 10,000 Max = 65,000		
หนี้สินรวมทั้งหมด (บาทต่อปี)		
ไม่ได้กู้เงิน	27	45.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	12	20.00
30,001-60,000 บาท	14	23.34
60,001-90,000 บาท	2	3.33
มากกว่า 90,000 บาท	5	8.33
Mean = 25,200.00 S.D. = 32,485.09 Min = 10,000 Max = 120,000		
การเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า	12	20.00
มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า	48	80.00
1) มีการแปรรูป	33	55.00
2) เก็บสินค้าเพื่อรอการจำหน่ายในช่วงนอกฤดูการผลิต	4	6.70
3) จำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิต	19	31.70
4) ผลิตในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต	20	33.30

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการผลิตพืช	
	จำนวน	ร้อยละ
ช่องทางการจำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) ขายตรง	38	63.30
2) ขายปลีก	50	83.30
3) ขายส่ง	38	63.30
4) รับจ้างผลิต	13	21.70
5) อื่นๆ เช่น ขายทางออนไลน์	-	-

2.1.2 ด้านการผลิตปศุสัตว์

ตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตปศุสัตว์ ปรากฏผลดังนี้

- 1) สาเหตุของการก่อตั้งวิสาหกิจชุมชน พบว่า เกิดจากการต้องแก้ไขปัญหา ร่วมกันของกลุ่ม เกิดจากการชักชวนของผู้นำหมู่บ้าน เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ เกิดจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน (ร้อยละ 86.70, 23.30, 23.30 และ 10.00 ตามลำดับ)
- 2) แหล่งเงินทุนของวิสาหกิจชุมชน พบว่า เงินทุนมาจากระดมทุนจากสมาชิก กู้เงินจากธนาคาร ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ แหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบ และกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน (ร้อยละ 75.00, 63.30, 21.70, 11.70 และ 10.00 ตามลำดับ)
- 3) แหล่งรายรับของวิสาหกิจชุมชน พบว่า
 - (1) รายรับจากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ร้อยละ 35.00 น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 25.00 มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 20.00 ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 16.67 ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 3.33 ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายรับอื่นๆ ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 20,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 666.67 บาทต่อปี โดยมีรายรับ ต่ำสุด 12,000 บาทต่อปี สูงสุด 350,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 141,816.67 บาทต่อปี

(2) รายได้อื่นๆ เช่น เป็นแหล่งศึกษาคูงาน ส่วนใหญ่ร้อยละ 83.33 ไม่มีรายได้อื่นๆ และร้อยละ 16.67 มีรายได้อื่นๆ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายรับอื่นๆ ต่อสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 8,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 1,166.67 บาทต่อปี

4) รายรับรวมต่อปีของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ร้อยละ 33.33 มีรายรับรวม น้อยกว่า 50,001 ร้อยละ 25.00 มีรายรับรวม มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 21.67 มีรายรับรวม ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 13.33 มีรายรับรวม ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 6.67 มีรายรับรวม ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยรายรับรวม ต่อสุด 20,000 บาทต่อปี สูงสุด 350,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 146,133.33 บาทต่อปี

5) รายจ่ายต่อปีของวิสาหกิจชุมชน

(1) ค่าเช่าสถานที่ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.33 ไม่มีรายจ่ายค่าเช่าสถานที่ ร้อยละ 5.00 มีรายจ่ายค่าเช่าสถานที่ มากกว่า 90,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายจ่ายค่าเช่าสถานที่ ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีค่าเช่าสถานที่ ต่ำสุด 8,000 บาทต่อปี สูงสุด 1,100,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 30,000.00 บาทต่อปี

(2) ค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิต พบว่า ร้อยละ 21.67 ไม่มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ร้อยละ 41.67 มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 30.00 มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี และร้อยละ 6.67 มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 80,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 24,683.33 บาทต่อปี

(3) ค่าสาธารณูปโภค พบว่า ร้อยละ 46.67 ไม่มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค ร้อยละ 40.00 มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 13.33 มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 45,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 10,283.33 บาทต่อปี

(4) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.33 ไม่มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ร้อยละ 26.67 มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 10.00 มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 60,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 8,866.67 บาทต่อปี

6) รายจ่ายรวมทั้งหมดต่อปีของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ร้อยละ 41.67 มีรายจ่ายรวม ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 35.00 มีรายจ่ายรวม น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 18.33 มีรายจ่ายรวม มากกว่า 90,000 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีรายจ่ายรวม ระหว่าง

60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายรวม ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 1,106,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 72,816.67 บาทต่อปี

7) หนี้สินต่อปีของวิสาหกิจชุมชน

(1) กู้เงินจากธนาคาร พบว่า ร้อยละ 41.67 ไม่ได้กู้เงินจากธนาคาร ร้อยละ 35.00 กู้เงินจากธนาคาร มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 13.33 กู้เงินจากธนาคาร 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 กู้เงินจากธนาคาร น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 กู้เงินจากธนาคาร ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยกู้เงินจากธนาคาร ต่ำสุด 30,000 บาทต่อปี สูงสุด 500,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 75,750.00 บาทต่อปี

(2) กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 85.00 ไม่ได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 11.67 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน มากกว่า 90,000 บาทต่อปี และร้อยละ 3.33 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ต่ำสุด 35,000 บาทต่อปี สูงสุด 700,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 23,416.67 บาทต่อปี

8) หนี้สินรวมทั้งหมดต่อปี พบว่า ร้อยละ 30.00 ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 46.67 มีหนี้สินรวมทั้งหมด มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ร้อยละ 13.33 มีหนี้สินรวมทั้งหมด ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ร้อยละ 8.33 มีหนี้สินรวมทั้งหมด น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีหนี้สินรวมทั้งหมด ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยหนี้สินรวมทั้งหมด ต่ำสุด 30,000 บาทต่อปี สูงสุด 700,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 104,416.67 บาทต่อปี

9) การเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษา เกือบทั้งหมด ร้อยละ 98.30 ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า และร้อยละ 1.70 มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า พบว่า ร้อยละ 1.70 ผลิตในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต

10) ช่องทางการจำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชน พบว่า ขายปลีก ขายตรง และขายส่ง (ร้อยละ 50.00, 48.30 และ 21.70 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตปศุสัตว์

n = 60

รายการ	ด้านการผลิตปศุสัตว์	
	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุของการก่อตั้งวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) เกิดจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน	6	10.00
2) เกิดจากการต้องแก้ไขปัญหาาร่วมกันของกลุ่ม	52	86.70
3) เกิดจากการชักชวนของผู้นำหมู่บ้าน	14	23.30
4) เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ	14	23.30
5) เกิดจากสาเหตุอื่น	-	-
เช่น เป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมและพัฒนาสิ่งใหม่ๆ		
แหล่งเงินทุนของวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) ระดมทุนจากสมาชิก	45	75.00
2) กู้เงินจากธนาคาร	38	63.30
3) กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน	6	10.00
4) ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ	13	21.70
5) ได้รับทุนสนับสนุนจากเอกชน	-	-
6) แหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบ	-	-
รายรับต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) รายรับจากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม		
น้อยกว่า 50,001 บาท	21	35.00
50,001-100,000 บาท	10	16.67
100,001-150,000 บาท	2	3.33
150,001-200,000 บาท	12	20.00
มากกว่า 200,000 บาท	15	25.00
Mean = 141,816.67 S.D. = 106,304.00 Min = 12,000 Max = 350,000		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการผลิตปศุสัตว์	
	จำนวน	ร้อยละ
2) รายได้อื่นๆ เช่น เป็นแหล่งศึกษาดูงาน		
ไม่มีรายได้	50	83.33
น้อยกว่า 50,001 บาท	10	16.67
50,001-100,000 บาท	-	-
100,001-150,000 บาท	-	-
150,001-200,000 บาท	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	-	-
Mean = 1,166.67 S.D. = 2,669.14 Min = 5,000 Max = 8,000		
รายรับรวมต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
น้อยกว่า 50,001 บาท	20	33.33
50,001-100,000 บาท	8	13.33
100,001-150,000 บาท	4	6.67
150,001-200,000 บาท	13	21.67
มากกว่า 200,000 บาท	15	25.00
Mean = 146,133.33 S.D. = 104,555.00 Min = 20,000 Max = 350,000		
รายจ่ายต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
1) ค่าเช่าสถานที่		
ไม่มีรายจ่าย	56	93.33
น้อยกว่า 30,001 บาท	-	-
30,001-60,000 บาท	-	-
60,001-90,000 บาท	1	1.67
มากกว่า 90,000 บาท	3	5.00
Mean = 30,000.00 S.D. = 155,509.00 Min = 80,000 Max = 1,100,000		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการผลิตปศุสัตว์	
	จำนวน	ร้อยละ
2) ค่าวัสดุค้ำ/วัสดุเพื่อผลิต		
ไม่มีรายจ่าย	13	21.67
น้อยกว่า 30,001 บาท	25	41.67
30,001-60,000 บาท	18	30.00
60,001-90,000 บาท	4	6.67
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 24,683.33 S.D. = 23,255.03 Min = 5,000 Max = 80,000		
3) ค่าสาธารณูปโภค		
ไม่มีรายจ่าย	28	46.67
น้อยกว่า 30,001 บาท	24	40.00
30,001-60,000 บาท	8	13.33
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 10,283.33 S.D. = 13,184.59 Min = 5,000 Max = 45,000		
4) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากแหล่งเงินทุน		
ไม่มีรายจ่าย	38	63.33
น้อยกว่า 30,001 บาท	16	26.67
30,001-60,000 บาท	6	10.00
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 8,866.67 S.D. = 17,062.66 Min = 5,000 Max = 60,000		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการผลิตปศุสัตว์	
	จำนวน	ร้อยละ
รายจ่ายรวมต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
ไม่มีรายจ่าย	-	-
น้อยกว่า 30,001 บาท	21	35.00
30,001-60,000 บาท	25	41.67
60,001-90,000 บาท	3	5.00
มากกว่า 90,000 บาท	11	18.33
Mean = 72,816.67 S.D. = 150,828.00 Min = 10,000 Max = 1,106,000		
หนี้สินต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
1) กู้เงินจากธนาคาร		
ไม่ได้กู้เงิน	25	41.67
น้อยกว่า 30,001 บาท	5	8.33
30,001-60,000 บาท	8	13.33
60,001-90,000 บาท	1	1.67
มากกว่า 90,000 บาท	21	35.00
Mean = 75,750.00 S.D. = 97,827.35 Min = 30,000 Max = 500,000		
2) กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน		
ไม่ได้กู้เงิน	51	85.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	-	-
30,001-60,000 บาท	2	3.33
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	7	11.67
Mean = 23,416.67 S.D. = 94,351.00 Min = 35,000 Max = 700,000		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการผลิตปศุสัตว์	
	จำนวน	ร้อยละ
หนี้สินรวมต่อปีทั้งหมด		
ไม่ได้กู้เงิน	18	30.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	5	8.33
30,001-60,000 บาท	8	13.33
60,001-90,000 บาท	1	1.67
มากกว่า 90,000 บาท	28	46.67
Mean = 104,416.67 S.D. = 133,350.00 Min = 30,000 Max = 700,000		
การเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า	59	98.30
มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า	1	1.70
1) มีการแปรรูป	-	-
2) เก็บสินค้าเพื่อรอการจำหน่ายในช่วงนอกฤดูการผลิต	-	-
3) จำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิต	-	-
4) ผลิตในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต	1	1.70
ช่องทางการจำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) ขายตรง	29	48.30
2) ขายปลีก	30	50.00
3) ขายส่ง	13	21.70
4) รับจ้างผลิต	-	-
5) อื่นๆ เช่น ขายทางออนไลน์	-	-

2.1.3 ด้านการผลิตประมง

ตารางที่ 4.8 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตประมง ดังนี้

- 1) สาเหตุของการก่อตั้งวิสาหกิจชุมชน พบว่า เกิดจากการต้องแก้ไขปัญหา ร่วมกันของกลุ่ม เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ เกิดจากการชักชวนของผู้นำหมู่บ้าน (ร้อยละ 80.00, 80.00, และ 45.00 ตามลำดับ)
- 2) แหล่งเงินทุนของวิสาหกิจชุมชน พบว่า เงินทุนมาจากระดมทุนจาก สมาชิก กู้เงินจากธนาคาร ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ แหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงิน นอกกระบบ และกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน (ร้อยละ 85.00, 70.00, 20.00, 10.00 และ 5.00 ตามลำดับ)
- 3) รายรับของวิสาหกิจชุมชน พบว่า รายรับจากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ย เงินกู้ยืม ร้อยละ 55.00 ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 มากกว่า 200,000 บาทต่อปี และ 5.00 น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายรับ ต่ำสุด 50,000 บาทต่อปี สูงสุด 300,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 127,500.00 บาทต่อปี
- 4) รายรับรวมต่อปีของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ร้อยละ 50.00 มีรายรับรวม ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 ระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี มีสัดส่วน เท่ากันกับ มีรายรับรวม ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี และร้อยละ 10.00 มีรายรับรวม น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ มีรายรับรวม มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดย รายรับรวม ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 300,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 123,000.00 บาทต่อปี
- 5) รายจ่ายต่อปีของวิสาหกิจชุมชน
 - (1) ค่าเช่าสถานที่ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 95.00 ไม่มีรายจ่ายค่าเช่า สถานที่ และร้อยละ 5.00 มีรายจ่ายค่าเช่าสถานที่ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีค่าเช่า สถานที่ ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 5,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 250.00 บาทต่อปี
 - (2) ค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิต พบว่า ร้อยละ 35.00 ไม่มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ร้อยละ 40.00 มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 25.00 มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ต่ำสุด 20,000 บาทต่อปี สูงสุด 60,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 22,550.00 บาทต่อปี
 - (3) ค่าแรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 ไม่มีรายจ่ายค่าแรงงาน ร้อย ละ 15.00 มีรายจ่ายค่าแรงงาน น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 5.00 มีรายจ่ายค่าแรงงาน ระหว่าง

30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายค่าแรงงาน ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 80,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 6,250.00 บาทต่อปี

(4) ค่าสาธารณูปโภค พบว่า ร้อยละ 40.00 ไม่มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค และร้อยละ 60.00 มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี โดยมีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค ต่ำสุด 4,000 บาทต่อปี สูงสุด 20,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 5,025.00 บาทต่อปี

(5) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 95.00 ไม่มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม และร้อยละ 5.00 มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี โดยมีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ต่ำสุด 20,000 บาทต่อปี สูงสุด 20,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 1,000.00 บาทต่อปี

6) รายจ่ายรวมต่อปีของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ร้อยละ 50.00 มีรายจ่ายรวม น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 30.00 มีรายจ่ายรวม ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี และร้อยละ 10.00 มีรายจ่ายรวม ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับกับมีรายจ่ายรวม มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายรวม ต่ำสุด 7,000 บาทต่อปี สูงสุด 170,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 43,925.00 บาทต่อปี

7) หนี้สินต่อปีของวิสาหกิจชุมชน

(1) กู้เงินจากธนาคาร พบว่า ร้อยละ 20.00 ไม่ได้กู้เงินจากธนาคาร ร้อยละ 65.00 กู้เงินจากธนาคาร มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ร้อยละ 5.00 กู้เงินจากธนาคาร น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับกับ กู้เงินจากธนาคาร ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี และกู้เงินจากธนาคาร ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยกู้เงินจากธนาคาร ต่ำสุด 30,000 บาทต่อปี สูงสุด 300,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 118,500.00 บาทต่อปี

8) หนี้สินรวมต่อปี พบว่า ร้อยละ 20.00 ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 60.00 มีหนี้สินรวมทั้งหมด มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 มีหนี้สินรวมทั้งหมด ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีหนี้สินรวมทั้งหมด น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับกับ มีหนี้สินรวมทั้งหมด ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยหนี้สินรวมทั้งหมด ต่ำสุด 30,000 บาทต่อปี สูงสุด 250,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 106,500.00 บาทต่อปี

9) การเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษา ร้อยละ 45.00 มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า และร้อยละ 55.00 ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า พบว่า มีการแปรรูป และจำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิตทำให้ได้ราคาสูงขึ้น (ร้อยละ 30.00, และ 25.00 ตามลำดับ)

10) ช่องทางการจำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชน พบว่า ขายตรง ขายปลีก และขายส่ง (ร้อยละ 75.00, 45.00 และ 25.00 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตประมง

n = 20

รายการ	ด้านการผลิตประมง	
	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุของการก่อตั้งวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) เกิดจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน	-	-
2) เกิดจากการต้องแก้ไขปัญหาาร่วมกันของกลุ่ม	16	80.00
3) เกิดจากการชักชวนของผู้นำหมู่บ้าน	9	45.00
4) เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ	16	80.00
5) เกิดจากสาเหตุอื่น	-	-
เช่น เป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมและพัฒนาสิ่งใหม่ๆ		
แหล่งเงินทุนของวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) ระดมทุนจากสมาชิก	17	85.00
2) กู้เงินจากธนาคาร	14	70.00
3) กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน	1	5.00
4) ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ	4	20.00
5) ได้รับทุนสนับสนุนจากเอกชน	-	-
6) แหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบ	2	10.00
รายรับของวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
รายรับจากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม		
น้อยกว่า 50,001 บาท	1	5.00
50,001-100,000 บาท	11	55.00
100,001-150,000 บาท	3	15.00
150,001-200,000 บาท	3	15.00
มากกว่า 200,000 บาท	2	10.00
Mean = 127,500.00 S.D. = 65,684.64 Min = 50,000 Max = 300,000		

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 20

รายการ	ด้านการผลิตประมง	
	จำนวน	ร้อยละ
รายรับรวมต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
น้อยกว่า 50,001 บาท	2	10.00
50,001-100,000 บาท	10	50.00
100,001-150,000 บาท	3	15.00
150,001-200,000 บาท	3	15.00
มากกว่า 200,000 บาท	2	10.00
Mean = 123,000.00 S.D. = 70,569.12 Min = 10,000 Max = 300,000		
รายจ่ายต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
1) ค่าเช่าสถานที่		
ไม่มีรายจ่าย	19	95.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	1	5.00
30,001-60,000 บาท	-	-
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 250.00 S.D. = 1,118.03 Min = 5,000 Max = 5,000		
2) ค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิต		
ไม่มีรายจ่าย	7	35.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	8	40.00
30,001-60,000 บาท	5	25.00
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 22,550.00 S.D. = 20,901.97 Min = 20,000 Max = 60,000		

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 20

รายการ	ด้านการผลิตประมง	
	จำนวน	ร้อยละ
3) ค่าแรงงาน		
ไม่มีรายจ่าย	16	80.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	3	15.00
30,001-60,000 บาท	-	-
60,001-90,000 บาท	1	5.00
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 6,250.00 S.D. = 18,272.43 Min = 10,000 Max = 80,000		
4) ค่าสาธารณูปโภค		
ไม่มีรายจ่าย	8	40.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	12	60.00
30,001-60,000 บาท	-	-
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 5,025.00 S.D. = 5,376.55 Min = 4,000 Max = 20,000		
5) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากแหล่งเงินทุน		
ไม่มีรายจ่าย	19	95.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	1	5.00
30,001-60,000 บาท	-	-
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 1,000.00 S.D. = 4,472.14 Min = 20,000 Max = 20,000		

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 20

รายการ	ด้านการผลิตประมง	
	จำนวน	ร้อยละ
รายจ่ายรวมต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
ไม่มีรายจ่าย	-	-
น้อยกว่า 30,001 บาท	10	50.00
30,001-60,000 บาท	6	30.00
60,001-90,000 บาท	2	10.00
มากกว่า 90,000 บาท	2	10.00
Mean = 43,925.00 S.D. = 39,344.05 Min = 17,000 Max = 107,000		
หนี้สินต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
กู้เงินจากธนาคาร		
ไม่ได้กู้เงิน	4	20.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	1	5.00
30,001-60,000 บาท	1	5.00
60,001-90,000 บาท	1	5.00
มากกว่า 90,000 บาท	13	65.00
Mean = 118,500.00 S.D. = 87,975.77 Min = 30,000 Max = 300,000		
หนี้สินรวมต่อปี		
ไม่ได้กู้เงิน	4	20.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	1	5.00
30,001-60,000 บาท	2	10.00
60,001-90,000 บาท	1	5.00
มากกว่า 90,000 บาท	12	60.00
Mean = 106,500.00 S.D. = 78,019.90 Min = 30,000 Max = 250,000		

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 20

รายการ	ด้านการผลิตประมง	
	จำนวน	ร้อยละ
การเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า	9	45.00
มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า	11	55.00
1) มีการแปรรูป	6	30.00
2) เก็บสินค้าเพื่อรอการจำหน่ายในช่วงนอกฤดูการผลิต	-	-
3) จำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิต	5	25.00
4) ผลิตในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต	-	-
ช่องทางการจำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) ขายตรง	15	75.00
2) ขายปลีก	9	45.00
3) ขายส่ง	5	25.00
4) รับจ้างผลิต	-	-
5) อื่นๆ เช่น ขายทางออนไลน์	-	-

2.1.4 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

ตารางที่ 4.9 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

1) สาเหตุการก่อตั้งวิสาหกิจชุมชน พบว่า เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ เกิดจากการต้องแก้ไขปัญหาาร่วมกันของกลุ่ม เกิดจากสาเหตุอื่นๆ เช่น เป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมและเป็นการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ให้กับชุมชน เกิดจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน และเกิดจากการชักชวนของผู้นำหมู่บ้าน (ร้อยละ 71.70, 60.00, 38.30, 28.30 และ 21.70 ตามลำดับ)

2) แหล่งทุนของวิสาหกิจชุมชน พบว่า เงินทุนมาจากระดมทุนจากสมาชิก กู้เงินจากธนาคาร ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ แหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบ กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน และได้รับทุนสนับสนุนจากเอกชน (ร้อยละ 95.00, 46.70, 41.70, 16.67, 1.70 และ 1.70 ตามลำดับ)

3) รายรับวิสาหกิจชุมชน พบว่า

(1) รายรับจากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ร้อยละ 36.67 มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 31.67 ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อยละ 25.00 น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ร้อยละ 6.67 ระหว่าง 150,001-200,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายรับ ต่ำสุด 20,000 บาทต่อปี สูงสุด 1,000,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 225,466.67 บาทต่อปี

(2) รายได้อื่นๆ เช่น เป็นแหล่งศึกษาดูงาน ส่วนใหญ่ร้อยละ 98.30 ไม่มี รายได้อื่นๆ และร้อยละ 1.67 มีรายได้อื่นๆ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายรับอื่นๆ ต่ำสุด 50,000 บาทต่อปี สูงสุด 50,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 833.33 บาทต่อปี

(3) รายรับรวมต่อปีของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ร้อยละ 36.67 มีรายรับ รวม มากกว่า 200,000 บาทต่อปี ร้อยละ 31.67 รายรับรวม ระหว่าง 50,001-100,000 บาทต่อปี ร้อย ละ 25.00 มีรายรับรวม น้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี และร้อยละ 6.66 มีรายรับรวม ระหว่าง 150,001- 200,000 บาทต่อปี โดยรายรับรวม ต่ำสุด 11,200 บาทต่อปี สูงสุด 1,000,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 225,986.67 บาทต่อปี

4) รายจ่ายต่อปีของวิสาหกิจชุมชน

(1) ค่าเช่าสถานที่ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.66 ไม่มีรายจ่ายค่าเช่า สถานที่ ร้อยละ 11.67 มีรายจ่ายค่าเช่าสถานที่ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายจ่าย ค่าเช่าสถานที่ มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีค่าเช่าสถานที่ ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 130,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 2,850.00 บาทต่อปี

(2) ค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิต พบว่า ร้อยละ 11.66 ไม่มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ร้อยละ 41.67 มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 36.67 มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ มากกว่า 90,000 บาทต่อปี และร้อยละ 10.00 มีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายค่าวัตถุดิบ ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 250,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 69,619.67 บาทต่อปี

(3) ค่าแรงงาน พบว่า ร้อยละ 48.33 ไม่มีรายจ่ายค่าแรงงาน ร้อยละ 31.67 มีรายจ่ายค่าแรงงาน น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีรายจ่ายค่าแรงงาน มากกว่า 90,000

บาทต่อปี ร้อยละ 3.33 ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายจ่ายค่าแรงงาน ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายค่าแรงงาน ต่ำสุด 5,000 บาทต่อปี สูงสุด 400,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 55,550.00 บาทต่อปี

(4) ค่าสาธารณูปโภค พบว่า ร้อยละ 36.67 ไม่มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค ร้อยละ 61.67 มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายค่าสาธารณูปโภค ต่ำสุด 4,600 บาทต่อปี สูงสุด 38,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 7,376.67 บาทต่อปี

(5) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.00 ไม่มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ร้อยละ 21.67 มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 11.67 มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.66 มีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ต่ำสุด 3,000 บาทต่อปี สูงสุด 240,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 9,300.00 บาทต่อปี

(6) รายจ่ายรวมต่อปีของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ร้อยละ 1.67 ไม่มีรายจ่าย ร้อยละ 40.00 มีรายจ่ายรวม มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ร้อยละ 30.00 มีรายจ่ายรวม น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี ร้อยละ 26.66 มีรายจ่ายรวม ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี และร้อยละ 1.67 มีรายจ่ายรวม ระหว่าง 60,001-90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายรวม ต่ำสุด 7,000 บาทต่อปี สูงสุด 628,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 144,375.00 บาทต่อปี

5) หนี้สินของวิสาหกิจชุมชน

(1) กู้เงินจากธนาคาร พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 ไม่ได้กู้เงินจากธนาคาร ร้อยละ 26.67 กู้เงินจากธนาคาร มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ร้อยละ 10.00 กู้เงินจากธนาคาร น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 3.33 กู้เงินจากธนาคาร ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยกู้เงินจากธนาคาร ต่ำสุด 2,000 บาทต่อปี สูงสุด 900,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 74,408.33 บาทต่อปี

(2) กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 96.67 ไม่ได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 3.33 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ต่ำสุด 50,000 บาทต่อปี สูงสุด 50,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 1,666.67 บาทต่อปี

(3) กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบ พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.66 ไม่ได้กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ และร้อยละ 1.67 กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ น้อย

กว่า 30,001 บาทต่อปี มีสัดส่วนเท่ากับ กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยกู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ ต่ำสุด 10,000 บาทต่อปี สูงสุด 450,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 7,666.67 บาทต่อปี

6) หนี้สินรวมทั้งหมดต่อปี พบว่า ร้อยละ 53.33 ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 26.67 มีหนี้สินรวมทั้งหมด มากกว่า 90,000 บาทต่อปี ร้อยละ 15.00 มีหนี้สินรวมทั้งหมด น้อยกว่า 30,001 บาทต่อปี และร้อยละ 5.00 มีหนี้สินรวมทั้งหมด ระหว่าง 30,001-60,000 บาทต่อปี ตามลำดับ โดยหนี้สินรวมทั้งหมด ต่ำสุด 2,000 บาทต่อปี สูงสุด 1,350,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 83,566.67 บาทต่อปี

7) การเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 88.30 มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า และร้อยละ 11.70 ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า พบว่า มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต จำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิตทำให้ได้ราคาสูงขึ้น เก็บสินค้าช่วงที่ออกสู่ตลาดมาก และราคาต่ำไว้ในห้องเย็นเพื่อรอการจำหน่ายในช่วงนอกฤดูการผลิต (ร้อยละ 75.00, 30.00, 21.70 และ 20.00 ตามลำดับ)

8) ช่องทางการจำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชน พบว่า ขายปลีก ขายตรง ขายส่ง รับจ้างผลิต และอื่นๆ เช่น ขายทางออนไลน์ (ร้อยละ 96.70, 68.30, 56.70, 53.30 และ 21.70 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.9 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

n = 60

รายการ	ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุการก่อตั้งวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) เกิดจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน	17	28.30
2) เกิดจากการต้องแก้ไขปัญหาาร่วมกันของกลุ่ม	36	60.00
3) เกิดจากการชักชวนของผู้นำหมู่บ้าน	13	21.70
4) เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ	43	71.70
5) เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ	23	38.30

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งเงินทุนของวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) ระดมทุนจากสมาชิก	57	95.00
2) กู้เงินจากธนาคาร	28	46.70
3) กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน	1	1.70
4) ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ	25	41.70
5) ได้รับทุนสนับสนุนจากเอกชน	1	1.70
6) แหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบ	1	16.67
รายรับของวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) รายรับจากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม		
น้อยกว่า 50,001 บาท	15	25.00
50,001-100,000 บาท	19	31.67
100,001-150,000 บาท	-	-
150,001-200,000 บาท	4	6.67
มากกว่า 200,000 บาท	22	36.67
Mean = 225,466.67 S.D. = 269,887.00 Min = 20,000 Max = 1,000,000		
2) รายได้อื่นๆ เช่น เป็นแหล่งศึกษาดูงาน		
ไม่มีรายได้	59	98.33
น้อยกว่า 50,001 บาท	1	1.67
50,001-100,000 บาท	-	-
100,001-150,000 บาท	-	-
150,001-200,000 บาท	-	-
มากกว่า 200,000 บาท	-	-
Mean = 833.33 S.D. = 6,454.97 Min = 50,000 Max = 50,000		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
3) รายรับรวมต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
น้อยกว่า 50,001 บาท	15	25.00
50,001-100,000 บาท	19	31.67
100,001-150,000 บาท	-	-
150,001-200,000 บาท	4	6.66
มากกว่า 200,000 บาท	22	36.67
Mean = 225,986.67 S.D. = 269,461.00 Min = 11,200 Max = 1,000,000		
รายจ่ายต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
1) ค่าเช่าสถานที่		
ไม่มีรายจ่าย	52	86.66
น้อยกว่า 30,001 บาท	7	11.67
30,001-60,000 บาท	-	-
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	1	1.67
Mean = 2,850.00 S.D. = 16,810.84 Min = 5,000 Max = 130,000		
2) ค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิต		
ไม่มีรายจ่าย	7	11.66
น้อยกว่า 30,001 บาท	25	41.67
30,001-60,000 บาท	6	10.00
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	22	36.67
Mean = 69,619.67 S.D. = 71,398.06 Min = 7,000 Max = 250,000		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
3) ค่าแรงงาน		
ไม่มีรายจ่าย	29	48.33
น้อยกว่า 30,001 บาท	19	31.67
30,001-60,000 บาท	2	3.33
60,001-90,000 บาท	1	1.67
มากกว่า 90,000 บาท	9	15.00
Mean = 55,550.00 S.D. = 113,337.00 Min = 5,000 Max = 400,000		
4) ค่าสาธารณูปโภค		
ไม่มีรายจ่าย	22	36.66
น้อยกว่า 30,001 บาท	37	61.67
30,001-60,000 บาท	1	1.67
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 7,376.67 S.D. = 8,040.41 Min = 4,600 Max = 38,000		
5) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากแหล่งเงินทุน		
ไม่มีรายจ่าย	39	65.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	13	21.67
30,001-60,000 บาท	7	11.67
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	1	1.66
Mean = 9,300.00 S.D. = 32,290.68 Min = 3,000 Max = 240,000		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
6) รายจ่ายรวมต่อปีของวิสาหกิจชุมชน		
ไม่มีรายจ่าย	1	1.67
น้อยกว่า 30,001 บาท	18	30.00
30,001-60,000 บาท	16	26.66
60,001-90,000 บาท	1	1.67
มากกว่า 90,000 บาท	24	40.00
Mean = 144,375.00 S.D. = 182,572.00 Min = 7,000 Max = 628,000		
หนี้สินของวิสาหกิจชุมชน		
1) กู้เงินจากธนาคาร		
ไม่ได้กู้เงิน	36	60.00
น้อยกว่า 30,001 บาท	6	10.00
30,001-60,000 บาท	2	3.33
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	16	26.67
Mean = 74,408.33 S.D. = 153,577.00 Min = 2,000 Max = 900,000		
2) กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน		
ไม่ได้กู้เงิน	58	96.67
น้อยกว่า 30,001 บาท	-	-
30,001-60,000 บาท	2	3.33
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	-	-
Mean = 1,666.67 S.D. = 9,051.02 Min = 50,000 Max = 50,000		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
3) กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบ		
ไม่ได้กู้เงิน	58	96.66
น้อยกว่า 30,001 บาท	1	1.67
30,001-60,000 บาท	-	-
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	1	1.67
Mean = 7,666.67 S.D. = 58,087.21 Min = 10,000 Max = 450,000		
4) หนี้สินรวมทั้งหมด		
ไม่ได้กู้เงิน	32	53.33
น้อยกว่า 30,001 บาท	9	15.00
30,001-60,000 บาท	3	5.00
60,001-90,000 บาท	-	-
มากกว่า 90,000 บาท	16	26.67
Mean = 83,566.67 S.D. = 198,351.00 Min = 2,000 Max = 1,350,000		
การเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า	7	11.70
มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า	53	88.30
1) มีการแปรรูป	45	75.00
2) เก็บสินค้าเพื่อรอการจำหน่ายในช่วงนอกฤดูการผลิต	12	20.00
3) จำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิต	13	21.70
4) ผลิตในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต	18	30.00

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 60

รายการ	ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
ช่องทางการจำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1) ขายตรง	41	68.30
2) ขายปลีก	58	96.70
3) ขายส่ง	34	56.70
4) รับจ้างผลิต	32	53.30
5) อื่นๆ เช่น ขายทางออนไลน์	13	21.70

2.2 ทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร โดยแสดงเป็น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ รายละเอียด ดังตารางที่ 4.10 ให้เลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

1 = มี 0 = ไม่มี

ตารางที่ 4.10 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

2.2.1 ด้านการผลิตพืช พบว่า

1) การบริหารองค์กร ในภาพรวมร้อยละ 92.69 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม การเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ การทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม การจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม การนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง การกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม การบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 100.00, 100.00, 98.30, 98.30, 96.70, 93.30, 93.30, 91.70, 91.70, 90.00, 88.30, 83.30 และ 80.00 ตามลำดับ)

2) *ความรับผิดชอบของวิสาหกิจต่อชุมชน* ในภาพรวมร้อยละ 87.50 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผลិតสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/การบริจาคเพื่อสาธารณะ การจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน (ร้อยละ 100.00, 95.00, 80.00 และ 75.00 ตามลำดับ)

2.2.2 *ด้านการผลิตผลิตภัณฑ์* พบว่า

1) *การบริหารองค์กร* ในภาพรวมร้อยละ 88.33 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม การกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม การจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ การทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกัน ระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม การเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ การบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม การบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ การนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง การจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก (ร้อยละ 93.30, 93.30, 93.30, 93.30, 93.30, 93.30, 91.70, 88.30, 88.30, 83.30, 83.30, 83.30, และ 70.00 ตามลำดับ)

2) *ความรับผิดชอบของวิสาหกิจต่อชุมชน* ในภาพรวมร้อยละ 76.67 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/การบริจาคเพื่อสาธารณะ การจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน (ร้อยละ 93.30, 86.70, 68.30 และ 58.30 ตามลำดับ)

2.2.3 *ด้านการผลิตประมง* พบว่า

1) *การบริหารองค์กร* ในภาพรวมร้อยละ 81.92 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม การกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม การจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม การนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง การจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม การทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก การบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่ม

อย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ การเปิดเผยข้อมูล
อื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ (ร้อยละ 100.00, 100.00, 100.00, 100.00, 100.00, 100.00,
100.00, 95.00, 90.00, 90.00, 50.00, 30.00 และ 10.00 ตามลำดับ)

2) *ความรับผิดชอบต่อของวิสาหกิจต่อชุมชน* ในภาพรวมร้อยละ 96.25 เรียง
ตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผลผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค การดำเนินงานของ
วิสาหกิจชุมชนไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/การ
บริจาคเพื่อสาธารณะ การจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน (ร้อยละ 100.00, 100.00, 95.00
และ 90.00 ตามลำดับ)

2.2.4 *ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร* พบว่า

1) *การบริหารองค์กร* ในภาพรวมร้อยละ 90.51 เรียงตามค่าร้อยละจากมาก
ไปหาน้อย ได้แก่ การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม การนำปัญหาในการ
ดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทาง
ของกลุ่ม การจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม การเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบ
อย่างสม่ำเสมอ การกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิก
ทราบอย่างสม่ำเสมอ การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม การจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์
ระหว่างสมาชิก การทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก การบริหาร
จัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่าง
เป็นระบบ การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม (ร้อยละ 100.00, 100.00, 96.70, 96.70, 96.70,
95.00, 95.00, 88.30, 88.30, 85.00, 83.30, 81.70 และ 70.00 ตามลำดับ)

2) *ความรับผิดชอบต่อของวิสาหกิจต่อชุมชน* ในภาพรวมร้อยละ 70.00 เรียง
ตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผลผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค การดำเนินงานของ
วิสาหกิจชุมชนไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/การ
บริจาคเพื่อสาธารณะ การจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน (ร้อยละ 88.30, 88.30, 71.70
และ 31.70 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.10 ทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

ทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การบริหารองค์กร		(92.69)		(88.33)		(81.92)		(90.51)
1) การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม	50	83.30	56	93.30	20	100.00	53	88.30
2) สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม	56	93.30	50	83.30	20	100.00	58	96.70
3) การกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม	54	90.00	56	93.30	20	100.00	57	95.00
4) การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม	59	98.30	56	93.30	20	100.00	60	100.00
5) การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม	55	91.70	55	91.70	18	90.00	42	70.00
6) การจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม	60	100.00	56	93.30	20	100.00	58	96.70
7) การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ	60	100.00	56	93.30	19	95.00	57	95.00
8) การเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ	59	98.30	53	88.30	2	10.00	58	96.70
9) การบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ	53	88.30	53	88.30	10	50.00	50	83.30
10) การบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ	48	80.00	50	83.30	6	30.00	49	81.70

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การบริหารองค์กร (ต่อ)								
11) การทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก	58	96.70	56	93.30	18	90.00	51	85.00
12) การนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง	55	91.70	50		20	100.00	60	100.00
13) การจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก	56	93.30	42	70.00	20	100.00	53	88.30
ความรับผิดชอบของวิสาหกิจต่อชุมชน		(87.50)		(76.67)		(96.25)		(70.00)
1) ผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค	60	100.00	56	93.30	20	100.00	53	88.30
2) การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	57	95.00	52	86.70	20	100.00	53	88.30
3) การให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/ การบริจาคเพื่อสาธารณะ	48	80.00	41	68.30	19	95.00	43	71.70
4) การจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน	45	75.00	35	58.30	18	90.00	19	31.70

2.3 การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร โดยแสดงเป็น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ รายละเอียด ดังตารางที่ 4.11 ให้เลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

1 = มี 0 = ไม่มี

ตารางที่ 4.11 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นการวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้า ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

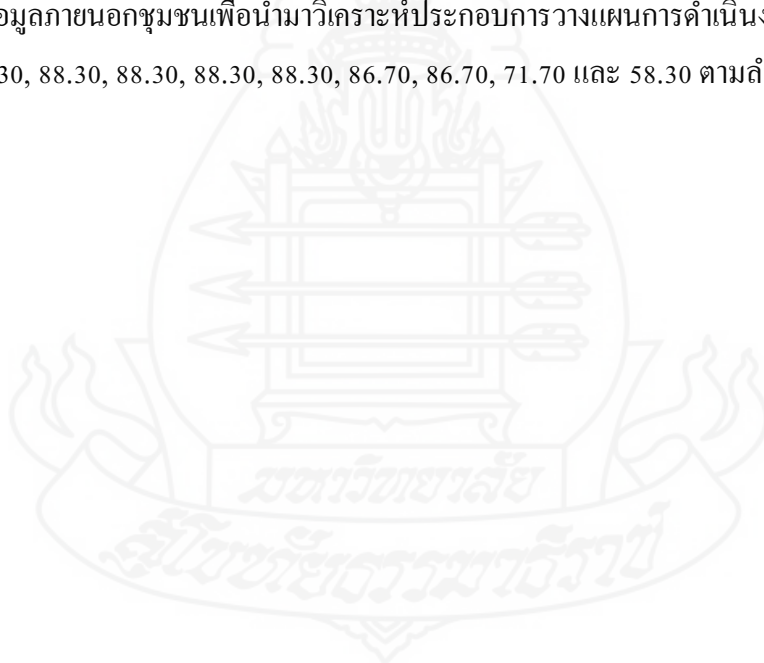
2.3.1 ด้านการผลิตพืช พบว่า การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวม ร้อยละ 89.70 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชน เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร การเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง การควบคุมแผนและปรับแผนปฏิบัติการ การคาดการณ์ความสำเร็จของแผน (ร้อยละ 95.00, 95.00, 93.30, 93.30, 90.00, 90.00, 86.70, 85.00, 83.30, 81.70 และ 75.00 ตามลำดับ)

2.3.2 ด้านการผลิตปศุสัตว์ พบว่า การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวม ร้อยละ 73.48 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน การควบคุมแผนและปรับแผนปฏิบัติการ การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ การคาดการณ์ความสำเร็จของแผน (ร้อยละ 93.30, 83.30, 83.30, 83.30, 83.30, 71.70, 70.00, 60.00, 60.00, 60.00 และ 60.00 ตามลำดับ)

2.3.3 ด้านการผลิตประมง พบว่า การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวม ร้อยละ 84.55 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ

การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร การเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผน การดำเนินงาน การควบคุมแผนและปรับแผนปฏิบัติการ การเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชน เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน การคาดการณ์ความสำเร็จของแผน (ร้อยละ 100.00, 100.00, 100.00, 95.00, 95.00, 90.00, 85.00, 80.00, 70.00, 65.00 และ 50.00 ตามลำดับ)

2.3.4 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร พบว่าการวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 84.55 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง การดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ การควบคุมแผนและปรับแผนปฏิบัติการ การคาดการณ์ความสำเร็จของแผน กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน การเก็บ รวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน (ร้อยละ 98.30, 88.30, 88.30, 88.30, 88.30, 88.30, 88.30, 86.70, 86.70, 71.70 และ 58.30 ตามลำดับ)

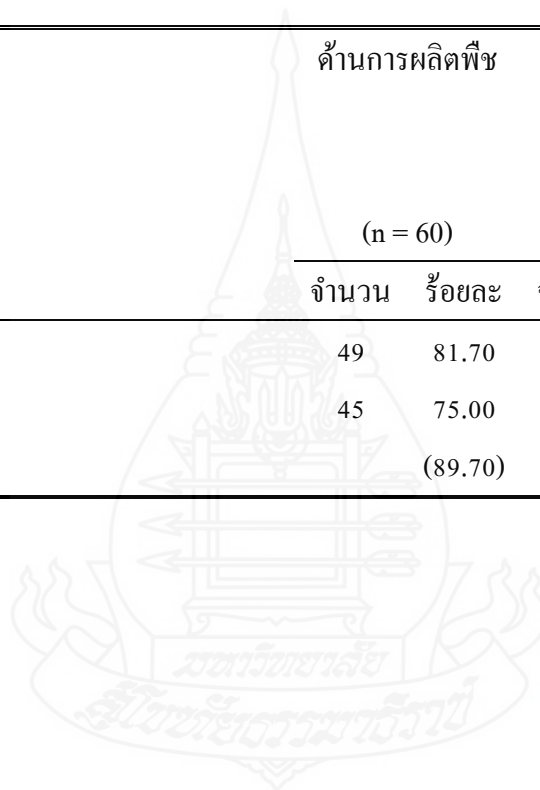

ตารางที่ 4.11 การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน

การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1) การเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน	54	90.00	50	83.30	16	80.00	43	71.70
2) การเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน	52	86.70	43	71.70	13	65.00	35	58.30
3) กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน	56	93.30	50	83.30	20	100.00	52	86.70
4) สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน	57	95.00	50	83.30	20	100.00	59	98.30
5) การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ	57	95.00	50	83.30	19	95.00	52	86.70
6) การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ	56	93.30	56	93.30	19	95.00	53	88.30
7) การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร	54	90.00	36	60.00	17	85.00	53	88.30
8) การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง	50	83.30	36	60.00	18	90.00	52	88.30
9) การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้	51	85.00	36	60.00	20	100.00	53	88.30

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10) การควบคุมแผนและปรับแผนปฏิบัติการ	49	81.70	42	70.00	14	70.00	53	88.30
11) การคาดการณ์ความสำเร็จของแผน	45	75.00	36	60.00	10	50.00	53	88.30
		(89.70)				(84.55)		(84.55)

2.4 การบริหารการตลาดของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร โดยแสดงเป็น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ รายละเอียด ดังตารางที่ 4.12 ให้เลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

1 = มี 0 = ไม่มี

ตารางที่ 4.12 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นการบริหารการตลาดของวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

2.4.1 ด้านการผลิตพืช พบว่า การบริหารการตลาดของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวม ร้อยละ 90.56 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย การติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด (ร้อยละ 93.30, 90.00 และ 88.30 ตามลำดับ)

2.4.2 ด้านการผลิตปศุสัตว์ พบว่า การบริหารการตลาดของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม ร้อยละ 48.33 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย การติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย (ร้อยละ 50.00, 50.00 และ 45.00 ตามลำดับ)

2.4.3 ด้านการผลิตประมง พบว่า การบริหารการตลาดของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม ร้อยละ 80.00 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย การติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย (ร้อยละ 100.00, 75.00 และ 65.00 ตามลำดับ)

2.4.4 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร พบว่า การบริหารการตลาดของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 76.67 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย การติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย (ร้อยละ 100.00, 75.00 และ 65.00 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.12 การบริหารการตลาดของวิสาหกิจชุมชน

การบริหารการตลาดของวิสาหกิจชุมชน	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1) การกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย	56	93.30	30	50.00	20	100.00	60	100.00
2) การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย	54	90.00	27	45.00	13	65.00	38	63.30
3) การติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด	53	88.30	30	50.00	15	75.00	40	66.70
ภาพรวม		(90.56)		(48.33)		(80.00)		(76.67)

2.5 การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร โดยแสดงเป็น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ รายละเอียด ดังตารางที่ 4.13 ให้เลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

1 = มี 0 = ไม่มี

ตารางที่ 4.13 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

2.5.1 ด้านการผลิตพืช พบว่า การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 92.00 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม การแสวงหาความรู้ใหม่ การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ การรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก (ร้อยละ 100.00, 100.00, 96.70, 95.00, 93.30, 91.70, 90.00, 88.30, 85.00 และ 80.00 ตามลำดับ)

2.5.2 ด้านการผลิตปศุสัตว์ พบว่า การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 83.17 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การแสวงหาความรู้ใหม่ การนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก การรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม (ร้อยละ 93.30, 93.30, 93.30, 91.70, 86.70, 83.30, 83.30, 83.30, 83.30 และ 40.00 ตามลำดับ)

2.5.3 ด้านการผลิตประมง พบว่า การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 81.50 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแสวงหาความรู้ใหม่ การนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร

แก่บุคคลภายนอก (ร้อยละ 100.00, 100.00, 100.00, 100.00, 95.00, 90.00, 90.00, 55.00, 50.00 และ 35.00 ตามลำดับ)

2.5.4 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร พบว่า การจัดการความรู้และข้อมูล ข่าวสารของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 85.83 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การแสวงหาความรู้ใหม่ การนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 100.00, 96.70, 96.70, 95.00, 85.00, 83.30, 83.30, 80.00, 70.00 และ 68.30 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.13 การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจชุมชน

การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจชุมชน	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1) การรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น	53	88.30	50	83.30	20	100.00	48	80.00
2) การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	51	85.00	50	83.30	20	100.00	50	83.30
3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	56	93.30	50	83.30	18	90.00	50	83.30
4) การแสวงหาความรู้ใหม่	58	96.70	56	93.30	20	100.00	60	100.00
5) การนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	60	100.00	56	93.30	20	100.00	58	96.70
6) การนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม	55	91.70	56	93.30	19	95.00	58	96.70
7) การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม	60	100.00	24	40.00	18	90.00	42	70.00
8) การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	54	90.00	50	83.30	10	50.00	41	68.30
9) การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก	57	95.00	55	91.70	11	55.00	57	95.00
10) การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก	48	80.00	52	86.70	7	35.00	51	85.00
ภาพรวม		(92.00)		(83.17)		(81.50)		(85.83)

2.6 การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร โดยแสดงเป็น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ รายละเอียด ดังตารางที่ 4.14 ให้เลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

1 = มี 0 = ไม่มี

ตารางที่ 4.14 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นการบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

2.6.1 ด้านการผลิตพืช พบว่า การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 91.90 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก การพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม การสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก การแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง การพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก (ร้อยละ 96.70, 95.00, 95.00, 93.30, 93.30, 86.70 และ 83.30 ตามลำดับ)

2.6.2 ด้านการผลิตปศุสัตว์ พบว่า การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 80.95 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก การสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก การพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ การพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม การแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง การสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก (ร้อยละ 93.30, 93.30, 83.30, 83.30, 83.30, 70.00 และ 60.00 ตามลำดับ)

2.6.3 ด้านการผลิตประมง พบว่า การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 80.00 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก การพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม การสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก การสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก การแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง (ร้อยละ 100.00, 90.00, 90.00, 90.00, 80.00, 55.00 และ 55.00 ตามลำดับ)

2.6.4 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร พบว่า การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 90.71 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ การพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก การสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก การสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก

การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก การแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง (ร้อยละ 98.30, 98.30, 95.00, 86.70, 86.70, 86.70 และ 83.30 ตามลำดับ)

2.7 กระบวนการจัดการสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร โดยแสดงเป็นค่าความถี่ ค่าร้อยละ รายละเอียด ดังตารางที่ 4.15 ให้เลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

1 = มี 0 = ไม่มี

ตารางที่ 4.15 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นกระบวนการจัดการสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

2.7.1 ด้านการผลิตพืช พบว่า กระบวนการจัดการสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 62.78 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน การวางแผนงานในการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ การกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน การดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน การควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด การเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ (ร้อยละ 100.00, 96.70, 95.00, 95.00, 88.30 และ 88.30 ตามลำดับ)

2.7.2 ด้านการผลิตปศุสัตว์ พบว่า กระบวนการจัดการสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 57.22 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน การดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน การเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ การควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด การวางแผนงานในการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ การกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน (ร้อยละ 93.30, 60.00, 50.00, 50.00, 50.00 และ 40.00 ตามลำดับ)

2.7.3 ด้านการผลิตประมง พบว่า กระบวนการจัดการสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 58.33 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนงานในการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ การกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน การควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด การเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ การเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชน

ให้เกื้อกูลกัน การดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน (ร้อยละ 100.00, 75.00, 75.00, 45.00, 30.00 และ 25.00 ตามลำดับ)

2.7.4 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร พบว่า กระบวนการจัดการสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมร้อยละ 89.44 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน การเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน การกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน การควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด การวางแผนทางในการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ การเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ (ร้อยละ 98.30, 95.00, 86.70, 86.70, 86.70 และ 83.30 ตามลำดับ)

2.8 ผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร โดยแสดงเป็น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ รายละเอียด ดังตารางที่ 4.16 ให้เลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

1 = มี 0 = ไม่มี

ตารางที่ 4.16 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ปรากฏผลดังนี้

2.8.1 ด้านการผลิตพืช

1) **ประสิทธิผลตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน** พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 96.11 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเพิ่มรายได้ คุณภาพชีวิตของสมาชิกและพึ่งตนเองได้ การลดรายจ่าย (ร้อยละ 100.00, 95.00 และ 93.30 ตามลำดับ)

2) **คุณภาพของสินค้าและการบริการ** พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 89.17 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า สินค้า/บริการได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน การสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ เกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด (ร้อยละ 100.00, 91.70, 83.30 และ 81.70 ตามลำดับ)

3) **ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน** พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 87.50 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การลดต้นทุนการดำเนินงาน การลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิตสินค้า/บริการ (ร้อยละ 93.30 และ 81.70 ตามลำดับ)

4) **การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน** พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 91.11 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน

อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนความสามารถ
ดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ (ร้อยละ 95.00, 90.00 และ 88.30 ตามลำดับ)

2.8.2 ด้านการผลิตปศุสัตว์

1) ประสิทธิภาพตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 85.56
เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเพิ่มรายได้ คุณภาพชีวิตดีของสมาชิกและ
พึ่งตนเองได้ การลดรายจ่าย (ร้อยละ 93.30, 93.30 และ 70.00 ตามลำดับ)

2) คุณภาพของสินค้าและบริการ พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 74.17
เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า เกิดสินค้า/
บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด สินค้า/บริการได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน
การสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ (ร้อยละ 93.30, 75.00, 70.00 และ 58.30 ตามลำดับ)

3) ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 90.00
เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิต
สินค้า/บริการ การลดต้นทุนการดำเนินงาน (ร้อยละ 93.30 และ 86.70 ตามลำดับ)

4) การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 93.33 เรียงตามค่า
ร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ ชุมชน
ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน สมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรม
ของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (ร้อยละ 93.30, 93.30 และ 93.30 ตามลำดับ)

2.8.3 ด้านการผลิตประมง

1) ประสิทธิภาพตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 100.00
เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ คุณภาพชีวิตดี
ของสมาชิกและพึ่งตนเองได้ (ร้อยละ 100.00, 100.00 และ 100.00 ตามลำดับ)

2) คุณภาพของสินค้าและบริการ พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 56.25 เรียง
ตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า สินค้า/บริการ
ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน การสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ เกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ
ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด (ร้อยละ 75.00, 50.00, 50.00 และ 50.00 ตามลำดับ)

3) ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 100.00
เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การลดต้นทุนการดำเนินงาน การลดความผิดพลาด/
การสูญเสียในระบบการผลิตสินค้า/บริการ (ร้อยละ 100.00 และ 100.00 ตามลำดับ)

4) การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 95.00 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน สมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ (ร้อยละ 100.00, 100.00 และ 85.00 ตามลำดับ)

2.8.4 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

1) ประสิทธิภาพตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 96.11 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ คุณภาพชีวิตดีของสมาชิกและพึ่งตนเองได้ (ร้อยละ 100.00, 100.00 และ 88.30 ตามลำดับ)

2) คุณภาพของสินค้าและการบริการ พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 74.17 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า สินค้า/บริการได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน การสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ เกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด (ร้อยละ 98.30, 76.70, 66.70 และ 55.00 ตามลำดับ)

3) ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 88.30 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การลดต้นทุนการดำเนินงาน การลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิตสินค้า/บริการ (ร้อยละ 88.30 และ 88.30 ตามลำดับ)

4) การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมร้อยละ 87.22 เรียงตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน สมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (ร้อยละ 88.30, 88.30 และ 85.00 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.14 การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิต ปศุสัตว์		ด้านการผลิต ประมง		ด้านการแปรรูป และผลิตภัณฑ์ อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1) การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก	57	95.00	56	93.30	18	90.00	57	95.00
2) การพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ	52	86.70	50	83.30	20	100.00	59	98.30
3) การพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม	57	95.00	50	83.30	18	90.00	59	98.30
4) การสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก	58	96.70	42	70.00	18	90.00	52	86.70
5) การสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก	56	93.30	56	93.30	16	80.00	52	86.70
6) การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก	50	83.30	36	60.00	11	55.00	52	86.70
7) การแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง	56	93.30	50	83.30	11	55.00	50	83.30
ภาพรวม		(91.90)		(80.95)		(80.00)		(90.71)

ตารางที่ 4.15 กระบวนการจัดการสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน

กระบวนการจัดการสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิต ปศุสัตว์		ด้านการผลิต ประมง		ด้านการแปรรูป และผลิตภัณฑ์ อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1) การดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน	53	88.30	36	60.00	5	25.00	59	98.30
2) การเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน	60	100.00	56	93.30	6	30.00	57	95.00
3) การเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ	57	95.00	30		9	45.00	50	83.30
4) การกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน	57	95.00	24	40.00	15	75.00	52	86.70
5) การควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด	53	88.30	30	50.00	15	75.00	52	86.70
6) การวางแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ	58	96.70	30	50.00	20	100.00	52	86.70
ภาพรวม		(62.78)		(57.22)		(58.33)		(89.44)

ตารางที่ 4.16 ผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประสิทธิผลตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน		(96.11)		(85.56)		(100.00)		(96.11)
1) การลดรายจ่าย	56	93.30	42	70.00	20	100.00	60	100.00
2) การเพิ่มรายได้	60	100.00	56		20	100.00	60	100.00
3) คุณภาพชีวิตดีของสมาชิกและพึ่งตนเองได้	57	95.00	56	93.30	20	100.00	53	88.30
คุณภาพของสินค้าและบริการ		(89.17)		(74.17)		(56.25)		(74.17)
1) สินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า	60	100.00	56	93.30	15	75.00	59	98.30
2) สินค้า/บริการได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน	55	91.70	42	70.00	10	50.00	46	76.70
3) การสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ	50	83.30	35	58.30	10	50.00	40	66.70
4) เกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด	49	81.70	45	75.00	10	50.00	43	55.00

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน	ด้านการผลิตพืช		ด้านการผลิตปศุสัตว์		ด้านการผลิตประมง		ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	(n = 60)		(n = 60)		(n = 20)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน		(87.50)		(90.00)		(100.00)		(88.30)
1) การลดต้นทุนการดำเนินงาน	56	93.30	52	86.70	20	100.00	53	88.30
2) การลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิตสินค้า/บริการ	49	81.70	56		20	100.00	53	88.30
การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน		(91.11)		(95.00)		(95.00)		(87.22)
1) ความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ	53	88.30	56	93.30	17	85.00	53	88.30
2) ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน	54	90.00	56	93.30	20	100.00	53	88.30
3) สมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	57	95.00	56	93.30	20	100.00	51	85.00

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

3.1 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) ได้สัมภาษณ์สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิต ใน 8 ประเด็นหลักที่มีความสำคัญกับการผลิตพืชตามหลักเกณฑ์ประเมินที่กำหนด สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ใช้เกณฑ์การประเมินไว้ดังนี้

ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

ตารางที่ 4.17 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) กับการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน พบว่าในภาพรวมความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัย ร้อยละ 90.63 ดังนี้

3.1.1 ความรู้เรื่องแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิต จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตพืช ร้อยละ 95.00 โดยตอบถูกว่าแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิต ต้องเป็นน้ำที่ใช้ต้องได้จากแหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อม ซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุอันตรายและจุลินทรีย์

3.1.2 ความรู้เรื่องการเลือกพื้นที่ปลูกพืช จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตพืช ร้อยละ 98.30 โดยตอบถูกว่าการเลือกพื้นที่ปลูกพืช ต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยมีโรคระบาดของศัตรูพืชหรือไม่มีการใช้สารเคมีอย่างรุนแรงมาก่อน

3.1.3 ความรู้เรื่องการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตพืช ร้อยละ 98.30 โดยตอบถูกว่าการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ต้องหยุดใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรก่อนการเก็บเกี่ยวตามช่วงเวลาที่ระบุไว้ในฉลากกำกับการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรแต่ละชนิด

3.1.4 ความรู้เรื่องการจัดการการปลูกพืช จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตพืช ร้อยละ 83.30 โดยตอบถูกว่าการจัดการการปลูกพืช ต้องใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมต่อพืชที่ปลูกในอัตราส่วนบนคำแนะนำในฉลาก

3.1.5 ความรู้เรื่องการรักษาเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตพืช ร้อยละ 100.00 โดยตอบถูกว่าการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่อาจทำให้ผลผลิตสูญเสียคุณภาพ

3.1.6 ความรู้เรื่องควรทำอย่างไรเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตพืช ร้อยละ 68.30 โดยตอบถูกว่าเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว

ต้องขนส่งผลผลิตด้วยความระมัดระวัง ตัดแต่งคุณภาพ และคัดขนาด แล้วขนส่งไปจตุรรวบรวมสินค้าทันที

3.1.7 ความรู้เรื่องสุขลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตพีช ร้อยละ 86.70 โดยตอบถูกสุขลักษณะของผู้ปฏิบัติงานว่า ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้สัมผัสกับผลผลิตโดยตรงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และได้รับการอบรมในด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล

3.1.8 ความรู้เรื่องการบันทึกข้อมูล จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตพีช ร้อยละ 95.00 โดยตอบถูกว่าการบันทึกข้อมูล ต้องบันทึกแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิตทุกชนิดและการปฏิบัติทุกขั้นตอน

ตารางที่ 4.17 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพีช (GAP พีช) ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

n=60

ความรู้เรื่องมาตรฐาน	ด้านการผลิตพีช	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ความรู้เรื่องแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิต	57	95.00
2. ความรู้เรื่องการเลือกพื้นที่ปลูกพีช	59	98.30
3. ความรู้เรื่องการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร	59	98.30
4. ความรู้เรื่องการจัดการการปลูกพีช	50	83.30
5. ความรู้เรื่องการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	60	100.00
6. ความรู้เรื่องควรทำอย่างไรเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว	41	68.30
7. ความรู้เรื่องสุขลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน	52	86.70
8. ความรู้เรื่องการบันทึกข้อมูล	57	95.00
ภาพรวม		(90.63)

3.2 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์) ได้สัมภาษณ์สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิต ใน 6 ประเด็นหลักที่มีความสำคัญกับการผลิตปศุสัตว์ตามหลักเกณฑ์ประเมินที่กำหนด สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ใช้เกณฑ์การประเมินไว้ดังนี้

ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

ตารางที่ 4.18 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์) กับการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวมความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัย ร้อยละ 91.39 ดังนี้

3.2.1 ความรู้เรื่ององค์ประกอบของฟาร์มที่เหมาะสม จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 76.70 โดยตอบถูกต้องต้องมีการจัดวางผังฟาร์มที่ดี มีพื้นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ โรงเก็บอาหาร พื้นที่ทำลายซากสัตว์ พื้นที่บำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล พื้นที่สำหรับอาคารสำนักงาน และบ้านพักแยกเป็นสัดส่วน

3.2.2 ความรู้เรื่องการจัดการฟาร์ม จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 76.70 โดยตอบถูกต้องต้องมีการจัดการ โรงเรือนและบริเวณโดยรอบให้สะอาดไม่ให้เป็นแหล่งสะสมหรือเพาะเชื้อโรค แมลง และสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค

3.2.3 ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพสัตว์ในโรงเรือน จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 100.00 โดยตอบถูกต้องต้องมีระบบป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ฟาร์ม นิดพ่นยาฆ่าเชื้อโรค ไม่ใช้สารต้องห้ามหรือสารเร่งการเจริญเติบโต

3.2.4 ความรู้เรื่องการดูแลสวัสดิภาพของสัตว์ จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 100.00 โดยตอบถูกต้องผู้เลี้ยงต้องตรวจสอบสัตว์อย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง เพื่อมั่นใจว่าสัตว์มีสุขภาพดี

3.2.5 ความรู้เรื่องการจัดการระบบน้ำ จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 100.00 โดยตอบถูกต้องน้ำที่ใช้ภายในฟาร์มต้องสะอาดไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์ น้ำมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้

3.2.6 ความรู้เรื่องการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 95.00 โดยตอบถูกต้องต้องมีการจัดการซากสัตว์ ให้ถูกสุขลักษณะและอยู่ในการควบคุมของสัตว์แพทย์

ตารางที่ 4.18 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์
(GAP ปศุสัตว์) ของวิสาหกิจชุมชน

n=60

ความรู้เรื่องมาตรฐาน	ด้านการผลิตปศุสัตว์	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ความรู้เรื่ององค์ประกอบของฟาร์มที่เหมาะสม	46	76.70
2. ความรู้เรื่องการจัดการฟาร์ม	46	76.70
3. ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพสัตว์ในโรงเรือน	60	100.00
4. ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพของสัตว์	60	100.00
5. ความรู้เรื่องการจัดการระบบน้ำ	60	100.00
6. ความรู้เรื่องการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	57	95.00
ภาพรวม		(91.39)

3.3 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ) ได้สัมภาษณ์สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิต ใน 7 ประเด็นหลักที่มีความสำคัญกับการผลิตประมงตามหลักเกณฑ์ประเมินที่กำหนด สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ใช้เกณฑ์การประเมินไว้ดังนี้

ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

ตารางที่ 4.19 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ) กับการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัย ร้อยละ 93.57 ดังนี้

3.3.1 **ความรู้เรื่องสถานที่ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ** จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตประมง ร้อยละ 90.00 โดยตอบถูกว่าต้องเลี้ยงใกล้แหล่งน้ำสะอาด ห่างจากแหล่งกำเนิดมลพิษ และมีระบบการถ่ายเทน้ำที่ดี

3.3.2 **ความรู้เรื่องการจัดการฟาร์มที่ดีในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ** จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตประมง ร้อยละ 95.00 โดยตอบถูกว่าต้องมีแผนที่แสดงแหล่งที่ตั้งและแผนผังฟาร์มเลี้ยง ปฏิบัติตามคู่มือการเลี้ยงสัตว์น้ำ ของกรมประมงหรือวิธีการอื่นที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

3.3.3 **ความรู้เรื่องการใช้ปัจจัยการผลิต** จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตประมง ร้อยละ 100.00 โดยตอบถูกว่าต้องใช้ปัจจัยการผลิต เช่น อาหาร อาหารเสริม วิตามิน ฯลฯ ที่ขึ้นทะเบียนกับทางราชการ (ในกรณีที่กำหนดให้ปัจจัยการผลิตนั้นต้องขึ้นทะเบียน) และไม่หมดอายุ

3.3.4 **ความรู้เรื่องการรักษาสุขภาพสัตว์น้ำ** จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตประมง ร้อยละ 75.00 โดยตอบถูกว่าเมื่อสัตว์น้ำป่วยหรือมีการระบาดของโรค ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ และมีวิธีการจัดการซากและน้ำทิ้งที่เหมาะสม

3.3.5 **ความรู้เรื่องการจัดการสุขอนามัยฟาร์มที่ดี** จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตประมง ร้อยละ 95.00 โดยตอบถูกว่าห้องสุขาแยกเป็นสัดส่วน ห่างจากบ่อเลี้ยง และมีระบบจัดการของเสียอย่างถูกสุขลักษณะ

3.3.6 **ความรู้เรื่องการจัดและขนส่งสัตว์น้ำที่ถูกต้อง** จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตประมง ร้อยละ 100.00 โดยตอบถูกว่าต้องมีการวางแผนเก็บเกี่ยวผลผลิตถูกต้องตามความต้องการของตลาด และมีหนังสือกำกับการจำหน่ายสัตว์น้ำและลูกพันธุ์สัตว์น้ำ

3.3.7 **ความรู้เรื่องการบริหารต้นทุน** จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตประมง ร้อยละ 100.00 โดยตอบถูกว่าต้องมีบันทึกการจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การตรวจสุขภาพ การไช้ยาและสารเคมี อย่างสม่ำเสมอและบันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

ตารางที่ 4.19 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ) ของวิสาหกิจชุมชน

n=60

ความรู้เรื่องมาตรฐาน	ด้านการประมง	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ความรู้เรื่องสถานที่ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	18	90.00
2. ความรู้เรื่องการจัดการฟาร์มที่ดีในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	19	95.00
3. ความรู้เรื่องการใช้ปัจจัยการผลิต	20	100.00
4. ความรู้เรื่องการรักษาสุขภาพสัตว์น้ำ	15	75.00
5. ความรู้เรื่องการจัดการสุขอนามัยฟาร์มที่ดี	19	95.00
6. ความรู้เรื่องการจัดและขนส่งสัตว์น้ำที่ถูกต้อง	20	100.00

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

n=60

ความรู้เรื่องมาตรฐาน	ด้านการประเมิน	
	จำนวน	ร้อยละ
7. ความรู้เรื่องการบันทึกข้อมูล	20	100.00
ภาพรวม		(93.57)

3.4 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร) ได้สัมภาษณ์สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิต ใน 6 ประเด็นหลักที่มีความสำคัญกับการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารตามหลักเกณฑ์ประเมินที่กำหนด สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ใช้เกณฑ์การประเมินไว้ดังนี้

ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

ตารางที่ 4.20 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร) กับการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัย ร้อยละ 93.61 ดังนี้

3.4.1 ความรู้เรื่องสถานที่ตั้งและอาคารแปรรูปอาหารที่ดี จากการศึกษา พบว่าสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 88.30 โดยตอบถูกว่าสถานที่ตั้งตัวอาคารและบริเวณโดยรอบสะอาด ไม่ปล่อยให้มีสารสะสมสิ่งที่ไม่ใช่แล้ว หรือสิ่งปฏิกูลอันอาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลง รวมทั้งเชื้อโรคต่างๆ ขึ้นได้

3.4.2 ความรู้เรื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในการแปรรูปอาหาร จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 100.00 โดยตอบถูกว่าโต๊ะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตในส่วนที่สัมผัสกับอาหาร ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่เกิดสนิม ทำความสะอาดง่าย และไม่ทำให้เกิดปฏิกิริยาที่อาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

3.4.3 ความรู้เรื่องวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาหาร จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 100.00 โดยตอบถูกว่าน้ำแข็งและไอน้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตที่สัมผัสกับอาหาร ต้องมีคุณภาพ มาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำแข็งและน้ำบริโภค และการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะ

3.4.4 ความรู้เรื่องการจัดการสุขาภิบาลภายในสถานที่ผลิตเพื่อไม่ให้เกิดการปนเปื้อน จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 98.30

โดยตอบถูกว่าห้องส้วมและอ่างล้างมือหน้าห้องส้วมให้เพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และต้องถูกสุขลักษณะ มีอุปกรณ์ในการล้างมืออย่างครบถ้วน และต้องแยกต่างหากจากบริเวณผลิต หรือไม่เปิดสู่บริเวณผลิต โดยตรง มีวิธีการจัดการซากและน้ำทิ้งที่เหมาะสม

3.4.5 ความรู้เรื่องการบำรุงรักษาและการทำความสะอาดสถานที่ผลิตและเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ถูกสุขลักษณะ จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 100.00 โดยตอบถูกว่าอาคารสถานที่ผลิตต้องทำความสะอาดและรักษาให้อยู่ในสภาพสะอาดถูกสุขลักษณะ โดยสม่ำเสมอ เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ในการผลิตให้อยู่ในสภาพที่สะอาดทั้งก่อนและหลังการผลิต

3.4.6 ความรู้เรื่องบุคลากรและสุขลักษณะผู้ปฏิบัติงานในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากการศึกษา พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 75.00 โดยตอบถูกว่าผู้ปฏิบัติงานไม่สวมใส่เครื่องประดับต่างๆ ขณะปฏิบัติงาน และดูแลสุขอนามัยของมือและเล็บให้สะอาดอยู่เสมอ

ตารางที่ 4.20 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร) ของวิสาหกิจชุมชน

n=60

ความรู้เรื่องมาตรฐาน	ผู้ดำเนินการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ความรู้เรื่องสถานที่ตั้งและอาคารแปรรูปอาหารที่ดี	53	88.30
2. ความรู้เรื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในการแปรรูปอาหาร	60	100.00
3. ความรู้เรื่องวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาหาร	60	100.00
4. ความรู้เรื่องการจัดการสุขาภิบาลภายในสถานที่ผลิตเพื่อไม่ให้เกิดการปนเปื้อน	59	98.30
5. ความรู้เรื่องการบำรุงรักษาและการทำความสะอาดสถานที่ผลิตและเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ถูกสุขลักษณะ	60	100.00
6. ความรู้เรื่องบุคลากรและสุขลักษณะผู้ปฏิบัติงานในการแปรรูปผลิตภัณฑ์	45	75.00
ภาพรวม		(93.61)

ตอนที่ 4 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน

4.1 ด้านการผลิตพืช

สำหรับการปฏิบัติของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้า ใน 8 ประเด็นหลักที่มีความสำคัญกับการผลิตพืช ซึ่งประกอบด้วย 15 ประเด็นย่อย ตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) ของวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้เกณฑ์การปฏิบัติ ในการปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ มีผลตามตารางที่ 4.21)

จากตารางที่ 4.21 การปฏิบัติในการปลูกพืชของวิสาหกิจชุมชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) ดังนี้

4.1.1 น้ำที่ใช้ในการปลูกพืชไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต

จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 73.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 20.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.1.2 การเก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง ในช่วงเริ่มจัดระบบการผลิตเพื่อตรวจวิเคราะห์สิ่งที่เป็นอันตราย

จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 48.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ร้อยละ 26.70 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 25.00 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.1.3 การปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลผลิต

จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 53.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 11.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.1.4 การเลือกเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพและมาจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เชื่อถือได้

จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 88.30 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 11.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.1.5 การควบคุมโรค แมลง ศัตรูพืชในการเพาะปลูก

จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 63.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 30.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.1.6 การบันทึกการปลูกพืชทุกขั้นตอน รวมทั้งการใช้ปัจจัยการผลิต

จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 58.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ร้อยละ 40.00 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 1.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.1.7 การจัดทำประวัติการใช้ดินย้อนหลัง 2 ปี จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ร้อยละ 28.30 ไม่เคยปฏิบัติ และร้อยละ 21.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

4.1.8 การเลือกใช้อุปกรณ์และวิธีพ่นยาที่ถูกต้อง ไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรมากกว่าสองชนิดผสมกัน มีการเก็บรักษาสารเคมีที่ถูกต้อง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 63.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 1.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.1.9 การส่งตรวจตัวอย่างดินวิเคราะห์สิ่งที่เป็นอันตราย อย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิต จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 60.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ร้อยละ 21.70 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 18.30 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.1.10 การตรวจสอบเครื่องมืออย่างสม่ำเสมอ ทำความสะอาดเครื่องมือทุกครั้ง หลังเสร็จงาน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 43.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 1.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.1.11 การเก็บเกี่ยวผลิตผลที่มีอายุที่เหมาะสม คัดแยกผลิตผลที่ไม่ได้คุณภาพ ออก จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 70.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 21.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 8.30 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.1.12 การไม่วางผลิตผลบนพื้นดินแยกภาชนะบรรจุ ดูแลอุปกรณ์และภาชนะบรรจุเป็นสัดส่วน ป้องกันสัตว์เลื้อยไม่ให้ยู่บริเวณปฏิบัติงาน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 46.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 41.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 11.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.1.13 การจดข้อมูลประจำแปลง เช่น พันธุ์ สารเคมี ปุ๋ย จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 45.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 43.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 11.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.1.14 ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายทางการเกษตรได้รับการตรวจสอบสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 48.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ร้อยละ 26.70 ไม่เคยปฏิบัติ และร้อยละ 25.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

4.1.15 การติดรหัสเครื่องหมายบนผลิตภัณฑ์เพื่อแสดงแหล่งผลิต วันเก็บเกี่ยว หากพบปัญหาผลิตผลไม่ปลอดภัยสามารถที่จะเรียกคืนสินค้าได้ และสามารถสืบหาสาเหตุและแนว

ทางการแก้ไข จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 56.70 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 43.30 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 การปฏิบัติในการปลูกพืชของวิสาหกิจชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช)

n = 60

การปฏิบัติในการปลูกพืช	ระดับการปฏิบัติ		
	ปฏิบัติ		ไม่เคยปฏิบัติ
	ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	
1. น้ำที่ใช้ในการปลูกพืชไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต	44 (73.30)	12 (20.00)	4 (6.70)
2. การเก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง ในช่วงเริ่มจัดระบบการผลิตเพื่อตรวจวิเคราะห์สิ่งที่เป็นอันตราย	16 (26.70)	29 (48.30)	15 (25.00)
3. การปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลผลิต	32 (53.30)	21 (35.00)	7 (11.70)
4. การเลือกเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพและมาจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เชื่อถือได้	53 (88.30)	7 (11.70)	-
5. การควบคุมโรค แมลง ศัตรูพืชในการเพาะปลูก	38 (63.30)	18 (30.00)	4 (6.70)
6. การบันทึกการปลูกพืชทุกขั้นตอน รวมทั้งการใช้ปัจจัยการผลิต	24 (40.00)	35 (58.30)	1 (1.70)
7. การจัดทำประวัติการใช้ดินย้อนหลัง 2 ปี	13 (21.70)	30 (50.00)	1 (1.70)
8. การเลือกใช้อุปกรณ์และวิธีพ่นยาที่ถูกต้อง ไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรมากกว่าสองชนิดผสมกัน มีการเก็บรักษาสารเคมีที่ถูกต้อง	38 (63.30)	21 (35.00)	1 (1.70)
9. การส่งตรวจตัวอย่างดินวิเคราะห์สิ่งที่เป็นอันตรายอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิต	13 (21.70)	36 (60.00)	11 (18.30)

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

n = 60

การปฏิบัติในการปลูกพืช	ระดับการปฏิบัติ		
	ปฏิบัติ		ไม่เคยปฏิบัติ
	ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	
10. การตรวจสอบเครื่องมืออย่างสม่ำเสมอ ทำความสะอาดเครื่องมือทุกครั้งหลังเสร็จงาน	33 (55.00)	26 (43.30)	1 (1.70)
11. การเก็บเกี่ยวผลิตผลที่มีอายุที่เหมาะสม คัดแยกผลิตผลที่ไม่ได้คุณภาพออก	42 (70.00)	13 (21.70)	5 (8.30)
12. การไม่วางผลิตผลบนพื้นดินแยกภาชนะบรรจุ ดูแลอุปกรณ์และภาชนะบรรจุเป็นสัดส่วน ป้องกันสัตว์เลี้ยวไม่ให้ยู่บริเวณปฏิบัติงาน	28 (46.70)	25 (41.70)	7 (11.70)
13. การจดข้อมูลประจำแปลง เช่น พันธุ์ สารเคมี ปุ๋ย	27 (45.00)	26 (43.30)	7 (11.70)
14. ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบตรวจการเกษตรได้รับการตรวจสอบสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	15 (25.00)	29 (48.30)	16 (26.70)
15. การติดรหัสเครื่องหมายบนผลิตภัณฑ์เพื่อแสดงแหล่งผลิต วันเก็บเกี่ยว หากพบปัญหาผลิตผลไม่ปลอดภัยสามารถที่จะเรียกคืนสินค้าได้ และสามารถสืบหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไข	34 (56.70)	26 (43.30)	-

4.2 ด้านการผลิตปศุสัตว์

สำหรับการปฏิบัติของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้า ใน 6 ประเด็นหลักที่มีความสำคัญกับการผลิตปศุสัตว์ ซึ่งประกอบด้วย 20 ประเด็นย่อย ตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์) ของวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้เกณฑ์การปฏิบัติ ในการปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ มีผลตามตารางที่ 4.22

จากตารางที่ 4.22 การปฏิบัติในการเลี้ยงสัตว์ของวิสาหกิจชุมชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์) ดังนี้

4.2.1 สถานที่ตั้งอยู่ห่างไกลแหล่งชุมชนเมือง ผู้เลี้ยงสัตว์รายอื่น แหล่งน้ำ สาธารณะ แหล่งปนเปื้อนของสิ่งอันตราย จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 76.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 16.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.2.2 การจัดวางผังฟาร์มที่ดี มีพื้นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ โรงเก็บอาหาร พื้นที่ทำลายซากสัตว์ พื้นที่บำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล พื้นที่สำหรับอาคารสำนักงานและบ้านพักแยกเป็นสัดส่วน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 81.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 11.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.2.3 จำนวนโรงเรือนและขนาดที่เพียงพอกับจำนวนสัตว์ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 83.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 10.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.2.4 โรงเรือนมีโครงสร้างที่แข็งแรง ภายในโรงเรือนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุณหภูมิที่เหมาะสม จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 83.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 10.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.2.5 การมีอ่างจุ่มน้ำยามาเชื้อโรคก่อนเข้า-ออกโรงเรือน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 ไม่เคยปฏิบัติ ร้อยละ 23.30 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 21.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.2.6 สถานที่เก็บอาหารแยกเป็นสัดส่วน อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่อับชื้น มีการจัดการไม่ให้สัตว์พาหะนำโรคเข้าไปได้ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 83.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 10.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.2.7 พื้นโรงเรือนทำด้วยวัสดุที่เหมาะสม แห้ง สะอาด เพื่อป้องกันการลื่นของสัตว์ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 78.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 15.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.2.8 สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์เป็นสัดส่วน สะดวกในการปฏิบัติงาน และมีเครื่องมือและอุปกรณ์เพียงพอ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 71.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 21.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.2.9 การคัดเลือกและจัดฝูงสัตว์ตามขนาด อายุและเพศ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 45.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 30.00 ไม่เคยปฏิบัติ และร้อยละ 25.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.2.10 การคัดสัตว์ที่มีลักษณะไม่ดี พิการ หรือไม่สมบูรณ์ออกจากฝูง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 35.00 ไม่เคยปฏิบัติ และร้อยละ 10.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.2.11 การตรวจสอบคุณภาพอาหารที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ ถูก กระสอบที่ใส่อาหารแห้ง สะอาด จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 73.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 20.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.2.12 การเก็บอาหารสัตว์ไว้ในโรงเรือนที่สะอาด มีการระบายอากาศได้ดี ปราศจากนก หนู แมลง และสัตว์อื่นที่อาจทำให้อาหารเสียหายหรือเสื่อมคุณภาพ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 68.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 16.70 ไม่เคยปฏิบัติ และร้อยละ 15.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.2.13 การทำบันทึกข้อมูลทะเบียนประวัติ หมายเลขประจำตัวสัตว์ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 ไม่เคยปฏิบัติ ร้อยละ 23.30 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 21.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.2.14 การบันทึกข้อมูลการรักษาโรค และดูแลสุขภาพ เช่น การรับจ่ายการใช้เวชภัณฑ์และสารเคมี การใช้วัคซีน การถ่ายพยาธิ การรักษาโรค การดูแลสุขภาพ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 83.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 10.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.2.15 บุคลากรภายในฟาร์มมีการฝึกอบรมเรื่องการจัดการฟาร์ม การปฏิบัติการณ์ การจัดการอาหาร การสุขาภิบาลฟาร์ม จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 68.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 25.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.2.16 การจัดการสัตว์ป่วย มีการแยกเพื่อรักษา จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 76.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 16.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.2.17 การตรวจโรคสัตว์ที่อาจติดต่อจากสัตว์สู่คนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 ไม่เคยปฏิบัติ ร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 15.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.2.18 การมีการจัดการระบบน้ำที่ดี น้ำสะอาด ถูกสุขลักษณะ จากการศึกษา

พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 81.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 11.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 6.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.2.19 การบำบัดน้ำเสีย สิ่งปฏิกูล ก่อนทิ้งออกสู่ภายนอก จากการศึกษา พบว่า

วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 73.30 ไม่เคยปฏิบัติ ร้อยละ 16.70 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 10.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.2.20 การจัดการซากสัตว์อยู่ในการควบคุมของสัตวแพทย์ จากการศึกษา พบว่า

วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 73.30 ไม่เคยปฏิบัติ ร้อยละ 16.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 10.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 การปฏิบัติในการเลี้ยงสัตว์ของวิสาหกิจชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์)

n = 60

การปฏิบัติในการปศุสัตว์	ระดับการปฏิบัติ		
	ปฏิบัติ		ไม่เคยปฏิบัติ
	ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	
1. สถานที่ตั้งอยู่ห่างไกลแหล่งชุมชนเมือง ผู้เลี้ยงสัตว์ รายอื่น แหล่งน้ำสาธารณะ แหล่งปนเปื้อนของสิ่ง อันตราย	46 (76.70)	10 (16.70)	4 (6.70)
2. การจัดวางผังฟาร์มที่ดี มีพื้นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ โรงเก็บ อาหาร พื้นที่ทำลายซากสัตว์ พื้นที่บำบัดน้ำเสียและ สิ่งปฏิกูล พื้นที่สำหรับอาคารสำนักงานและบ้านพัก แยกเป็นสัดส่วน	49 (81.70)	7 (11.70)	4 (6.70)
3. จำนวนโรงเรือนและขนาดที่เพียงพอกับจำนวนสัตว์	50 (83.30)	6 (10.00)	4 (6.70)
4. โรงเรือนมีโครงสร้างที่แข็งแรง ภายในโรงเรือนมี อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุณหภูมิที่เหมาะสม	50 (83.30)	6 (10.00)	4 (6.70)

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

n = 60

การปฏิบัติในการปศุสัตว์	ระดับการปฏิบัติ		
	ปฏิบัติ		ไม่เคยปฏิบัติ
	ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	
5. การมีอ่างจุ่มน้ำยาฆ่าเชื้อโรคก่อนเข้า-ออกโรงเรือน	14 (23.30)	13 (21.70)	33 (55.00)
6. สถานที่เก็บอาหารแยกเป็นสัดส่วน อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่อับชื้น มีการจัดการไม่ให้สัตว์พาหะนำโรคเข้าไปได้	50 (83.30)	6 (10.00)	4 (6.70)
7. พื้นโรงเรือนทำด้วยวัสดุที่เหมาะสม แห้ง สะอาด เพื่อป้องกันการลื่นของสัตว์	47 (78.30)	9 (15.00)	4 (6.70)
8. สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์เป็นสัดส่วน สะอาด ในการปฏิบัติงาน และมีเครื่องมือและอุปกรณ์เพียงพอ	43 (71.70)	13 (21.70)	4 (6.70)
9. การคัดเลือกและจัดฝูงสัตว์ตามขนาด อายุและเพศ	27 (45.00)	15 (25.00)	18 (30.00)
10. การคัดสัตว์ที่มีลักษณะไม่ดี พิกัด หรือไม่สมบูรณ์ ออกจากฝูง	33 (55.00)	6 (10.00)	21 (35.00)
11. การตรวจสอบคุณภาพอาหารที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ ดูน กระสอบ ที่ใส่อาหารแห้ง สะอาด	44 (73.30)	12 (20.00)	4 (6.70)
12. การเก็บอาหารสัตว์ไว้ใน โรงเรือนที่สะอาด มีการระบาย อากาศได้ดี ปราศจากนก หนู แมลง และสัตว์อื่นที่อาจ ทำให้อาหารเสียหายหรือเสื่อมคุณภาพ	41 (68.30)	9 (15.00)	10 (16.70)
13. การทำบันทึกข้อมูลทะเบียนประวัติ หมายเลขประจำตัว สัตว์	14 (23.30)	13 (21.70)	33 (55.00)
14. การทำบันทึกข้อมูลการรักษาโรค และดูแลสุขภาพ เช่น การรับจ่ายการใช้เวชภัณฑ์และสารเคมี การใช้วัคซีน การถ่ายพยาธิ การรักษาโรค การดูแลสุขภาพ	50 (83.30)	6 (10.00)	4 (6.70)

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

n = 60

การปฏิบัติในการปศุสัตว์	ระดับการปฏิบัติ		
	ปฏิบัติ		ไม่เคย
	ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	ปฏิบัติ (ร้อยละ)
15. บุคลากรภายในฟาร์มมีการฝึกอบรมเรื่องการจัดการฟาร์ม การปฏิบัติกรเลี้ยง การจัดการอาหาร การสุขาภิบาลฟาร์ม	41 (68.30)	15 (25.00)	4 (6.70)
16. การจัดการสัตว์ป่วย มีการแยกเพื่อรักษา	46 (76.70)	10 (16.70)	4 (6.70)
17. การตรวจโรคสัตว์ที่อาจติดต่อจากสัตว์สู่คนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	21 (35.00)	9 (15.00)	30 (50.00)
18. การมีการจัดการระบบน้ำที่ดี น้ำสะอาด ถูกสุขลักษณะ	49 (81.70)	7 (11.70)	4 (6.70)
19. การบำบัดน้ำเสีย สิ่งปฏิกูล ก่อนทิ้งออกสู่ภายนอก	10 (16.70)	6 (10.00)	44 (73.30)
20. การจัดการซากสัตว์อยู่ในการควบคุมของสัตวแพทย์	6 (10.00)	10 (16.70)	44 (73.30)

4.3 ด้านการผลิตประมง

สำหรับการปฏิบัติของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้า ใน 7 ประเด็นหลักที่มีความสำคัญกับการผลิตประมง ซึ่งประกอบด้วย 20 ประเด็นย่อย ตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ) ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้เกณฑ์การปฏิบัติ ในการปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ มีผลตามตารางที่ 4.23

จากตารางที่ 4.23 การปฏิบัติในการเลี้ยงสัตว์น้ำของวิสาหกิจชุมชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ) ดังนี้

4.3.1 การขึ้นทะเบียนฟาร์มอย่างถูกต้อง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 65.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

4.3.2 บ่อเลี้ยงหรือกระชังใช้แหล่งน้ำที่สะอาด มีระบบถ่ายเทน้ำดี จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 60.00 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 40.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.3.3 การเดินทางคมนาคมเข้า-ออกสะดวก สถานที่เพาะเลี้ยง มีไฟฟ้า สาธารณูปโภคพื้นฐาน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 65.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

4.3.4 การมีแผนที่แสดงแหล่งที่ตั้งและแผนผังฟาร์มเลี้ยง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 60.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 40.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

4.3.5 การนำน้ำทิ้งจากบ่อเลี้ยงไปตรวจคุณภาพเป็นประจำและสม่ำเสมอ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 45.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 40.00 ไม่เคยปฏิบัติ และร้อยละ 15.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.3.6 ป้ายจัดการผลิตปลอดจากการปนเปื้อนของยาและสารต้องห้าม จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 45.00 ปฏิบัติเป็นประจำ มีสัดส่วนเท่ากับ ไม่เคยปฏิบัติ และร้อยละ 10.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.3.7 การจัดเก็บป้ายจัดการผลิตถูกสุขลักษณะ สถานที่เก็บแห้ง สะอาด ปราศจากสัตว์นำโรค จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 45.00 ไม่เคยปฏิบัติ ร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 20.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.3.8 การใช้ป้ายจัดการผลิต เช่น อาหาร อาหารเสริม วิตามิน ฯลฯ ที่ขึ้นทะเบียนกับทางราชการ (ในกรณีที่กำหนดให้ป้ายจัดการผลิตนั้นต้องขึ้นทะเบียน) และไม่หมดอายุ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 45.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 40.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 15.00 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.3.9 เมื่อสัตว์นำมีอาการผิดปกติ มีการเปลี่ยนถ่ายน้ำ เพิ่มอากาศ ก่อนใช้ยาและสารเคมี จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 ปฏิบัติเป็นประจำ มีสัดส่วนเท่ากับ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

4.3.10 เมื่อสัตว์นำป่วยหรือมีการระบาดของโรค แจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการกำจัดซาก จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 65.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

4.3.11 การไม่ใช้ยาและสารเคมีต้องห้ามตามประกาศของทางราชการ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 15.00 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.3.12 การจัดการระบบน้ำทิ้งที่เหมาะสม น้ำทิ้งจากบ้านเรือนแยกจากระบบการเลี้ยง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 65.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

4.3.13 ห้องสุขาแยกเป็นสัดส่วน ห่างจากบ่อเลี้ยง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 ปฏิบัติเป็นประจำ มีสัดส่วนเท่ากับ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

4.3.14 การจัดอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมทั้งปัจจัยการผลิตต่างๆ ในบริเวณฟาร์มให้เป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 45.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

4.3.15 ถังขยะมีฝาปิดที่มิดชิด เพื่อป้องกันแมลงวัน หนู แมลงสาบ และการคู้ยเชื้อของสัตว์เลี้ยง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 45.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 20.00 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.3.16 การไม่ทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลในบริเวณกระชังเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรนำไปทิ้ง/ทำลายอย่างถูกต้อง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 45.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

4.3.17 การทำความสะอาดกระชัง อุปกรณ์เครื่องมือ และเครื่องใช้ต่างๆ ให้สะอาด และเป็นระเบียบอยู่เสมอ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 ปฏิบัติเป็นประจำ มีสัดส่วนเท่ากับ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

4.3.18 การวางแผนการจับสัตว์น้ำตามความต้องการของตลาด และมีกำกับการจำหน่ายสัตว์น้ำและลูกพันธุ์สัตว์น้ำ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 60.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 40.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

4.3.19 การหยุดใช้ยาก่อนจับสัตว์น้ำอย่างน้อย 1 เดือน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 45.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

4.3.20 การบันทึก การจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การตรวจสุขภาพ การใช้ยาและสารเคมีอย่างสม่ำเสมอและบันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 45.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 การปฏิบัติในการเลี้ยงสัตว์น้ำของวิสาหกิจชุมชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ)

n = 20

การปฏิบัติในการผลิตสัตว์น้ำ	ระดับการปฏิบัติ		
	ปฏิบัติ		ไม่เคยปฏิบัติ
	ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	
1. การขึ้นทะเบียนฟาร์มอย่างถูกต้อง	7 (35.00)	13 (65.00)	-
2. บ่อเลี้ยงหรือกระชังใช้แหล่งน้ำที่สะอาด มีระบบถ่ายเทน้ำดี	12 (60.00)	8 (40.00)	-
3. การเดินทางคมนาคมเข้า-ออกสะดวก สถานที่เพาะเลี้ยง มีไฟฟ้า สาธารณูปโภคพื้นฐาน	7 (35.00)	13 (65.00)	-
4. การมีแผนที่แสดงแหล่งที่ตั้งและแผนผังฟาร์มเลี้ยง	8 (40.00)	12 (60.00)	-
5. การนำน้ำทิ้งจากบ่อเลี้ยงไปตรวจคุณภาพเป็นประจำ และสม่ำเสมอ	9 (45.00)	3 (15.00)	8 (40.00)
6. บังคับการผลิตปลอดจากการปนเปื้อนของยา และสารต้องห้าม	9 (45.00)	2 (10.00)	9 (45.00)
7. การจัดเก็บบังคับการผลิตถูกสุขลักษณะ สถานที่เก็บแห้ง สะอาด ปราศจากสัตว์น้ำโรค	7 (35.00)	4 (20.00)	9 (45.00)
8. การใช้บังคับการผลิต เช่น อาหาร อาหารเสริม วิตามิน ฯลฯ ที่ขึ้นทะเบียนกับทางราชการ (ในกรณีที่กำหนดให้บังคับการผลิตนั้นต้องขึ้นทะเบียน) และไม่หมดอายุ	9 (45.00)	8 (40.00)	9 (15.00)
9. เมื่อสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติ มีการเปลี่ยนถ่ายน้ำเพิ่มอากาศ ก่อนใช้ยาและสารเคมี	10 (50.00)	10 (50.00)	-
10. เมื่อสัตว์น้ำป่วยหรือมีการระบาดของโรค แจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการกำจัดซาก	7 (35.00)	13 (65.00)	-

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

n = 20

การปฏิบัติในการผลิตสัตว์น้ำ	ระดับการปฏิบัติ		
	ปฏิบัติ		ไม่เคย
	ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	ปฏิบัติ (ร้อยละ)
11. การไม่ใช้ยาและสารเคมีต้องห้ามตามประกาศของทางราชการ	10 (50.00)	7 (35.00)	3 (15.00)
12. การจัดการระบบน้ำทิ้งที่เหมาะสม น้ำทิ้งจากบ้านเรือนแยกจากระบบการเลี้ยง	7 (35.00)	13 (65.00)	-
13. ห้องสุขาแยกเป็นสัดส่วน ห่างจากบ่อเลี้ยง	10 (50.00)	10 (50.00)	-
14. การจัดอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมทั้งปัจจัยการผลิตต่างๆ ในบริเวณฟาร์มให้เป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ	9 (45.00)	11 (55.00)	-
15. ถังขยะมีฝาปิดที่มิดชิด เพื่อป้องกันแมลงวัน หนู แมลงสาบ และการคุ้ยเขี่ยของสัตว์เลี้ยง	9 (45.00)	7 (35.00)	4 (20.00)
16. การไม่ทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลในบริเวณกระชังเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรนำไปทิ้ง/ทำลายอย่างถูกต้อง	9 (45.00)	11 (55.00)	-
17. การทำความสะอาดกระชัง อุปกรณ์เครื่องมือ และเครื่องใช้ต่างๆ ให้สะอาด และเป็นระเบียบอยู่เสมอ	10 (50.00)	10 (50.00)	-
18. การวางแผนการจับสัตว์น้ำตามความต้องการของตลาด และมีกำกับการจำหน่ายสัตว์น้ำและลูกพันธุ์สัตว์น้ำ	8 (40.00)	12 (60.00)	-
19. การหยุดใช้ยาก่อนจับสัตว์น้ำอย่างน้อย 1 เดือน	9 (45.00)	11 (55.00)	-
20. การบันทึก การจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การตรวจสุขภาพ การใช้ยาและสารเคมีอย่างสม่ำเสมอและบันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	9 (45.00)	11 (55.00)	-

4.4 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

สำหรับการปฏิบัติของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้า ใน 3 ประเด็นหลักที่มีความสำคัญกับการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ซึ่งประกอบด้วย 30 ประเด็นย่อย ตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร) ของวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้เกณฑ์การปฏิบัติ ในการปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ มีผลตามตารางที่ 4.24

จากตารางที่ 4.24 การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารของวิสาหกิจชุมชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร) ดังนี้

4.4.1 สถานที่ตั้ง ตัวอาคารและบริเวณโดยรอบสะอาดไม่ปล่อยให้เกิดการสะสมสิ่งที่ไม่ใช้แล้ว หรือสิ่งปฏิกูลอันอาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงรวมทั้งเชื้อโรค จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 83.30 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 16.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.2 การอยู่ห่างจากบริเวณหรือสถานที่ที่มีฝุ่นมากผิดปกติ ไม่อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่น้ำรั่วซึม จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 81.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 16.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 1.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.4.3 บริเวณพื้นที่ตั้งตัวอาคารไม่มีน้ำขังและ สกปรก และมีท่อระบายน้ำเพื่อให้ไหลลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 81.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 16.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 1.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.4.4 มีกรรมวิธีที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดแมลงและสัตว์นำโรค ตลอดจนฝุ่นผงและสาเหตุของการปนเปื้อนอื่นๆ ด้วย จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 71.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 28.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.5 มีการจัดการและรักษาสภาพแวดล้อมในอาคารหรือบริเวณผลิตให้มีความเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ ไม่มีสิ่งของที่ใช้แล้ว และไม่เกิดการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์ สะดวกและเหมาะสมในการปฏิบัติงาน จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 81.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 18.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.6 แยกบริเวณผลิตอาหารออกเป็นสัดส่วน ไม่ปะปนกับที่อยู่อาศัย จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 80.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 20.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.7 จัดให้มีแสงสว่างและการระบายอากาศที่เหมาะสม เพียงพอตามความเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานภายในอาคารผลิต จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 93.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 6.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.8 เครื่องมือและอุปกรณ์ ที่ใช้เหมาะสมและคำนึงถึงการปนเปื้อนที่อาจจะเกิดขึ้นรวมทั้งสามารถทำความสะอาดตัวเครื่องมือ อุปกรณ์และบริเวณที่ตั้งได้ง่ายและทั่วถึง จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 81.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 18.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.9 ภาชนะหรืออุปกรณ์ในการผลิตที่สัมผัสกับอาหาร ต้องทำจากวัสดุที่ไม่ทำปฏิกิริยากับอาหาร อันอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคและง่ายต่อการทำความสะอาด จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 81.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 16.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 1.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.4.10 โตะหรือพื้นผิวที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตในส่วนที่สัมผัสกับอาหาร ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่เกิดสนิม ทำความสะอาดง่าย ไม่ทำให้เกิดปฏิกิริยาที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ทำความสะอาดง่ายมีความสูงเหมาะสมในการปฏิบัติงาน หรือมีมาตรการป้องกันการปนเปื้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 68.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 31.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.11 วัตถุดิบและส่วนผสมในการผลิตอาหาร มีการคัดเลือกให้อยู่ในสภาพที่สะอาด มีคุณภาพดีเหมาะสมสำหรับการผลิตอาหารสำหรับบริโภค ล้างหรือทำความสะอาดตามความจำเป็นเพื่อจัดสิ่งสกปรก และเก็บรักษาวัตถุดิบภายใต้สภาวะที่ป้องกันการปนเปื้อนได้โดยมีการเสื่อมสลายน้อยที่สุด มีการหมุนเวียนสต็อกของวัตถุดิบ ส่วนผสมอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้วัตถุดิบอาหารเป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องวัตถุดิบอาหาร จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 83.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 16.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.12 การดำเนินการระหว่างการผลิตอาหาร มีการดำเนินการขนย้ายวัตถุดิบ ส่วนผสม ภาชนะบรรจุ และบรรจุภัณฑ์ในลักษณะที่ไม่เกิดการปนเปื้อน จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 85.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 15.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.13 มีขั้นตอนและวิธีการในการควบคุมกระบวนการผลิตเป็นไปตามข้อกำหนด หรือตามความเหมาะสมของกระบวนการผลิตนั้นๆ อย่างเคร่งครัด จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 71.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 28.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.14 น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตที่สัมผัสกับอาหารเป็นน้ำที่สะอาด บริโภคได้มีคุณภาพมาตรฐานตามประกาศ กระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำบริโภค และการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกต้องลักษณะ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 85.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 15.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.15 น้ำแข็งใช้ในกระบวนการผลิตที่สัมผัสกับอาหาร สะอาด มีคุณภาพมาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำแข็งและการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกต้องลักษณะ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 95.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 5.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.16 การผลิต การเก็บรักษา ขนย้าย และขนส่งผลิตภัณฑ์ อาหาร ต้องป้องกันการปนเปื้อนและป้องกันการเสื่อมสลายของอาหารและภาชนะบรรจุด้วย จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 75.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 25.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.17 น้ำที่ใช้ภายในสถานที่ผลิต เป็นน้ำสะอาดและจัดให้มีการปรับคุณภาพน้ำตามที่จำเป็น จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 73.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 26.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.18 จัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีฝาปิด จำนวนที่เพียงพอและมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 86.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 13.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.19 การจัดให้มีห้องสวมและอ่างล้างมือหน้าห้องสวม ให้เพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และต้องถูกต้องลักษณะ มีอุปกรณ์ในการล้างมืออย่างครบถ้วนใช้งานได้ สะอาด และแยกต่างหากจากบริเวณผลิต หรือไม่เปิดสู่บริเวณผลิตโดยตรง เหมาะสม จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 73.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 26.70 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.20 การจัดให้มีอ่างล้างมือในบริเวณผลิตให้เพียงพอ ใช้งานได้สะอาด และมีอุปกรณ์ล้างมืออย่างครบถ้วน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 68.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 20.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 11.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.4.21 การมีวิธีการจัดการระบายน้ำทิ้งและสิ่งโสโครกอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 80.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 11.70 ไม่เคยปฏิบัติ และร้อยละ 8.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.22 *ตัวอาคารสถานที่ผลิต ต้องทำความสะอาดและรักษาให้อยู่ในสภาพที่สะอาดถูกสุขลักษณะอย่างสม่ำเสมอ* จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 75.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 13.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 11.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.4.23 *เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์การผลิต มีการทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้* จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 85.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 15.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.24 *การเก็บรักษาสารเคมี ทำความสะอาดหรือสารเคมีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขลักษณะ แยกเป็นสัดส่วน ปิดดักยและมีป้ายแสดงชื่อ* จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 85.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 11.70 ไม่เคยปฏิบัติ และร้อยละ 3.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.25 *ผู้ปฏิบัติงานในบริเวณผลิตไม่เป็นโรคติดต่อหรือโรคนำรังเกียจตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง หรือมีบาดแผลอันอาจก่อให้เกิดการปนเปื้อนของผลิตภัณฑ์* จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 81.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 18.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.26 *ผู้ปฏิบัติงานทุกคนในขณะที่ดำเนินการผลิตและมีการสัมผัสโดยตรงกับอาหาร หรือส่วนผสมของอาหาร สวมเสื้อผ้าที่สะอาดและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน กรณีที่ใช้เสื้อผ้าคลุมก็ต้องสะอาด* จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 73.30 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 15.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 11.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.4.27 *มีมาตรการในการจัดการรองน้ำที่ใช้ในการผลิตที่เหมาะสม เช่น เปลี่ยนน้ำใช้รองน้ำเฉพาะบริเวณหรือจุ่มรองน้ำในน้ำยามาเชื้อโรคเข้าสู่บริเวณผลิตเพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์* จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 36.70 ไม่เคยปฏิบัติ ร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 28.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ตามลำดับ

4.4.28 *การไม่สวมเครื่องประดับต่างๆ ขณะปฏิบัติงาน และดูแลสุขอนามัยของมือและเล็บให้สะอาดอยู่เสมอประสิทธิภาพเหมาะสม* จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 53.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นประจำ และร้อยละ 11.70 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

4.4.29 *ดูแลรักษามือและเล็บให้สะอาดและล้างมือให้สะอาดทุกครั้งทั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงานและหลังการปนเปื้อน* จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 65.00 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 35.00 ปฏิบัติเป็นประจำ ตามลำดับ

4.4.30 แสดงค่าเดือน ห้ามหรือป้องกันมิให้บุคคลใดแสดงพฤติกรรมอันน่ารังเกียจ

ในการผลิตอาหาร เช่น สุนัขหรือ บั๊วน้ำลาย จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 41.70 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 33.30 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 25.00 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

ในภาพรวม ด้านการปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารของวิสาหกิจชุมชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร) พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 71.61 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 23.82 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 4.57 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารของวิสาหกิจชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร)

n = 60

การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	ระดับการปฏิบัติ		
	ปฏิบัติ		ไม่เคยปฏิบัติ
	ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	
1. สถานที่ตั้ง ตัวอาคารและบริเวณโดยรอบสะอาด ไม่ปล่อยให้เกิดการสะสมสิ่งที่ไม่ใช่แล้ว หรือสิ่งปฏิภูลอันอาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลง รวมทั้งเชื้อโรค	50 (83.30)	10 (16.70)	-
2. การอยู่ห่างจากบริเวณหรือสถานที่ที่มีฝุ่นมากผิดปกติ ไม่อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่น่ารังเกียจ	49 (81.70)	10 (16.70)	1 (1.70)
3. บริเวณพื้นที่ตั้งตัวอาคาร ไม่มีน้ำขังและ สกปรก และมีท่อระบายน้ำเพื่อให้ไหลลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ	49 (81.70)	10 (16.70)	1 (1.70)
4. มีกรรมวิธีที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดแมลง และสัตว์นำโรค ตลอดจนฝุ่นผงและสาเหตุของการปนเปื้อนอื่นๆ ด้วย	43 (71.70)	17 (28.30)	-

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

n = 60

การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	ระดับการปฏิบัติ		
	ปฏิบัติ		ไม่เคย
	ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	ปฏิบัติ (ร้อยละ)
5. มีการจัดการและรักษาสภาพแวดล้อมในอาคารหรือบริเวณผลิตให้มีความเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ ไม่มีสิ่งของที่ใช่แล้ว และไม่เกิดการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์สะดวกและเหมาะสมในการปฏิบัติงาน	49 (81.70)	11 (18.30)	-
6. แยกบริเวณผลิตอาหารออกเป็นสัดส่วน ไม่ปะปนกับที่อยู่อาศัย	48 (80.00)	12 (20.00)	-
7. จัดให้มีแสงสว่างและการระบายอากาศที่เหมาะสมเพียงพอตามความเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานภายในอาคารผลิต	56 (93.30)	4 (6.70)	-
8. เครื่องมือและอุปกรณ์ ที่ใช้เหมาะสมและคำนึงถึงการปนเปื้อนที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งสามารถทำความสะอาดตัวเครื่องมือ อุปกรณ์และบริเวณที่ตั้งได้ง่ายและทั่วถึง	49 (81.70)	11 (18.30)	-
9. ภาชนะหรืออุปกรณ์ในการผลิตที่สัมผัสกับอาหาร ต้องทำจากวัสดุที่ไม่ทำปฏิกิริยากับอาหาร อันอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค และง่ายต่อการทำความสะอาด	49 (81.70)	10 (16.70)	1 (1.70)
10. โตะหรือพื้นผิวที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตในส่วนที่สัมผัสกับอาหาร ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่เกิดสนิมทำความสะอาดง่าย ไม่ทำให้เกิดปฏิกิริยาที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ทำความสะอาดง่ายมีความสูงเหมาะสมในการปฏิบัติงาน หรือมีมาตรการป้องกันการปนเปื้อนที่อาจเกิดขึ้นได้	41 (68.30)	19 (31.70)	-

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

n = 60

การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	ระดับการปฏิบัติ		
	ปฏิบัติ		ไม่เคยปฏิบัติ
	ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	
11. วัตถุดิบและส่วนผสมในการผลิตอาหาร มีการคัดเลือกให้อยู่ในสภาพที่สะอาด มีคุณภาพดีเหมาะสมสำหรับใช้ในการผลิตอาหารสำหรับบริโภค ล้างหรือทำความสะอาดตามความจำเป็นเพื่อจัดสิ่งสกปรก และเก็บรักษาวัตถุดิบภายใต้สภาวะที่ป้องกันการปนเปื้อนได้ โดยมีการเสื่อมสลายน้อยที่สุด มีการหมุนเวียนสต็อกของวัตถุดิบ ส่วนผสมอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้วัตถุดิบอาหารเป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องวัตถุดิบอาหาร	50 (83.30)	10 (16.70)	-
12. การดำเนินการระหว่างการผลิตอาหาร มีการดำเนินการขนย้ายวัตถุดิบ ส่วนผสม ภาชนะบรรจุ และบรรจุภัณฑ์ในลักษณะที่ไม่เกิดการปนเปื้อน	51 (85.00)	9 (15.00)	-
13. มีขั้นตอนและวิธีการในการควบคุมกระบวนการผลิตเป็นไปตามข้อกำหนด หรือตามความเหมาะสมของกระบวนการผลิตนั้นๆ อย่างเคร่งครัด	43 (71.70)	17 (28.30)	-
14. น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตที่สัมผัสกับอาหารเป็นน้ำที่สะอาด บริโภคได้มีคุณภาพมาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำบริโภค และการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะ	51 (85.00)	9 (15.00)	-
15. น้ำแข็งใช้ในกระบวนการผลิตที่สัมผัสกับอาหารสะอาด มีคุณภาพมาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำแข็งและการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะ	57 (95.00)	3 (5.00)	-

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

n = 60

การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	ระดับการปฏิบัติ		
	ปฏิบัติ		ไม่เคยปฏิบัติ
	ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	
16. การผลิต การเก็บรักษา ขนย้าย และขนส่งผลิตภัณฑ์อาหาร ต้องป้องกันการปนเปื้อนและป้องกันการเสื่อมสลายของอาหารและภาชนะบรรจุด้วย	45 (75.00)	15 (25.00)	-
17. น้ำที่ใช้ภายในสถานที่ผลิต เป็นน้ำสะอาดและจัดให้มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำตามที่จำเป็น	44 (73.30)	16 (26.70)	-
18. จัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีฝาปิด จำนวนที่เพียงพอและมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม	52 (86.70)	8 (13.30)	-
19. การจัดให้มีห้องส้วมและอ่างล้างมือหน้าห้องส้วม ให้เพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และต้องถูกสุขลักษณะ มีอุปกรณ์ในการล้างมืออย่างครบถ้วนใช้งานได้ สะอาด และแยกต่างหากจากบริเวณผลิตหรือไม่เปิดสู่บริเวณผลิตโดยตรง	44 (73.30)	16 (26.70)	-
20. การจัดให้มีอ่างล้างมือในบริเวณผลิตให้เพียงพอ ใช้งานได้ สะอาด และมีอุปกรณ์ล้างมืออย่างครบถ้วน	41 (68.30)	12 (20.00)	7 (11.70)
21. การมีวิธีการจัดการระบายน้ำทิ้งและสิ่งโสโครก อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม	48 (80.00)	5 (8.30)	7 (11.70)
22. ตัวอาคารสถานที่ผลิต ต้องทำความสะอาดและรักษาให้อยู่ในสภาพที่สะอาดถูกสุขลักษณะอย่างสม่ำเสมอ	45 (75.00)	8 (13.30)	7 (11.70)
23. เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์การผลิต มีการทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้	51 (85.00)	9 (15.00)	-

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

n = 60

การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	ระดับการปฏิบัติ		
	ปฏิบัติ		ไม่เคยปฏิบัติ
	ประจำ (ร้อยละ)	บางครั้ง (ร้อยละ)	(ร้อยละ)
24. การเก็บรักษาสารเคมี ทำความสะอาดหรือสารเคมี อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขลักษณะ แยกเป็น สัดส่วนปลอดภัยและมีป้ายแสดงชื่อ	51 (85.00)	2 (3.30)	7 (11.70)
25. ผู้ปฏิบัติงานในบริเวณผลิตไม่เป็นโรคติดต่อหรือโรค นำรังเกียจตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง หรือมี บาดแผลอันอาจก่อให้เกิดการปนเปื้อนของผลิตภัณฑ์	49 (81.70)	11 (18.30)	-
26. ผู้ปฏิบัติงานทุกคนในขณะที่ดำเนินการผลิตและมีการ สัมผัสโดยตรงกับอาหาร หรือส่วนผสมของอาหาร สวมเสื้อผ้าที่สะอาดและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน กรณีที่ใช้เสื้อคลุมก็ต้องสะอาด	44 (73.30)	9 (15.00)	7 (11.70)
27. มีมาตรการในการจัดการรองเท้าวที่ใช้ในการผลิตที่ เหมาะสม เช่น เปลี่ยนใช้รองเท้าเฉพาะบริเวณหรือ จุ่มรองเท้าน้ำยาฆ่าเชื้อโรคเข้าสู่บริเวณผลิตเพื่อ ป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์	21 (35.00)	17 (28.30)	22 (36.70)
28. การไม่สวมเครื่องประดับต่างๆ ขณะปฏิบัติงาน และ ดูแลสุขอนามัยของมือและเล็บให้สะอาดอยู่เสมอ ประสิทธิภาพเหมาะสม	21 (35.00)	32 (53.30)	7 (11.70)
29. ดูแลรักษามือและเล็บให้สะอาดและล้างมือให้สะอาด ทุกครั้งทั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงานและหลังการปนเปื้อน	21 (35.00)	39 (65.00)	-
30. แสดงคำเตือน ห้ามหรือป้องกันมิให้บุคคลใดแสดง พฤติกรรมอันน่ารังเกียจในการผลิตอาหาร เช่น สูบบุหรี่ บ้วนน้ำลาย	25 (41.70)	20 (33.30)	15 (25.00)
ภาพรวม	(71.61)	(23.82)	(4.57)

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้ มาตรฐานความปลอดภัย

5.1 ปัญหาในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน

ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย ของวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ตามระดับความสำคัญของปัญหา ได้แก่ มีปัญหามาก มีปัญหาปานกลาง มีปัญหาน้อย ไม่มีปัญหา และนำมาเทียบค่าเฉลี่ย มีผลดังตารางที่ 4.25-4.28

สำหรับการจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วงๆ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.35 – 3.00 หมายถึง ระดับความสำคัญของปัญหามาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.68 – 2.34 หมายถึง ระดับความสำคัญของปัญหาปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.67 หมายถึง ระดับความสำคัญของปัญหาน้อย

5.1.1 ด้านการผลิตพืช

จากตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) ดังนี้

1) การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 43.30 มีปัญหามาก ร้อยละ 35.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 11.70 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 10.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.02, S.D. = 0.97)

2) การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอและไม่สามารถควบคุมได้ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 43.30 มีปัญหามาก ร้อยละ 36.70 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 10.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 10.00 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 2.13, S.D. = 0.96)

3) ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 41.70 มีปัญหามาก ร้อยละ 35.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 13.30 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 10.00 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 2.08, S.D. = 0.98)

4) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 28.30 มีปัญหามาก ร้อยละ 11.70 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 10.00 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 1.97, S.D. = 0.90)

- 5) การขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงบำรุงดิน จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.70 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 11.70 มีปัญหามาก ร้อยละ 11.70 มีปัญหามาก และร้อยละ 10.00 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 1.80, S.D. = 0.78)
- 6) การไม่มีสถานที่เก็บสารเคมี จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 35.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 35.00 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 18.30 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 11.70 มีปัญหามาก ตามลำดับ (Mean = 1.40, S.D. = 0.92)
- 7) การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 56.70 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 23.30 มีปัญหามาก ร้อยละ 15.00 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 5.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 1.88, S.D. = 0.94)
- 8) การขาดความรู้เรื่องการใช้สารเคมี จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 41.70 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 28.30 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 18.30 มีปัญหามาก ร้อยละ 11.70 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 1.53, S.D. = 0.93)
- 9) การขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์/เมล็ดพันธุ์ จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 33.30 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 23.30 มีปัญหามาก ร้อยละ 23.30 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 20.00 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 1.43, S.D. = 1.09)
- 10) การที่มีเมล็ดพันธุ์มีราคาแพง จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 40.00 มีปัญหามาก ร้อยละ 35.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 13.30 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 11.70 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 2.03, S.D. = 1.00)
- 11) การขาดความรู้เรื่องการเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 38.30 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 23.30 มีปัญหามาก ร้อยละ 21.70 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 16.70 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 1.52, S.D. = 1.03)
- 12) การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 31.70 มีปัญหามาก และร้อยละ 13.30 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.18, S.D. = 0.65)
- 13) แรงงานมีราคาแพง จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 63.30 มีปัญหามาก ร้อยละ 25.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 10.00 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 1.70 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.41, S.D. = 0.94)

14) ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 45.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 31.70 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 13.30 มีปัญหา มาก และร้อยละ 10.00 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 1.62, S.D. = 0.85)

15) อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 61.70 มีปัญหา มาก ร้อยละ 23.30 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 10.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 5.00 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 2.42, S.D. = 0.87)

16) ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 43.30 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 28.30 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 15.00 มีปัญหา มาก และร้อยละ 13.30 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 1.45, S.D. = 1.06)

17) ผลผลิตราคาตกต่ำ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 46.70 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 38.30 มีปัญหา มาก ร้อยละ 10.00 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 5.00 มีปัญหา น้อย ตามลำดับ (Mean = 2.13, S.D. = 0.91)

18) โรคระบาด/แมลงศัตรูพืชทำลาย จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 40.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 36.70 มีปัญหา มาก ร้อยละ 18.30 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 5.00 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 2.08, S.D. = 0.87)

19) การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิต จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 40.00 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 28.30 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 23.30 ไม่มี ปัญหา และร้อยละ 8.30 มีปัญหา มาก ตามลำดับ (Mean = 1.22, S.D. = 0.90)

20) การขาดความรู้ในการรักษาผลผลิตระหว่างรอการขนส่ง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 35.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 25.00 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 23.30 มีปัญหา มาก และร้อยละ 16.70 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 1.57, S.D. = 1.11)

21) การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 30.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 28.30 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 26.70 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 15.00 มีปัญหา มาก ตามลำดับ (Mean = 1.33, S.D. = 1.04)

22) การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 45.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 20.00 มีปัญหา มาก ร้อยละ 18.30 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 16.70 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 1.67, S.D. = 1.00)

23) การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 36.70 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 28.30 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 20.00 มีปัญหามาก และร้อยละ 15.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 1.48, S.D. = 1.11)

ตารางที่ 4.25 ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช)

n = 60

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				\bar{X} (SD)	ความหมาย
	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่มีปัญหา จำนวน (ร้อยละ)		
1. การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้	21 (35.00)	26 (43.30)	6 (10.00)	7 (11.70)	2.02 (0.97)	ปานกลาง
2. การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอและไม่สามารถควบคุมได้	26 (43.30)	22 (36.70)	6 (10.00)	6 (10.00)	2.13 (0.96)	ปานกลาง
3. ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง	25 (41.70)	21 (35.00)	8 (13.30)	6 (10.00)	2.08 (0.98)	ปานกลาง
4. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	17 (28.30)	30 (50.00)	7 (11.70)	6 (10.00)	1.97 (0.90)	ปานกลาง
5. การขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงบำรุงดิน	7 (11.70)	40 (66.70)	7 (11.70)	6 (10.00)	1.80 (0.78)	ปานกลาง
6. การไม่มีสถานที่เก็บสารเคมี	7 (11.70)	21 (35.00)	21 (35.00)	11 (18.30)	1.40 (0.92)	น้อย
7. การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง	14 (23.30)	34 (56.70)	3 (5.00)	9 (15.00)	1.88 (0.94)	ปานกลาง
8. การขาดความรู้เรื่องการใช้สารเคมี	11 (18.30)	17 (28.30)	25 (41.70)	7 (11.70)	1.53 (0.93)	น้อย

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

n = 60

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
9. การขาดความรู้ในการคัดเลือก พันธุ์/เมล็ดพันธุ์	14 (23.30)	12 (20.00)	20 (33.30)	14 (23.30)	1.43 (1.09)	น้อย
10. การที่มีเมล็ดพันธุ์มีราคาแพง	24 (40.00)	21 (35.00)	8 (13.30)	7 (11.70)	2.03 (1.00)	ปาน กลาง
11. การขาดความรู้เรื่องการเก็บ เมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง	14 (23.30)	13 (21.70)	23 (38.30)	10 (16.70)	1.52 (1.03)	น้อย
12. การขาดแคลนแรงงาน ในการปฏิบัติงาน	19 (31.70)	33 (55.00)	8 (13.30)	-	2.18 (0.65)	ปาน กลาง
13. แรงงานมีราคาแพง	38 (63.30)	15 (25.00)	1 (1.70)	6 (10.00)	2.42 (0.94)	มาก
14. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติ	8 (13.30)	27 (45.00)	19 (31.70)	6 (10.00)	1.62 (0.85)	น้อย
15. อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง	37 (61.70)	14 (23.30)	6 (10.00)	3 (5.00)	2.42 (0.87)	มาก
16. ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ	9 (15.00)	26 (43.30)	8 (13.30)	17 (28.30)	1.45 (1.06)	น้อย
17. ผลผลิตราคาตกต่ำ	23 (38.30)	28 (46.70)	3 (5.00)	6 (10.00)	2.13 (0.91)	ปาน กลาง
18. โรคระบาด/แมลงศัตรูพืช ทำลาย	22 (36.70)	24 (40.00)	11 (18.30)	3 (5.00)	2.08 (0.87)	ปาน กลาง
19. การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการ เก็บเกี่ยวผลผลิต	5 (8.30)	17 (28.30)	24 (40.00)	14 (23.30)	1.22 (0.90)	น้อย

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

n = 60

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
20. การขาดความรู้ในการรักษา ผลผลิตระหว่างรอการขนส่ง	14 (23.30)	21 (35.00)	10 (16.70)	15 (25.00)	1.57 (1.11)	น้อย
21. การเขียนหนังสือไม่เป็น/ ไม่คล่อง	9 (15.00)	18 (30.00)	17 (28.30)	16 (26.70)	1.33 (1.04)	น้อย
22. การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล	12 (20.00)	27 (45.00)	10 (16.70)	11 (18.30)	1.67 (1.00)	น้อย
23. การไม่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล	12 (20.00)	22 (36.70)	9 (15.00)	17 (28.30)	1.48 (1.11)	น้อย

5.1.2 ด้านการผลิตปศุสัตว์

จากตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์) ดังนี้

1) การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.70 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 16.70 มีปัญหามาก ร้อยละ 10.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 6.70 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 0.73, S.D. = 1.16)

2) การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอ และไม่สามารถควบคุมได้ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.70 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 16.70 มีปัญหามาก ร้อยละ 11.70 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 5.00 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 0.72, S.D. = 1.15)

3) ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.70 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 21.70 มีปัญหามาก ร้อยละ 10.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 1.70 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 0.78, S.D. = 1.24)

4) การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 73.30 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 15.00 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 10.00 มีปัญหาหนัก และร้อยละ 1.70 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 0.48, S.D. = 0.95)

5) การขาดความรู้ในการดูแลสัตว์เมื่อป่วย จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 73.30 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 10.00 มีปัญหาหนัก ร้อยละ 10.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 6.70 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 0.53, S.D. = 0.99)

6) การขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์สัตว์ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.70 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 13.30 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 10.00 มีปัญหาหนัก และร้อยละ 10.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 0.67, S.D. = 1.05)

7) การขาดระบบป้องกันโรคสัตว์ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 60.00 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 23.30 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 16.70 มีปัญหาหนัก ตามลำดับ ตามลำดับ (Mean = 1.10, S.D. = 0.95)

8) การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.70 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 16.70 มีปัญหาหนัก ร้อยละ 10.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 6.70 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 0.73, S.D. = 1.62)

9) แรงงานมีราคาแพง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.70 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 16.70 มีปัญหาหนัก ร้อยละ 10.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 6.70 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 0.73, S.D. = 1.62)

10) ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.70 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 15.00 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 11.70 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 6.70 มีปัญหาหนัก ตามลำดับ (Mean = 0.58, S.D. = 0.94)

11) การขาดความรู้เรื่องการกำจัดของเสีย ปฏิภูล มูลสัตว์ ซากสัตว์ต่างๆ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.70 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 15.00 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 11.70 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 6.70 มีปัญหาหนัก ตามลำดับ (Mean = 0.58, S.D. = 0.94)

12) การมีพื้นที่จำกัดเพื่อการแยกสัดส่วนในการเลี้ยงสัตว์ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.70 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 16.70 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 10.00 มีปัญหาหนัก และร้อยละ 6.70 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 0.60, S.D. = 0.99)

13) ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 65.00 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 23.30 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 11.70 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 0.88, S.D. = 0.58)

14) การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 18.30 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 16.70 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 10.00 มีปัญหามาก ตามลำดับ (Mean = 1.57, S.D. = 0.91)

15) การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 53.30 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 23.30 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 16.70 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 6.70 มีปัญหามาก ตามลำดับ (Mean = 1.07, S.D. = 0.82)

16) การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 58.30 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 23.30 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 11.70 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 6.70 มีปัญหามาก ตามลำดับ (Mean = 1.02, S.D. = 0.79)

ตารางที่ 4.26 ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์)

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				\bar{X} (SD)	ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา		
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
1. การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้	10 (16.70)	4 (6.70)	6 (10.00)	40 (66.70)	0.73 (1.62)	ไม่มี
2. การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอและไม่สามารถควบคุมได้	10 (16.70)	3 (5.00)	7 (11.70)	40 (66.70)	0.72 (1.15)	ไม่มี
3. ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง	13 (21.70)	1 (1.70)	6 (10.00)	40 (66.70)	0.78 (1.24)	ไม่มี
4. การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง	6 (10.00)	1 (1.70)	9 (15.00)	44 (73.30)	0.48 (0.95)	ไม่มี

n = 60

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

n = 60

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
5. การขาดความรู้ในการดูแลสัตว์ เมื่อป่วย	6 (10.00)	4 (6.70)	6 (10.00)	44 (73.30)	0.53 (0.99)	ไม่มี
6. การขาดความรู้ในการคัดเลือกลูก พันธุ์สัตว์	6 (10.00)	8 (13.30)	6 (10.00)	40 (66.70)	0.67 (1.05)	ไม่มี
7. การขาดระบบป้องกันโรคสัตว์	10 (16.70)	-	36 (60.00)	14 (23.30)	1.10 (0.95)	น้อย
8. การขาดแคลนแรงงาน ในการปฏิบัติงาน	10 (16.70)	4 (6.70)	6 (10.00)	40 (66.70)	0.73 (1.16)	ไม่มี
9. แรงงานมีราคาแพง	10 (16.70)	4 (6.70)	6 (10.00)	40 (66.70)	0.73 (1.62)	ไม่มี
10. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติ	4 (6.70)	7 (11.70)	9 (15.00)	40 (66.70)	0.58 (0.94)	ไม่มี
11. การขาดความรู้เรื่องการจัด ของเสีย ปฏิภูมิ มูลสัตว์ ซากสัตว์ต่างๆ	4 (6.70)	7 (11.70)	9 (15.00)	40 (66.70)	0.58 (0.94)	ไม่มี
12. การมีพื้นที่จำกัดเพื่อการแยก สัดส่วนในการเลี้ยงสัตว์	6 (10.00)	4 (6.70)	10 (16.70)	40 (66.70)	0.60 (0.99)	ไม่มี
13. ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ	-	7 (11.70)	39 (65.00)	14 (23.30)	0.88 (0.58)	ไม่มี
14. การเขียนหนังสือไม่เป็น/ ไม่คล่อง	6 (10.00)	33 (55.00)	10 (16.70)	11 (18.30)	1.57 (0.91)	น้อย

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

n = 60

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
15. การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล	4 (6.70)	32 (53.30)	14 (23.30)	4 (6.70)	1.07 (0.82)	น้อย
16. การไม่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล	4 (6.70)	7 (11.70)	35 (58.30)	14 (23.30)	1.02 (0.79)	น้อย

5.1.3 ด้านการผลิตประมง

จากตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ) ดังนี้

1) การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 60.00 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 40.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 1.60, S.D. = 0.52)

2) การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอและไม่สามารถควบคุมได้ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 75.00 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 25.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 1.75, S.D. = 0.44)

3) ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 65.00 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 25.00 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 10.00 มีปัญหามาก ตามลำดับ (Mean = 1.45, S.D. = 0.69)

4) สถานที่อยู่บริเวณที่มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 30.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 15.00 มีปัญหามาก ตามลำดับ (Mean = 1.85, S.D. = 0.67)

5) การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 75.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 15.00 มีปัญหาหนัก และร้อยละ 10.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.05, S.D. = 0.51)

6) การขาดความรู้เรื่องการใช้ยาสำหรับสัตว์น้ำ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 35.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 15.00 มีปัญหาหนัก ตามลำดับ (Mean = 1.80, S.D. = 0.70)

7) การขาดความรู้ในการดูแลสัตว์น้ำเมื่อป่วย จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 มีปัญหาหนัก ร้อยละ 35.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 10.00 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 2.20, S.D. = 0.95)

8) การขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์สัตว์น้ำ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 45.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 35.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 20.00 มีปัญหาหนัก ตามลำดับ (Mean = 1.85, S.D. = 0.75)

9) การที่มีลูกสัตว์น้ำราคาแพง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 45.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 40.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 15.00 มีปัญหาหนัก ตามลำดับ (Mean = 1.75, S.D. = 0.72)

10) การขาดความรู้เรื่องการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำใช้เอง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 75.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 15.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 10.00 มีปัญหาหนัก ตามลำดับ (Mean = 1.95, S.D. = 0.51)

11) การขาดระบบป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่บริเวณผลิต จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 45.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 1.55, S.D. = 0.51)

12) การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 85.00 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 15.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 1.85, S.D. = 0.37)

13) แรงงานมีราคาแพง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 60.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 35.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 5.00 มีปัญหาหนัก ตามลำดับ (Mean = 1.70, S.D. = 0.57)

14) ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ จากการศึกษา พบว่า
 วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 70.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 25.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 5.00
 มีปัญหามาก ตามลำดับ (Mean = 1.80, S.D. = 0.52)

15) อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน
 ร้อยละ 50.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 35.00 มีปัญหามาก และร้อยละ 15.00 มีปัญหาน้อย
 ตามลำดับ (Mean = 2.20, S.D. = 0.70)

16) การขาดความรู้เรื่องการจัดของเสียที่เกิดจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 90.00 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 10.00 มีปัญหา
 น้อย ตามลำดับ (Mean = 1.90, S.D. = 0.31)

17) ปัจจัยการผลิตสัตว์น้ำไม่มีคุณภาพ จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจ
 ชุมชน ร้อยละ 60.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 25.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 15.00 ไม่มีปัญหา
 ตามลำดับ (Mean = 1.45, S.D. = 0.76)

18) ผลผลิตสัตว์น้ำราคาต่ำ จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ
 75.00 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 25.00 มีปัญหามาก ตามลำดับ (Mean = 2.25, S.D. = 0.44)

19) โรคระบาดทำลายสัตว์น้ำ จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ
 75.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 15.00 มีปัญหามาก และร้อยละ 10.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ
 (Mean = 2.05, S.D. = 0.51)

20) การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บผลผลิตสัตว์น้ำ จากการศึกษา
 พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 70.00 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 30.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ
 (Mean = 1.70, S.D. = 0.47)

21) การขาดความรู้ในการรักษาผลผลิตสัตว์น้ำระหว่างรอการขนส่ง
 จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 85.00 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 15.00 มีปัญหา
 น้อย ตามลำดับ (Mean = 1.85, S.D. = 0.37)

22) การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน
 ร้อยละ 85.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 10.00 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 5.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ
 (Mean = 1.75, S.D. = 0.64)

23) การไม่มีเวลาดับันทึกข้อมูล จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน
 ส่วนใหญ่ร้อยละ 100.00 มีปัญหาปานกลาง (Mean = 2.00, S.D. = 0.00)

24) การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 มีปัญหา มาก ร้อยละ 35.00 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 15.00 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 1.35, S.D. = 0.75)

ตารางที่ 4.27 ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ)

n = 20

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่มี ปัญหา จำนวน (ร้อยละ)		
1. การไม่สามารถเลือก แหล่งน้ำได้	-	12 (60.00)	8 (40.00)	-	1.60 (0.50)	น้อย
2. การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอและ ไม่สามารถควบคุมได้	-	15 (75.00)	5 (25.00)	-	1.75 (0.44)	ปาน กลาง
3. ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อ ผลิตเหมาะสมมีราคาแพง	2 (10.00)	5 (25.00)	13 (65.00)	-	1.45 (0.69)	น้อย
4. สถานที่อยู่บริเวณที่มี สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน	3 (15.00)	11 (55.00)	6 (30.00)	-	1.85 (0.67)	ปาน กลาง
5. การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง	3 (15.00)	15 (75.00)	2 (10.00)	-	2.05 (0.51)	ปาน กลาง
6. การขาดความรู้เรื่องการใช้ยา สำหรับสัตว์น้ำ	3 (15.00)	10 (50.00)	7 (35.00)	-	1.80 (0.70)	ปาน กลาง
7. การขาดความรู้ในการดูแล สัตว์น้ำเมื่อป่วย	11 (55.00)	2 (10.00)	7 (35.00)	-	2.20 (0.95)	ปาน กลาง
8. การขาดความรู้ในการคัดเลือก พันธุ์สัตว์น้ำ	4 (20.00)	9 (45.00)	7 (35.00)	-	1.85 (0.75)	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

n = 20

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
9. การที่มีลูกสัตว์น้ำราคาแพง	3 (15.00)	9 (45.00)	8 (40.00)	-	1.75 (0.72)	ปาน กลาง
10. การขาดความรู้เรื่อง การเพาะพันธุ์สัตว์น้ำใช้เอง	2 (10.00)	15 (75.00)	3 (15.00)	-	1.95 (0.51)	ปาน กลาง
11. การขาดระบบป้องกันเชื้อโรค เข้าสู่บริเวณผลิต	-	11 (55.00)	9 (45.00)	-	1.55 (0.51)	น้อย
12. การขาดแคลนแรงงาน ในการปฏิบัติงาน	-	17 (85.00)	3 (15.00)	-	1.85 (0.37)	ปาน กลาง
13. แรงงานมีราคาแพง	1 (5.00)	12 (60.00)	7 (35.00)	-	1.70 (0.57)	ปาน กลาง
14. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติ	1 (15.00)	14 (70.00)	5 (25.00)	-	1.80 (0.52)	ปาน กลาง
15. อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง	7 (35.00)	10 (50.00)	3 (15.00)	-	2.20 (0.70)	ปาน กลาง
16. การขาดความรู้เรื่องการจัด ของเสียที่เกิดจาก การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	18 (90.00)	2 (10.00)	-	1.90 (0.31)	ปาน กลาง
17. ปัจจัยการผลิตสัตว์น้ำ ไม่มีคุณภาพ	-	12 (60.00)	5 (25.00)	3 (15.00)	1.45 (0.76)	น้อย
18. ผลผลิตสัตว์น้ำราคาต่ำ	5 (25.00)	15 (75.00)	-	-	2.25 (0.44)	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

n = 20

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
19. โรคระบาดทำลายสัตว์น้ำ	3 (15.00)	15 (75.00)	2 (10.00)	-	2.05 (0.51)	ปาน กลาง
20. การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการ เก็บผลผลิตสัตว์น้ำ	-	14 (70.00)	6 (30.00)	-	1.70 (0.47)	ปาน กลาง
21. การขาดความรู้ในการรักษา ผลผลิตสัตว์น้ำระหว่างรอ การขนส่ง	-	17 (85.00)	3 (15.00)	-	1.85 (0.37)	ปาน กลาง
22. การเขียนหนังสือไม่เป็น/ ไม่คล่อง	-	17 (85.00)	1 (5.00)	2 (10.00)	1.75 (0.64)	ปาน กลาง
23. การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล	-	20 (100.00)	-	-	2.00 (0.00)	ปาน กลาง
24. การไม่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล	-	10 (50.00)	7 (35.00)	3 (15.00)	1.35 (0.75)	น้อย

5.1.4 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

จากตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร) ดังนี้

1) การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 31.70 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 13.30 มีปัญหามาก และร้อยละ 5.00 มีปัญหปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 1.00, S.D. = 0.96)

- 2) สถานที่อยู่บริเวณที่มีฝุ่นละออง สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 51.70 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 18.30 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 16.70 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 13.30 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 1.33, S.D. = 0.97)
- 3) การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 75.00 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 13.30 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 8.30 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 3.30 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 1.32, S.D. = 0.75)
- 4) การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 43.30 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 40.00 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 13.30 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 3.30 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 1.37, S.D. = 0.76)
- 5) แรงงานมีราคาแพง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 33.30 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 30.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 21.70 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 15.00 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 1.27, S.D. = 1.09)
- 6) ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 41.70 มีปัญหาน้อย และร้อยละ 8.30 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 1.42, S.D. = 0.65)
- 7) การขาดทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 48.30 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 33.30 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 13.30 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 5.00 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 1.70, S.D. = 0.77)
- 8) อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 45.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 3.30 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 1.70 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.37, S.D. = 0.69)
- 9) การขาดความรู้เรื่องการจัดของเสียและขยะต่างๆ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 38.30 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 30.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 20.00 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 11.70 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 1.33, S.D. = 0.93)
- 10) การมีพื้นที่จำกัดเพื่อการแยกสัดส่วน จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.70 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 30.00 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 3.30 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 1.27, S.D. = 0.52)

11) ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.70 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 20.00 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 13.30 มีปัญหาปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 0.93, S.D. = 0.58)

12) สิ้นค้าราคาตกต่ำ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 28.30 มีปัญหามาก ร้อยละ 15.00 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 1.70 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 2.10, S.D. = 0.71)

13) การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อมาแปรรูป จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 21.70 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 18.30 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 10.00 มีปัญหามาก ตามลำดับ (Mean = 1.23, S.D. = 0.87)

14) การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 46.70 มีปัญหาปานกลาง ร้อยละ 21.70 มีปัญหามาก ร้อยละ 16.70 ไม่มีปัญหา และร้อยละ 15.00 มีปัญหาน้อย ตามลำดับ (Mean = 1.73, S.D. = 0.99)

15) การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 51.70 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 25.00 มีปัญหามาก ร้อยละ 20.00 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 3.30 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 1.67, S.D. = 0.90)

16) การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 53.30 มีปัญหาน้อย ร้อยละ 21.70 มีปัญหามาก ร้อยละ 21.70 มีปัญหาปานกลาง และร้อยละ 3.30 ไม่มีปัญหา ตามลำดับ (Mean = 1.62, S.D. = 0.87)

ตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์ปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร)

n = 60

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
1. การไม่สามารถเลือก แหล่งน้ำได้	8 (13.30)	3 (5.00)	30 (50.00)	19 (31.70)	1.00 (0.96)	น้อย

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

n = 60

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่มี ปัญหา จำนวน (ร้อยละ)		
2. สถานที่อยู่บริเวณที่มี ฝุ่นละออง สภาพแวดล้อม ไม่เหมาะสม ตั้งอยู่ในแหล่ง ชุมชน	11 (18.30)	8 (13.30)	31 (51.70)	10 (16.70)	1.33 (0.97)	น้อย
3. การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง	8 (13.30)	5 (8.30)	45 (75.00)	2 (3.30)	1.32 (0.75)	น้อย
4. การขาดแคลนแรงงาน ในการปฏิบัติงาน	2 (3.30)	26 (43.30)	24 (40.00)	8 (13.30)	1.37 (0.76)	น้อย
5. แรงงานมีราคาแพง	9 (15.00)	18 (30.00)	13 (21.70)	20 (33.30)	1.27 (1.09)	น้อย
6. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติ	-	30 (50.00)	25 (41.70)	5 (8.30)	1.42 (0.65)	น้อย
7. การขาดทักษะในการพัฒนา ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	8 (13.30)	29 (48.30)	20 (33.30)	3 (5.00)	1.70 (0.77)	ปาน กลาง
8. อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง	27 (45.00)	30 (50.00)	1 (1.70)	2 (3.30)	2.37 (0.69)	มาก
9. การขาดความรู้เรื่องการจัด ของเสียและขยะต่างๆ	7 (11.70)	18 (30.00)	23 (38.30)	12 (20.00)	1.33 (0.93)	น้อย
10. การมีพื้นที่จำกัดเพื่อการแยก สัดส่วน	-	18 (30.00)	40 (66.70)	2 (3.30)	1.27 (0.52)	น้อย
11. ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ	-	8 (13.30)	40 (66.70)	12 (20.00)	0.93 (0.58)	ไม่มี

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

n = 60

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
12. สินค้าราคาตกต่ำ	17 (28.30)	33 (55.00)	9 (15.00)	1 (1.70)	2.10 (0.71)	ปาน กลาง
13. การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการ เก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อมาแปรรูป	6 (10.00)	13 (21.70)	30 (50.00)	11 (18.30)	1.23 (0.87)	น้อย
14. การเขียนหนังสือไม่เป็น/ ไม่คล่อง	13 (21.70)	28 (46.70)	9 (15.00)	10 (16.70)	1.73 (0.99)	ปาน กลาง
15. การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล	15 (25.00)	12 (20.00)	31 (51.70)	2 (3.30)	1.67 (0.90)	น้อย
16. การไม่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล	13 (21.70)	13 (21.70)	32 (53.30)	2 (3.30)	1.62 (0.87)	น้อย

5.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย

จากการศึกษาวิสาหกิจชุมชนกับการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร มีความต้องการเสนอแนะแนวทางเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามระดับความจำเป็น ได้แก่ มีความจำเป็นมาก มีความจำเป็นปานกลาง มีความจำเป็นน้อย ไม่มีความจำเป็น และนำมาเทียบค่าเฉลี่ย มีผลดังตารางที่ 4.29-4.32

สำหรับการจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วงๆ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.35 – 3.00 หมายถึง ระดับความจำเป็นมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.68 – 2.34 หมายถึง ระดับความจำเป็นปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.67 หมายถึง ระดับความจำเป็นน้อย

5.2.1 ด้านการผลิตพืช

จากตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) ดังนี้

1) ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ร้อยละ 38.30 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง ร้อยละ 5.00 เห็นว่าไม่มีความจำเป็น และร้อยละ 1.70 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.43, S.D. = 0.77)

2) ควรมีการอบรมการผลิตสารอินทรีย์เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมี จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 73.30 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ร้อยละ 21.70 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง และร้อยละ 5.00 เห็นว่าไม่มีความจำเป็น ตามลำดับ (Mean = 2.63, S.D. = 0.74)

3) หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาถูก จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 73.30 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ร้อยละ 16.70 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง ร้อยละ 5.00 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย และร้อยละ 5.00 เห็นว่าไม่มีความจำเป็น ตามลำดับ (Mean = 2.58, S.D. = 0.81)

4) ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 60.00 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ร้อยละ 33.30 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง ร้อยละ 5.00 เห็นว่าไม่มีความจำเป็น และร้อยละ 1.70 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.48, S.D. = 0.77)

5) ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 71.70 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ร้อยละ 20.00 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง ร้อยละ 6.70 เห็นว่าไม่มีความจำเป็น และร้อยละ 1.70 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.57, S.D. = 0.83)

ตารางที่ 4.29 ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช)

n = 60

ประเด็นเสนอแนะ	ระดับความจำเป็น			\bar{X} (SD)	ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง	33 (55.00)	23 (38.30)	1 (1.70)	2.43 (0.77)	มาก
2. ควรมีการอบรมการผลิตสารอินทรีย์เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมี	44 (73.30)	13 (21.70)	-	2.63 (0.74)	มาก
3. หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาถูก	44 (73.30)	10 (16.70)	3 (5.00)	2.58 (0.81)	มาก
4. ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม	36 (60.00)	20 (33.30)	1 (1.70)	2.48 (0.77)	มาก
5. ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ	43 (71.70)	12 (20.00)	1 (1.70)	2.57 (0.83)	มาก

5.2.2 ด้านการผลิตปศุสัตว์

จากตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์) ดังนี้

1) ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ร้อยละ 43.30 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง และร้อยละ 6.70 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.43, S.D. = 0.62)

2) ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 70.00 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ร้อยละ 28.30 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง และร้อยละ 1.70 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.68, S.D. = 0.50)

3) หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิต ในราคาถูก จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 73.30 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ร้อยละ 20.00 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง และร้อยละ 6.70 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.67, S.D. = 0.60)

4) ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 63.30 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ร้อยละ 35.00 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง และร้อยละ 1.70 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.62, S.D. = 0.52)

5) ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 71.70 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ร้อยละ 23.30 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง และร้อยละ 5.00 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.67, S.D. = 0.57)

ตารางที่ 4.30 ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์)

n = 60

ประเด็นเสนอแนะ	ระดับความจำเป็น			\bar{X} (SD)	ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง	30 (50.00)	26 (43.30)	4 (6.70)	2.43 (0.62)	มาก
2. ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์	42 (70.00)	17 (28.30)	1 (1.70)	2.68 (0.50)	มาก

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

n = 60

ประเด็นเสนอแนะ	ระดับความจำเป็น			\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)		
3. หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้าง เครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิต ในราคาถูก	44 (73.30)	12 (20.00)	4 (6.70)	2.67 (0.60)	มาก
4. ควรจัดอบรมการวางแผน การดำเนินงานกลุ่ม	38 (63.30)	21 (35.00)	1 (1.70)	2.62 (0.52)	มาก
5. ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุน งบประมาณในการดำเนินการ	43 (71.70)	14 (23.30)	3 (5.00)	2.67 (0.57)	มาก

5.2.3 ด้านการผลิตประมง

จากตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ) ดังนี้

1) ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 66.00 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง และร้อยละ 35.00 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ตามลำดับ (Mean = 2.35, S.D. = 0.49)

2) ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้การดูแลสัตว์น้ำป่วยเบื้องต้น จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง และร้อยละ 45.00 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ตามลำดับ (Mean = 2.45, S.D. = 0.51)

3) หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาถูก จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.00 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง และร้อยละ 45.00 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ตามลำดับ (Mean = 2.45, S.D. = 0.51)

4) ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 80.00 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง และร้อยละ 20.00 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ตามลำดับ (Mean = 2.20, S.D. = 0.41)

5) ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 65.00 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง และร้อยละ 35.00 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ตามลำดับ (Mean = 2.35, S.D. = 0.49)

ตารางที่ 4.31 ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ)

n = 20

ประเด็นเสนอแนะ	ระดับความจำเป็น			\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่อง การผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง	7 (35.00)	13 (65.00)	-	2.35 (0.49)	มาก
2. ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้การดูแล สัตว์น้ำป่วยเบื้องต้น	9 (45.00)	11 (55.00)	-	2.45 (0.51)	มาก
3. หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้าง เครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิต ในราคาถูก	9 (45.00)	11 (55.00)	-	2.45 (0.51)	มาก
4. ควรจัดอบรมการวางแผน การดำเนินงานกลุ่ม	4 (20.00)	16 (80.00)	-	2.20 (0.41)	ปาน กลาง
5. ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุน งบประมาณในการดำเนินการ	7 (35.00)	13 (65.00)	-	2.35 (0.49)	มาก

5.2.4 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

จากตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร) ดังนี้

1) ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 58.30 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง ร้อยละ 38.30 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก และร้อยละ 3.30 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.35, S.D. = 0.55)

2) ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 60.00 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง ร้อยละ 36.70 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก และร้อยละ 3.30 เห็นว่ามีความจำเป็นน้อย ตามลำดับ (Mean = 2.33, S.D. = 0.54)

3) หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาถูก จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 55.30 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก และร้อยละ 46.70 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 2.53, S.D. = 0.50)

4) ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 56.70 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง และร้อยละ 43.30 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก ตามลำดับ (Mean = 2.43, S.D. = 0.50)

5) ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ จากการศึกษา พบว่า วิชาหกิจชุมชน ร้อยละ 50.00 เห็นว่ามีความจำเป็นมาก และร้อยละ 50.00 เห็นว่ามีความจำเป็นปานกลาง ตามลำดับ (Mean = 2.50, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 4.32 ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัยในการแปรรูป
สินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร)

n = 60

ประเด็นเสนอแนะ	ระดับความจำเป็น			\bar{X} (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่อง การผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง	23 (38.30)	35 (58.30)	2 (3.30)	2.35 (0.55)	มาก
2. ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ การแปรรูปสินค้าเกษตร	22 (36.70)	36 (60.00)	2 (3.30)	2.33 (0.54)	ปาน กลาง
3. หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้าง เครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิต ในราคาถูก	32 (53.30)	28 (46.70)	-	2.53 (0.50)	มาก
4. ควรจัดอบรมการวางแผน การดำเนินงานกลุ่ม	26 (43.30)	34 (56.70)	-	2.43 (0.50)	ปาน กลาง
5. ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุน งบประมาณในการดำเนินการ	30 (50.00)	30 (50.00)	-	2.50 (0.50)	มาก

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การผลิตสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยผู้วิจัยได้นำเสนอในประเด็นสำคัญจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์

1.1.2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์

1.1.3 เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์

1.1.4 เพื่อศึกษาการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์

1.1.5 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยในจังหวัดนครสวรรค์

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องในการผลิตหรือการแปรรูปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 15 อำเภอ 973 กลุ่ม แยกตามประเภทกิจการที่ต้องมีการผลิตให้ได้มาตรฐาน ได้ตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 200 กลุ่ม โดยการสัมภาษณ์สมาชิกของวิสาหกิจ-ชุมชนการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชน จำนวน กลุ่มละ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.55 ของประชากรทั้งหมด จากการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจัดสรรโควตาตัวอย่างไปให้แต่ละกลุ่มตามสัดส่วนของปริมาณประชากรในกลุ่มนั้นๆ ที่มีอยู่จากนั้นก็ทำการสุ่มจากแต่ละกลุ่มตามโควตาที่จัดสรรได้แก่ ด้านการผลิตพืช จำนวน 60 ราย ด้านการผลิตปศุสัตว์ จำนวน 60 ราย ด้านการผลิตประมง

จำนวน 20 ราย และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร จำนวน 60 ราย ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ตัวแทนจากกลุ่มต่างๆ อย่างเหมาะสม

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ลักษณะส่วนบุคคล สภาพพื้นฐานทางสังคม และสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิกในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน

1) ลักษณะส่วนบุคคล สภาพพื้นฐานทางสังคม พบว่า

ด้านการผลิตพืช สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าเป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 46.70 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มากกว่าระดับอื่น จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 4.03 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา รองลงมามีอาชีพค้าขายและทำไร่ มากกว่าอาชีพอื่นๆ เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รองลงมาเป็นกลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มเกษตรกร ส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ไม่มีตำแหน่งทางสังคม เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เฉลี่ย 4.43 ปี ผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชนที่สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นประธานวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตปศุสัตว์ สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.85 ปี มีสถานภาพสมรส ไม่ได้รับการศึกษาและจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มากกว่าระดับอื่น มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 3.98 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา รองลงมามีอาชีพเลี้ยงสัตว์ และทำไร่ มากกว่าอาชีพอื่นๆ เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน รองลงมาเป็นกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกร ส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ไม่มีตำแหน่งทางสังคม เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เฉลี่ย 2.67 ปี ผู้สัมภาษณ์เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตประมง สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าเป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 51.70 ปี มีสถานภาพสมรส ไม่ได้รับการศึกษาและจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มากกว่าระดับอื่น จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 3.50 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา รองลงมามีอาชีพทำไร่ และเลี้ยงสัตว์ มากกว่าอาชีพอื่นๆ เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รองลงมาเป็นกลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ทุกคนรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ไม่มีตำแหน่งทางสังคม เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เฉลี่ย 6.75 ปี ผู้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นประธานวิสาหกิจชุมชน ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 51.35 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มากกว่าระดับอื่น จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 3.55 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และค้าขาย รองลงมามีอาชีพรับจ้าง เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้านักวิชาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รองลงมาเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกร ส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ไม่มีตำแหน่งทางสังคม เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เฉลี่ย 7.13 ปี ผู้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นประธานวิสาหกิจชุมชน

2) สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ พบว่า

ด้านการผลิตพืช สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้ามีจำนวนแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 3.05 คน มีรายได้จากการทำนาเฉลี่ย 108,833.33 บาทต่อปี มีรายได้จากการทำไร่เฉลี่ย 104,750.00 บาทต่อปี มีรายได้จากการทำสวนเฉลี่ย 58,783.33 บาทต่อปี มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 6,166.67 บาทต่อปี มีรายได้อื่นๆ เช่น การจับสัตว์น้ำเฉลี่ย 10,600.00 บาทต่อปี รวมรายได้ของครัวเรือนภาคการเกษตรเฉลี่ย 292,800.00 บาทต่อปี มีรายได้จากการรับจ้างเฉลี่ย 10,700.00 บาทต่อปี มีรายได้จากการรับราชการเฉลี่ย 9,582.50 บาทต่อปี มีรายได้จากบุตร/หลานส่งให้เฉลี่ย 4,433.33 บาทต่อปี มีรายได้จากการค้าขายเฉลี่ย 87,483.33 บาทต่อปี มีรายได้อื่นๆ เช่น ค่าเช่าพื้นที่เฉลี่ย 10,030.00 บาทต่อปี รวมรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 133,662.50 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการทำนาเฉลี่ย 50,358.33 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการทำไร่เฉลี่ย 51,083.33 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการทำสวนเฉลี่ย 19,586.67 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 2,766.67 บาทต่อปี มีรายจ่ายอื่นๆ เช่น การจับสัตว์น้ำเฉลี่ย 14,750.00 บาทต่อปี รวมรายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตรเฉลี่ย 138,711.00 บาทต่อปี ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีหนี้สิน เงินกู้ในระบบเฉลี่ย 147,166.68 บาทต่อปี เงินกู้นอกระบบเฉลี่ย 18,833.33 บาทต่อปี ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 25.30 ไร่ รองลงมาเป็นพื้นที่เช่า และบุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า รวมพื้นที่ในการทำการเกษตรทั้งหมด 37.36 ไร่

ด้านการผลิตปศุสัตว์ สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้า มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 2.51 คน มีรายได้จากการทำนาเฉลี่ย 57,350.00 บาทต่อปี มีรายได้จากการทำไร่เฉลี่ย 90,500.00 บาทต่อปี มีรายได้จากการทำสวนเฉลี่ย 24,166.67 บาทต่อปี มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 78,666.67 บาทต่อปี มีรายได้อื่นๆ เช่น การจับสัตว์น้ำเฉลี่ย 1,500.00 บาทต่อปี รวมรายได้ของครัวเรือนภาคการเกษตรเฉลี่ย 287,433.33 บาทต่อปี มีรายได้จากการรับจ้างเฉลี่ย

16,616.67 บาทต่อปี มีรายได้จากการรับราชการเฉลี่ย 6,213.33 บาทต่อปี ไม่มีรายได้จากบุตร/หลาน
 ส่งให้ มีรายได้จากการค้าขายเฉลี่ย 10,700.00 บาทต่อปี มีรายได้อื่นๆ เช่น ค่าเช่าพื้นที่เฉลี่ย 5,333.33
 บาทต่อปี รวมรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 38,863.33 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการ
 ทำนาเฉลี่ย 18,386.67 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการทำไร่เฉลี่ย 37,583.33 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการ
 ทำสวนเฉลี่ย 6,083.33 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 33,166.67 บาทต่อปี มีรายจ่ายอื่นๆ
 เช่น การจับสัตว์น้ำเฉลี่ย 1,000.00 บาทต่อปี รวมรายจ่ายของครัวเรือน ภาคการเกษตรเฉลี่ย
 96,303.33 บาทต่อปี ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีหนี้สิน เงินกู้ใน
 ระบบเฉลี่ย 140,916.67 บาทต่อปี เงินกู้นอกระบบเฉลี่ย 18,333.50 บาทต่อปี ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของ
 กรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 20.90 ไร่ รองลงมาเป็นพื้นที่เช่า และบุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า
 รวมพื้นที่ในการทำการเกษตรทั้งหมด 35.20 ไร่

ด้านการผลิตประมง สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้า มี
 จำนวนแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 2.70 คน มีรายได้จากการทำนาเฉลี่ย 182,850.00 บาทต่อปี มี
 รายได้จากการทำไร่เฉลี่ย 38,300.00 บาทต่อปี มีรายได้จากการทำสวนเฉลี่ย 20,000.00 บาทต่อปี มี
 รายได้จากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 3,300.00 บาทต่อปี รวมรายได้ของครัวเรือนภาคการเกษตรเฉลี่ย
 253,350.00 บาทต่อปี มีรายได้จากการรับจ้างเฉลี่ย 4,250.00 บาทต่อปี มีรายได้จากการรับราชการ
 เฉลี่ย 13,700.00 บาทต่อปี มีรายได้จากบุตร/หลานส่งให้เฉลี่ย 400.00 บาทต่อปี มีรายได้จากการค้า
 ขายเฉลี่ย 28,750.00 บาทต่อปี รวมรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 40,100.00 บาทต่อปี
 มีรายจ่ายจากการทำนาเฉลี่ย 113,875.00 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการทำไร่เฉลี่ย 23,000.00 บาทต่อปี
 มีรายจ่ายจากการทำสวนเฉลี่ย 2,000.00 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 5,875.00 บาทต่อปี
 รวมรายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตรเฉลี่ย 150,200.00 บาทต่อปี ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า
 ของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีหนี้สิน เงินกู้ในระบบเฉลี่ย 320,000.00 บาทต่อปี ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของ
 กรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 22.15 ไร่ รองลงมาเป็นพื้นที่เช่า และบุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า
 รวมพื้นที่ในการทำการเกษตรทั้งหมด 42.75 ไร่

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนในการ
 ผลิตสินค้ามีจำนวนแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 2.87 คน มีรายได้จากการทำนาเฉลี่ย 88,416.67 บาท
 ต่อปี มีรายได้จากการทำไร่เฉลี่ย 25,283.33 บาทต่อปี มีรายได้จากการทำสวนเฉลี่ย 13,375.00 บาท
 ต่อปี มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 9,200.00 บาทต่อปี มีรายได้อื่นๆ เช่น การจับสัตว์น้ำเฉลี่ย
 95,983.33 บาทต่อปี รวมรายได้ของครัวเรือนภาคการเกษตรเฉลี่ย 232,825.00 บาทต่อปี มีรายได้
 จากการรับจ้างเฉลี่ย 5,916.67 บาทต่อปี มีรายได้จากการรับราชการเฉลี่ย 50,300.00 บาทต่อปี มี
 รายได้จากการค้าขายเฉลี่ย 45,120.00 บาทต่อปี มีรายได้อื่นๆ เช่น ค่าเช่าพื้นที่เฉลี่ย 35,583.33 บาทต่อ

ปี รวมรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 94,490.00 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการทำนาเฉลี่ย 45,266.67 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการทำไร่เฉลี่ย 14,240.00 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการทำสวนเฉลี่ย 1,500.00 บาทต่อปี มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 5,500.00 บาทต่อปี มีรายจ่ายอื่นๆ เช่น การจับสัตว์น้ำเฉลี่ย 27,983.33 บาทต่อปี รวมรายจ่ายของครัวเรือนภาคการเกษตรเฉลี่ย 94,490.00 บาทต่อปี ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีหนี้สิน เงินกู้ในระบบเฉลี่ย 258,200.00 บาทต่อปี เงินกู้นอกระบบเฉลี่ย 15,833.33 บาทต่อปี ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 20.53 ไร่ รองลงมาเป็นพื้นที่เช่า และบุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า รวมพื้นที่ในการทำการเกษตรทั้งหมด 36.57 ไร่

1.3.2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

1) ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน

ด้านการผลิตพืช การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนเกิดจากการต้องแก้ไขปัญหา ร่วมกันของกลุ่ม ส่วนใหญ่ระดมทุนจากสมาชิก รองลงมากู้เงินจากธนาคาร และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ มากกว่าแหล่งเงินทุนอื่นๆ มีรายรับจากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเฉลี่ย 229,600.00 บาทต่อปี มีรายได้อื่นๆ เช่น เป็นแหล่งศึกษาดูงานเฉลี่ย 666.67 บาทต่อปี มีรายรับรวมทั้งหมดเฉลี่ย 230,266.67 บาทต่อปี รายจ่ายค่าเช่าสถานที่เฉลี่ย 716.67 บาทต่อปี มีค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิตเฉลี่ย 54,476.00 บาทต่อปี มีค่าแรงงานเฉลี่ย 15,333.33 บาทต่อปี มีค่าสาธารณูปโภคเฉลี่ย 10,383.33 บาทต่อปี มีดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุนเฉลี่ย 7,916.67 บาทต่อปี มีรายจ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ย 96,712.67 บาทต่อปี หนี้สินของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่กู้เงินจากธนาคารเฉลี่ย 18,416.67 บาทต่อปี กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเฉลี่ย 1,166.67 บาทต่อปี กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบเฉลี่ย 5,616.67 บาทต่อปี มีหนี้สินรวมทั้งหมดเฉลี่ย 25,200.00 บาทต่อปี ส่วนใหญ่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชนโดยการแปรรูป รองลงมาผลิตในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และจำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิตทำให้ได้ราคาสูงขึ้น ส่วนใหญ่จำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชนโดยการขายปลีก

ด้านการผลิตปศุสัตว์ การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนเกิดจากการต้องแก้ไขปัญหา ร่วมกันของกลุ่ม ส่วนใหญ่ระดมทุนจากสมาชิก รองลงมากู้เงินจากธนาคาร และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ มากกว่าแหล่งเงินทุนอื่นๆ มีรายรับจากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเฉลี่ย 141,816.67 บาทต่อปี มีรายได้อื่นๆ เช่น เป็นแหล่งศึกษาดูงานเฉลี่ย 1,166.67 บาทต่อปี มีรายรับรวมทั้งหมดเฉลี่ย 146,133.33 บาทต่อปี รายจ่ายค่าเช่าสถานที่เฉลี่ย 30,000.00 บาทต่อปี มีค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิตเฉลี่ย 24,683.33 บาทต่อปี มีค่าสาธารณูปโภคเฉลี่ย 10,283.33 บาทต่อปี มีดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุนเฉลี่ย 8,866.67 บาทต่อปี มีรายจ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ย 72,816.67

บาทต่อปี หนี้สินของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่กู้เงินจากธนาคารเฉลี่ย 75,750.00 บาทต่อปี กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเฉลี่ย 23,416.67 บาทต่อปี มีหนี้สินรวมทั้งหมดเฉลี่ย 104,416.67 บาทต่อปี ส่วนใหญ่ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชน จำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชนโดยการขายปลีก

ด้านการผลิตประมง การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนเกิดจากการต้องแก้ไขปัญหา

ปัญหาร่วมกันของกลุ่ม และเกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ ส่วนใหญ่ระดมทุนจากสมาชิก รองลงมากู้เงินจากธนาคาร มากกว่าแหล่งเงินทุนอื่นๆ มีรายรับจากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเฉลี่ย 127,500.00 บาทต่อปี มีรายรับรวมทั้งหมดเฉลี่ย 123,000.00 บาทต่อปี รายจ่ายค่าเช่าสถานที่เฉลี่ย 250.00 บาทต่อปี มีค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิตเฉลี่ย 22,550.00 บาทต่อปี มีค่าแรงงานเฉลี่ย 6,250.00 บาทต่อปี มีค่าสาธารณูปโภคเฉลี่ย 5,025.00 บาทต่อปี มีดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุนเฉลี่ย 1,000.00 บาทต่อปี มีรายจ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ย 43,925.00 บาทต่อปี หนี้สินของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่กู้เงินจากธนาคารเฉลี่ย 118,500.00 บาทต่อปี มีหนี้สินรวมทั้งหมดเฉลี่ย 106,500.00 บาทต่อปี มีการเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชนโดยการแปรรูป รองลงมาจำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิตทำให้ได้ราคาสูงขึ้น ส่วนใหญ่จำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชนโดยการขายตรง

ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนเกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ ส่วนใหญ่ระดมทุนจากสมาชิก รองลงมากู้เงินจากธนาคาร และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ มากกว่าแหล่งเงินทุนอื่นๆ มีรายรับจากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเฉลี่ย 225,466.67 บาทต่อปี มีรายได้อื่นๆ เช่น เป็นแหล่งศึกษาดูงานเฉลี่ย 833.33 บาทต่อปี มีรายรับรวมทั้งหมดเฉลี่ย 225,986.67 บาทต่อปี รายจ่ายค่าเช่าสถานที่เฉลี่ย 2,850.00 บาทต่อปี มีค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิตเฉลี่ย 69,619.67 บาทต่อปี มีค่าแรงงานเฉลี่ย 55,550.00 บาทต่อปี มีค่าสาธารณูปโภคเฉลี่ย 7,376.67 บาทต่อปี มีดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุนเฉลี่ย 9,300.00 บาทต่อปี มีรายจ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ย 144,375.00 บาทต่อปี หนี้สินของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่กู้เงินจากธนาคารเฉลี่ย 74,408.33 บาทต่อปี กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเฉลี่ย 1,666.67 บาทต่อปี กู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น กู้เงินนอกระบบเฉลี่ย 7,666.67 บาทต่อปี มีหนี้สินรวมทั้งหมดเฉลี่ย 83,566.67 บาทต่อปี ส่วนใหญ่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชนโดยการแปรรูป รองลงมาผลิตในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ส่วนใหญ่จำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชนโดยการขายปลีก รองลงมาจำหน่ายโดยการขายตรง

2) ทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

(1) ด้านการผลิตพืช

การบริหารองค์กร พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงานร้อยละ 92.69 ใน 13 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีการจัดบันทึกการเงิน/บัญชี

ทุกครั้งที่มีกิจกรรม และมีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด รองลงมา มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม มีการเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ มีการทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม มีการจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก มีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม มีการนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม และมีการบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

ความรับผิดชอบของวิสาหกิจต่อชุมชน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชน มีความรับผิดชอบต่อชุมชนร้อยละ 87.50 ใน 4 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ผลผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคมากที่สุด รองลงมา มีการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีการให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/การบริจาคเพื่อสาธารณะ และมีการจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน ตามลำดับ

(2) ด้านการผลิตผลิตภัณฑ์

การบริหารองค์กร พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงานร้อยละ 88.33 ใน 13 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม รองลงมา มีการกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม มีการจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ มีการทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก มีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม มีการเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม มีการบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ มีการนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก ตามลำดับ

ความรับผิดชอบของวิสาหกิจต่อชุมชน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชน มีความรับผิดชอบต่อชุมชนร้อยละ 76.67 ใน 4 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่ผลผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค รองลงมา มีการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีการให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/การบริจาคเพื่อสาธารณะ มีการจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน ตามลำดับ

(3) ด้านการผลิตประมง

การบริหารองค์กร พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ร้อยละ 81.92 ใน 13 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีการกำหนดเป้าหมายและ ทิศทางของกลุ่ม มีสมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม มีการกำหนด โครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม มีการจัดบันทึก การเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม มีการนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง และมีการจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกมากที่สุด รองลงมา มีการเปิดเผยข้อมูลทาง การเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม มีการทบทวน ผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก มีการบริหารจัดการทุนภายในของ กลุ่มอย่างเป็นระบบ มีการบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ และมีการ เปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

ความรับผิดชอบต่อสังคมของวิสาหกิจต่อชุมชน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจ ชุมชน มีความรับผิดชอบต่อชุมชนร้อยละ 96.25 ใน 4 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ผลิตภัณฑ์ที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และมีการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนไม่ทำลาย สิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมา มีการให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/ การบริจาคเพื่อสาธารณะ มีการจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน ตามลำดับ

(4) ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

การบริหารองค์กร พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ร้อยละ 90.51 ใน 13 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามความเหมาะสม และมีการนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่องมากที่สุด รองลงมา สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม มีการจัดบันทึกการเงิน/ บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม มีการเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนด โครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ มี การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม มีการจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก มีการ ทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก มีการบริหารจัดการทุนภายใน ของกลุ่มอย่างเป็นระบบ มีการบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ และมี การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม ตามลำดับ

ความรับผิดชอบต่อสังคมของวิสาหกิจต่อชุมชน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจ ชุมชนมีความรับผิดชอบต่อชุมชนร้อยละ 70.00 ใน 4 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่ผลิตภัณฑ์ที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค รองลงมา มีการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีการให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/การบริจาคเพื่อสาธารณะ มีการจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน ตามลำดับ

3) การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน

(1) *ด้านการผลิตพืช* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการวางแผนงานร้อยละ 89.70 ใน 11 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน รองลงมา มีการกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ กรรมการ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน มีการกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ มีการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง มีการควบคุมแผนและปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการ และมีการคาดการณ์ความสำเร็จของแผน ตามลำดับ

(2) *ด้านการผลิตปศุสัตว์* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการวางแผนงานร้อยละ 89.70 ใน 11 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีการกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ รองลงมา มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน มีสมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน มีการกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน มีการควบคุมแผนและปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการ มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร มีการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ และมีการคาดการณ์ความสำเร็จของแผน ตามลำดับ

(3) *ด้านการผลิตประมง* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการวางแผนงานร้อยละ 73.48 ใน 11 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีการกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ รองลงมา มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน มีการกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน มีการควบคุมแผนและปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการ มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร มีการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ และมีการคาดการณ์ความสำเร็จของแผน ตามลำดับ

(4) *ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการวางแผนงานร้อยละ 84.55 ใน 11 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน รองลงมา มีการกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร มีการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ มีการควบคุมแผนและปรับแผนปฏิบัติการ มีการคาดการณ์ความสำเร็จของแผน กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน มีการกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชน เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน ตามลำดับ

4) การบริหารการตลาดของวิสาหกิจชุมชน

(1) *ด้านการผลิตพืช* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการบริหารการตลาดร้อยละ 90.56 ใน 3 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีการกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย รองลงมา มีการติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย และมีการติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด ตามลำดับ

(2) *ด้านการผลิตปศุสัตว์* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการบริหารการตลาดร้อยละ 48.33 ใน 3 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีการกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย มีการติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด และมีการติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย ตามลำดับ

(3) *ด้านการผลิตประมง* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการบริหารการตลาดร้อยละ 80.00 ใน 3 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีการกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมายมากที่สุด รองลงมา มีการติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด และมีการติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย ตามลำดับ

(4) *ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการบริหารการตลาดร้อยละ 76.67 ใน 3 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีการกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมายมากที่สุด รองลงมา มีการติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด มีการติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย ตามลำดับ

5) การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจชุมชน

(1) *ด้านการผลิตพืช* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารร้อยละ 92.00 ใน 10 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ การนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มา

ผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิมมากที่สุด รองลงมา มีการแสวงหาความรู้ใหม่ มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก ตามลำดับ

(2) *ด้านการผลิตปศุสัตว์* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารร้อยละ 83.17 ใน 10 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่ มีการแสวงหาความรู้ใหม่ รองลงมา มีการนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน มีการนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม ตามลำดับ

(3) *ด้านการผลิตประมง* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารร้อยละ 81.50 ใน 10 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ การรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแสวงหาความรู้ใหม่ และมีการนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนมากที่สุด รองลงมา มีการนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และมีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก ตามลำดับ

(4) *ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารร้อยละ 85.83 ใน 10 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ การแสวงหาความรู้ใหม่มากที่สุด รองลงมา มีการนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน มีการนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม และมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

6) การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

(1) *ด้านการผลิตพืช* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการบริหารสมาชิกร้อยละ 91.90 ใน 7 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีการสร้างขวัญ/

กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก รองลงมาเป็นการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก มีการพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม มีการสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก มีการแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง มีการพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก ตามลำดับ

(2) *ด้านการผลิตปุ๋ยสัตว์* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการบริหารสมาชิกร้อยละ 80.95 ใน 7 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก รองลงมาเป็นการสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก มีการพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ มีการพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม มีการแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง มีการสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก ตามลำดับ

(3) *ด้านการผลิตประมง* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการบริหารสมาชิกร้อยละ 80.00 ใน 7 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีการพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการมากที่สุด รองลงมาเป็นการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก มีการพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม มีการสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก มีการสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก และมีการแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง ตามลำดับ

(4) *ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการบริหารสมาชิกร้อยละ 90.71 ใน 7 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่ มีการพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ รองลงมาเป็นการพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก มีการสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก มีการสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก และมีการแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง ตามลำดับ

7) กระบวนการจัดการสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน

(1) *ด้านการผลิตพืช* พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีกระบวนการจัดการสินค้าและบริการร้อยละ 62.78 ใน 6 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่ มีการเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน รองลงมาเป็นการวางแผนทางในการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ มีการกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน มีการดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน มีการควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด และมีการเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ ตามลำดับ

(2) **ด้านการผลิตปุ๋ยสัตว์** พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีกระบวนการจัดการสินค้าและบริการร้อยละ 57.22 ใน 6 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีการเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน รองลงมา มีการดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน มีการเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ มีการควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด มีการวางแผนงานในการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ และมีการกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน ตามลำดับ

(3) **ด้านการผลิตประมง** พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีกระบวนการจัดการสินค้าและบริการร้อยละ 58.33 ใน 6 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีการวางแผนงานในการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการมากที่สุด รองลงมา มีการกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน มีการควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด มีการเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ มีการเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน และมีการดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน ตามลำดับ

(4) **ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร** พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีกระบวนการจัดการสินค้าและบริการร้อยละ 89.44 ใน 6 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีการดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน มีการเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน มีการกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน มีการควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด มีการวางแผนงานในการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ และมีการเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ ตามลำดับ

8) ผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

(1) **ด้านการผลิตพืช**

ประสิทธิผลตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจ-ชุมชนมีประสิทธิผลตามภารกิจร้อยละ 96.11 ใน 3 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีการเพิ่มรายได้มากที่สุด รองลงมา มีคุณภาพชีวิตดีของสมาชิกและพึ่งตนเองได้ และมีการลดรายจ่าย ตามลำดับ

คุณภาพของสินค้าและการบริการ พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีคุณภาพของสินค้าและการบริการร้อยละ 89.17 ใน 4 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีสินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้ามากที่สุด รองลงมา มีสินค้า/บริการได้รับการรับรอง

คุณภาพมาตรฐาน มีการสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ และมีเกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด ตามลำดับ

ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชน มีการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 87.50 ใน 2 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีการลดต้นทุนการดำเนินงาน และมีการลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิตสินค้า/บริการ ตามลำดับ

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 91.11 ใน 3 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีสมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน และมีความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ ตามลำดับ

(2) ด้านการผลิตปศุสัตว์

ประสิทธิผลตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจ-ชุมชนมีประสิทธิผลตามภารกิจร้อยละ 85.56 ใน 3 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีการเพิ่มรายได้ รองลงมามีคุณภาพชีวิตดีของสมาชิกและฟุ้งตนเองได้ และมีการลดรายจ่าย ตามลำดับ

คุณภาพของสินค้าและบริการ พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีคุณภาพของสินค้าและบริการร้อยละ 74.17 ใน 4 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่สินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า รองลงมาเกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด สินค้า/บริการได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน และมีการสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ ตามลำดับ

ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชน มีการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 90.00 ใน 2 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่การลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิตสินค้า/บริการ และมีการลดต้นทุนการดำเนินงาน ตามลำดับ

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 93.33 ใน 3 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน และสมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ตามลำดับ

(3) ด้านการผลิตประมง

ประสิทธิผลตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจ-ชุมชนมีประสิทธิผลตามภารกิจร้อยละ 100.00 ใน 3 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีการลดรายจ่าย มีการเพิ่มรายได้ และมีคุณภาพชีวิตดีของสมาชิกและฟุ้งตนเองได้ ตามลำดับ

คุณภาพของสินค้าและการบริการ พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีคุณภาพของสินค้าและการบริการร้อยละ 56.25 ใน 4 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่สินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า สินค้า/บริการได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน มีการสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ และเกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด ตามลำดับ

ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 100.00 ใน 2 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน คือ มีการลดต้นทุนการดำเนินงาน และมีการลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิตสินค้า/บริการ ตามลำดับ

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 95.00 ใน 3 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน และมีสมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอมากที่สุด รองลงมา มีความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ ตามลำดับ

(4) ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

ประสิทธิผลตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจ-ชุมชนมีประสิทธิผลตามภารกิจร้อยละ 96.11 ใน 3 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ มีการลดรายจ่าย และมีการเพิ่มรายได้มากที่สุด รองลงมา มีคุณภาพชีวิตดีของสมาชิกและฟุ้งตนเองได้ ตามลำดับ

คุณภาพของสินค้าและการบริการ พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีคุณภาพของสินค้าและการบริการร้อยละ 74.17 ใน 4 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีสินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า รองลงมา สินค้า/บริการได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน มีการสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ และเกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด ตามลำดับ

ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชน มีการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 88.30 ใน 2 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีการลดต้นทุนการดำเนินงาน และมีการลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิต สินค้า/บริการ ตามลำดับ

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมวิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 87.22 ใน 3 ประเด็นที่วิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงาน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ รองลงมาชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน และสมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ตามลำดับ

1.3.3 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือการแปรรูปสินค้าวิสาหกิจชุมชน

1) *ด้านการผลิตพืช* พบว่า มีความรู้เรื่องการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวมากที่สุด รองลงมาความรู้เรื่องการเลือกพื้นที่ปลูกพืช การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิต การบันทึกข้อมูล สุขลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน การจัดการการปลูกพืช และควรทำอะไรเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ตามลำดับ

2) *ด้านการผลิตปศุสัตว์* พบว่า มีความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพสัตว์ในโรงเรือน การดูแลสวัสดิภาพของสัตว์ และการจัดการระบบน้ำมากที่สุด รองลงมาความรู้เรื่องการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบของฟาร์มที่เหมาะสม และการจัดการฟาร์ม ตามลำดับ

3) *ด้านการผลิตประมง* พบว่า มีความรู้เรื่องการเลือกใช้อุปกรณ์การผลิต การจับและขนส่งสัตว์น้ำที่ถูกต้อง และการบันทึกข้อมูลมากที่สุด รองลงมาความรู้เรื่องการจัดการฟาร์มที่ดีในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การจัดการสุขอนามัยฟาร์มที่ดี และการดูแลสุขภาพสัตว์น้ำ ตามลำดับ

4) *ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร* พบว่า มีความรู้เรื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในการแปรรูปอาหาร วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาหาร และการบำรุงรักษาและการทำความสะอาดสถานที่ผลิตและเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ถูกสุขลักษณะมากที่สุด รองลงมาความรู้เรื่องการจัดการสุขาภิบาลภายในสถานที่ผลิตเพื่อไม่ให้เกิดการปนเปื้อน สถานที่ตั้งและอาคารแปรรูปอาหารที่ดี และบุคลากรและสุขลักษณะผู้ปฏิบัติงานในการแปรรูปผลผลิต ตามลำดับ

1.3.4 การผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชนตามมาตรฐานความปลอดภัย

1) *ด้านการผลิตพืช* พบว่า น้ำที่ใช้ในการปลูกพืชไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 73.30 การเก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง ในช่วงเริ่มจักรระบบการผลิตเพื่อตรวจวิเคราะห์สิ่งที่เป็นอันตราย มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 26.70

การปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลผลิต มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 53.30 การเลือกเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพและมาจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เชื่อถือได้ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 88.30 การควบคุมโรค แมลง ศัตรูพืชในการเพาะปลูก มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 63.30 การบันทึกการปลูกพืชทุกขั้นตอน รวมทั้งการใช้ปัจจัยการผลิต มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 40.00 การจัดทำประวัติการใช้ดินย้อนหลัง 2 ปี มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 21.70 การเลือกใช้อุปกรณ์และวิธีพ่นยาที่ถูกต้อง ไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรมากกว่าสองชนิดผสมกัน มีการเก็บรักษาสารเคมีที่ถูกต้อง มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 63.30 การส่งตรวจตัวอย่างดินวิเคราะห์สิ่งที่เป็นอันตรายอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิต มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 21.70 การตรวจสอบเครื่องมืออย่างสม่ำเสมอ ทำความสะอาดเครื่องมือทุกครั้งหลังเสร็จงาน มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 55.00 การเก็บเกี่ยวผลิตผลที่มีอายุที่เหมาะสม คัดแยกผลิตผลที่ไม่ได้คุณภาพ ออก มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 70.00 การไม่วางผลิตผลบนพื้นดินแยกภาชนะบรรจุ ถุง แอ อุปกรณ์และภาชนะบรรจุเป็นสัดส่วน ป้องกันสัตว์เลื้อยคลานไม่ให้อยู่บริเวณปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 46.70 การจดข้อมูลประจำแปลง เช่น พันธุ์ สารเคมี ปุ๋ย มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 45.00 ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายทางการเกษตรได้รับการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 25.00 การคิดรหัสเครื่องหมายบนผลิตภัณฑ์เพื่อแสดงแหล่งผลิต วันเก็บเกี่ยว หากพบปัญหาผลิตผลไม่ปลอดภัยสามารถที่จะเรียกคืนสินค้าได้ และสามารถสืบหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไข มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 56.70

2) ด้านการผลิตปศุสัตว์ พบว่า สถานที่ตั้งอยู่ห่างไกลแหล่งชุมชนเมือง ผู้เลี้ยงสัตว์รายอื่น แหล่งน้ำสาธารณะ แหล่งปนเปื้อนของสิ่งอันตราย มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 56.70 การจัดวางผังฟาร์มที่ดี มีพื้นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ โรงเก็บอาหาร พื้นที่ทำลายซากสัตว์ พื้นที่บำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล พื้นที่สำหรับอาคารสำนักงานและบ้านพักแยกเป็นสัดส่วน มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 81.70 จำนวนโรงเรือนและขนาดที่เพียงพอกับจำนวนสัตว์ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 83.30 โรงเรือนมีโครงสร้างที่แข็งแรง ภายในโรงเรือนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุณหภูมิที่เหมาะสม มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 83.30 การมีอ่างจุ่มน้ำยาฆ่าเชื้อโรคก่อนเข้า-ออกโรงเรือน มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 23.30 สถานที่เก็บอาหารแยกเป็นสัดส่วน อากาศถ่ายเทได้ดีไม่อับชื้น มีการจัดการไม่ให้สัตว์พาหะนำโรคเข้าไปได้ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 83.30 พื้นโรงเรือนทำด้วยวัสดุที่เหมาะสม แห้ง สะอาด เพื่อป้องกันการลื่นของสัตว์ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 78.30 สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์เป็นสัดส่วน สะดวกในการปฏิบัติงาน และมีเครื่องมือและอุปกรณ์เพียงพอ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 71.70 การคัดเลือกและจัดฝูงสัตว์ตามขนาด อายุและเพศ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 45.00 การคัดสัตว์ที่มีลักษณะไม่ดี พิการ

หรือไม่สมบูรณ์ออกจากฝูง มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 55.00 การตรวจสอบคุณภาพอาหารที่ใช้ อย่างสม่ำเสมอ ถูก กระสอบ ที่ใส่อาหารแห้ง สะอาด มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 73.30 การเก็บ อาหารสัตว์ไว้ใน โรงเรือนที่สะอาด มีการระบายอากาศได้ดี ปราศจากนก หนู แมลง และสัตว์อื่นที่ อาจทำให้อาหารเสียหายหรือเสื่อมคุณภาพ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 68.30 การทำบันทึก ข้อมูลทะเบียนประวัติ หมายเลขประจำตัวสัตว์ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 23.30 การบันทึก ข้อมูลการรักษาโรค และดูแลสุขภาพ เช่น การรับจ่ายการใช้เวชภัณฑ์และสารเคมี การใช้วัคซีน การถ่ายพยาธิ การรักษาโรค การดูแลสุขภาพ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 83.30 บุคลากรภายใน ฟาร์มมีการฝึกอบรมเรื่องการจัดการฟาร์ม การปฏิบัติเลี้ยง การจัดการอาหาร การสุขาภิบาล ฟาร์ม มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 68.30 การจัดการสัตว์ป่วย มีการแยกเพื่อรักษา มีการปฏิบัติ เป็นประจำร้อยละ 76.70 การตรวจโรคสัตว์ที่อาจติดต่อกับสัตว์ผู้คนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 35.00 การมีการจัดการระบบน้ำที่ดี น้ำสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 81.70 การบำบัดน้ำเสีย สิ่งปฏิกูล ก่อนทิ้งออกสู่ภายนอก มีการปฏิบัติ เป็นประจำร้อยละ 16.70 และการจัดการซากสัตว์อยู่ในการควบคุมของสัตวแพทย์ มีการปฏิบัติเป็น ประจำร้อยละ 10.00

3) ด้านการผลิตประมง พบว่า การขึ้นทะเบียนฟาร์มอย่างถูกต้อง มีการปฏิบัติ เป็นประจำร้อยละ 35.00 บ่อเลี้ยงหรือกระชังใช้แหล่งน้ำที่สะอาด มีระบบถ่ายเทน้ำดี มีการปฏิบัติ เป็นประจำร้อยละ 60.00 การเดินทางคมนาคมเข้า-ออกสะดวก สถานที่เพาะเลี้ยง มีไฟฟ้า สาธารณูปโภค พื้นฐาน มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 35.00 การมีแผนที่แสดงแหล่งที่ตั้งและแผนผังฟาร์มเลี้ยง มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 40.00 การนำน้ำทั้งจากบ่อเลี้ยงไปตรวจคุณภาพเป็นประจำและสม่ำเสมอ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 45.00 ปัจจัยการผลิตปลอดจากการปนเปื้อนของยาและสารต้องห้าม มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 45.00 การจัดเก็บปัจจัยการผลิตถูกสุขลักษณะ สถานที่เก็บแห้ง สะอาด ปราศจากสัตว์นำโรค มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 35.00 การใช้ปัจจัยการผลิต เช่น อาหาร อาหารเสริม วิตามิน ฯลฯ ที่ขึ้นทะเบียนกับทางราชการ (ในกรณีที่กำหนดให้ปัจจัยการผลิตนั้นต้อง ขึ้นทะเบียน) และไม่หมดอายุ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 45.00 เมื่อสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติ มีการเปลี่ยนถ่ายน้ำเพิ่มอากาศ ก่อนใช้ยาและสารเคมี มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 50.00 เมื่อสัตว์ น้ำป่วยหรือมีการระบาดของโรค แจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการกำจัดซาก มีการปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 35.00 การไม่ใช้ยาและสารเคมีต้องห้ามตามประกาศของทางราชการ มีการปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 50.00 การจัดการระบบน้ำทิ้งที่เหมาะสม น้ำทิ้งจากบ้านเรือนแยกจากระบบการเลี้ยง มีการ ปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 35.00 ห้องสุขาแยกเป็นสัดส่วน ห่างจากบ่อเลี้ยง มีการปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 50.00 การจัดอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมทั้งปัจจัยการผลิตต่างๆ ในบริเวณฟาร์มให้เป็นระเบียบ

สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 45.00 ถึงขณะมีฝาปิดที่มิดชิด เพื่อป้องกันแมลงวัน หนู แมลงสาบ และการค้ำยเชื้อของสัตว์เลี้ยง มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 45.00 การไม่ทิ้งขยะหรือ สิ่งปฏิกูลในบริเวณกระชังเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรนำไปทิ้ง/ทำลายอย่างถูกต้อง มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 45.00 การทำความสะอาดกระชัง อุปกรณ์เครื่องมือ และเครื่องใช้ต่างๆ ให้สะอาด และเป็นระเบียบอยู่เสมอ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 50.00 การวางแผนการจับสัตว์น้ำตามความต้องการของตลาด และมีกำกับการจำหน่ายสัตว์น้ำและลูกพันธุ์สัตว์น้ำ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 40.00 การหยุดใช้ ยา ก่อนจับสัตว์น้ำอย่างน้อย 1 เดือน มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 45.00 และการบันทึก การจัดการ เลี้ยง การให้อาหาร การตรวจสุขภาพ การใช้ยาและสารเคมีอย่างสม่ำเสมอและบันทึกข้อมูลให้เป็น ปัจจุบัน มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 45.00

4) ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร พบว่า สถานที่ตั้ง ตัวอาคารและ บริเวณโดยรอบสะอาดไม่ปล่อยให้เกิดการสะสมสิ่งที่ไม่ใช่แล้ว หรือสิ่งปฏิกูลอันอาจเป็นแหล่ง เพาะพันธุ์สัตว์และแมลงรวมทั้งเชื้อโรค มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 83.30 การอยู่ห่างจากบริเวณ หรือสถานที่ที่มีฝุ่นมากผิดปกติไม่อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่น่ารังเกียจ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 81.70 บริเวณพื้นที่ตั้งตัวอาคารไม่มีน้ำขังและ สกปรก และมีที่ระบายน้ำเพื่อให้ไหลลงสู่ทาง ระบายน้ำสาธารณะ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 81.70 มีกรรมวิธีที่มีประสิทธิภาพในการป้องกัน กำจัดแมลงและสัตว์นำโรค ตลอดจนฝุ่นผงและสาเหตุของการปนเปื้อนอื่นๆ ด้วย มีการปฏิบัติเป็น ประจำร้อยละ 71.70 มีการจัดการและรักษาสภาพแวดล้อมในอาคารหรือบริเวณผลิตให้มีความเป็น ระเบียบถูกสุขลักษณะ ไม่มีสิ่งของที่ใช้แล้ว และไม่เกิดการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์สะดวกและเหมาะสม ในการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 81.70 แยกบริเวณผลิตอาหารออกเป็นสัดส่วน ไม่ปะปนกับที่อยู่อาศัย มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 80.00 จัดให้มีแสงสว่างและการระบายอากาศ ที่เหมาะสม เพียงพอตามความเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานภายในอาคารผลิต มีการปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 93.30 เครื่องมือและอุปกรณ์ ที่ใช้เหมาะสมและคำนึงถึงการปนเปื้อนที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งสามารถทำความสะอาดตัวเครื่องมือ อุปกรณ์และบริเวณที่ตั้งได้ง่ายและทั่วถึง มีการปฏิบัติ เป็นประจำร้อยละ 81.70 ภาชนะหรืออุปกรณ์ในการผลิตที่สัมผัสกับอาหารต้องทำจากวัสดุที่ไม่ทำ ปฏิกิริยากับอาหาร อันอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคและง่ายต่อการทำความสะอาด มีการปฏิบัติ เป็นประจำร้อยละ 81.70 โต๊ะหรือพื้นผิวที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตในส่วนที่สัมผัสกับอาหาร ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่เกิดสนิม ทำความสะอาดง่าย ไม่ทำให้เกิดปฏิกิริยาที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ทำความสะอาดง่ายมีความสูงเหมาะสมในการปฏิบัติงาน หรือมีมาตรการป้องกันการ ปนเปื้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 63.30 วัตถุดิบและส่วนผสมในการผลิต อาหาร มีการคัดเลือกให้อยู่ในสภาพที่สะอาด มีคุณภาพดีเหมาะสมสำหรับการผลิตอาหารสำหรับ

บริโภค ล้างหรือทำความสะอาดตามความจำเป็นเพื่อขจัดสิ่งสกปรก และเก็บรักษาวัตถุดิบภายใต้สภาวะที่ป้องกันการปนเปื้อนได้โดยมีการเสื่อมสลายน้อยที่สุด มีการหมุนเวียนสต็อกของวัตถุดิบ ส่วนผสมอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้วัตถุดิบอาหารเป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องวัตถุดิบอาหาร มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 83.30 การดำเนินการระหว่างการผลิตอาหาร มีการดำเนินการขนย้ายวัตถุดิบ ส่วนผสม ภาชนะบรรจุ และบรรจุภัณฑ์ในลักษณะที่ไม่เกิดการปนเปื้อน มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 85.00 มีขั้นตอนและวิธีการในการควบคุมกระบวนการผลิตเป็นไปตามข้อกำหนด หรือตามความเหมาะสมของกระบวนการผลิตนั้นๆ อย่างเคร่งครัด มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 71.70 น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตที่สัมผัสกับอาหารเป็นน้ำที่สะอาด บริโภคได้มีคุณภาพมาตรฐานตามประกาศ กระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำบริโภค และการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกต้องลักษณะ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 85.00 น้ำแข็งใช้ในกระบวนการผลิตที่สัมผัสกับอาหาร สะอาด มีคุณภาพมาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำแข็งและการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกต้องลักษณะ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 95.00 การผลิต การเก็บรักษา ขนย้าย และขนส่งผลิตภัณฑ์อาหาร ต้องป้องกันการปนเปื้อนและป้องกันการเสื่อมสลายของอาหารและภาชนะบรรจุด้วย มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 75.00 น้ำที่ใช้ภายในสถานที่ผลิต เป็นน้ำสะอาดและจัดให้มีการปรับคุณภาพน้ำตามที่จำเป็น มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 73.30 จัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีฝาปิด จำนวนที่เพียงพอและมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 86.70 การจัดให้มีห้องส้วมและอ่างล้างมือหน้าห้องส้วมให้เพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และต้องถูกต้องลักษณะ มีอุปกรณ์ในการล้างมืออย่างครบถ้วนใช้งานได้ สะอาด และแตกต่างหากจากบริเวณผลิต หรือไม่เปิดสู่บริเวณผลิตโดยตรง มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 73.30 การจัดให้มีอ่างล้างมือในบริเวณผลิตให้เพียงพอ ใช้งานได้สะอาด และมีอุปกรณ์ล้างมืออย่างครบถ้วน มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 68.30 การมีวิธีการจัดการระบายน้ำทิ้งและสิ่งโสโครกอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 80.00 ตัวอาคารสถานที่ผลิต ต้องทำความสะอาดและรักษาให้อยู่ในสภาพที่สะอาดถูกต้องลักษณะอย่างสม่ำเสมอ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 75.00 เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์การผลิต มีการทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 85.00 การเก็บรักษาสารเคมี ทำความสะอาดหรือสารเคมี อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขลักษณะแยกเป็นสัดส่วน ปลอดภัยและมีป้ายแสดงชื่อ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 85.00 ผู้ปฏิบัติงานในบริเวณผลิตไม่เป็นโรคติดต่อหรือโรคนำรังเกียจตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง หรือมีบาดแผลอันอาจก่อให้เกิดการปนเปื้อนของผลิตภัณฑ์ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 81.70 ผู้ปฏิบัติงาน ทุกคนในขณะที่ดำเนินการผลิตและมีการสัมผัสโดยตรงกับอาหาร หรือส่วนผสมของอาหาร สวมเสื้อผ้าที่สะอาดและ

เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน กรณีที่ใช้เสื้อคลุมก็ต้องสะอาด มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 73.30 มีมาตรการในการจัดการรองเท้าที่ใช้ในการผลิตที่เหมาะสม เช่น เปลี่ยนใช้รองเท้าเฉพาะบริเวณหรือจุ่มรองเท้าในน้ำยาฆ่าเชื้อโรคเข้าสู่บริเวณผลิตเพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์ มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 35.00 การไม่สวมเครื่องประดับต่างๆ ขณะปฏิบัติงาน และดูแลสุขอนามัยของมือและเล็บให้สะอาดอยู่เสมอประสิทธิภาพเหมาะสม มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 35.00 ดูแลรักษามือและเล็บให้สะอาดและล้างมือให้สะอาดทุกครั้งทั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงานและหลังการปนเปื้อน มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 35.00 และแสดงคำเตือน ห้ามหรือป้องกันมิให้บุคคลใดแสดงพฤติกรรมอันน่ารังเกียจในการผลิตอาหาร เช่น สูบบุหรี่ บ้วนน้ำลาย มีการปฏิบัติเป็นประจำร้อยละ 41.70

1.3.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐาน

1) ปัญหาในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน

(1) ด้านการผลิตพืช พบว่า มีประเด็นปัญหาในระดับมาก ดังนี้ แรงงานมีราคาแพง และอุปกรณ์ เครื่องจักรกลมีราคาแพง ประเด็นปัญหาในระดับปานกลาง ดังนี้ การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้ การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอและไม่สามารถควบคุมได้ ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ การขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงบำรุงดิน การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง การที่มีเมล็ดพันธุ์มีราคาแพง การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน ผลผลิตราคาตกต่ำ และโรคระบาด/แมลงศัตรูพืชทำลาย ประเด็นปัญหาในระดับน้อย ดังนี้ การไม่มีสถานที่เก็บสารเคมี การขาดความรู้เรื่องการใช้สารเคมี การขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์/เมล็ดพันธุ์ การขาดความรู้เรื่องการเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิต การขาดความรู้ในการรักษาผลผลิตระหว่างรอการขนส่ง การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง การไม่มีเวลาดบันทึกข้อมูล และการไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลตามลำดับ

(2) ด้านการผลิตปศุสัตว์ พบว่า มีประเด็นปัญหาในระดับน้อย ดังนี้ การขาดระบบป้องกันโรคสัตว์ การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง การไม่มีเวลาดบันทึกข้อมูล และการไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล ไม่มีประเด็นปัญหา ดังนี้ การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้ การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอ และไม่สามารถควบคุมได้ ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสม มีราคาแพง การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง การขาดความรู้ในการดูแลสัตว์เมื่อป่วย การขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์สัตว์ การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน แรงงานมีราคาแพง ผู้ปฏิบัติงาน

ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ การขาดความรู้เรื่องการกำจัดของเสีย ปฏิญญา มูลสัตว์ซากสัตว์ต่าง ๆ การมีพื้นที่จำกัดเพื่อการแยกสัดส่วนในการเลี้ยงสัตว์ และปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ ตามลำดับ

(3) *ด้านการผลิตประมง* พบว่า มีประเด็นปัญหาในระดับปานกลาง ดังนี้ การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอและไม่สามารถควบคุมได้ สถานที่อยู่บริเวณที่มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง การขาดความรู้เรื่องการใช้จ่ายสำหรับสัตว์น้ำ การขาดความรู้ในการดูแลสัตว์น้ำเมื่อป่วย การขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์สัตว์น้ำ การที่มีลูกสัตว์น้ำราคาแพง การขาดความรู้เรื่องการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำใช้เอง การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน แรงงานมีราคาแพง ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง การขาดความรู้เรื่องการกำจัดของเสียที่เกิดจาก การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผลผลิตสัตว์น้ำราคาต่ำ โรคระบาดทำลายสัตว์น้ำ การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บผลผลิตสัตว์น้ำ การขาดความรู้ในการรักษาผลผลิตสัตว์น้ำระหว่างรอการขนส่ง การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง และการไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล ประเด็นปัญหาในระดับน้อย ดังนี้ การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้ ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง การขาดระบบป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่บริเวณผลิต ปัจจัยการผลิตสัตว์น้ำไม่มีคุณภาพ และการไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล ตามลำดับ

(4) *ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร* พบว่า มีประเด็นปัญหาในระดับมาก ดังนี้ อุปกรณ์ เครื่องจักรกลมีราคาแพง ประเด็นปัญหาในระดับปานกลาง ดังนี้ การขาดทักษะ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ สินค้าราคาตกต่ำ การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง ประเด็นปัญหาในระดับน้อย ดังนี้ การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้ สถานที่อยู่บริเวณที่มีฝุ่นละออง สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน แรงงานมีราคาแพง ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ การขาดความรู้เรื่องการกำจัดของเสียและขยะต่างๆ การมีพื้นที่จำกัดเพื่อการแยกสัดส่วน การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อมาแปรรูป การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล และการไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล ไม่มีประเด็นปัญหา ดังนี้ ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ ตามลำดับ

2) *ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย*

(1) *ด้านการผลิตพืช* พบว่า มีประเด็นข้อเสนอแนะในระดับมาก ดังนี้ ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง ควรมีการอบรมการผลิตสารอินทรีย์เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมี หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อ

ปัจจัยการผลิตในราคาถูกลง ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

(2) *ด้านการผลิตปศุสัตว์* พบว่า มีประเด็นข้อเสนอแนะในระดับมาก ดังนี้ ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาถูก ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

(3) *ด้านการผลิตประมง* พบว่า มีประเด็นข้อเสนอแนะในระดับมาก ดังนี้ ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้การดูแลสัตว์น้ำป่วยเบื้องต้น และหน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาถูก ประเด็นข้อเสนอแนะในระดับปานกลาง ดังนี้ ควรจัดอบรมการวางแผน การดำเนินงานกลุ่ม ตามลำดับ

(4) *ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร* พบว่า มีประเด็นข้อเสนอแนะในระดับมาก ดังนี้ ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาถูก และควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ ประเด็นข้อเสนอแนะในระดับปานกลาง ดังนี้ ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร และควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัย ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน มีสิ่งที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 สภาพพื้นฐานทางสังคม และเศรษฐกิจ

จากการศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า เพศของผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สอดคล้องกับ ธัญญ์วิ รัตนศิริ พูลภัทร์ (2555: 46) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนใน

อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สอดคล้องกับ สิริธัญญา ภูมิภู่ (2550: 30) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิต และการแปรรูปทางการเกษตรในจังหวัดลำปาง พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สอดคล้องกับ ปิยะนุช กลิ่นคล้าย (2552: 52) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 58.1 เป็นเพศหญิง ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มาจากการกลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มออมทรัพย์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง แตกต่าง กับด้านการผลิตปศุสัตว์ พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อาจเนื่องมาจาก เพศชายเป็นผู้มีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมทางการปศุสัตว์ โดยเฉพาะการเลี้ยง โค-กระบือ ซึ่งต้องใช้แรงงาน และเครื่องมือทางการเกษตร

2.1.1 อายุของสมาชิก ด้านการผลิตประมง ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ด้านการผลิตปศุสัตว์ และด้านการผลิตพืช มีอายุเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ (51.70, 51.35, 47.85 และ 46.70 ตามลำดับ) สอดคล้องกับธัญญ์รวี ธนศิริพูลภัทร์ (2555: 46) พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 48.49 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงาน

2.1.2 สถานภาพการสมรสของสมาชิก ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส สอดคล้องกับจิตจิรา ไชยขวัญ (2555: 42) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก ในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 81.9 มีสถานภาพสมรส ในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ พบว่า สมาชิก ร้อยละ 97.0 มีสถานภาพสมรสแล้ว

2.1.3 ระดับการศึกษาของสมาชิก ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 36.70 และด้านการผลิตประมง ร้อยละ 35.00 ไม่ได้รับการศึกษา/ประถมศึกษา สอดคล้องกับ สิริธัญญา ภูมิภู่ (2550: 31) พบว่าสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 62.58 ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 สอดคล้องกับ รังสรรค์ พยัคฆ์พัฒนกุล (2554: 58) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลูกค้านาคาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขา ขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 67.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และสอดคล้องกับเพียงใจ น้อยดี (2553: 74) พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจากวิสาหกิจชุมชนพื้นฐานจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 67.9 และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจากวิสาหกิจชุมชนก้าวหน้าจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 60.3 ทั้งนี้ อาจเนื่องจากพื้นฐานทางครอบครัวมีฐานะยากจนจึงให้ความสำคัญกับการทำงาน เพื่อหารายได้มากกว่าที่จะเรียนหนังสือเพื่อหาความรู้ และประกอบกับสถานศึกษาส่วนใหญ่ในชนบท มีเพียงระดับประถมศึกษาภาคบังคับ แตกต่างกับด้านการผลิตพืช ร้อยละ 36.70 จบการศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 30.00 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาจเนื่องจากการผลิตหรือแปรรูปต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงได้มีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

2.1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตประมง (ร้อยละ 73.33, 50.00 และ 40.00 ตามลำดับ) มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน สอดคล้องกับปานทิพย์ วงษ์แก้ว (2556: 75) ศึกษาเรื่อง ศักยภาพการผลิตข้าวของสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมในเขตที่ราบเชิงเขา จังหวัดพิษณุโลก พบว่าสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวตามระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม ร้อยละ 50.0 มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน สอดคล้องกับทัศนีย์ เชาววิเศษ (2555: 49) ศึกษาเรื่อง แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนสนามคลีมะม่วงส่งออก ตำบลสนามคลี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าสมาชิกร้อยละ 46.7 มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน แตกต่างกับด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 41.67 มีสมาชิกในครัวเรือน 5 คนหรือมากกว่า

2.1.5 การประกอบอาชีพของครัวเรือนสมาชิก ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา สอดคล้องกับรังสรรค์ พยัคฆพัฒน์กุล (2554: 59) พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 94.0 มีอาชีพทำนา สอดคล้องกับบุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555: 35) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนอำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าร้อยละ 90.5 ประกอบอาชีพทำการเกษตร ทั้งนี้ อาชีพหลักของประชาชนในต่างจังหวัดประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาเนื่องจากความเหมาะสมของพื้นที่

2.1.6 การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากเป็นผู้ประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ และด้านการผลิตประมง ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร สอดคล้องกับปานทิพย์ วงษ์แก้ว (2556: 76) พบว่าสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวตามระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม ทั้งหมด เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร แตกต่างกับด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร

2.1.7 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก ด้านการผลิตประมง ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ด้านการผลิตพืช และด้านการผลิตปศุสัตว์ (ร้อยละ 100.00, 95.00, 88.30 และ 76.70 ตามลำดับ) รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สอดคล้องกับบุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555: 32) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน อำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าร้อยละ 100.0 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สอดคล้องกับปานทิพย์ วงษ์แก้ว (2556: 78) พบว่าสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนที่ผลิตข้าวตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม ได้รับความรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากแหล่งความรู้ต่างๆ เป็นประจำ/บ่อยๆ จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ร้อยละ 59.2 สอดคล้องกับ จิตจิรา ไชยขวัญ (2555: 43) พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 50.6 ทั้งนี้ อาจเนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะต้องทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านวิชาการ

2.1.8 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 88.33 และด้านการผลิตพืช ร้อยละ 51.67 มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการกิจการวิสาหกิจชุมชน 1-3 ปี ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 55.00 และด้านการผลิตประมง ร้อยละ 50.00 มีระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการกิจการวิสาหกิจชุมชน 7 ปีหรือมากกว่า แตกต่างกับปิยวรรณ บุญทา (2554: 41) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 71.3 เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มอยู่ในช่วงเวลา 4-6 ปี แตกต่างกับบุญเดือน กอกุลจันทร์ (2555: 33) พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 67.9 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6 ปีขึ้นไป และแตกต่างกับเสาวภา สวัสดิ์มงคล (2554: 40) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพระดับดี ร้อยละ 40.4 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 3 – 4 ปี

2.1.9 สถานภาพภายในกลุ่มของสมาชิก ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 38.30 เป็นสมาชิก สอดคล้องกับเสาวภา สวัสดิ์มงคล (2554: 41) พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพระดับดี ร้อยละ 61.7 เป็นสมาชิก ส่วนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพระดับปานกลาง ร้อยละ 66 เป็นสมาชิก สอดคล้องกับเพียงใจ น้อยดี (2553: 76) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจากวิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน มีตำแหน่งในการบริหารกิจการ ร้อยละ 71.7 เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจากวิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า มีตำแหน่งในการบริหารกิจการ ร้อยละ 56.2 เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน แตกต่างกับด้านการผลิตพืช ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร และด้านการผลิตประมง (ร้อยละ 75.00, 63.30 และ 45.00 ตามลำดับ เป็นประธาน

2.1.10 จำนวนแรงงานในครัวเรือนของสมาชิก ด้านการผลิตปศุสัตว์ และด้านการผลิตประมง (ร้อยละ 58.33 และ 55.00 ตามลำดับ) มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 1-2 คน สอดคล้องกับเสาวภา สวัสดิ์มงคล (2554: 51) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพระดับดี ร้อยละ 55.3 มีแรงงานในครัวเรือน 1 - 2 คน สอดคล้องกับ ศรีบุญญา ภูมิภู (2550: 32) พบว่าจำนวนแรงงานในครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่าร้อยละ 43.55 มีสมาชิก 1-2 คน แตกต่างกับด้านการผลิตพืช และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร (43.33 และ 46.67 ตามลำดับ) มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3-4 คน

2.1.11 รายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตรของสมาชิก ด้านการผลิตประมง ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร (ร้อยละ 45.00, 41.67, 33.33 และ 31.67 ตามลำดับ) มีรายได้รวมภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี สอดคล้องกับสุภัท สุขสุคนธ์ (2555: 56) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่ารายได้จากอาชีพหลัก กลุ่มระดับดี ในหนึ่งครัวเรือน พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 40.7 มีรายได้ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี กลุ่มระดับปานกลาง ในหนึ่งครัวเรือน พบว่า สมาชิกร้อยละ 34.3 มีรายได้ ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี

2.1.12 รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรของสมาชิก ด้านการผลิตพืช ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ด้านการผลิตประมง และด้านการผลิตปศุสัตว์ (เฉลี่ย 133,662.50, 94,490.00, 40,100.00 และ 38,863.33 ตามลำดับ) แตกต่างกับสุปราณี ระวังดี (2556: 49) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดยโสธร พบว่าคณะกรรมการ มีรายได้นอกภาคการเกษตร เฉลี่ย 56,395.83 บาทต่อปี และแตกต่างกับจตุรงค์ พนาศรม (2555: 86) ศึกษาเรื่อง สภาพการผลิตและการตลาดปาล์มน้ำมันของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกปาล์ม น้ำมันอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีรายได้นอกภาคการเกษตร เฉลี่ย 74,838.4 บาทต่อปี

2.1.13 ภาระหนี้สินของสมาชิก ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตพืช และด้านการผลิตประมง (ร้อยละ 90.00, 81.70, 71.70 และ 65.00 ตามลำดับ) มีภาระหนี้สิน สอดคล้องกับจิตจิรา ไชยขวัญ (2555: 43) พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 61.3 มีหนี้สิน สอดคล้องกับ รุ่งโรจน์ สินธุ์เทียม (2555: 55) ศึกษาเรื่อง การพึ่งพาตนเองและการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 63.8 มีหนี้สิน

2.2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

2.2.1 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า สาเหตุของก่อตั้งวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ และด้านการผลิตประมง เกิดจากการต้องการแก้ไขปัญหา ร่วมกันของกลุ่ม สอดคล้องกับรังสรรค์ พยัคฆพิพัฒน์กุล (2554: 77) พบว่า สาเหตุการก่อตั้งกลุ่ม ส่วนใหญ่เกิดจากการต้องการแก้ไขปัญหา ร่วมกันของกลุ่ม ทั้งนี้ อาจเกิดจากกลุ่มคนที่ทำอาชีพ เดียวกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งและมีอำนาจต่อรอง แตกต่างกับด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์ อาหาร เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นการสร้างรายได้จากการเพิ่มมูลค่าให้กับ วัตถุดิบในท้องถิ่น

2.2.2 ทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า การบริหารองค์กรด้านการผลิตพืช ร้อยละ 92.69 ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 88.33 ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 81.92 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 90.51 มีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่มสมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม มีการกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม มีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม มีการจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ มีการเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ มีการบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ มีการทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก มีการนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง มีการจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกและความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 87.50 ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 76.67 ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 96.25 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 70.00 มีการผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีการให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/การบริจาคเพื่อสาธารณะ และมีการจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน สอดคล้องกับรังสรรค์ พยัคฆ์พัฒนกุล (2554: 85) พบว่า ในประเด็น มีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม มีการกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม มีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม มีการจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม มีการเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ มีการบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ มีการจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก มีการทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก มีการนำปัญหาในการดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง มีความซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบลูกค้า ผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อลูกค้า ดำเนินการวิสาหกิจชุมชนโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีการให้การสนับสนุนชุมชน ในด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/การบริจาคเพื่อสาธารณะ มีการดำเนินงานในระดับมาก

2.2.3 การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 89.70 ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 73.48 ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 84.55 ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 84.55 มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบ การวางแผนการดำเนินงาน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบ การวางแผนการดำเนินงาน กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน สมาชิกมี

ส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน มีการกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ มีการกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร มีการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ มีการควบคุมแผนและปรับแผนปฏิบัติการ มีการคาดการณ์ความสำเร็จของแผน สอดคล้องกับรังสรรค์ พยัคฆพิพัฒน์กุล (2554: 87) พบว่า ในประเด็น มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร มีการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ มีการดำเนินงานในระดับมาก

2.2.4 การบริหารการตลาดของวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า ด้านการผลิตพืช ไร่ยลละ 90.56 ด้านการผลิตปศุสัตว์ ไร่ยลละ 48.33 ด้านการผลิตประมง ไร่ยลละ 80.00 ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร ไร่ยลละ 76.67 มีการกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย มีการติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย มีการติดตามข้อมูลความต้องการของการตลาด สอดคล้องกับรังสรรค์ พยัคฆพิพัฒน์กุล (2554: 88) พบว่า ในประเด็น มีการกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย มีการติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย มีการดำเนินการในระดับมาก

2.2.5 การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารของวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า ด้านการผลิตพืช ไร่ยลละ 92.00 ด้านการผลิตปศุสัตว์ ไร่ยลละ 83.17 ด้านการผลิตประมง ไร่ยลละ 81.50 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ไร่ยลละ 85.83 มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแสวงหาความรู้ใหม่ มีการนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน มีการนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก สอดคล้องกับรังสรรค์ พยัคฆพิพัฒน์กุล (2554: 90) พบว่า ในประเด็น มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแสวงหาความรู้ใหม่ มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก มีการดำเนินงานในระดับมาก

2.2.6 การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า ด้านการผลิตพืช ไร่ยลละ 91.90 ด้านการผลิตปศุสัตว์ ไร่ยลละ 80.95 ด้านการผลิตประมง ไร่ยลละ 80.00 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ไร่ยลละ 90.71 มีการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก มีการพัฒนาทักษะความรู้

แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ มีการพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม มีการสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก มีการสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก มีการแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง สอดคล้องกับรังสรรค์ พยัคฆพิพัฒน์กุล (2554: 92) พบว่า ในประเด็น มีการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก มีการพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ มีการพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม มีการสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก มีการสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก มีการดำเนินงานในระดับมาก

2.2.7 กระบวนการจัดการสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษา

พบว่า ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 62.78 ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 57.22 ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 58.33 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 89.44 มีการดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน มีการเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน มีการเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ มีการกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน มีการควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาดมีการวางแผนทางในการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ สอดคล้องกับรังสรรค์ พยัคฆพิพัฒน์กุล (2554: 94) พบว่า ในประเด็น มีการกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน มีการควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด มีการดำเนินงานในระดับมาก

2.2.8 ผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพ

ตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 96.11 ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 85.56 ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 100.00 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 96.11 มีการลดรายจ่าย มีการเพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตดีของสมาชิกและพึ่งตนเองได้ คุณภาพของสินค้าและการบริการ ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 89.17 ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 74.17 ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 56.25 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 74.17 มีสินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า มีสินค้า/บริการได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน มีการสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ มีเกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 87.50 ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 90.00 ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 100.00 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 88.30 มีการลดต้นทุนการดำเนินงาน มีการลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิตสินค้า/บริการ และการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิตพืช ร้อยละ 91.11 ด้านการผลิตปศุสัตว์ ร้อยละ 93.33 ด้านการผลิตประมง ร้อยละ 95.00 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ร้อยละ 87.22 มีความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน สมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สอดคล้องกับรังสรรค์ พยัคฆพิพัฒน์กุล (2554:

96) พบว่า ในประเด็น มีการเพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตดี ฟังตนเองได้ สินค้า/บริการ ได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า หรือได้รับการรับรองคุณภาพ มีการลดต้นทุนการดำเนินงานสามารถดำเนินการตามแผน และประสบความสำเร็จ ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน สมาชิกมีความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานเพิ่มขึ้น สมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการดำเนินงานในระดับมาก

2.3 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัย

ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของสมาชิกในการผลิตสินค้าตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม พบว่า ในภาพรวมความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับประมง (GAP การผลิตสัตว์น้ำ) ร้อยละ 93.57 ในภาพรวมความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์) ร้อยละ 91.39 ในภาพรวมความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) ร้อยละ 90.63 ตามลำดับ แตกต่างกับธงชัย เสาเสมอ (2554: 85) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรในอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า เกษตรกรร้อยละ 68.7 มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมระดับมากคือตอบถูก 16 ข้อขึ้นไป

ในภาพรวมความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร) ร้อยละ 93.61 สอดคล้องกับลัญญณ์ฐ ภาตะนันท์ (2551: 65) ศึกษาเรื่อง การศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการผลิตเส้นขนมจีนในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (GMP) (กรณีศึกษาภาคเหนือ) พบว่า สถานประกอบการผลิตขนมจีนไม่เคยได้รับการอบรมในหัวข้อของหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร คิดเป็นร้อยละ 94.44

2.4 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย

การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัย ด้านการปฏิบัติในการปลูกพืชของวิสาหกิจชุมชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) พบว่า น้ำที่ใช้ในการปลูกพืชไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต วิสาหกิจชุมชนมีการปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 73.30, การปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลผลิต วิสาหกิจชุมชนมีการปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 53.30, การไม่วางผลิตผลบนพื้นดินแยกภาชนะบรรจุ ดูแลอุปกรณ์และภาชนะบรรจุเป็นสัดส่วน ป้องกันสัตว์เลื้อยไม่ให้อยู่บริเวณปฏิบัติงาน วิสาหกิจชุมชนมีการปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 46.70 สอดคล้องกับวารุณี ศรีแสง (2550: 47) ศึกษาเรื่อง การยอมรับเทคโนโลยีการผลิต

สัปดาห์ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน ตำบลเขาคันทรง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า เกษตรกร มีระดับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสัปดาห์ในระดับมากที่สุด ในประเด็น การดูแลรักษาสัปดาห์ การใช้วัตถุดิบ อันตรายทางการเกษตร วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว การขนส่ง แหล่งน้ำ พื้นที่เพาะปลูก และวิธีการปลูกสัปดาห์

ด้านการปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารของวิสาหกิจชุมชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร) ในภาพรวม พบว่า วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 71.61 ปฏิบัติเป็นประจำ ร้อยละ 23.82 ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และร้อยละ 4.57 ไม่เคยปฏิบัติ ตามลำดับ สอดคล้องกับ ภัทรลักษณ์ คงดี (2548: 134) ศึกษาเรื่อง ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเรื่องความปลอดภัยของอาหารในสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแปรรูปสินค้าเกษตร จังหวัดปัตตานี พบว่า แม่บ้านส่วนใหญ่มีการปฏิบัติเรื่องความปลอดภัยของอาหารในระดับดี (87.5)

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 **ด้านการผลิตพืช** จากข้อค้นพบสมาชิกส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่องการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย เช่น แรงงานมีราคาแพง อุปกรณ์ เครื่องจักรกลมีราคาแพง การขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงบำรุงดิน โรคระบาด/แมลงศัตรูพืชทำลาย ดังนั้น สมาชิกควรมีการดำเนินการ ดังนี้

- 1) ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง
- 2) ควรมีการอบรมการผลิตสารอินทรีย์เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมี
- 3) หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตใน

ราคาถูก

- 4) ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม
- 5) ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การ

สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

3.1.2 **ด้านการผลิตปศุสัตว์** จากข้อค้นพบสมาชิกประสบปัญหาในเรื่องการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย เช่น การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง การไม่มีเวลาบันทึก

ข้อมูล การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล ดังนั้น สมาชิกควรมีการดำเนินการ ดังนี้

- 1) ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง
- 2) ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์
- 3) หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตใน

ราคาถูก

- 4) ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม
- 5) ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การ

สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

3.1.3 ด้านการผลิตประมง จากข้อค้นพบสมาชิกส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่อง การผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย เช่น การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง การขาดความรู้ในการดูแลสัตว์น้ำเมื่อป่วย อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง ผลผลิตสัตว์น้ำราคาต่ำ โรคระบาด ทำลายสัตว์น้ำ การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล ดังนั้น สมาชิกควรมีการดำเนินการ ดังนี้

- 1) ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง
- 2) ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้การดูแลสัตว์น้ำป่วยเบื้องต้น
- 3) หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตใน

ราคาถูก

- 4) ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม
- 5) ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การ

สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

3.1.4 ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร จากข้อค้นพบสมาชิกส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่องการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย เช่น อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง การขาดทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ สินค้าราคาตกต่ำ การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการดำเนินการ ดังนี้

- 1) ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง
- 2) ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร
- 3) หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการแปรรูป

สินค้าเกษตรในราคาถูก

- 4) ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม

5) ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ประเภทกิจการด้านการผลิตพืช ด้านการผลิตปศุสัตว์ ด้านการผลิตประมง และด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร เท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรทำในประเภทกิจการอื่นๆ ของจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนส่งเสริมการเกษตรต่อไป

3.2.2 การใช้เทคโนโลยีการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชน ศึกษาวิจัยการใช้เทคโนโลยีการผลิตหรือแปรรูปสินค้าวิสาหกิจชุมชน เพื่อวางแผนทางการส่งเสริมสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2547). *คู่มือการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน*. ประจำปีงบประมาณ 2548. _____ . (2548). *วิสาหกิจชุมชน*. กรมส่งเสริมการเกษตร: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, น. 5-8.
- _____. (2548ก). *ข้อควรรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน*. เอกสารเผยแพร่, กรุงเทพมหานคร. _____ . (2548ข). *พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน*. กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร, กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2558). *ระบบมาตรฐาน GAP*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา: ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม.
- _____. (2559). *ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน*. กองวิสาหกิจชุมชน.
- จตุรงค์ พนาศรม. (2555). *สภาพการผลิตและการตลาดปาล์มน้ำมันของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมันอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช*. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จังหวัดนครสวรรค์. (2559, 11 ตุลาคม). *ข้อมูลด้านเศรษฐกิจจังหวัดนครสวรรค์*. สืบค้นจาก <http://www.nice.ac.th/work/work.html>
- _____. (2559, 11 ตุลาคม). *ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนครสวรรค์*. สืบค้นจาก <http://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดนครสวรรค์>
- _____. (2560, 30 กรกฎาคม). *ข้อมูลสถิติที่สำคัญเชิงพื้นที่ (ปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 รอบกรกฎาคม)*. สืบค้นจาก <http://www.nakhonsawan.go.th/>
- จิตจิรา ไชยขวัญ. (2555). *ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในอำเภอศรีจังหวัดชุมพร*. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เฉลิมพล เขตบุรี. (2555). *การดำเนินงานของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ*. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ฐานข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์. (2559, 11 ตุลาคม). *การศึกษา*. สืบค้นจาก http://developers.nsruc.ac.th/histories/P6_ARITC/2012/local/local_ns/economy.php
- _____. (2559, 11 ตุลาคม). *ประเพณี/วัฒนธรรม/พิธีกรรม*. สืบค้นจาก http://developers.nsruc.ac.th/histories/P6_ARITC/2012/local/local_ns/economy.php

- ฐานข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์. (2559, 11 ตุลาคม). ภูมิปัญญาท้องถิ่น. สืบค้นจาก http://developers.nsruc.ac.th/histories/P6_ARITC/2012/local/local_ns/economy.php _____ . (2559, 11 ตุลาคม). เศรษฐกิจและสังคม. สืบค้นจาก http://developers.nsruc.ac.th/histories/P6_ARITC/2012/local/local_ns/economy.php
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2542). ธุรกิจชุมชน: เส้นทางที่เป็นไปได้. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, น. 124-136.
- ทัศนีย์ ชาววิเศษ. (2555). แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน: กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนสนามคลีมะม่วงส่งออก ตำบลสนามคลี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ธงชัย เสาเสมา. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีตามระบบ เกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกร ในอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ธัญญ์วี ธนศิริพลภัทร์. (2555). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนใน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- บุญเดือน กอกุลจันทร์. (2555). การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนอำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ. (2557). หน่วยที่ 6 ตัวแปร ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทาง ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยและสถิติเพื่อการ ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข. (2555). *วิธีการผลิต เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต และการเก็บรักษา อาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย*. ฉบับที่ 342. กระทรวงสาธารณสุข: กรุงเทพมหานคร.
- ปานทิพย์ วงศ์แก้ว. (2556). ศักยภาพการผลิตข้าวของสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมในเขตที่ราบเชิงเขา จังหวัดพิจิตร. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- ปราณี ครอบงูทช. (2552). การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่งในอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ปิยวรรณ บุญทา. (2554). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ปิยะนุช กลิ่นคล้าย. (2552). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548. (2548, 18 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา. เล่ม 122. ตอน 6 ก.
- เพียงใจ น้อยดี. (2553). การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, เพชรบุรี.
- ภัทรลักษณ์ คงดี. (2548). ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเรื่องความปลอดภัยของอาหารในสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรที่เข้าร่วมโครงการแปรรูปสินค้าเกษตร จังหวัดปัตตานี. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- เมธิ พยอมยงค์. (2544). “เศรษฐกิจชุมชน: ทางเลือกเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน”. คณะธุรกิจการเกษตร: มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่. น. 39.
- รังสรรค์ พักษณ์พิพัฒนกุล. (2554). การดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- รุ่งโรจน์ สินธุ์เทียม. (2555). การพึ่งพาตนเองและการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ลัญญณ์ฐ ภาตะนันท์. (2551). การศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการผลิตเส้นขนมจีนในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (GMP) (กรณีศึกษาภาคเหนือ). (ค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). วิทยาลัยนวัตกรรมการผลิตอาหาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

- วารุณี ศรีแสง. (2550). การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน ตำบลเขาคันทรง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วิจิต นันทสุวรรณ. (2544). แผนแม่บทการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, น. 2.
- วิถิชุมชนบ้านปากน้ำโพ. (2559, 11 ตุลาคม). ข้อมูลการเดินทางจังหวัดนครสวรรค์. สืบค้นจาก http://www.chaiwbi.com/0drem/web_children/c495000/totol2549/c495302/495308/102.html
- สมาคมวิทยาศาสตร์สัตว์ปีกโลก สาขาประเทศไทย. (2558). การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มปศุสัตว์ GAP. สืบค้นจาก www.wpsathai.org
- สริชญญา ภูมิมิ. (2550). การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตและการแปรรูปทางการเกษตรในจังหวัดลำปาง. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2559, 11 ตุลาคม). เล่มที่ 12. เรื่องที่ 5 การพัฒนาการเกษตรในชนบท. สืบค้นจาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=12&chap=5&page=t12-5-infodetail01.html>
- สิทธิชัย หมั่นมี. (2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการองค์ความรู้ ด้านการจัดการ และศึกษาความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อความต้องการแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการองค์ความรู้ด้านการจัดการ เพื่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย. สืบค้นจาก <http://smce.doae.go.th/smce1/main.php>
- สุปราณี ระวังดี. (2556). การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดยโสธร. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุภัท สุขสุคนธ์. (2555). การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- เสรี พงศ์พิศ และคณะ. (2544). *วิสาหกิจชุมชน: แผนแม่บท แนวคิด แนวทาง ตัวอย่างพระราชบัญญัติ*. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- เสรี พงศ์พิศ. (2546). *ฐานคิดจากแผนแม่บทสู่วิสาหกิจชุมชน*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559*. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. (2558). *คู่มือ Primary GMP.....อยากได้ไม่ยาก*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคร: กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักงานประมงจังหวัดนครสวรรค์. (2559). *รายงานจำนวนผู้ประกอบการ จำนวนฟาร์มและเนื้อที่เลี้ยง*. สืบค้นจาก www.fisheries.go.th/fpo-nakhonsawan/index%20NEW%209.html
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครสวรรค์. (2559). *ข้อมูลจำนวนปศุสัตว์*. สืบค้นจาก <http://pvlo-nsw.dld.go.th/nsw2/index.php>
_____. (2559, 8 สิงหาคม). *สถิติข้อมูลด้านปศุสัตว์*. สืบค้นจาก <http://pvlo-nsw.dld.go.th/home.html>
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2548). *พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548*. กรมส่งเสริมการเกษตร: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดนครสวรรค์. (2559, 11 ตุลาคม). *ข้อมูลภาพรวมจังหวัดนครสวรรค์*. สืบค้นจาก <http://nakhonsawan.mol.go.th/node/55>
- สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์. (2559, 11 ตุลาคม). *สถิติประชากรจังหวัดนครสวรรค์ 2559*. สืบค้นจาก <http://nksawan.nso.go.th/index.php?>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). *เทคนิคการสุ่มตัวอย่างและการประมาณค่า*. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/Toneminute/files/55/A3-16.pdf>
- สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด. (2544). *GAP กรมประมง มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี สำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ*. สืบค้นจาก www.fisheries.go.th/cf-chan/CoC/DOFGAP.doc
- เสาวภา สวัสดิมมงคล. (2554). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน*. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อัจฉรา สุขสมบูรณ์. (2545). *วิสาหกิจชุมชน.....ทิศทางใหม่ของการพัฒนาภาคการเกษตร*. วารสารส่งเสริมการเกษตร, 33 (176, กันยายน), 33.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมพัทธ์

ตารางภาคผนวกที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของตอนที่ 5.1 ปัญหาในการส่งเสริมและพัฒนา
สินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐาน

1) ด้านการผลิตพืช

ตัวแปร	คำถาม	Alpha if item deleted
E11	การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้	0.952
E12	การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอและไม่สามารถควบคุมได้	0.952
E13	ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง	0.951
E14	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	0.948
E15	การขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงบำรุงดิน	0.948
E16	การไม่มีสถานที่เก็บสารเคมี	0.948
E17	การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง	0.947
E18	การขาดความรู้เรื่องการใช้สารเคมี	0.948
E19	การขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์/เมล็ดพันธุ์	0.947
E110	การที่มีเมล็ดพันธุ์มีราคาแพง	0.950
E111	การขาดความรู้เรื่องการเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง	0.950
E112	การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน	0.950
E113	แรงงานมีราคาแพง	0.950
E114	ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ	0.948
E115	อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง	0.953
E116	ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ	0.947
E117	ผลผลิตราคาตกต่ำ	0.949
E118	โรคระบาด/แมลงศัตรูพืชทำลาย	0.950
E119	การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิต	0.947
E120	การขาดความรู้ในการรักษาผลผลิตระหว่างรอการขนส่ง	0.948
E121	การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง	0.951
E122	การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล	0.949
E123	การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล	0.949

Cronbach's alpha = 0.951

ตารางภาคผนวกที่ 1 (ต่อ)

2) ด้านการผลิตปศุสัตว์

ตัวแปร	คำถาม	Alpha if item deleted
E11	การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้	0.971
E12	การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอ และไม่สามารถควบคุมได้	0.971
E13	ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง	0.971
E14	การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง	0.974
E15	การขาดความรู้ในการดูแลสัตว์เมื่อป่วย	0.974
E16	การขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์สัตว์	0.971
E17	การขาดระบบป้องกันโรคสัตว์	0.972
E18	การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน	0.971
E19	แรงงานมีราคาแพง	0.971
E110	ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ	0.972
E111	การขาดความรู้เรื่องการจัดของเสีย ปฏิภูมิ มูลสัตว์ ซากสัตว์ต่างๆ	0.972
E112	การมีพื้นที่จำกัดเพื่อการแยกสัดส่วนในการเลี้ยงสัตว์	0.972
E113	ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ	0.975
E114	การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง	0.985
E115	การไม่มีเวลาดบันทึกข้อมูล	0.973
E116	การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล	0.973

Cronbach's alpha = 0.975

ตารางภาคผนวกที่ 1 (ต่อ)

3) ด้านการผลิตประมง

ตัวแปร	คำถาม	Alpha if item deleted
E11	การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้	0.730
E12	การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอและไม่สามารถควบคุมได้	0.711
E13	ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง	0.761
E14	สถานที่อยู่บริเวณที่มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน	0.729
E15	การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง	0.725
E16	การขาดความรู้เรื่องการใช้จ่ายสำหรับสัตว์น้ำ	0.711
E17	การขาดความรู้ในการดูแลสัตว์น้ำเมื่อป่วย	0.682
E18	การขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์สัตว์น้ำ	0.755
E19	การที่มีลูกสัตว์น้ำราคาแพง	0.758
E110	การขาดความรู้เรื่องการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำใช้เอง	0.741
E111	การขาดระบบป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่บริเวณผลิต	0.705
E112	การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน	0.720
E113	แรงงานมีราคาแพง	0.714
E114	ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ	0.760
E115	อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง	0.773
E116	การขาดความรู้เรื่องการกำจัดของเสียที่เกิดจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	0.737
E117	ปัจจัยการผลิตสัตว์น้ำไม่มีคุณภาพ	0.785
E118	ผลผลิตสัตว์น้ำราคาต่ำ	0.720
E119	โรคระบาดทำลายสัตว์น้ำ	0.725
E120	การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บผลผลิตสัตว์น้ำ	0.735
E121	การขาดความรู้ในการรักษาผลผลิตสัตว์น้ำระหว่างรอการขนส่ง	0.744
E122	การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง	0.740
E123	การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล	0.700
E124	การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล	0.730

Cronbach's alpha = 0.744

ตารางภาคผนวกที่ 1 (ต่อ)

4) ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

ตัวแปร	คำถาม	Alpha if item deleted
E11	การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้	0.821
E12	สถานที่อยู่บริเวณที่มีฝุ่นละออง สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน	0.833
E13	การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง	0.822
E14	การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน	0.856
E15	แรงงานมีราคาแพง	0.836
E16	ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ	0.849
E17	การขาดทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	0.862
E18	อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง	0.865
E19	การขาดความรู้เรื่องการกำจัดของเสียและขยะต่างๆ	0.831
E110	การมีพื้นที่จำกัดเพื่อการแยกสัดส่วน	0.826
E111	ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ	0.824
E112	สินล้าราคาตกต่ำ	0.836
E113	การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อมาแปรรูป	0.817
E114	การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง	0.826
E115	การไม่มีเวลาดำเนินการข้อมูล	0.831
E116	การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล	0.827

Cronbach's alpha = 0.845

ตารางภาคผนวกที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของตอนที่ 5.2 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและ
พัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐาน

1) ด้านการผลิตพืช

ตัวแปร	คำถาม	Alpha if item deleted
E21	ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง	0.913
E22	ควรมีการอบรมการผลิตสารอินทรีย์เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมี	0.883
E23	หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัย การผลิตในราคาถูก	0.930
E24	ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม	0.903
E25	ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ	0.905

Cronbach's alpha = 0.924

ตารางภาคผนวกที่ 2 (ต่อ)

2) ด้านการผลิตปศุสัตว์

ตัวแปร	คำถาม	Alpha if item deleted
E21	ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง	0.776
E22	ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์	0.663
E23	หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัย การผลิตในราคาถูก	0.792
E24	ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม	0.714
E25	ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ	0.700

Cronbach's alpha = 0.773

ตารางภาคผนวกที่ 2 (ต่อ)

3) ด้านการผลิตประมง

ตัวแปร	คำถาม	Alpha if item deleted
E21	ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง	0.920
E22	ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้การดูแลสัตว์น้ำป่วยเบื้องต้น	0.927
E23	หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาถูกลง	0.927
E24	ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม	0.965
E25	ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ	0.920

Cronbach's alpha = 0.946

ตารางภาคผนวกที่ 2 (ต่อ)

4) ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

ตัวแปร	คำถาม	Alpha if item deleted
E21	ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง	0.750
E22	ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร	0.760
E23	หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการแปรรูปสินค้าเกษตรในราคาถูกลง	0.681
E24	ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม	0.812
E25	ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ	0.636

Cronbach's alpha = 0.775

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

[....] วิสาหกิจชุมชนที่ผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน GAP พืช

เลขที่แบบสัมภาษณ์

--	--	--

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์/...../2560

แบบสัมภาษณ์สำหรับงานวิจัย

เรื่อง การผลิตสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

คำชี้แจง

- แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้ ต้องการวิจัยศึกษาและสำรวจข้อมูลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเท่านั้น ไม่มีเจตนาไปผูกพันอื่น และไม่ทำให้เกิดความเสียหายกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใดๆ นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ในการเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ให้สามารถผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานต่อไป ดังนั้น ขอความกรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด
- แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 4 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย
- ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบคำถามฟัง แล้วผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ (ถูก) ลงในช่อง () หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ
- ผู้วิจัยขอขอบพระคุณประธาน กรรมการ และสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ และให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

นางสาวอลิษา นาควิสุทธิ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

1. เพศ () 1 ชาย () 2 หญิง [A1]
2. อายุ.....ปี [A2]
3. สถานภาพการสมรส [A3]
- () 1 โสด () 2 สมรส () 3 หม้ายหรือหย่าร้าง
4. ระดับการศึกษา [A4]
- () 1 ไม่ได้รับการศึกษา/ประถมศึกษา
- () 2 มัธยมศึกษาตอนต้น
- () 3 มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า
- () 4 อนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า
- () 5 ปริญญาตรี
- () 6 สูงกว่าปริญญาตรี
- () 7 อื่นๆ (ระบุ).....
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน [A5]
6. จำนวนแรงงานในครัวเรือน.....คน [A6]
7. การประกอบอาชีพของครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 7.1 ทำนา () 7.2 ทำไร่ () 7.3 ทำสวน [A71] [A72][A73]
- () 7.4 เลี้ยงสัตว์ () 7.5 ค้าขาย () 7.6 รับจ้าง [A74] [A75][A76]
- () 7.7 รับราชการ () 7.8 อื่นๆ ระบุ..... [A77] [A78]
8. รายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 8.1 รายได้จากการทำนา.....บาทต่อปี [A81]
- 8.2 รายได้จากการทำไร่.....บาทต่อปี [A82]
- 8.3 รายได้จากการทำสวน.....บาทต่อปี [A83]
- 8.4 รายได้จากการเลี้ยงสัตว์.....บาทต่อปี [A84]
- 8.5 รายได้จากอื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [A85]
9. รวมรายได้ของครัวเรือนภาคการเกษตร.....บาทต่อปี [A9]
10. รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 10.1 รับจ้าง.....บาทต่อปี [A101]
- 10.2 รับราชการ.....บาทต่อปี [A102]
- 10.3 บุตร/หลานส่งให้.....บาทต่อปี [A103]

- 10.4 ค่าขาย.....บาทต่อปี [A104]
- 10.5 รายได้จากอื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [A105]
11. รวมรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี [A11]
12. รายจ่ายของครัวเรือนจากภาคการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 12.1 รายจ่ายจากการทำนา.....บาทต่อปี [A121]
- 12.2 รายจ่ายจากการทำไร่.....บาทต่อปี [A122]
- 12.3 รายจ่ายจากการทำสวน.....บาทต่อปี [A123]
- 12.4 รายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์.....บาทต่อปี [A124]
- 12.5 รายจ่ายจากอื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [A125]
13. รวมรายจ่ายของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี [A13]
14. ภาระหนี้สิน [A14]
- () 1 ไม่มี
- () 2 มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 14.2.1 เงินกู้ในระบบ.....บาท [A1421]
- () 14.2.2 เงินกู้นอกระบบ.....บาท [A1422]
15. พื้นที่ในการทำการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 15.1 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ จำนวน.....ไร่ [A151]
- 15.2 พื้นที่เช่า.....ไร่ [A152]
- 15.3 พื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า.....ไร่ [A153]
- 15.4 พื้นที่อื่นๆ ระบุ.....ไร่ [A154]
16. รวมพื้นที่ในการทำการเกษตรทั้งหมด.....ไร่ [A16]
17. การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากเป็นผู้ประกอบ
กิจการวิสาหกิจชุมชน [A17]
- () 1 ไม่เป็น
- () 2 เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 17.2.1 กลุ่มเกษตรกร [A1721]
- () 17.2.2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร [A1722]
- () 17.2.3 สหกรณ์การเกษตร [A1723]
- () 17.2.4 กลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน [A1724]
- () 17.2.5 กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. [A1725]

- () 17.2.6 กลุ่มอื่นๆ (ระบุ)..... [A1726]
18. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 18.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร () 18.2 ผู้นำชุมชน [A181] [A182]
 () 18.3 ญาติพี่น้อง () 18.4 เพื่อนบ้าน [A183] [A184]
 () 18.5 วิทยุโทรทัศน์ () 18.6 วิทยุกระจายเสียง[A185] [A186]
 () 18.7 หนังสือพิมพ์ () 18.8 อินเทอร์เน็ต [A187] [A188]
 () 18.9 วารสาร/นิตยสาร () 18.10 การฝึกอบรม [A189] [A1810]
 () 18.11 การศึกษาดูงาน () 18.12 อื่นๆ(ระบุ)..... [A1811][A1812]
19. การมีตำแหน่งทางสังคม [A19]
- () 1 ไม่เป็น
 () 2 เป็น
- () 19.2.1 นายก/สมาชิก อบต. [A1921]
 () 19.2.2 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน [A1922]
 () 19.2.3 อื่นๆ ระบุ..... [A1923]
20. ระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนนี้.....ปี [A20]
21. สถานภาพภายในกลุ่ม [A21]
- () 1 ประธาน () 2 รองประธาน () 3 เลขานุการ
 () 4 เภรัญญิก () 5 ประชาสัมพันธ์ () 6 สมาชิก

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

1. ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน

- 1.1 วิสาหกิจชุมชนของท่านก่อตั้งขึ้นจากสาเหตุใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.1.1 เกิดจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน [B111]
 () 1.1.2 เกิดจากการต้องแก้ไขปัญหาาร่วมกันของกลุ่ม [B112]
 () 1.1.3 เกิดจากการชักชวนของผู้นำหมู่บ้าน [B113]
 () 1.1.4 เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ [B114]
 () 1.1.5 เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ระบุ..... [B115]
- 1.2 วิสาหกิจชุมชนของท่านหาเงินทุนมาจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.2.1 ระดมทุนจากสมาชิก [B121]
 () 1.2.2 กู้เงินจากธนาคาร [B122]

- () 1.2.3 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน [B123]
- () 1.2.4 ได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ ระบุ..... [B124]
- () 1.2.5 ได้รับทุนสนับสนุนจากเอกชน ระบุ..... [B125]
- () 1.2.6 แหล่งเงินทุนอื่นๆ ระบุ..... [B126]
- 1.3 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายรับมาจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.3.1 จากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม.....บาทต่อปี [B131]
- () 1.3.2 จากรายได้อื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [B132]
- 1.4 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายรับรวมต่อปีทั้งหมด.....บาท [B14]
- 1.5 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายจ่ายต่อปีจำนวนเท่าใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.5.1 ค่าเช่าสถานที่.....บาท [B151]
- () 1.5.2 ค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิต.....บาท [B152]
- () 1.5.3 ค่าแรงงาน.....บาท [B153]
- () 1.5.4 ค่าสาธารณูปโภค.....บาท [B154]
- () 1.5.5 ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุน.....บาท [B155]
- () 1.5.6 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระบุ.....จำนวนบาท [B156]
- 1.6 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายจ่ายรวมต่อปีทั้งหมด.....บาท [B16]
- 1.7 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีหนี้สินต่อปีจำนวนเท่าใด [B17]
- () 1 ไม่มี
- () 2 มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.7.2.1 กู้เงินจากธนาคาร.....บาท [B1721]
- () 1.7.2.2 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน.....บาท [B1722]
- () 1.7.2.3 แหล่งเงินทุนอื่นๆระบุ.....จำนวนบาท [B1723]
- 1.8 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีหนี้สินรวมต่อปีทั้งหมด.....บาท [B18]
- 1.9 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการเพิ่มมูลค่าสินค้าอย่างไรบ้าง [B19]
- () 1 ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า
- () 2 มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.9.2.1 แปรรูป (ระบุ)..... [B1921]
- () 1.9.2.2 เก็บสินค้าช่วงที่ออกสู่ตลาดมาก และราคาต่ำไว้ในห้องเย็น
เพื่อรอการจำหน่ายในช่วงนอกฤดูการผลิต [B1922]
- () 1.9.2.3 จำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิตทำให้ได้ราคาสูงขึ้น

[B1923]

() 1.9.2.4 ผลิตในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต

[B1924]

() 1.9.2.5 อื่นๆ (ระบุ).....

[B1925]

1.10 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีช่องทางการจำหน่ายสินค้า/บริการ/ อย่งไรบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1.10.1 ขายตรง () 1.10.2 ขายปลีก [B1101][B1102]

() 1.10.3 ขายส่ง () 1.10.4 รับจ้างผลิต [B1103][B1104]

() 1.10.5 อื่นๆ ระบุ..... [B1105]

2. ทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการดำเนินงานในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี
2.1 การบริหารองค์กร		
2.1.1 การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม		B211
2.1.2 สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม		B212
2.1.3 การกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม		B213
2.1.4 การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม		B214
2.1.5 การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม		B215
2.1.6 การจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม		B216
2.1.7 การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ		B217
2.1.8 การเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ		B218
2.1.9 การบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ		B219
2.1.10 การบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ		B2110
2.1.11 การทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก		B2111
2.1.12 การนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง		B2112
2.1.13 การจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก		B2113
2.2 ความรับผิดชอบต่อวิสาหกิจต่อชุมชน		
2.2.1 ผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค		B221
2.2.2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม		B222

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
2.2.3 การให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/ การบริจาคเพื่อสาธารณะ			B223
2.2.4 การจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน			B224

3. การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีการวางแผนงานในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการ วางแผนการดำเนินงาน			B31
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการ วางแผนการดำเนินงาน			B32
3.3 กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน			B33
3.4 สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน			B34
3.5 การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ			B35
3.6 การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ			B36
3.7 การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร			B37
3.8 การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง			B38
3.9 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้			B39
3.10 การควบคุมแผนและปรับแผนปฏิบัติการ			B310
3.11 การคาดการณ์ความสำเร็จของแผน			B311

4. การบริหารการตลาด

วิสาหกิจชุมชนมีการบริหารการตลาดในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
4.1 การกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย			B41
4.2 การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย			B42
4.3 การติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด			B43

5. การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร

วิสาหกิจชุมชนมีการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
5.1 การรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น			B51
5.2 การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น			B52
5.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น			B53
5.4 การแสวงหาความรู้ใหม่			B54
5.5 การนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน			B55
5.6 การนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม			B56
5.7 การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม			B57
5.8 การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ			B58
5.9 การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก			B59
5.10 การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก			B510

6. การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีการบริหารสมาชิกในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
6.1 การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก			B61
6.2 การพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ			B62
6.3 การพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม			B63
6.4 การสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก			B64
6.5 การสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก			B65
6.6 การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก			B66
6.7 การแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง			B67

7. กระบวนการจัดการสินค้าและบริการ

วิสาหกิจชุมชนมีกระบวนการจัดการสินค้าและบริการในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
7.1 การดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน			B71
7.2 การเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน			B72
7.3 การเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ			B73
7.4 การกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน			B74
7.5 การควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด			B75
7.6 การวางแผนทางการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ			B76

8. ผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีผลลัพธ์การดำเนินงานในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
8.1 ประสิทธิภาพตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน			
8.1.1 การลดรายจ่าย			B811
8.1.2 การเพิ่มรายได้			B812
8.1.3 คุณภาพชีวิตดีของสมาชิกและพึ่งตนเองได้			B813
8.2 คุณภาพของสินค้าและบริการ			
8.2.1 สินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า			B821
8.2.2 สินค้า/บริการได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน			B822
8.2.3 การสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ			B823
8.2.4 เกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด			B824
8.3 ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน			
8.3.1 การลดต้นทุนการดำเนินงาน			B831
8.3.2 การลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิตสินค้า/บริการ			B832
8.4 การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน			
8.4.1 ความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ			B841
8.4.2 ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน			B842

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี
8.4.3 สมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของ วิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ		

B843

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจ ชุมชน

ข้อคำถามต่อไปนี้เป็น การวัดความรู้ของท่านเกี่ยวกับเรื่อง มาตรฐานความปลอดภัยในการ
ปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช)

ขอให้ท่านอ่านคำถามและใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าคำตอบที่ท่านคิดว่าเป็น
คำตอบที่ถูกต้องตามความเข้าใจของท่าน

1. แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตพืชควรเป็นอย่างไร [C1]
 - () 1 น้ำที่ใช้ต้องได้จากแหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อม ซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อน
วัตถุอันตรายและจุลินทรีย์
 - () 2 น้ำที่ใช้ต้องได้จากแหล่งที่ไหลผ่านชุมชนหรือโรงงานอุตสาหกรรม
เพราะมีความอุดมสมบูรณ์สูง
2. การเลือกพื้นที่ปลูกพืชท่านควรพิจารณาอย่างไร [C2]
 - () 1 พื้นที่ที่เคียงเศษขยะหรือโรงเรือนเลี้ยงสุกรมาก่อน เพราะมี
ความอุดมสมบูรณ์สูง
 - () 2 พื้นที่ที่ไม่เคยมีโรคระบาดของศัตรูพืชหรือไม่มีการใช้สารเคมี
อย่างรุนแรงมาก่อน
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรท่านควรพิจารณาอย่างไร [C3]
 - () 1 หยุดใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรก่อนการเก็บเกี่ยวตามช่วงเวลา
ที่ระบุไว้ในฉลากกำกับการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรแต่ละชนิด
 - () 2 ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรมากกว่า 2 ชนิดขึ้นไปผสมกัน
เพื่อประสิทธิภาพที่ดีในการปลูกพืช
4. การจัดการการปลูกพืชท่านควรทำอย่างไร [C4]
 - () 1 ใช้เมล็ดพันธุ์ที่คลุมหรือเคลือบด้วยสารเคมีที่ป้องกันเชื้อรา
เพื่อประสิทธิภาพในการเจริญเติบโตของพืช
 - () 2 ใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมต่อพืชที่ปลูกในอัตราส่วนบนคำแนะนำในฉลาก

5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว [C5]
- () 1 ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่อาจทำให้ผลผลิตสูญเสียคุณภาพ
 - () 2 ใช้พาหนะที่ใช้ขนวัตถุอันตรายทางการเกษตรป้อน สารปรับปรุงดิน และขนส่งผลิตผล
6. ควรทำอย่างไรเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว [C6]
- () 1 ขนส่งผลผลิตด้วยความระมัดระวัง โดยการนำผลผลิตไปขายทันทีเมื่อเก็บเกี่ยวเสร็จทุกวัน
 - () 2 ขนส่งผลผลิตด้วยความระมัดระวัง ตัดแต่งคุณภาพ และคัดขนาดแล้วขนส่งไปจุดรวบรวมสินค้าทันที
7. สุขลักษณะของผู้ปฏิบัติงานควรเป็นอย่างไร [C7]
- () 1 ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายทางการเกษตรต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพ 3 ปี ต่อ 1 ครั้ง
 - () 2 ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้สัมผัสกับผลิตผลโดยตรงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และได้รับการอบรมในด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล
8. การบันทึกข้อมูลควรปฏิบัติอย่างไร [C8]
- () 1 บันทึกแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิตทุกชนิดและการปฏิบัติทุกขั้นตอน
 - () 2 บันทึกเฉพาะเรื่องที่เกิดที่ไม่สามารถจำได้

ตอนที่ 4 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับการปฏิบัติจริงในการผลิตพืชของวิสาหกิจชุมชนของท่าน

การปฏิบัติในการปลูกพืช	การปฏิบัติ			
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	
1. น้ำที่ใช้ในการปลูกพืชไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต				D1
2. การเก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง ในช่วงเริ่มจัดระบบการผลิตเพื่อตรวจวิเคราะห์สิ่งที่เป็นอันตราย				D2
3. การปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลผลิต				D3

การปฏิบัติในการปลูกพืช	การปฏิบัติ			
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	
4. การเลือกเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพและมาจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เชื่อถือได้				D4
5. การควบคุมโรค แมลง ศัตรูพืชในการเพาะปลูก				D5
6. การบันทึกการปลูกพืชทุกขั้นตอน รวมทั้งการใช้ปัจจัยการผลิต				D6
7. การจัดทำประวัติการใช้ดินย้อนหลัง 2 ปี				D7
8. การเลือกใช้อุปกรณ์และวิธีพ่นยาที่ถูกต้อง ไม่ใช่วัตถุอันตรายทางการเกษตรมากกว่าสองชนิดผสมกัน มีการเก็บรักษาสารเคมีที่ถูกต้อง				D8
9. การส่งตรวจตัวอย่างดินวิเคราะห์สิ่งที่เป็นอันตรายอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิต				D9
10. การตรวจสอบเครื่องมืออย่างสม่ำเสมอ ทำความสะอาดเครื่องมือทุกครั้งหลังเสร็จงาน				D10
11. การเก็บเกี่ยวผลิตผลที่มีอายุที่เหมาะสม คัดแยกผลิตผลที่ไม่ได้คุณภาพออก				D11
12. การไม่วางผลิตผลบนพื้นดินแยกภาชนะบรรจุ ดูแลอุปกรณ์และภาชนะบรรจุเป็นสัดส่วน ป้องกันสัตว์เลี้ยงไม่ให้อยู่บริเวณปฏิบัติงาน				D12
13. การจดข้อมูลประจำแปลง เช่น พันธุ์ สารเคมี ปุ๋ย				D13
14. ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายทางการเกษตร ได้รับการตรวจสอบสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง				D14
15. การติดรหัสเครื่องหมายบนผลิตภัณฑ์เพื่อแสดงแหล่งผลิต วันเก็บเกี่ยว หากพบปัญหาผลิตผลไม่ปลอดภัยสามารถที่จะเรียกคืนสินค้าได้ และสามารถสืบหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไข				D15

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้
มาตรฐานความปลอดภัย

1. ปัญหาในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับความเป็นจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น
ในการปฏิบัติของวิสาหกิจชุมชนท่าน

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี	
1.1 การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้					E11
1.2 การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอและไม่สามารถควบคุมได้					E12
1.3 ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง					E13
1.4 ดินขาดความอุดมสมบูรณ์					E14
1.5 การขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงบำรุงดิน					E15
1.6 การไม่มีสถานที่เก็บสารเคมี					E16
1.7 การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง					E17
1.8 การขาดความรู้เรื่องการใช้สารเคมี					E18
1.9 การขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์/เมล็ดพันธุ์					E19
1.10 การที่มีเมล็ดพันธุ์มีราคาแพง					E110
1.11 การขาดความรู้เรื่องการเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง					E111
1.12 การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน					E112
1.13 แรงงานมีราคาแพง					E113
1.14 ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ					E114
1.15 อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง					E115
1.16 ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ					E116
1.17 ผลผลิตราคาตกต่ำ					E117
1.18 โรคระบาด/แมลงศัตรูพืชทำลาย					E118
1.19 การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิต					E119

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	
1.20 การขาดความรู้ในการรักษาผลผลิตระหว่างรอการขนส่ง					E120
1.21 การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง					E121
1.22 การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล					E122
1.23 การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล					E123
1.24 ปัญหาอื่นๆ (ระบุ) 1) 2).....					E124

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับข้อคิดเห็นของท่านในการเสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชนของท่าน

ประเด็น	ระดับความจำเป็น			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
2.1 ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง				E21
2.2 ควรมีการอบรมการผลิตสารอินทรีย์เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมี				E22
2.3 หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาถูก				E23
2.4 ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม				E24
2.5 ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ				E25
2.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ระบุ).....				E26

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

เฉลยแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 3 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของสมาชิกในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
สำหรับพืช GAP

ข้อ	คำตอบ
1.	1)
2.	2)
3.	1)
4.	2)
5.	1)
6.	2)
7.	2)
8.	1)

[.....] วิสาหกิจชุมชนที่ผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน GAP ปศุสัตว์

เลขที่แบบสัมภาษณ์

--	--	--

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์/...../2560

แบบสัมภาษณ์สำหรับงานวิจัย

เรื่อง การผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

คำชี้แจง

5. แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้ ต้องการวิจัยศึกษาและสำรวจข้อมูลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเท่านั้น ไม่มีเงื่อนไขผูกพันอื่น และไม่ทำให้เกิดความเสียหายกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใดๆ นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ในการเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ให้สามารถผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานต่อไป ดังนั้น ขอความกรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด
6. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 4 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย
7. ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบคำถามฟัง แล้วผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ (ถูก) ลงในช่อง () หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ
8. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณประชาชน กรรมการ และสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ และให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

นางสาวอลิษา นาควิสุทธิ

ผู้วิจัย

- 10.4 ค่าขาย.....บาทต่อปี [A104]
- 10.5 รายได้จากอื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [A105]
11. รวมรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี [A11]
12. รายจ่ายของครัวเรือนจากภาคการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 12.1 รายจ่ายจากการทำนา.....บาทต่อปี [A121]
- 12.2 รายจ่ายจากการทำไร่.....บาทต่อปี [A122]
- 12.3 รายจ่ายจากการทำสวน.....บาทต่อปี [A123]
- 12.4 รายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์.....บาทต่อปี [A124]
- 12.5 รายจ่ายจากอื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [A125]
13. รวมรายจ่ายของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี [A13]
14. ภาระหนี้สิน [A14]
- () 1 ไม่มี
- () 2 มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 14.2.1 เงินกู้ในระบบ.....บาท [A1421]
- () 14.2.2 เงินกู้นอกระบบ.....บาท [A1422]
15. พื้นที่ในการทำการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 15.1 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ จำนวน.....ไร่ [A151]
- 15.2 พื้นที่เช่า.....ไร่ [A152]
- 15.3 พื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า.....ไร่ [A153]
- 15.4 พื้นที่อื่นๆ ระบุ.....ไร่ [A154]
16. รวมพื้นที่ในการทำการเกษตรทั้งหมด.....ไร่ [A16]
17. การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากเป็นผู้ประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน [A17]
- () 1 ไม่เป็น
- () 2 เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 17.2.1 กลุ่มเกษตรกร [A1721]
- () 17.2.2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร [A1722]
- () 17.2.3 สหกรณ์การเกษตร [A1723]
- () 17.2.4 กลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน [A1724]
- () 17.2.5 กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. [A1725]

- () 17.2.6 กลุ่มอื่นๆ (ระบุ)..... [A1726]
18. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 18.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร () 18.2 ผู้นำชุมชน [A181] [A182]
 () 18.3 ญาติพี่น้อง () 18.4 เพื่อนบ้าน [A183] [A184]
 () 18.5 วิทยุโทรทัศน์ () 18.6 วิทยุกระจายเสียง[A185] [A186]
 () 18.7 หนังสือพิมพ์ () 18.8 อินเทอร์เน็ต [A187] [A188]
 () 18.9 วารสาร/นิตยสาร () 18.10 การฝึกอบรม [A189] [A1810]
 () 18.11 การศึกษาดูงาน () 18.12 อื่นๆ(ระบุ)..... [A1811][A1812]
19. การมีตำแหน่งทางสังคม [A19]
- () 1 ไม่เป็น
 () 2 เป็น
- () 19.2.1 นายก/สมาชิก อบต. [A1921]
 () 19.2.2 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน [A1922]
 () 19.2.3 อื่นๆ ระบุ..... [A1923]
20. ระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนนี้.....ปี [A20]
21. สถานภาพภายในกลุ่ม [A21]
- () 1 ประธาน () 2 รองประธาน () 3 เลขานุการ
 () 4 เภรัญญิก () 5 ประชาสัมพันธ์ () 6 สมาชิก

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

1. ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน

- 1.1 วิสาหกิจชุมชนของท่านก่อตั้งขึ้นจากสาเหตุใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.1.1 เกิดจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน [B111]
 () 1.1.2 เกิดจากการต้องแก้ไขปัญหาาร่วมกันของกลุ่ม [B112]
 () 1.1.3 เกิดจากการชักชวนของผู้นำหมู่บ้าน [B113]
 () 1.1.4 เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ [B114]
 () 1.1.5 เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ระบุ..... [B115]
- 1.2 วิสาหกิจชุมชนของท่านหาเงินทุนมาจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.2.1 ระดมทุนจากสมาชิก [B121]
 () 1.2.2 กู้เงินจากธนาคาร [B122]

- () 1.2.3 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน [B123]
- () 1.2.4 ได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ ระบุ..... [B124]
- () 1.2.5 ได้รับทุนสนับสนุนจากเอกชน ระบุ..... [B125]
- () 1.2.6 แหล่งเงินทุนอื่นๆ ระบุ..... [B126]
- 1.3 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายรับมาจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.3.1 จากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม.....บาทต่อปี [B131]
- () 1.3.2 จากรายได้อื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [B132]
- 1.4 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายรับรวมต่อปีทั้งหมด.....บาท [B14]
- 1.5 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายจ่ายต่อปีจำนวนเท่าใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.5.1 ค่าเช่าสถานที่.....บาท [B151]
- () 1.5.2 ค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิต.....บาท [B152]
- () 1.5.3 ค่าแรงงาน.....บาท [B153]
- () 1.5.4 ค่าสาธารณูปโภค.....บาท [B154]
- () 1.5.5 ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุน.....บาท [B155]
- () 1.5.6 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระบุ.....จำนวนบาท [B156]
- 1.6 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายจ่ายรวมต่อปีทั้งหมด.....บาท [B16]
- 1.7 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีหนี้สินต่อปีจำนวนเท่าใด [B17]
- () 1 ไม่มี
- () 2 มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.7.2.1 กู้เงินจากธนาคาร.....บาท [B1721]
- () 1.7.2.2 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน.....บาท [B1722]
- () 1.7.2.3 แหล่งเงินทุนอื่นๆระบุ.....จำนวนบาท [B1723]
- 1.8 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีหนี้สินรวมต่อปีทั้งหมด.....บาท [B18]
- 1.9 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการเพิ่มมูลค่าสินค้าอย่างไรบ้าง [B19]
- () 1 ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า
- () 2 มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.9.2.1 แปรรูป (ระบุ)..... [B1921]
- () 1.9.2.2 เก็บสินค้าช่วงที่ออกสู่ตลาดมาก และราคาต่ำไว้ในห้องเย็น
เพื่อรอการจำหน่ายในช่วงนอกฤดูการผลิต [B1922]
- () 1.9.2.3 จำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิตทำให้ได้ราคาสูงขึ้น

[B1923]

() 1.9.2.4 ผลิตในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต

[B1924]

() 1.9.2.5 อื่นๆ (ระบุ).....

[B1925]

1.10 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีช่องทางการจำหน่ายสินค้า/บริการ/ อย่งไรบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1.10.1 ขายตรง () 1.10.2 ขายปลีก [B1101][B1102]

() 1.10.3 ขายส่ง () 1.10.4 รับจ้างผลิต [B1103][B1104]

() 1.10.5 อื่นๆ ระบุ..... [B1105]

2. ทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการดำเนินงานในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี
2.1 การบริหารองค์กร		
2.1.1 การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม		B211
2.1.2 สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม		B212
2.1.3 การกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม		B213
2.1.4 การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม		B214
2.1.5 การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม		B215
2.1.6 การจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม		B216
2.1.7 การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ		B217
2.1.8 การเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ		B218
2.1.9 การบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ		B219
2.1.10 การบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ		B2110
2.1.11 การทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก		B2111
2.1.12 การนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง		B2112
2.1.13 การจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก		B2113
2.2 ความรับผิดชอบต่อวิสาหกิจต่อชุมชน		
2.2.1 ผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค		B221
2.2.2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม		B222

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
2.2.3 การให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/ การบริจาคเพื่อสาธารณะ			B223
2.2.4 การจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน			B224

3. การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีการวางแผนงานในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการ วางแผนการดำเนินงาน			B31
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการ วางแผนการดำเนินงาน			B32
3.3 กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน			B33
3.4 สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน			B34
3.5 การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ			B35
3.6 การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ			B36
3.7 การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร			B37
3.8 การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง			B38
3.9 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้			B39
3.10 การควบคุมแผนและปรับเปลี่ยนปฏิบัติการ			B310
3.11 การคาดการณ์ความสำเร็จของแผน			B311

4. การบริหารการตลาด

วิสาหกิจชุมชนมีการบริหารการตลาดในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
4.1 การกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย			B41
4.2 การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย			B42
4.3 การติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด			B43

5. การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร

วิสาหกิจชุมชนมีการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
5.1 การรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น			B51
5.2 การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น			B52
5.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น			B53
5.4 การแสวงหาความรู้ใหม่			B54
5.5 การนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน			B55
5.6 การนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม			B56
5.7 การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม			B57
5.8 การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ			B58
5.9 การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก			B59
5.10 การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก			B510

6. การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีการบริหารสมาชิกในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
6.1 การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก			B61
6.2 การพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ			B62
6.3 การพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม			B63
6.4 การสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก			B64
ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
6.5 การสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก			B65
6.6 การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก			B66
6.7 การแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง			B67

7. กระบวนการจัดการสินค้าและบริการ

วิสาหกิจชุมชนมีกระบวนการจัดการสินค้าและบริการในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
7.1 การดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน			B71
7.2 การเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน			B72
7.3 การเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ			B73
7.4 การกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน			B74
7.5 การควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด			B75
7.6 การวางแผนทางการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ			B76

8. ผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีผลลัพธ์การดำเนินงานในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
8.1 ประสิทธิภาพตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน			
8.1.1 การลดรายจ่าย			B811
8.1.2 การเพิ่มรายได้			B812
8.1.3 คุณภาพชีวิตดีของสมาชิกและพึ่งตนเองได้			B813
8.2 คุณภาพของสินค้าและบริการ			
8.2.1 สินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า			B821
8.2.2 สินค้า/บริการได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน			B822
8.2.3 การสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ			B823
8.2.4 เกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด			B824
8.3 ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน			
8.3.1 การลดต้นทุนการดำเนินงาน			B831
8.3.2 การลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิตสินค้า/บริการ			B832
8.4 การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน			
8.4.1 ความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ			B841
8.4.2 ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน			B842

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี
8.4.3 สมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของ วิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ		

B843

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจ ชุมชน

ข้อคำถามต่อไปนี้เป็นการวัดความรู้ของท่านเกี่ยวกับเรื่อง มาตรฐานความปลอดภัยในการ
ปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP ปศุสัตว์)

ขอให้ท่านอ่านคำถามและใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าคำตอบที่ท่านคิดว่าเป็น
คำตอบที่ถูกต้องตามความเข้าใจของท่าน

1. องค์ประกอบของฟาร์มที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร [C1]
 - () 1 สถานที่ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน ชีวภาพ น้ำไม่ท่วมขัง
เพื่อสะดวกในการคมนาคมขนส่ง
 - () 2 มีการจัดวางผังฟาร์มที่ดี มีพื้นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ โรงเก็บอาหาร
พื้นที่ทำลายซากสัตว์ พื้นที่บำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล พื้นที่สำหรับอาคาร
สำนักงาน และบ้านพักแยกเป็นสัดส่วน
2. การจัดการฟาร์มควรดำเนินการอย่างไร [C2]
 - () 1 เก็บอาหารสัตว์ไว้ในโรงเรือนที่สะอาด มีการระบายอากาศได้ดี
ฉีดพรมน้ำอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการเสื่อมคุณภาพ
 - () 2 มีการจัดการ โรงเรือนและบริเวณโดยรอบให้สะอาด
ไม่ให้เป็นที่สะสมหรือเพาะเชื้อโรค แมลง และสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค
3. การดูแลสุขภาพสัตว์ในโรงเรือนควรดำเนินการอย่างไร [C3]
 - () 1 มีระบบป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ฟาร์ม ฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อโรค
ไม่ใช่สารต้องห้ามหรือสารเร่งการเจริญเติบโต
 - () 2 เมื่อมีการระบาดของโรคให้รีบนำสัตว์ในโรงเรือนออกจำหน่ายทันที
4. การดูแลสวัสดิภาพของสัตว์ควรเป็นอย่างไร [C4]
 - () 1 ผู้เลี้ยงต้องตรวจสอบสัตว์อย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง เพื่อมั่นใจว่าสัตว์มีสุขภาพดี
 - () 2 สัตว์ที่ได้รับบาดเจ็บ ป่วย หรือพิการ ควรทิ้งไว้เพื่อดูอาการก่อน 1 สัปดาห์
ไม่ควรแยกสัตว์ออกจากกรง
5. การจัดการระบบน้ำควรเป็นอย่างไร [C5]

- () 1 น้ำที่ใช้ภายในฟาร์มต้องสะอาดไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์
น้ำมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำใช้
- () 2 น้ำที่ใช้ภายในฟาร์มต้องได้จากแหล่งที่ไหลผ่านชุมชนหรือ
โรงงานอุตสาหกรรม เพราะมีความอุดมสมบูรณ์สูง

6. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร [C6]

- () 1 การจัดการของเสีย สิ่งปฏิกูล มูลสัตว์ น้ำทิ้ง และขยะต่างๆ
ต้องวางท่อผ่านภายในตัวอาคารเพื่อป้องกันกลิ่นไม่พึงประสงค์ในชุมชน
- () 2 การจัดการซากสัตว์ ให้ถูกสุขลักษณะและอยู่ในการควบคุมของสัตวแพทย์

ตอนที่ 4 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับการปฏิบัติจริงในการปฏิบัติผลิต
สินค้าปศุสัตว์ของวิสาหกิจชุมชนของท่าน

การปฏิบัติในการปศุสัตว์	การปฏิบัติ			
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	
1. สถานที่ตั้งอยู่ห่างไกลแหล่งชุมชนเมือง ผู้เลี้ยงสัตว์ รายอื่น แหล่งน้ำสาธารณะ แหล่งปนเปื้อน ของสิ่งอันตราย				D1
2. การจัดวางผังฟาร์มที่ดี มีพื้นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ โรงเก็บ อาหาร พื้นที่ทำลายซากสัตว์ พื้นที่บำบัดน้ำเสียและ สิ่งปฏิกูล พื้นที่สำหรับอาคารสำนักงานและบ้านพัก แยกเป็นสัดส่วน				D2
3. จำนวนโรงเรือนและขนาดที่เพียงพอกับจำนวนสัตว์				D3
4. โรงเรือนมีโครงสร้างที่แข็งแรง ภายในโรงเรือนมีอากาศ ถ่ายเทได้สะดวก และอุณหภูมิที่เหมาะสม				D4
5. การมีอ่างจุ่มน้ำยาฆ่าเชื้อโรคก่อนเข้า-ออกโรงเรือน				D5
6. สถานที่เก็บอาหารแยกเป็นสัดส่วน อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่อับชื้น มีการจัดการไม่ให้สัตว์พาหะนำโรคเข้าไปได้				D6
7. พื้นโรงเรือนทำด้วยวัสดุที่เหมาะสมแห้ง สะอาด เพื่อป้องกันการลื่นของสัตว์				D7

การปฏิบัติในการปศุสัตว์	การปฏิบัติ			
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	
8. สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์เป็นสัดส่วน สะอาด ในการปฏิบัติงาน และมีเครื่องมือและอุปกรณ์เพียงพอ				D8
9. การคัดเลือกและจัดฝูงสัตว์ตามขนาด อายุและเพศ				D9
10. การคัดสัตว์ที่มีลักษณะไม่ดี พิการ หรือไม่สมบูรณ์ ออกจากฝูง				D10
11. การตรวจสอบคุณภาพอาหารที่ใช้อย่างสม่ำเสมอ ถูก กระทบ ที่ใส่อาหารแห้ง สะอาด				D11
12. การเก็บอาหารสัตว์ไว้ใน โรงเรือนที่สะอาด มีการระบาย อากาศได้ดี ปราศจากนก หนู แมลง และสัตว์อื่นที่อาจ ทำให้อาหารเสียหายหรือเสื่อมคุณภาพ				D12
13. การทำบันทึกข้อมูลทะเบียนประวัติ หมายเลขประจำตัว สัตว์				D13
14. การบันทึกข้อมูลการรักษาโรค และดูแลสุขภาพ เช่น การรับจ่ายการใช้เวชภัณฑ์และสารเคมี การใช้วัคซีน การถ่ายพยาธิ การรักษาโรค การดูแลสุขภาพ				D14
15. บุคลากรภายในฟาร์มมีการฝึกอบรมเรื่องการจัดการ ฟาร์ม การปฏิบัติเลี้ยง การจัดการอาหาร การ สุขากิจบาลฟาร์ม				D15
16. การจัดการสัตว์ป่วย มีการแยกเพื่อรักษา				D16
17. การตรวจโรคสัตว์ที่อาจติดต่อจากสัตว์สู่คนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง				D17
18. การมีการจัดการระบบน้ำที่ดี น้ำสะอาด ถูกสุขลักษณะ				D18
19. การบำบัดน้ำเสีย สิ่งปฏิกูล ก่อนทิ้งออกสู่ภายนอก				D19
20. การจัดการซากสัตว์อยู่ในการควบคุมของสัตวแพทย์				D20

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้
มาตรฐานความปลอดภัย

1. ปัญหาในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับความเป็นจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น
ในการปฏิบัติของวิสาหกิจชุมชนของท่าน

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	
1.1 การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้					E11
1.2 การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอ และไม่สามารถควบคุมได้					E12
1.3 ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง					E13
1.4 การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง					E14
1.5 การขาดความรู้ในการดูแลสัตว์เมื่อป่วย					E15
1.6 การขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์สัตว์					E16
1.7 การขาดระบบป้องกันโรคสัตว์					E17
1.8 การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน					E18
1.9 แรงงานมีราคาแพง					E19
1.10 ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ					E110
1.11 การขาดความรู้เรื่องการค้าของเสีย ปฏิภูล มูลสัตว์ ซากสัตว์ต่างๆ					E111
1.12 การมีพื้นที่จำกัดเพื่อการแยกสัดส่วนในการเลี้ยงสัตว์					E112
1.13 ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ					E113
1.14 การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง					E114
1.15 การไม่มีเวลาดบันทึกข้อมูล					E115
1.16 การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล					E116
1.17 ปัญหาอื่นๆ (ระบุ) 1) 2)					E117

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับข้อคิดเห็นของท่านในการเสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชนของท่าน

ประเด็น	ระดับความจำเป็น			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
2.1 ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง				E21
2.2 ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์				E22
2.3 หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาถูก				E23
2.4 ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม				E24

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับข้อคิดเห็นของท่านในการเสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชนของท่าน

ประเด็น	ระดับความจำเป็น			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
2.5 ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ				E25
2.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ระบุ) 1) 2)				E26

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

เฉลยแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 3 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของสมาชิกในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
GAP ด้านการปศุสัตว์

ข้อ	คำตอบ
1.	2)
2.	2)
3.	1)
4.	1)
5.	1)
6.	2)

[.....] วิสาหกิจชุมชนที่ผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน GAP เพราะเลี้ยงสัตว์น้ำ

เลขที่แบบสัมภาษณ์

--	--	--

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์/...../2560

แบบสัมภาษณ์สำหรับงานวิจัย

เรื่อง การผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

คำชี้แจง

9. แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้ ต้องการวิจัยศึกษาและสำรวจข้อมูลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเท่านั้น ไม่มีเงื่อนไขผูกพันอื่น และไม่ทำให้เกิดความเสียหายกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใดๆ นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ในการเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ให้สามารถผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานต่อไป ดังนั้น ขอความกรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด
10. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 4 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย
11. ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบคำถามฟัง แล้วผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ (ถูก) ลงในช่อง () หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ
12. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณประชาชน กรรมการ และสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ และให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

นางสาวอลิษา นาควิสุทธิ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

1. เพศ () 1 ชาย () 2 หญิง [A1]
2. อายุ.....ปี [A2]
3. สถานภาพการสมรส [A3]
 () 1 โสด () 2 สมรส () 3 หม้ายหรือหย่าร้าง
4. ระดับการศึกษา [A4]
 () 1 ไม่ได้รับการศึกษา/ประถมศึกษา
 () 2 มัธยมศึกษาตอนต้น
 () 3 มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า
 () 4 อนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า
 () 5 ปริญญาตรี
 () 6 สูงกว่าปริญญาตรี
 () 7 อื่นๆ (ระบุ).....
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน [A5]
6. จำนวนแรงงานในครัวเรือน.....คน [A6]
7. การประกอบอาชีพของครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () 7.1 ทำนา () 7.2 ทำไร่ () 7.3 ทำสวน [A71] [A72][A73]
 () 7.4 เลี้ยงสัตว์ () 7.5 ค้าขาย () 7.6 รับจ้าง [A74] [A75][A76]
 () 7.7 รับราชการ () 7.8 อื่นๆ ระบุ..... [A77] [A78]
8. รายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 8.1 รายได้จากการทำนา.....บาทต่อปี [A81]
 8.2 รายได้จากการทำไร่.....บาทต่อปี [A82]
 8.3 รายได้จากการทำสวน.....บาทต่อปี [A83]
 8.4 รายได้จากการเลี้ยงสัตว์.....บาทต่อปี [A84]
 8.5 รายได้จากอื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [A85]
9. รวมรายได้ของครัวเรือนภาคการเกษตร.....บาทต่อปี [A9]
10. รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 10.1 รับจ้าง.....บาทต่อปี [A101]
 10.2 รับราชการ.....บาทต่อปี [A102]
 10.3 บุตร/หลานส่งให้.....บาทต่อปี [A103]

- 10.4 ค่าขาย.....บาทต่อปี [A104]
- 10.5 รายได้จากอื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [A105]
11. รวมรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี [A11]
12. รายจ่ายของครัวเรือนจากภาคการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 12.1 รายจ่ายจากการทำนา.....บาทต่อปี [A121]
- 12.2 รายจ่ายจากการทำไร่.....บาทต่อปี [A122]
- 12.3 รายจ่ายจากการทำสวน.....บาทต่อปี [A123]
- 12.4 รายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์.....บาทต่อปี [A124]
- 12.5 รายจ่ายจากอื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [A125]
13. รวมรายจ่ายของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี [A13]
14. ภาระหนี้สิน [A14]
- () 1 ไม่มี
- () 2 มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 14.2.1 เงินกู้ในระบบ.....บาท [A1421]
- () 14.2.2 เงินกู้นอกระบบ.....บาท [A1422]
15. พื้นที่ในการทำการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 15.1 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ จำนวน.....ไร่ [A151]
- 15.2 พื้นที่เช่า.....ไร่ [A152]
- 15.3 พื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า.....ไร่ [A153]
- 15.4 พื้นที่อื่นๆ ระบุ.....ไร่ [A154]
16. รวมพื้นที่ในการทำการเกษตรทั้งหมด.....ไร่ [A16]
17. การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากเป็นผู้ประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน [A17]
- () 1 ไม่เป็น
- () 2 เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 17.2.1 กลุ่มเกษตรกร [A1721]
- () 17.2.2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร [A1722]
- () 17.2.3 สหกรณ์การเกษตร [A1723]
- () 17.2.4 กลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน [A1724]
- () 17.2.5 กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. [A1725]

- () 17.2.6 กลุ่มอื่นๆ (ระบุ)..... [A1726]
18. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 18.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร () 18.2 ผู้นำชุมชน [A181] [A182]
 () 18.3 ญาติพี่น้อง () 18.4 เพื่อนบ้าน [A183] [A184]
 () 18.5 วิทยุโทรทัศน์ () 18.6 วิทยุกระจายเสียง [A185] [A186]
 () 18.7 หนังสือพิมพ์ () 18.8 อินเทอร์เน็ต [A187] [A188]
 () 18.9 วารสาร/นิตยสาร () 18.10 การฝึกอบรม [A189] [A1810]
 () 18.11 การศึกษาดูงาน () 18.12 อื่นๆ(ระบุ)..... [A1811][A1812]
19. การมีตำแหน่งทางสังคม [A19]
- () 1 ไม่เป็น
 () 2 เป็น
- () 19.2.1 นายก/สมาชิก อบต. [A1921]
 () 19.2.2 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน [A1922]
 () 19.2.3 อื่นๆ ระบุ..... [A1923]
20. ระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนนี้.....ปี [A20]
21. สถานภาพภายในกลุ่ม [A21]
- () 1 ประธาน () 2 รองประธาน () 3 เลขานุการ
 () 4 เภรัญญิก () 5 ประชาสัมพันธ์ () 6 สมาชิก

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

1. ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน

1.1 วิสาหกิจชุมชนของท่านก่อตั้งขึ้นจากสาเหตุใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1.1.1 เกิดจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน [B111]
 () 1.1.2 เกิดจากการต้องแก้ไขปัญหาพร้อมกันของกลุ่ม [B112]
 () 1.1.3 เกิดจากการชักชวนของผู้นำหมู่บ้าน [B113]
 () 1.1.4 เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ [B114]
 () 1.1.5 เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ระบุ..... [B115]

1.2 วิสาหกิจชุมชนของท่านหาเงินทุนมาจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1.2.1 ระดมทุนจากสมาชิก [B121]
 () 1.2.2 กู้เงินจากธนาคาร [B122]

- () 1.2.3 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน [B123]
- () 1.2.4 ได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ ระบุ..... [B124]
- () 1.2.5 ได้รับทุนสนับสนุนจากเอกชน ระบุ..... [B125]
- () 1.2.6 แหล่งเงินทุนอื่นๆ ระบุ..... [B126]
- 1.3 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายรับมาจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.3.1 จากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม.....บาทต่อปี [B131]
- () 1.3.2 จากรายได้อื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [B132]
- 1.4 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายรับรวมต่อปีทั้งหมด.....บาท [B14]
- 1.5 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายจ่ายต่อปีจำนวนเท่าใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.5.1 ค่าเช่าสถานที่.....บาท [B151]
- () 1.5.2 ค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิต.....บาท [B152]
- () 1.5.3 ค่าแรงงาน.....บาท [B153]
- () 1.5.4 ค่าสาธารณูปโภค.....บาท [B154]
- () 1.5.5 ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุน.....บาท [B155]
- () 1.5.6 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระบุ.....จำนวนบาท [B156]
- 1.6 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายจ่ายรวมต่อปีทั้งหมด.....บาท [B16]
- 1.7 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีหนี้สินต่อปีจำนวนเท่าใด [B17]
- () 1 ไม่มี
- () 2 มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.7.2.1 กู้เงินจากธนาคาร.....บาท [B1721]
- () 1.7.2.2 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน.....บาท [B1722]
- () 1.7.2.3 แหล่งเงินทุนอื่นๆระบุ.....จำนวนบาท [B1723]
- 1.8 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีหนี้สินรวมต่อปีทั้งหมด.....บาท [B18]
- 1.9 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการเพิ่มมูลค่าสินค้าอย่างไรบ้าง [B19]
- () 1 ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า
- () 2 มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.9.2.1 แปรรูป (ระบุ)..... [B1921]
- () 1.9.2.2 เก็บสินค้าช่วงที่ออกสู่ตลาดมาก และราคาต่ำไว้ในห้องเย็น
เพื่อรอการจำหน่ายในช่วงนอกฤดูการผลิต [B1922]

- () 1.9.2.3 จำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิต
ทำให้ได้ราคาสูงขึ้น [B1923]
- () 1.9.2.4 ผลิตในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต [B1924]
- () 1.9.2.5 อื่นๆ (ระบุ)..... [B1925]

1.10 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีช่องทางการจำหน่ายสินค้า/บริการ/ อย่างเป็นบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1.10.1 ขายตรง () 1.10.2 ขายปลีก [B1101][B1102]
- () 1.10.3 ขายส่ง () 1.10.4 รับจ้างผลิต [B1103][B1104]
- () 1.10.5 อื่นๆ ระบุ..... [B1105]

2. ทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการดำเนินงานในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี
2.1 การบริหารองค์กร		
2.1.1 การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม		B211
2.1.2 สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม		B212
2.1.3 การกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม		B213
2.1.4 การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม		B214
2.1.5 การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม		B215
2.1.6 การจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม		B216
2.1.7 การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ		B217
2.1.8 การเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ		B218
2.1.9 การบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ		B219
2.1.10 การบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ		B2110
2.1.11 การทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก		B2111
2.1.12 การนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง		B2112
2.1.13 การจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก		B2113
2.2 ความรับผิดชอบต่อวิสาหกิจต่อชุมชน		
2.2.1 ผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค		B221

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
2.2.2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม			B222
2.2.3 การให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/ การบริจาคเพื่อสาธารณะ			B223
2.2.4 การจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน			B224

3. การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีการวางแผนงานในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการ วางแผนการดำเนินงาน			B31
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการ วางแผนการดำเนินงาน			B32
3.3 กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน			B33
3.4 สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน			B34
3.5 การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ			B35
3.6 การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ			B36
3.7 การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร			B37
3.8 การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง			B38
3.9 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้			B39
3.10 การควบคุมแผนและปรับเปลี่ยนปฏิบัติการ			B310
3.11 การคาดการณ์ความสำเร็จของแผน			B311

4. การบริหารการตลาด

วิสาหกิจชุมชนมีการบริหารการตลาดในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
4.1 การกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย			B41
4.2 การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย			B42
4.3 การติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด			B43

5. การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร

วิสาหกิจชุมชนมีการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
5.1 การรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น			B51
5.2 การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น			B52
5.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น			B53
5.4 การแสวงหาความรู้ใหม่			B54
5.5 การนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน			B55
5.6 การนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม			B56
5.7 การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม			B57
5.8 การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ			B58
5.9 การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก			B59
5.10 การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก			B510

6. การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีการบริหารสมาชิกในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
6.1 การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก			B61
6.2 การพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ			B62
6.3 การพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม			B63
6.4 การสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก			B64
6.5 การสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก			B65
6.6 การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก			B66
6.7 การแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง			B67

7. กระบวนการจัดการสินค้าและบริการ

วิสาหกิจชุมชนมีกระบวนการจัดการสินค้าและบริการในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
7.1 การดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน			B71

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
7.2 การเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน			B72
7.3 การเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ			B73
7.4 การกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน			B74
7.5 การควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด			B75
7.6 การวางแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ			B76

8. ผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีผลลัพธ์การดำเนินงานในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
8.1 ประสิทธิภาพตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน			
8.1.1 การลดรายจ่าย			B811
8.1.2 การเพิ่มรายได้			B812
8.1.3 คุณภาพชีวิตดีของสมาชิกและพึ่งตนเองได้			B813
8.2 คุณภาพของสินค้าและบริการ			
8.2.1 สินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า			B821
8.2.2 สินค้า/บริการได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน			B822
8.2.3 การสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ			B823
8.2.4 เกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด			B824
8.3 ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน			
8.3.1 การลดต้นทุนการดำเนินงาน			B831
8.3.2 การลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิตสินค้า/บริการ			B832
8.4 การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน			
8.4.1 ความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ			B841
8.4.2 ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน			B842
8.4.3 สมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ			B843

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจ

ชุมชน

ข้อคำถามต่อไปนี้เป็น การวัดความรู้ของท่านเกี่ยวกับเรื่อง มาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตสัตว์น้ำ (GAP การผลิตสัตว์น้ำ)

ขอให้ท่านอ่านคำถามและใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าคำตอบที่ท่านคิดว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องตามความเข้าใจของท่าน

1. สถานที่ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควรเป็นอย่างไร [C1]
 - () 1 ใกล้แหล่งน้ำสะอาด ห่างจากแหล่งกำเนิดมลพิษ และมีระบบการถ่ายเทน้ำที่ดี
 - () 2 ไม่ต้องขึ้นทะเบียนฟาร์ม การคมนาคมสะดวก
2. การจัดการฟาร์มที่ดีในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำควรเป็นอย่างไร [C2]
 - () 1 น้ำทิ้งจากบ่อเลี้ยงต้องมีค่าเกินค่ามาตรฐานน้ำทิ้ง จากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของกรมประมง ต้องปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อไม่ให้มีการปนเปื้อน
 - () 2 มีแผนที่แสดงแหล่งที่ตั้งและแผนผังฟาร์มเลี้ยง ปฏิบัติตามคู่มือการเลี้ยงสัตว์น้ำของกรมประมงหรือวิธีการอื่นที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
3. การเลือกใช้ปัจจัยการผลิตควรพิจารณาอย่างไร [C3]
 - () 1 ต้องใช้ปัจจัยการผลิต เช่น อาหาร อาหารเสริม วิตามิน ฯลฯ ที่ขึ้นทะเบียนกับทางราชการ (ในกรณีที่กำหนดให้ปัจจัยการผลิตนั้นต้องขึ้นทะเบียน) และไม่หมดอายุ
 - () 2 ปัจจัยการผลิตที่มีการปนเปื้อนของยาและสารต้องห้าม สามารถใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้
4. สัตว์น้ำควรได้รับการดูแลสุขภาพอย่างไร [C4]
 - () 1 เมื่อสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติควรใช้ยาและสารเคมีทันทีเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด
 - () 2 เมื่อสัตว์น้ำป่วยหรือมีการระบาดของโรค ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ และมีวิธีการจัดการซากและน้ำทิ้งที่เหมาะสม
5. การจัดการสุขอนามัยฟาร์มที่ดีควรเป็นอย่างไร [C5]
 - () 1 ห้องสุขาแยกเป็นสัดส่วน ห่างจากบ่อเลี้ยง และมีระบบจัดการของเสียอย่างถูกสุขลักษณะ

- () 2 ระบบการจัดเก็บขยะโดยการเผาทำลาย เพื่อป้องกันแมลงวัน หนู แมลงสาบ และการก่อกองขยะของสัตว์เลี้ยง
6. การจับและขนส่งสัตว์น้ำที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร [C6]
- () 1 วางแผนเก็บเกี่ยวผลผลิตถูกต้องตามความต้องการของตลาด และมีหนังสือกำกับการจำหน่ายสัตว์น้ำและลูกพันธุ์สัตว์น้ำ
- () 2 ระยะเวลาการจับผลผลิตสัตว์น้ำต้องใส่ยาเร่งการเจริญเติบโต 2 วัน
7. การบันทึกข้อมูลควรจะปฏิบัติอย่างไร [C7]
- () 1 บันทึกเฉพาะเรื่องที่ไม่สามารถจำได้
- () 2 บันทึกการจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การตรวจสอบสุขภาพ การใช้ยาและสารเคมีอย่างสม่ำเสมอและบันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

ตอนที่ 4 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับการปฏิบัติจริงในการปฏิบัติของวิสาหกิจชุมชนของท่าน

การปฏิบัติในการผลิตสัตว์น้ำ	การปฏิบัติ			
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	
1. การขึ้นทะเบียนฟาร์มอย่างถูกต้อง				D1
2. บ่อเลี้ยงหรือกระชังใช้แหล่งน้ำที่สะอาด มีระบบถ่ายเทน้ำดี				D2
3. การเดินทางคมนาคมเข้า-ออกสะดวก สถานที่เพาะเลี้ยง มีไฟฟ้า สาธารณูปโภคพื้นฐาน				D3
4. การมีแผนที่แสดงแหล่งที่ตั้งและแผนผังฟาร์มเลี้ยง				D4
5. การนำน้ำทิ้งจากบ่อเลี้ยงไปตรวจคุณภาพเป็นประจำ และสม่ำเสมอ				D5
6. ป้องกันการผลิตปลอดจากการปนเปื้อนของยา และสารต้องห้าม				D6
7. การจัดเก็บป้องกันการผลิตถูกสุขลักษณะ สถานที่เก็บแห้ง สะอาด ปราศจากสัตว์น้ำโรค				D7

การปฏิบัติในการผลิตสัตว์น้ำ	การปฏิบัติ			
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	
8. การใช้ปัจจัยการผลิต เช่น อาหาร อาหารเสริม วิตามิน ฯลฯ ที่ขึ้นทะเบียนกับทางราชการ (ในกรณีที่กำหนดให้ปัจจัยการผลิตนั้นต้องขึ้นทะเบียน) และไม่หมดอายุ				D8
9. เมื่อสัตว์น้ำมีอาการผิดปกติ มีการเปลี่ยนถ่ายน้ำ เพิ่มอากาศ ก่อนใช้ยาและสารเคมี				D9
10. เมื่อสัตว์น้ำป่วยหรือมีการระบาดของโรค แจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการกำจัดซาก				D10
11. การไม่ใช้ยาและสารเคมีต้องห้ามตามประกาศของทางราชการ				D11
12. การจัดการระบบน้ำทิ้งที่เหมาะสม น้ำทิ้งจากบ้านเรือน แยกจากระบบการเลี้ยง				D12
13. ห้องสุขาแยกเป็นสัดส่วน ห่างจากบ่อเลี้ยง				D13
14. การจัดอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมทั้งปัจจัยการผลิตต่างๆ ในบริเวณฟาร์มให้เป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ				D14
15. ถังขยะมีฝาปิดที่มิดชิด เพื่อป้องกันแมลงวัน หนู แมลงสาบ และการคุ้ยเขี่ยของสัตว์เลี้ยง				D15
16. การไม่ทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลในบริเวณกระชังเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรนำไปทิ้ง/ทำลายอย่างถูกต้อง				D16
17. การทำความสะอาดกระชัง อุปกรณ์เครื่องมือ และเครื่องใช้ต่างๆ ให้สะอาด และเป็นระเบียบอยู่เสมอ				D17
18. การวางแผนการจับสัตว์น้ำตามความต้องการของตลาด และมีกำกับกับการจำหน่ายสัตว์น้ำและลูกพันธุ์สัตว์น้ำ				D18
19. การหยุดใช้ยาก่อนจับสัตว์น้ำอย่างน้อย 1 เดือน				D19
20. การบันทึก การจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การตรวจสุขภาพ การใช้ยาและสารเคมีอย่างสม่ำเสมอและบันทึก ข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน				D20

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้
มาตรฐานความปลอดภัย

1. ปัญหาในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับความเป็นจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น
ในการปฏิบัติของวิสาหกิจชุมชนของท่าน

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี	
1.1 การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้					E11
1.2 การมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอและไม่สามารถควบคุมได้					E12
1.3 ต้นทุนการสร้างแหล่งน้ำเพื่อผลิตเหมาะสมมีราคาแพง					E13
1.4 สถานที่อยู่บริเวณที่มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน					E14
1.5 การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง					E15
1.6 การขาดความรู้เรื่องการใช้ยาสำหรับสัตว์น้ำ					E16
1.7 การขาดความรู้ในการดูแลสัตว์น้ำเมื่อป่วย					E17
1.8 การขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์สัตว์น้ำ					E18
1.9 การที่มีลูกสัตว์น้ำราคาแพง					E19
1.10 การขาดความรู้เรื่องการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำใช้เอง					E110
1.11 การขาดระบบป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่บริเวณผลิต					E111
1.12 การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน					E112
1.13 แรงงานมีราคาแพง					E113
1.14 ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ					E114
1.15 อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง					E115
1.16 การขาดความรู้เรื่องการจัดของเสียที่เกิดจาก การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ					E116
1.17 ปัจจัยการผลิตสัตว์น้ำไม่มีคุณภาพ					E117
1.18 ผลผลิตสัตว์น้ำราคาต่ำ					E118

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	
1.19 โรคระบาดทำลายสัตว์น้ำ					E119
1.20 การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บผลผลิตสัตว์น้ำ					E120
1.21 การขาดความรู้ในการรักษาผลผลิตสัตว์น้ำระหว่างรอการขนส่ง					E121
1.22 การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง					E122
1.23 การไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล					E123
1.24 การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล					E124
1.25 ปัญหาอื่นๆ (ระบุ) 1) 2).....					E125

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับข้อคิดเห็นของท่านในการเสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชนของท่าน

ประเด็น	ระดับความจำเป็น			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
2.1 ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง				E21
2.2 ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้การดูแลสัตว์น้ำป่วยเบื้องต้น				E22
2.3 หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาถูก				E23
2.4 ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม				E24
2.5 ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ				E25

ประเด็น	ระดับความจำเป็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
2.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ระบุ) 1) 2)			

E26

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

เฉลยแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 3 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของสมาชิกในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
GAP พืชเลี้ยงสัตว์น้ำ

ข้อ	คำตอบ
1.	1)
2.	2)
3.	1)
4.	2)
5.	1)
6.	1)
7.	2)

[.....] วิสาหกิจชุมชนที่แปรรูปสินค้าให้ได้มาตรฐาน Primary GMP

เลขที่แบบสัมภาษณ์

--	--	--

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์/...../2560

แบบสัมภาษณ์สำหรับงานวิจัย

เรื่อง การผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

คำชี้แจง

13. แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้ ต้องการวิจัยศึกษาและสำรวจข้อมูลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเท่านั้น ไม่มีเงื่อนไขผูกพันอื่น และไม่ทำให้เกิดความเสียหายกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใดๆ นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ในการเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ให้สามารถผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานต่อไป ดังนั้น ขอความกรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด
14. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 4 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน
 - ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย
15. ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบคำถามฟัง แล้วผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ (ถูก) ลงในช่อง () หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ
16. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณประชาชน กรรมการ และสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ และให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

นางสาวอลิษา นาควิสุทธิ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

1. เพศ	() 1 ชาย	() 2 หญิง	[A1]	
2. อายุ.....ปี			[A2]	
3. สถานภาพการสมรส			[A3]	
	() 1 โสด	() 2 สมรส	() 3 หม้ายหรือหย่าร้าง	
4. ระดับการศึกษา			[A4]	
	() 1 ไม่ได้รับการศึกษา/ประถมศึกษา			
	() 2 มัธยมศึกษาตอนต้น			
	() 3 มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า			
	() 4 อนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า			
	() 5 ปริญญาตรี			
	() 6 สูงกว่าปริญญาตรี			
	() 7 อื่นๆ (ระบุ).....			
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน			[A5]	
6. จำนวนแรงงานในครัวเรือน.....คน			[A6]	
7. การประกอบอาชีพของครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
	() 7.1 ทำนา	() 7.2 ทำไร่	() 7.3 ทำสวน	[A71] [A72][A73]
	() 7.4 เลี้ยงสัตว์	() 7.5 ค้าขาย	() 7.6 รับจ้าง	[A74] [A75][A76]
	() 7.7 รับราชการ	() 7.8 อื่นๆ ระบุ.....	[A77] [A78]	
8. รายได้ของครัวเรือนจากภาคการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
	8.1 รายได้จากการทำนา.....บาทต่อปี		[A81]	
	8.2 รายได้จากการทำไร่.....บาทต่อปี		[A82]	
	8.3 รายได้จากการทำสวน.....บาทต่อปี		[A83]	
	8.4 รายได้จากการเลี้ยงสัตว์.....บาทต่อปี		[A84]	
	8.5 รายได้จากอื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี		[A85]	
9. รวมรายได้ของครัวเรือนภาคการเกษตร.....บาทต่อปี			[A9]	
10. รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
	10.1 รับจ้าง.....บาทต่อปี		[A101]	
	10.2 รับราชการ.....บาทต่อปี		[A102]	
	10.3 บุตร/หลานส่งให้.....บาทต่อปี		[A103]	

- 10.4 ค่าขาย.....บาทต่อปี [A104]
- 10.5 รายได้จากอื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [A105]
11. รวมรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี [A11]
12. รายจ่ายของครัวเรือนจากภาคการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 12.1 รายจ่ายจากการทำนา.....บาทต่อปี [A121]
- 12.2 รายจ่ายจากการทำไร่.....บาทต่อปี [A122]
- 12.3 รายจ่ายจากการทำสวน.....บาทต่อปี [A123]
- 12.4 รายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์.....บาทต่อปี [A124]
- 12.5 รายจ่ายจากอื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [A125]
13. รวมรายจ่ายของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี [A13]
14. ภาระหนี้สิน [A14]
- () 1 ไม่มี
- () 2 มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 14.2.1 เงินกู้ในระบบ.....บาท [A1421]
- () 14.2.2 เงินกู้นอกระบบ.....บาท [A1422]
15. พื้นที่ในการทำการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 15.1 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ จำนวน.....ไร่ [A151]
- 15.2 พื้นที่เช่า.....ไร่ [A152]
- 15.3 พื้นที่บุคคลอื่นให้ทำกินเปล่า.....ไร่ [A153]
- 15.4 พื้นที่อื่นๆ ระบุ.....ไร่ [A154]
16. รวมพื้นที่ในการทำการเกษตรทั้งหมด.....ไร่ [A16]
17. การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรนอกเหนือจากเป็นผู้ประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน [A17]
- () 1 ไม่เป็น
- () 2 เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 17.2.1 กลุ่มเกษตรกร [A1721]
- () 17.2.2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร [A1722]
- () 17.2.3 สหกรณ์การเกษตร [A1723]
- () 17.2.4 กลุ่มออมทรัพย์/กองทุนหมู่บ้าน [A1724]
- () 17.2.5 กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. [A1725]

- () 17.2.6 กลุ่มอื่นๆ (ระบุ)..... [A1726]
18. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 18.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร () 18.2 ผู้นำชุมชน [A181] [A182]
 () 18.3 ญาติพี่น้อง () 18.4 เพื่อนบ้าน [A183] [A184]
 () 18.5 วิทยุโทรทัศน์ () 18.6 วิทยุกระจายเสียง[A185] [A186]
 () 18.7 หนังสือพิมพ์ () 18.8 อินเทอร์เน็ต [A187] [A188]
 () 18.9 วารสาร/นิตยสาร () 18.10 การฝึกอบรม [A189] [A1810]
 () 18.11 การศึกษาดูงาน () 18.12 อื่นๆ(ระบุ)..... [A1811][A1812]
19. การมีตำแหน่งทางสังคม [A19]
- () 1 ไม่เป็น
 () 2 เป็น
- () 19.2.1 นายก/สมาชิก อบต. [A1921]
 () 19.2.2 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน [A1922]
 () 19.2.3 อื่นๆ ระบุ..... [A1923]
20. ระยะเวลาการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนนี้.....ปี [A20]
21. สถานภาพภายในกลุ่ม [A21]
- () 1 ประธาน () 2 รองประธาน () 3 เลขานุการ
 () 4 เภรัญญิก () 5 ประชาสัมพันธ์ () 6 สมาชิก

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

1. ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน

- 1.1 วิสาหกิจชุมชนของท่านก่อตั้งขึ้นจากสาเหตุใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.1.1 เกิดจากกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชน [B111]
 () 1.1.2 เกิดจากการต้องแก้ไขปัญหาาร่วมกันของกลุ่ม [B112]
 () 1.1.3 เกิดจากการชักชวนของผู้นำหมู่บ้าน [B113]
 () 1.1.4 เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานของรัฐ [B114]
 () 1.1.5 เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ระบุ..... [B115]
- 1.2 วิสาหกิจชุมชนของท่านหาเงินทุนมาจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.2.1 ระดมทุนจากสมาชิก [B121]
 () 1.2.2 กู้เงินจากธนาคาร [B122]

- () 1.2.3 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน [B123]
- () 1.2.4 ได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ ระบุ..... [B124]
- () 1.2.5 ได้รับทุนสนับสนุนจากเอกชน ระบุ..... [B125]
- () 1.2.6 แหล่งเงินทุนอื่นๆ ระบุ..... [B126]
- 1.3 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายรับมาจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.3.1 จากยอดขาย/บริการ/ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม.....บาทต่อปี [B131]
- () 1.3.2 จากรายได้อื่นๆ ระบุ.....บาทต่อปี [B132]
- 1.4 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายรับรวมต่อปีทั้งหมด.....บาท [B14]
- 1.5 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายจ่ายต่อปีจำนวนเท่าใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.5.1 ค่าเช่าสถานที่.....บาท [B151]
- () 1.5.2 ค่าวัตถุดิบ/วัสดุเพื่อผลิต.....บาท [B152]
- () 1.5.3 ค่าแรงงาน.....บาท [B153]
- () 1.5.4 ค่าสาธารณูปโภค.....บาท [B154]
- () 1.5.5 ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม/จากแหล่งเงินทุน.....บาท [B155]
- () 1.5.6 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระบุ.....จำนวนบาท [B156]
- 1.6 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีรายจ่ายรวมต่อปีทั้งหมด.....บาท [B16]
- 1.7 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีหนี้สินต่อปีจำนวนเท่าใด [B17]
- () 1 ไม่มี
- () 2 มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.7.2.1 กู้เงินจากธนาคาร.....บาท [B1721]
- () 1.7.2.2 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน.....บาท [B1722]
- () 1.7.2.3 แหล่งเงินทุนอื่นๆระบุ.....จำนวนบาท [B1723]
- 1.8 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีหนี้สินรวมต่อปีทั้งหมด.....บาท [B18]
- 1.9 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการเพิ่มมูลค่าสินค้าอย่างไรบ้าง [B19]
- () 1 ไม่มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า
- () 2 มีการเพิ่มมูลค่าสินค้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1.9.2.1 แปรรูป (ระบุ)..... [B1921]
- () 1.9.2.2 เก็บสินค้าช่วงที่ออกสู่ตลาดมาก และราคาต่ำไว้ในห้องเย็น เพื่อรอการจำหน่ายในช่วงนอกฤดูการผลิต [B1922]
- () 1.9.2.3 จำหน่ายสินค้าในภูมิภาคอื่นที่ไม่ใช่แหล่งผลิตทำให้ได้ราคาสูงขึ้น

[B1923]

() 1.9.2.4 ผลิตในปริมาณมากๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต

[B1924]

() 1.9.2.5 อื่นๆ (ระบุ).....

[B1925]

1.10 วิสาหกิจชุมชนของท่านมีช่องทางการจำหน่ายสินค้า/บริการ/ อย่งไรบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1.10.1 ขายตรง

() 1.10.2 ขายปลีก

[B1101][B1102]

() 1.10.3 ขายส่ง

() 1.10.4 รับจ้างผลิต

[B1103][B1104]

() 1.10.5 อื่นๆ ระบุ.....

[B1105]

2. ทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการดำเนินงานในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี
2.1 การบริหารองค์กร		
2.1.1 การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม		B211
2.1.2 สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม		B212
2.1.3 การกำหนดโครงสร้างบริหารงานของกลุ่ม		B213
2.1.4 การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม		B214
2.1.5 การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม		B215
2.1.6 การจัดบันทึกการเงิน/บัญชีทุกครั้งที่มีกิจกรรม		B216
2.1.7 การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินแก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ		B217
2.1.8 การเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิกทราบอย่างสม่ำเสมอ		B218
2.1.9 การบริหารจัดการทุนภายในของกลุ่มอย่างเป็นระบบ		B219
2.1.10 การบริหารจัดการทุนที่ได้จากภายนอกของกลุ่มอย่างเป็นระบบ		B2110
2.1.11 การทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก		B2111
2.1.12 การนำปัญหาในการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง		B2112
2.1.13 การจัดสรรรายได้/ผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก		B2113
2.2 ความรับผิดชอบต่อวิสาหกิจต่อชุมชน		
2.2.1 ผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค		B221
2.2.2 การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม		B222

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
2.2.3 การให้การสนับสนุนชุมชนด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์/ การบริจาคเพื่อสาธารณะ			B223
2.2.4 การจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ชุมชน			B224

3. การวางแผนงานของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีการวางแผนงานในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลภายในชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการ วางแผนการดำเนินงาน			B31
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภายนอกชุมชนเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการ วางแผนการดำเนินงาน			B32
3.3 กรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน			B33
3.4 สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน			B34
3.5 การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณ			B35
3.6 การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงคุณภาพ			B36
3.7 การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร อย่างไร			B37
3.8 การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการแก่ผู้เกี่ยวข้อง			B38
3.9 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้			B39
3.10 การควบคุมแผนและปรับแผนปฏิบัติการ			B310
3.11 การคาดการณ์ความสำเร็จของแผน			B311

4. การบริหารการตลาด

วิสาหกิจชุมชนมีการบริหารการตลาดในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
4.1 การกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย			B41
4.2 การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย			B42
4.3 การติดตามข้อมูลความต้องการของตลาด			B43

5. การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร

วิสาหกิจชุมชนมีการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
5.1 การรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น			B51
5.2 การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น			B52
5.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น			B53
5.4 การแสวงหาความรู้ใหม่			B54
5.5 การนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน			B55
5.6 การนำความรู้ใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม			B56
5.7 การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม			B57
5.8 การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ			B58
5.9 การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก			B59
5.10 การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอก			B510

6. การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีการบริหารสมาชิกในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
6.1 การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก			B61
6.2 การพัฒนาทักษะความรู้แก่ผู้นำกลุ่ม/กรรมการ			B62
6.3 การพัฒนาทักษะความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม			B63
6.4 การสร้างขวัญ/กำลังใจ/แรงจูงใจให้แก่สมาชิก			B64
6.5 การสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิก			B65
6.6 การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก			B66
6.7 การแจ้งผลการปฏิบัติงานให้สมาชิกทราบเพื่อนำไปปรับปรุง			B67

7. กระบวนการจัดการสินค้าและบริการ

วิสาหกิจชุมชนมีกระบวนการจัดการสินค้าและบริการในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
7.1 การดำเนินการหลายกิจกรรมในวิสาหกิจชุมชน			B71

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
7.2 การเชื่อมโยงภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกื้อกูลกัน			B72
7.3 การเชื่อมโยง/เกื้อกูลกับวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ เพื่อให้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้า/บริการ			B73
7.4 การกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า/บริการที่ชัดเจน			B74
7.5 การควบคุมกระบวนการผลิตเพื่อป้องกันความผิดพลาด			B75
7.6 การวางแผนทางการปรับปรุงพัฒนาสินค้า/บริการ			B76

8. ผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีผลลัพธ์การดำเนินงานในประเด็นต่อไปนี้หรือไม่

ประเด็นการดำเนินงาน	มี	ไม่มี	
8.1 ประสิทธิภาพตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน			
8.1.1 การลดรายจ่าย			B811
8.1.2 การเพิ่มรายได้			B812
8.1.3 คุณภาพชีวิตดีของสมาชิกและพึ่งตนเองได้			B813
8.2 คุณภาพของสินค้าและบริการ			
8.2.1 สินค้า/บริการได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า			B821
8.2.2 สินค้า/บริการได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน			B822
8.2.3 การสร้างความแตกต่างของสินค้า/บริการ			B823
8.2.4 เกิดสินค้า/บริการใหม่ๆ ที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด			B824
8.3 ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน			
8.3.1 การลดต้นทุนการดำเนินงาน			B831
8.3.2 การลดความผิดพลาด/การสูญเสียในระบบการผลิตสินค้า/บริการ			B832
8.4 การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน			
8.4.1 ความสามารถดำเนินการตามแผนและประสบความสำเร็จ			B841
8.4.2 ชุมชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน			B842
8.4.3 สมาชิกมีความพอใจและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ			B843

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าเกษตรของสมาชิกวิสาหกิจ

ชุมชน

ข้อคำถามต่อไปนี้เป็น การวัดความรู้ของท่านเกี่ยวกับเรื่อง มาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติที่ดีในการแปรรูปสินค้าเกษตร (Primary GMP ผลิตภัณฑ์อาหาร)

ขอให้ท่านอ่านคำถามและใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าคำตอบที่ท่านคิดว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องตามความเข้าใจของท่าน

1. สถานที่ตั้งและอาคารแปรรูปอาหารที่ดีควรเป็นอย่างไร [C1]
 - () 1 พื้น ฝาผนัง และเพดานของอาคารสถานที่ผลิตต้องก่อสร้างด้วยวัสดุที่คงทน มีลวดลายสวยงาม จัดให้พื้นที่ผลิตและห้องน้ำอยู่ใกล้เคียงกันเพื่อสะดวกในการใช้งาน
 - () 2 สถานที่ตั้งตัวอาคารและบริเวณโดยรอบสะอาด ไม่ปล่อยให้มี การสะสมสิ่งที่ไม่ใช่แล้ว หรือสิ่งปฏิกูลอันอาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลง รวมทั้งเชื้อโรคต่างๆ ขึ้นได้
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการแปรรูปอาหารควรเป็นอย่างไร [C2]
 - () 1 ภาชนะหรืออุปกรณ์ในการผลิตที่สัมผัสกับอาหารทำจากวัสดุไม่ได้คุณภาพ
 - () 2 โตะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตในส่วนที่สัมผัสกับอาหาร ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่เกิดสนิม ทำความสะอาดง่าย และไม่ทำให้เกิดปฏิกิริยาที่อาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ
3. วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาหารต้องพิจารณาคัดเลือกอย่างไร [C3]
 - () 1 น้ำแข็งและไอน้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตที่สัมผัสกับอาหาร ต้องมีคุณภาพมาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำแข็งและน้ำบริโภค และการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกต้องลักษณะ
 - () 2 น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตอาหาร ไม่จำเป็นต้องเป็นน้ำสะอาดบริโภคได้ เนื่องจากกระบวนการผลิตต้องผ่านความร้อน
4. การจัดการสุขาภิบาลภายในสถานที่ผลิตเพื่อไม่ให้เกิดการปนเปื้อนควรทำอย่างไร [C4]
 - () 1 ทางระบายน้ำทิ้งและสิ่งโสโครกควรจัดให้อยู่ภายในอาคารแปรรูป เพื่อสะดวกในการทิ้งสิ่งปฏิกูล

- () 2 ห้องส้วมและอ่างล้างมือหน้าห้องส้วมให้เพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และต้องถูกสุขลักษณะ มีอุปกรณ์ในการล้างมืออย่างครบถ้วน และต้องแยกต่างหากจากบริเวณผลิต หรือไม่เปิดสู่บริเวณผลิตโดยตรง มีวิธีการจัดการซากและน้ำทิ้งที่เหมาะสม
5. การบำรุงรักษาและการทำความสะอาดสถานที่ผลิตและเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ถูกสุขลักษณะ ควรเป็นอย่างไร [C5]
- () 1 อาคารสถานที่ผลิตต้องทำความสะอาดและรักษาให้อยู่ในสภาพสะอาด ถูกสุขลักษณะ โดยสม่ำเสมอ เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ในการผลิต ให้อยู่ในสภาพที่สะอาดทั้งก่อนและหลังการผลิต
- () 2 เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ในการผลิตควรใช้สารเคมีที่ใช้ล้าง ทำความสะอาด
6. บุคลากรและสุขลักษณะผู้ปฏิบัติงานในการแปรรูปผลผลิตควรเป็นอย่างไร [C6]
- () 1 ผู้ปฏิบัติงานไม่สวมใส่เครื่องประดับต่างๆ ขณะปฏิบัติงาน และดูแลสุขอนามัยของมือและเล็บให้สะอาดอยู่เสมอ
- () 2 ผู้ปฏิบัติงานในบริเวณผลิตต้องที่เป็นโรคติดต่อหรือโรคนำรังเกียจ สามารถปฏิบัติงานได้แต่ต้องใส่ถุงมือในการผลิต

ตอนที่ 4 การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชน

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับกรปฏิบัติจริงในการปฏิบัติของวิสาหกิจชุมชนของท่าน

การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	การปฏิบัติ			
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	
1. สถานที่ตั้ง ตัวอาคารและบริเวณโดยรอบสะอาด ไม่ปล่อยให้เกิดการสะสมสิ่งที่ไม่ใช่แล้ว หรือสิ่งปฏิกูล อันอาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงรวมทั้งเชื้อโรค				D1
2. การอยู่ห่างจากบริเวณหรือสถานที่ที่มีฝุ่นมากผิดปกติ ไม่อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่นำรังเกียจ				D2
3. บริเวณพื้นที่ตั้งตัวอาคารไม่มีน้ำขังและ สกปรก และมีท่อระบายน้ำเพื่อให้ไหลลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ				D3

การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	การปฏิบัติ			
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	
4. มีกรรมวิธีที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดแมลง และสัตว์นำโรค ตลอดจนฝุ่นผงและสาเหตุของการปนเปื้อนอื่นๆ ด้วย				D4
5. มีการจัดการและรักษาสภาพแวดล้อมในอาคารหรือบริเวณผลิตให้มีความเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ ไม่มีสิ่งของที่ใช้แล้ว และไม่เกิดการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์ สะอาดและเหมาะสมในการปฏิบัติงาน				D5
6. แยกบริเวณผลิตอาหารออกเป็นส่วน ไม่ปะปนกับที่อยู่อาศัย				D6
7. จัดให้มีแสงสว่างและการระบายอากาศที่เหมาะสมเพียงพอตามความเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานภายในอาคารผลิต				D7
8. เครื่องมือและอุปกรณ์ ที่ใช้เหมาะสมและคำนึงถึงการปนเปื้อนที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งสามารถทำความสะอาดตัวเครื่องมือ อุปกรณ์และบริเวณที่ตั้งได้ง่ายและทั่วถึง				D8
9. ภาชนะหรืออุปกรณ์ในการผลิตที่สัมผัสกับอาหาร ต้องทำจากวัสดุที่ไม่ทำปฏิกิริยากับอาหาร อันอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค และง่ายต่อการทำความสะอาด				D9
10. โต๊ะหรือพื้นผิวที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตในส่วนที่สัมผัสกับอาหาร ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่เกิดสนิม ทำความสะอาดง่าย ไม่ทำให้เกิดปฏิกิริยาที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ทำความสะอาดง่ายมีความสูงเหมาะสมในการปฏิบัติงาน หรือมีมาตรการป้องกันการปนเปื้อนที่อาจเกิดขึ้นได้				D10

การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	การปฏิบัติ			
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	
11. วัตถุดิบและส่วนผสมในการผลิตอาหาร มีการคัดเลือกให้อยู่ในสภาพที่สะอาด มีคุณภาพดีเหมาะสำหรับการผลิตอาหารสำหรับบริโภค ล้างหรือทำความสะอาดตามความจำเป็นเพื่อขจัดสิ่งสกปรก และเก็บรักษาวัตถุดิบภายใต้สภาวะที่ป้องกันการปนเปื้อนได้โดยมีการเสื่อมสลายน้อยที่สุด มีการหมวนเวียนสต็อกของวัตถุดิบ ส่วนผสมอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้วัตถุเจือปนอาหารเป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร				D11
12. การดำเนินการระหว่างการผลิตอาหาร มีการดำเนินการขนย้ายวัตถุดิบ ส่วนผสม ภาชนะบรรจุ และบรรจุภัณฑ์ในลักษณะที่ไม่เกิดการปนเปื้อน				D12
13. มีขั้นตอนและวิธีการในการควบคุมกระบวนการผลิตเป็นไปตามข้อกำหนด หรือตามความเหมาะสมของกระบวนการผลิตนั้นๆ อย่างเคร่งครัด				D13
14. น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตที่สัมผัสกับอาหารเป็นน้ำที่สะอาด บริโภคได้มีคุณภาพมาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำบริโภค และการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกต้องลักษณะ				D14
15. น้ำแข็งใช้ในกระบวนการผลิตที่สัมผัสกับอาหาร สะอาด มีคุณภาพมาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง น้ำแข็งและการนำไปใช้ในสภาพที่ถูกต้องลักษณะ				D15
16. การผลิต การเก็บรักษา ขนย้าย และขนส่งผลิตภัณฑ์อาหาร ต้องป้องกันการปนเปื้อนและป้องกันการเสื่อมสลายของอาหารและภาชนะบรรจุด้วย				D16
17. น้ำที่ใช้ภายในสถานที่ผลิต เป็นน้ำสะอาดและจัดให้มีการปรับคุณภาพน้ำตามที่จำเป็น				D17

การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	การปฏิบัติ			
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	
18. จัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีฝาปิด จำนวนที่เพียงพอและมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม				D18
19. การจัดให้มีห้องส้วมและอ่างล้างมือหน้าห้องส้วม ให้เพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และต้องถูกสุขลักษณะ มีอุปกรณ์ในการล้างมืออย่างครบถ้วนใช้งานได้ สะอาด และแยกต่างหากจากบริเวณผลิต หรือไม่เปิดสู่บริเวณผลิตโดยตรง				D19
20. การจัดให้มีอ่างล้างมือในบริเวณผลิตให้เพียงพอ ใช้งานได้ สะอาด และมีอุปกรณ์ล้างมืออย่างครบถ้วน				D20
21. การมีวิธีการจัดการระบายน้ำทิ้งและสิ่งโสโครก อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม				D21
22. ตัวอาคารสถานที่ผลิต ต้องทำความสะอาดและรักษาให้อยู่ในสภาพที่สะอาดถูกสุขลักษณะอย่างสม่ำเสมอ				D22
23. เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์การผลิต มีการทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้				D23
24. การเก็บรักษาสารเคมี ทำความสะอาดหรือสารเคมีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขลักษณะ แยกเป็นสัดส่วน ปกป้องภัยและมีป้ายแสดงชื่อ				D24
25. ผู้ปฏิบัติงานในบริเวณผลิตไม่เป็นโรคติดต่อหรือโรคนำรังเกียจตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง หรือมีบาดแผลอันอาจก่อให้เกิดการปนเปื้อนของผลิตภัณฑ์				D25
26. ผู้ปฏิบัติงานทุกคนในขณะที่ดำเนินการผลิตและมีการสัมผัสโดยตรงกับอาหาร หรือส่วนผสมของอาหาร สวมเสื้อผ้าที่สะอาดและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน กรณีที่ใช้เสื้อคลุมก็ต้องสะอาด				D26

การปฏิบัติในการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	การปฏิบัติ			
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	
27. มีมาตรการในการจัดการรองเท้าวที่ใช้ในการผลิตที่เหมาะสม เช่น เปลี่ยนใช้รองเท้าเฉพาะบริเวณหรือจุ่มรองเท้าน้ำยาฆ่าเชื้อ โรคเข้าสู่บริเวณผลิตเพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์				D27
28. การไม่สวมเครื่องประดับต่างๆ ขณะปฏิบัติงาน และดูแลสุขอนามัยของมือและเล็บให้สะอาดอยู่เสมอ ประสิทธิภาพเหมาะสม				D28
29. ดูแลรักษามือและเล็บให้สะอาดและล้างมือให้สะอาดทุกครั้งทั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงานและหลังการปนเปื้อน				D29
30. แสดงคำเตือน ห้ามหรือป้องกันมิให้บุคคลใดแสดงพฤติกรรมอันน่ารังเกียจในการผลิตอาหาร เช่น สูบบุหรี่ บ้วนน้ำลาย				D30

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชนให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย

1. ปัญหาในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจชุมชน

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับความเป็นจริงของปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติของวิสาหกิจชุมชนของท่าน

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	
1.1 การไม่สามารถเลือกแหล่งน้ำได้					E11
1.2 สถานที่อยู่บริเวณที่มีฝุ่นละออง สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน					E12
1.3 การบริหารจัดการดูแลไม่ทั่วถึง					E13
1.4 การขาดแคลนแรงงานในการปฏิบัติงาน					E14

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	
1.5 แรงงานมีราคาแพง					E15
1.6 ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ					E16
1.7 การขาดทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์					E17
1.8 อุปกรณ์ เครื่องจักรกล มีราคาแพง					E18
1.9 การขาดความรู้เรื่องการจัดของเสียและขยะต่างๆ					E19
1.10 การมีพื้นที่จำกัดเพื่อการแยกสัดส่วน					E110
1.11 ปัจจัยการผลิตไม่มีคุณภาพ					E111
1.12 สินค้าราคาตกต่ำ					E112
1.13 การขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อมาแปรรูป					E113
1.14 การเขียนหนังสือไม่เป็น/ไม่คล่อง					E114
1.15 การไม่มีเวลาดำเนินการข้อมูล					E115
1.16 การไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล					E116
1.17 ปัญหาอื่นๆ (ระบุ) 1) 2).....					E117

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสินค้าตามมาตรฐานความปลอดภัย

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางขวามือซึ่งตรงกับข้อคิดเห็นของท่านในการเสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชนของท่าน

ประเด็น	ระดับความจำเป็น			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
2.1 ควรมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เรื่องการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง				E21
2.2 ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร				E22

ประเด็น	ระดับความจำเป็น			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
2.3 หน่วยงานรัฐควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดซื้อปัจจัยการแปรรูปสินค้าเกษตรในราคาถูกลง				E23
2.4 ควรจัดอบรมการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม				E24
2.5 ควรมีการบูรณาการของหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ				E25
2.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ระบุ) 1) 2)				E26

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

เฉลยแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 3 ความรู้เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของสมาชิกในการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร

Primary GMP

ข้อ	คำตอบ
1.	2)
2.	2)
3.	1)
4.	2)
5.	1)
6.	1)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวอลิษา นาควิสุทธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	14 ธันวาคม 2527
สถานที่เกิด	อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปี 2549
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

